P. MUREA

ISTORICUL TIMBRELOR POSTALE ROMÂNESTI

1858 - 1938

ISTORICUL TIMBRELOR POȘTALE ROMÂNEȘTI

1858 — 1938

29 IV. 1939

Valoarea și importanța lor culturală și filatelică

P. MUREA
OFICIANT P.T.T.

Cu colaborarea și concursul Domnilor: Gh. Matheescu Sinaia, R. Zoscsak expert filatelic și Iancu Ionescu, Inspector P.T.T.

EX LIBRIS
ING. CONST. ...

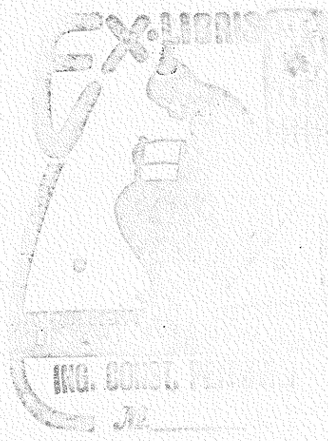

1938
TIPOGRAFIA RAPID, TIMIȘOARA

Cultura noastră nu trebue să fie numai de import, ci şi produsul acestui neam, sprijinită pe trecutul nostru şi pe infinitele mijloace ale ţării, prelucrate cu mijloacele pe care trebue să ni le pună la îndămână minţile luminate, ori de unde ar veni ele.

M. S. Regele Carol II, la Academia Română
3 Noembrie 1931

Reproducerea interzisă.

Toate drepturile rezervate.

Rânduri pentru o Filatelie Românească

Ca'ntr'un cristal bine şlefuit, ce reflectă în numeroasele-i feţe frânturi din armonia naturii, tot astfel în opera literară şi activă a unui popor, se răsfrâng momente ce-au caracterizat anumite epoci, cu tot ce-a însemnat străduania înaintaşilor, cu tot ce-a determinat forma avansată a culturii de azi.

In cristalul vieţii noastre româneşti, autorul lucrării de faţă, proectează una din cele mai interesante fresce, din cunoaşterea căreia ne simţim mai mândri, mai încrezători în viitor.

Poposim cu gândul în unghere tăinuite, în vremuri de mult apuse şi sentimentul ce ne cuprinde este şi duios, dar în acelaş timp şi dinamic.

In lucrarea de faţă descifrezi trecutul istoric al neamului cu formele lui arhaice şi descoperi momente mari în minuscule bucăţele de timbre şi peceţi.

Pasiunea filatelică, nu trebue restrânsă ca apreciere la colecţionarea materialului şi ştampilelor postale. Această pasiune e de ordin ştiinţific şi educativ. Dovada o face minunat, autorul lucrării de faţă.

Sidorovici

T. SIDOROVICI
Comandantul Străjii Ţării.

Cuvânt înainte

Lucrarea de faţă, unică în acest gen, având o formă jubiliară-filatelică (1858—1938) şi alta istorico-culturală, este menită să umple un gol simţit de mult la noi.

Eforturile materiale şi munca stăruitoare care au condus la acest rezultat cum şi importanţa lucrării, n'au fost înţelese de către cei în drept după cum am crezut când am pornit la lucru, fapt care a cauzat o întârziere în apariţia acestei prime ediţii iar pe mine m'a determinat să mă despart de unele bunuri folositoare şi altele foarte dragi pentruca, pe spese proprii, să pot face să vadă lumina tiparului această lucrare de interes obştesc.

Ajuns la capăt mă înviorează primele aprecieri ca aceia a Domnului T. Sidorovici, Comandantul „Străjii Ţării", care prin frumoase cuvinte remarcă rolul atât de important al acestei lucrări în legătură cu viaţa culturală şi cu trecutul Neamului nostru.

In ceeace ne priveşte pe noi, poştaşii, să înţelegem că — pe lângă o consideraţiune de ordin filatelic — fiecare din aceste mici figurine care au primit numele de „timbre poştale" trebue să trezească în noi amintirea poveştilor ce se desprind din ele dar mai ales pildele demne de urmat ale înaintaşilor noştrii.

P. Murea
Oficiant P. T. T.

SUMAR

INCHINARE

Comori din Filatelia Noastră Românescă

PARTEA I-a

	Pag.
A. Timbrele Poştale Franco (Moldova)	19
Prima emisiune de timbre poştale româneşti	24
Cópii cu ştampilele originale 1892	28
A doua emisiune din anul 1858	31
Timbre pentru francarea ziarelor şi imprimatelor 1858	36
PRINCIPATELE UNITE	
Timbrele emise după Unirea Principatelor 1862	38
Emisiunea Tipografică 1864	42
Falsuri	45
Decretele pentru întroducerea timbrelor cu efigia Domnitorului Alexandru I. Cuza 1864	46
Emisiunea cu efigia Domnitorului Cuza 1865	50
A doua emisiune Cuza 1865	54
Emisiunea 1866 cu efigia Domnitorului Carol I	57
Varietăţi	62
Explicaţii	65
Emisiunea 1868	67
,, 1869	71
,, 1871	78
Primele mărci româneşti dinţate 1872	81
Dantometru (Cheia de măsurat dinţii timbrelor)	83
Emisiunea defectuasă 1872	85
Câteva comori şi documente filatelice	88
Falsuri	93
Emisiunea timbrelor comune 1872	95
Notă	97
Reimpresiuni	100
Emisiunea 1880	103
,, 1885	104
,, 1890	108

Pag.

Emisiunea 1893 112
,, 1908 123
Supraimprimări 1918 126
Emisiunile cu chipul Regelui Ferdinand 1916—1918 128
,, ,, ,, ,, ,, 1920 129
,, ,, ,, ,, Mihai 1928 134
8 Iunie 1930 135
Emisiunea 1930 cu chipul M. S. Regelui Carol II 137
,, 1931 (trei Regi) 139
,, 1932 M. S. Regele Carol II 140
,, 1934 bustul M. S. Regelui Carol II 141
Curiozităţi Filatelice 143
B. Timbre Jubiliare Comemoratile etc. 1891 145
Emisiunile Comemorative 1903 148
Timbrele de binefacere 1906 154
Emisiunile jubiliare 1906 161
Emisiunea Comemorativă Expoziţia 1906 172
,, ,, Silistra 1913 178
,, ,, a Incoronării 1922 182
,, ,, Jubiliară 1926 186
Jubileul S. R. R. de Geografie 1927 188
,, Independenţei 1927 190
Comemorarea Alipirei Basarabiei 1928 194
Jubileul ,, Dobrogiei 1928 196
Comemorarea ,, Ardealului 1929 199
Recensământul Populaţiei 1930 202
Centenarul Armatei (1830—1931) 204
Jubileul de 50 ani al Marinei (1881—1931) 208
50 Ani dela proclamarea Regatului 1881—1931 210
Seria Cercetăşească 1931 213

EMISIUNILE ANULUI 1932:

500 ani dela moartea lui Alexandru cel Bun 216
Seria Cercetăşească 1932 217
,, Comemorativă Congresul Medical 1932 220
,, de Binefacere P. T. T. 1932 221
Blocul «EFIRO» 1932 223
Seria jubiliară «Cap de Zimbru» 1932 224
30 ani dela inaugurarea Palatului Poştelor 1932 228
Centenarul oraşului Turnu Severin 1933 229
Semicentenarul Castelului Peleş 1933 232
Emisiunea de propagandă şi Binefacere (Munca noastră) 234
Jamboreea naţională Mamaia 1934 234
Săptămâna fructelor 1934 236

Pag.

Martirii Neamului 1935 238
8 Iunie 1935 (O. E. T. R.) 239
10 Mai 1936. 70 ani de Dinastie şi Luna Bucureştilór 241
8 Iunie 1836 (O. E. T. R.) Costumele Naţionale 242
Jamboreea Braşov 1936 244
Prima expoziţie marinărească 1936 245
1 Decemvrie 1936
Jubileul de 100 ani dela naşterea lui Ioan Creangă 1937 247
8 Iunie 1937 (U. F. S. R.) 248
Mica Antantă 1937 250
Olympiada VIII. Balcanică 1937 251
Blocul Comemorativ «Voevodul Mihai» 1937 253
Antanta Balcanică 1938 255
Emisiunea Comemorativă «Constituţia» 1938 156
Comemorarea a 20 ani dela Unire şi Expoziţia Luna Bucureştilor 1938 257
Straja Ţării 1938 258
Pictorul Grigorescu 1938 260
C. Timbre Speciale «POŞTA AERIANA» 263
,, ,, ,, ,, 1930 264
,, ,, ,, ,, 1931 265
D. Timbrele poştale oficiale 1929 267
E. Ocupaţia română în Ardeal 271
,, ,, ,, Budapesta 1919 278
,, ,, ,, Banat (Timişoara) 1919 280
F. ,, germană în România 1917 281
,, austriacă în România 1917 285
,, bulgară în Dobrogea 1917 286
G. ,, română în Pocuţia 1919 287
H. Francarea cu maşinile 290
I. Poşta română în Constantinopol 1895 292
,, ,, ,, ,, 1919 294
J. Timbrele de Ajutor şi Asistenţa Socială 295
,, Taxa de Plată (Ajutor şi Asistenţă Socială) 299
K. Timbrele Aviaţiei 302
,, Taxa de Plată Aviaţie 305
L. ,, pentru Cultură 306
M. ,, Taxa de Factaj 308
N. ,, Taxa de Plată (Porto) 310
O. ,, Telegrafice 312

PARTEA II-a

Imprimatele Poştale cu Timbre incrustate 315
A. Cărţile Poştale 316

	Pag.
Cărţi poştale internaţionale	323
Cărţile poştale cu «răspuns» interne	323
,, ,, ,, externe	326
,, ,, închise	327
,, ,, militare	329
B. Plicuri cu timbre încrustate	332
C. Benzi pentru ziare	333
D. Mandatele Poştale	335
E. Cupoane-Răspuns Internaţionale	338

PARTEA III-a

A. Proecte, modele şi probe de tipar şi de culoare ale timbrelor poştale româneşti	341

PARTEA IV-a

Ştampilele Poştale	356

PARTEA V-a

Poştele străine în Principatele Române	370
A. Poştele Austriace în Principatele Române	371
B. Poşta Rusească în Principatele Române	374
C. Poşta Franceză în Ţările Române	375
D. Poştele Greceşti în Ţările Române	375

PARTEA VI-a

Timbre şi vignete nepoştale manipulate în serviciile P.T.T.	375

PARTEA ÎNTÂIA

A. TIMBRELE POȘTALE FRANCO

(Clasice şi comune)

Primele timbre poștale românești

MOLDOVA

Primele timbre poștale românești pentru francarea scrisorilor expediate prin intermediul Poștei s'au emis în Moldova şi pus în circulație în intervalul de timp dela 1—13 Julie 1858, adică după ce s'au statificat definitiv toate serviciile poștale (după cum se știe înainte de anul 1857 serviciile poștale din Principatele române, Moldova şi Valahia sau Muntenia, erau concesionate unor persoane particulare, cu vază).

Până la introducerea acestor prime timbre poștale, taxa scrisorilor transportate de Poștă se plătea în numerar odată cu depunerea lor la birourile poștale respective, unde se aplica pe ele o ștampilă specială cu inscripția în litere vechi chirilice ФРАНКО (FRANCO)[1] care indica libera expediere, după care apoi se transportau la destinație.[2]

Taxele se calculau după greutatea scrisorilor, ex-

[1] FRANCO taxa transportului, plătită anticipat.

[2] Scrisorile pentru care nu se plăteau anticipat taxele respective nu erau primite de Poștă pentru a fi transportate la destinație.

primată în dramuri[1], după distanța calculată în POȘTE[2] și împărțită în zone, după numărul cailor întrebuințați ce se schimbau la aproape fiecare poștă și — în fine — după plata surugiilor ce conduceau caii.

Toate aceste taxe erau încasate în folosul concesionarilor care totdeauna căutau să obțină maximum de câștig dela transporturile poștale, făcând adesea ca expeditorii scrisorilor ce urmau a fi transportate prin poștă, pe o distanță mai lungă și de o greutate mai mare ca cea obișnuită, să nu poată suporta toate aceste taxe multiple și să renunțe la expedierea lor, renunțând în acelaș timp și la comunicările ce aveau de făcut, care totdeauna erau cu caracter comercial, personal, familiar, cultural și altele.

Acestea împiedecau în mod vădit desvoltarea culturei, industriei și comerțului național și ar fi continuat această stare de lucruri în detrimentul națiunei noastre, dacă în luna Nov. 1857, Statul, n'ar fi luat în exploatare toate serviciile poștale din cuprinsul Moldovei, cu drept de monopol și cu hotărîrea de a le desvolta.

Astfel, o comisiune specială, numită de Cârmuire în acest scop, a stabilit printr'un regulament nouile reguli de funcționare ale serviciilor poștale din Moldova.

Regulamentul întocmit de sus-amintita comisie a hotărît printre altele:

In capitolul 1, primirea scrisorilor nefrancate și transportarea lor la destinație, urmând a se încasa taxa

[1]) Un dram= $^1/_{400}$ dintr'o ocă= cu 1.291 grame adică 1 dram= cca 3.50 grame.

[2]) O „poștă" se socotea în vechime, în Muntenia și Moldova, după origina sa turcească, distanța parcursă de un călăreț în timp de 2 ceasuri cu o iuțeala medie, stabilită la 10.000 stânjeni; în Muntenia stânjenul lui Serban Vodă= 1 m. 97 cm. iar al lui Constantin Vodă 2 m. 0.2 cm.; în Moldova stânjenul= 2 m. 23 cm. Deci, cu aproximație, distanța de o „poștă" corespundea distanței de cca 20 Km.

dublă dela primitor, adică dela destinatar, așa numita „Taxa Porto", o inovație bine venită pentru toată populația țării, căci a dat posibilitate de a comunica prin Poștă tuturor locuitorilor, din toate straturile sociale, chiar și acelora cari nu dispuneau nici de neînsemnata sumă spre a plăti taxa unei scrisori, redusă considerabil odată cu trecerea serviciilor poștale la Stat.

In capitolul 3 s'a hotărît ca pentru francarea scrisorilor înainte de expediere, să se introducă timbre poștale și să se pună în vânzare de către Direcțiunea Poștelor după taxele tarifare stabilite prin același regulament.

In capitolul 4 au fost fixate taxele:

a) Pentru o scrisoare până la greutatea de $2^1/_2$ dramuri[1] (circa 9 grame) ce urma a se transporta până la distanța de 8 poște (circa 160 Km.), 27 parale, iar pentru cele transportate peste această distanță, pe întreg cuprinsul țării (în Moldova), 54 parale.

b) Pentru scrisorile depuse cu recipisă (recomandate) s'a fixat taxa dublă, adică 54 parale sau 108 parale[2] după distanță.

In capitolul 5 s'a hotărît înființarea cutiilor de scrisori, care pentru prima dată s'au pus la dispoziția publicului spre a se introduce în ele scrisorile ce se depuneau și urmau să fie transportate prin serviciul poștal, nefrancate (Scrisori-Porto) și a căror taxă urma să se încaseze dublă, în numerar, dela destinatari.

Scrisorile francate (cele cu mărci poștale), se puteau depune în cutii sau direct la birourile poștale unde urma

[1]) Un dram = cu circa 3,50 grame.

[2]) 108 parale corespundeau atunci unui Franc Francez = 100 centi, introdus să circule ca monedă oficială în Moldova; 81 parale cu 75 centi, 54 parale cu 50 centi și 27 parale cu 25 centi.

să se verifice dacă valoarea mărcilor aplicate pe ele corespunde taxei respective.

Se poate uşor vedea câte înlesniri s'au făcut prin aceste inovaţii populaţiei din toate straturile sociale, pentruca să se folosească de serviciile Poştei, devenite publice.

Primele timbre poştale româneşti, puse în circulaţie la 13 Iulie anul 1858, în Moldova, s'au confecţionat la Iaşi, pe hârtie slab colorată şi uşor vărgată orizontal, caracteristică vremurilor de atunci.

Pentru evitarea confuziunilor se precizează că, spre deosebire de hârtia dungată, a cărei suprafaţă alternativă se poate vedea uşor şi simţi la prima pipăire, hârtia vărgată are suprafaţa absolut netedă, iar vărgile se pot vedea expunând-o în zare.

Singură valoarea de 81 parale s'a imprimat pe hârtie colorată şi nevărgată.

Aceste prime mărci poştale au formă rotundă şi sunt făcute cu ştampile de mână, gravate în oţel pentru fiecare valoare în parte (a nu se confunda cu ştampila Poştei cu care se ştampilează zilnic scrisorile). Ele înfăţişează vechea stemă a Moldovei, „Capul de Zimbru" în mijlocul cercului, având între coarne o stea cu cinci colţuri, iar jos şi în atingere cu buza inferioară a capului de zimbru, se află emblema poştelor : „Cornul" sau „Goarna" în colacul căreia stă scrisă valoarea timbrului (27, 54, 81 sau 108 parale).

In interiorul cercului şi de jur împrejurul capului de zimbru, începând dela extremitatea stângă a cornului de poştă până la cea dreaptă, se vede scrisă inscripţia, în litere vechi chirilice, (caractere întrebuinţate pe atunci, în

scrierea oficială a ţării): „Porto Scrisori" (vezi reproducerea), inscripţie obligatorie şi pe cutiile poştale de scrisori precum şi pe şepcile distribuitorilor de scrisori de atunci (v. Istoricul Poştelor Române pag. 178, C. Minescu).

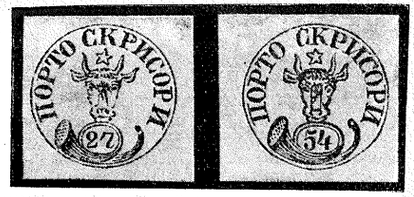

Prima emisiune de timbre sau mărci poştale româneşti (1—13 Iulie 1858)

Emise în Moldova, a cărei emblemă înfăţişează „Capul de Zimbru", având în partea de jos şi în atingere cu buza înferioară a Capului de Zimbru, emblema poştei „Goarna" în colacul căreia se află scrisă valoarea fiecărui timbru (exprimată în parale).

In jurul Capului de Zimbru, dela stânga spre dreapta, înscripţia în litere vechi chirilice: „Porto Scrisori". Toate acestea într'un cerc cu diametru de 20 mm.

S'au făcut cu ştampile de mână gravate în oţel[1] pentru fiecare valoare în parte şi sunt imprimate pe hârtie colorată şi slab vargată orizontal. Numai marca de 81 parale este făcută pe hârtie colorată, însă nevărgată.

Coalele conţineau 4 rânduri orizontale a câte 8 mărci, în total 32 bucăţi, aşezate în felul următor: primele două rânduri de sus normale, cu buza capului de zimbru în jos şi cu coarnele în sus, iar celelalte 2 rânduri de jos, inversate adică întoarse, cu buza capului de zimbru în sus şi coarnele în jos (a se vedea reconstituirea coalei). Astfel

[1] Credinţa populară este că aceste mărci poştale româneşti sunt făcute cu ştampile de mână săpate în lemn. Totuşi nu este exclus ca primele încercări la aceste prime timbre poştale, la noi, să nu fi fost făcute cu ştampile de lemn până s'a ajuns la modelul definitiv, când apoi s'au gravat în oţel.

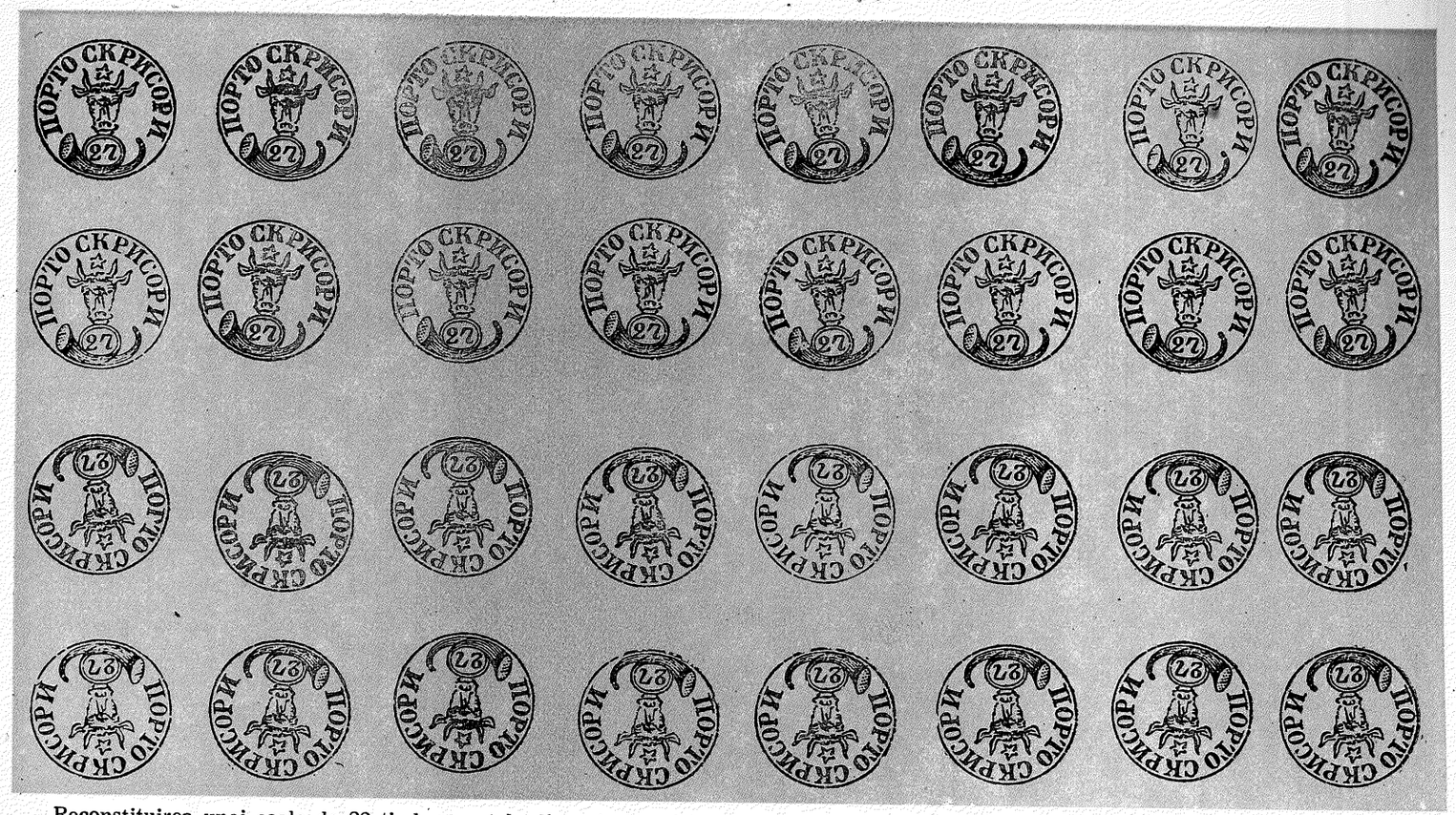

Reconstituirea unei coale de 32 timbre poştale din prima emisiune dela Iaşi (Moldova) anul 1858, în culori originale care înfăţişează stema Moldovei „Capul de Zimbru".

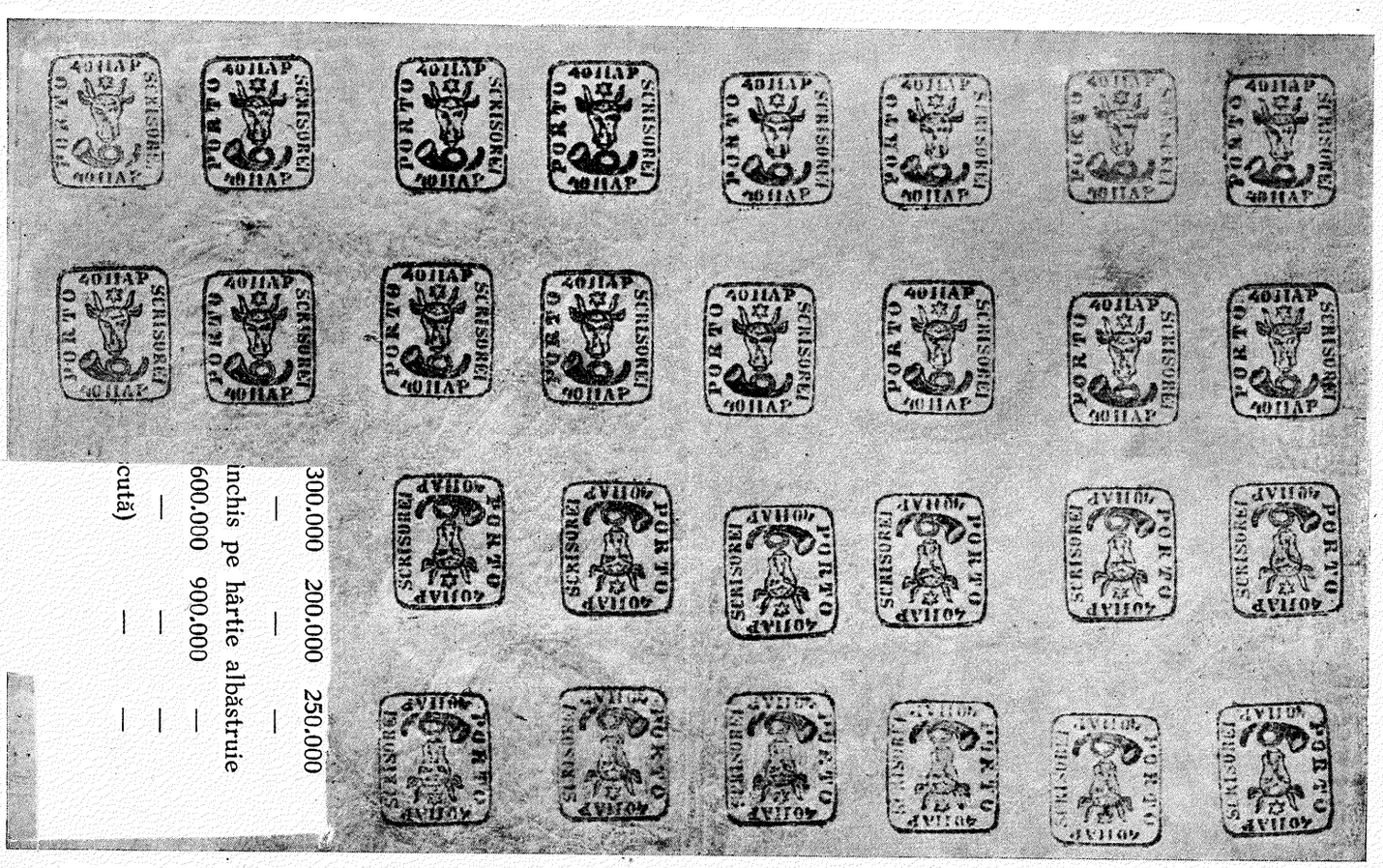

			300.000
			—
			—
inchis pe hârtie albăstruie			600.000
			900.000
			—
			—
			—
cută)			—

Reproducerea unei coale originale în culoare naturală conţinând 32 mărci din a doua emisiune a anului 1858 înfăţişând Capul de Zimbru Moldovenesc. (Originalul din colecţia Dlui Gh. Matheescu, Sinaia).

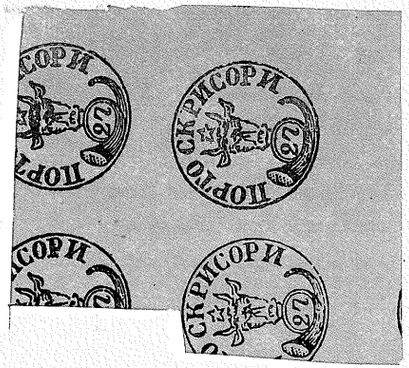

așezate, coalele formau la mijlocul lor câte 8 perechi mărci întoarse (adică o marcă făcută normal și alta dedesuptul acesteia, r ă s t u r n a t ă). Pentru separarea din coală ele se tăiau cu foarfecele, din care cauză majoritatea sunt degradate pentrucă la tăiere nu s'a procedat cu atențiunea cuvenită.

Din cauza rarității lor aceste prime mărci poștale românești (puținele exemplare care sunt cunoscute în perfectă stare și originale), au ajuns la o considerabilă valoare filatelică; adevărate comori filatelice. Sunt cele mai valoroase si mai căutate mărci poștale europene pentru Filatelie.

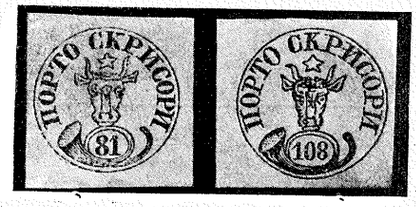

No. **1.** *27 parale* negru pe hârtie colorată roșcat-

	nestampilate	stampilate	pe scrisoare
spălăcită și vărgată orizontal	800.000	300.000	400.000
Pereche		800.000	900.000
Pereche (întroarsă) răsturnată (27+27)		—	—

No. 2. *54 parale* albastru pe hârtie verzuie vărgată

orizontal.	100.000	70.000	80.000
Pereche	300.000	200.000	250.000
Pereche întoarsă (54+54)	—	—	—

No. 3. *81 parale* albastru închis pe hârtie albăstruie

nevărgată.	600.000	900.000	—
Pereche	—	—	—
Pereche întoarsă (81+18 necunoscută)		—	—

Fig. 1

Dacă s'ar ivi undeva, ceia ce nu este exclus, vre-o pereche întoarsă (v. fig. 1.) din această valoare de 81 parale, ar constitui o așa mare raritate filatelică încât ar putea concura cu cele mai mari rarități filatelice din lumea întreagă.

No. 4. *108 parale* albastru pe hârtie roșcată mat și vărgată orizontal

	500.000	220.000	300.000
Pereche	—	—	—
Pereche întoarsă (108+801)	—	—	—

Prețurile date mai sus în lei, acestor prime mărci poștale românești, ca valoare filatelică, se înțeleg numai pentru exemplare în absolută bună stare și tăiate în patru colțuri cu margini normale (vezi clișeul reprodus). Exemplarele cu cadru întreg, însă cu colțurile *tăiate rotund* (ca cea din fig. 2) pot fi socotite cam la un sfert din valoarea celor tăiate normal, cari au patru colțuri întregi.

Cele tăiate foarte îngust, avariate, sau cu alte defecte ca hârtie subțiată, rupte sau reparate, valorează cam a zecea parte din prețurile normale și chiar mai puțin, ținându-se seamă de starea de degradare în care se găsesc acestea.

Fig. 2

Tăierea rotundă, foarte dezastruoasă, a acestor mărci poștale, care le scade așa de mult valoarea filatelică, se întâlnește la majoritatea celor ștampilate și nu are o explicație precisă. Bătrânii și vechii noștri colecționari de aceste mărci poștale, cei mai competenți a se pronunța în aceasta privință, au căutat și pare că au găsit explicația adevărată, anume că se impunea această ajustare

adică tăierea marginilor de hârtie albă din jurul cadrului lor, margini care din cauza distanței prea mare lăsată la imprimarea acestora, erau prea întinse și nu aveau loc pe scrisorile de atunci care aproape toate aveau o suprafață mică mai cu seamă dacă era cazul să se aplice mai multe timbre din acestea pe o scrisoare.

Mai este de observat că, în acele vremuri scrisorile expediate prin Poștă nu se închideau în plicuri, pentru a nu trece de unitatea de greutate a primului porto, ($2^1/_2$ dramuri, circa 9 grame) ci bucata de hârtie pe care se scria scrisoarea se îndoia, lăsându-se partea dinafară liberă, pe care se scria adresa. Și apoi nici plicuri confecționate nu se găseau.

Se mai presupune că lumea de atunci a crezut, poate, că forma rotundă a acestor timbre poștale implică o tăiere rotundă a colțurilor lor.

Ori care ar fi explicația, nu se înlătură devalorizarea acestor mărci, care este dezastroasă pentru colecționari și Filatelia noastră românească, căci aproape 75% sunt tăiate astfel.

Se zice că în total s'au emis 24.064 bucăți din aceste timbre și anume: 6.016 din cele de 27 parale, 188 coale á 32 buc.; 10.026 din cele de 54 parale, 313 coale; 2016 din cele de 81 parale, 63 coale și 6016 din cele de 108 parale, 188 coale, dintre care pentru uzul publicului, spre a se franca scrisorile, s'ar fi vândut numai 2691 bucăți din cele de 27 parale, 4772 din cele de 54 parale, 709 din cele de 81 parale și 2584 din cele de 108 parale, total 10.756. Restul, rămase neîntrebuințate, s'au vândut în parte colecționarilor, iar cealaltă parte se crede că din cauza relei păstrări și a gumei de pe ele, care se scorojise, ajungând la o completă degradare, au fost distruse

cam prin anul 1874, în urma unor dispoziţiuni considerate pripite de către filatelişti. Astfel au rămas foarte puţine exemplare din aceste prime timbre poştale româneşti, ceiace a făcut să devină cele mai rare şi mai căutate precum şi cele mai valoroase mărci poştale din Europa (marca de 27 parale neştampilată şi cea de 81 parale ştampilată constitue cele mai mari rarităţi filatelice europene, adevărate „Briliante de hârtie" cum le mai numesc filateliştii.

Cópii cu ştampilele originale

Se zice că în anul 1891, regăsindu-se ruginite şi într'o stare rea, ştampilele originale cu care au fost confecţionate aceste prime timbre poştale româneşti s'au curăţit şi înainte de a se cerui şi da în păstrarea Muzeului Naţional s'ar fi făcut cu ele unele facsimile (còpii) care se deosebesc de adevăratele mărci originale prin culorile tuşului, care sunt altele şi prin faptul că sunt confecţionate pe hârtie albă vărgată în loc de a fi colorată şi vărgată.

Aceste còpii, deşi se găsesec foarte rar căci s'au făcut puţine, totuşi nu pot fi considerate ca o emisiune de timbre oficiale, sau ca o reimpresiune[1] (reproducere oficială) cu atât mai mult că pentru a se face aceste còpii n'a existat nici un amestec oficial sau ordin formal al Direcţiunei Poştelor Române.

Aceste facsimile rămân deci numai cu însemnătatea de a fi făcute cu ştampilele originale.

1) Prin reimpresiune se înţelege o reproducere semi-oficială absolut identică cu cea originală a ori căror timbre care au fost epuizate din cauza cantităţii prea mici (cu plăcile originale).

Niciodată reimpresiunile nu mai au putere de francare, ci numai de a satisface cerinţele filateliştilor, din care cauză dacă sunt ştampilate fals, sunt devalorizate complect.

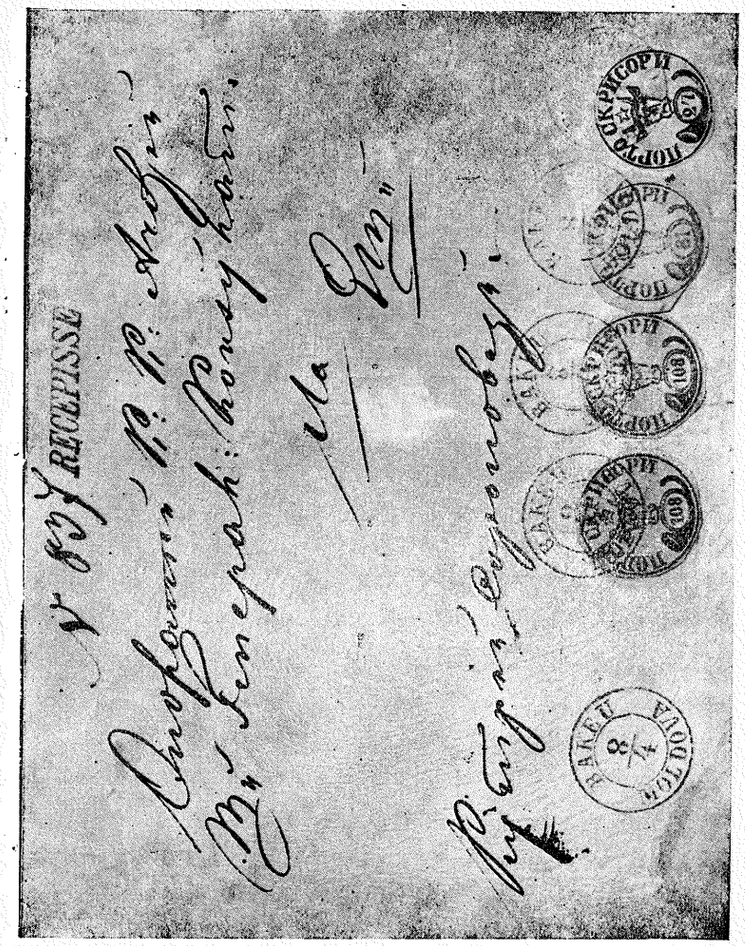

Reproducerea unei scrisori recomandate, mai voluminoasă ca de obiceiu, pe care s'au aplicat patru bucăţi timbre poştale din prima emisiune 1858, rotunde, cu „capul de zimbru" adresată dela Bacău la Iaşi?

Important document şi unică piesă filatelică cunoscută la marele Muzeu Filatelie al Poştelor din Berlin.

A doua emisiune din anul 1858

Nedând rezultate, francul francez *introdus în cursul monetar al ţărei (1 fr. fr. = 108 parale)* pe baza căruia s'a fixat tariful scrisorilor poştale şi s'au făcut primele timbre poştale româneşti descrise până aci (27, 54, 81 şi 108 parale), la 20 Octomvrie acelaş an, adică numai după 3 luni şi jumătate dela punerea acestora în circulaţie, s'a elaborat un nou tarif al scrisorilor. De data aceasta tariful a fost întocmit luând de bază altă monetă mai veche, aflată în ţară mai înainte de întro ducerea francului francez şi anume „Leul", care era egal cu 40 parale[1].

S'a fixat taxa unei scrisori simple pe distanţa de 8 poşte (circa 160 Km.) la 40 parale, ceiace corespunde unui Leu vechiu iar peste această distanţă s'a fixat taxa de 80 parale. Deasemeni, taxa scrisorilor depuse cu recipisă (recomandate) s'a fixat la 80 parale.

In noul tarif s'a mai fixat, pentru prima dată la noi, taxă specială şi foarte redusă (5 parale) pentru expedierea prin poştă a ziarelor şi imprimatelor, probabil pentru

1) 1 Leu vechiu = 40 parale. Origina pare a fi dela „Para", subdiviziunea Piastrului, monetă veche turcească. 40 para = 1 Piastru.

a se inlesni avântul culturei naţionale, fapt ce începuse să se impună.

Vechile timbre poştale de 27, 54, 81 şi 108 parale, în circulaţie până atunci, ne mai corespunzând noului tarif poştal şi nici nouilor diviziuni monetare, s'au scos din circulaţie la 1 Noemvrie 1858 înlocuindu-se cu altele noui emise: de 5 parale, 40 parale şi 80 parale, conform tarifului nou introdus, făcute tot la Iaşi cu ştampila de mână [1] însă în formă dreptunghiulară, şi cu colţurile rotunjite, gravate în oţel pentru fiecare valoarea în parte, înfăţişând ca şi primele (scoase din circulaţie), vechea stemă a Moldovei „Capul de Zimbru" şi având ca şi celelalte, între coarne, o stea dar de data această cu 6 colţuri, iar în partea de jos a capului de zimbru emblema poştei „goarna" fără a mai fi în atingere cu buza inferioară a capului de zimbru şi fără a mai avea scrisă valoarea în mijlocul colacului, ca la primele. Jos, sub cornul poştei şi sus, deasupra capului de zimbru, este scrisă cu litere vechi chirilice valoarea mărcii, exprimată în parale, prescurtat: ПАР. (par.).

Lateral, la stânga, *în caractere latine,* au inscripţia de jos în sus „P O R T O"; asemenea, la dreapta şi de sus în jos: „S C R I S O R E I" (spre deosebire de primele care aveau această inscripţie în litere vechi chirilice.) Cea de 5 parale, emisă în spiritul tarifului descris mai sus, special pentru francarea ziarelor şi imprimatelor, are inscripţia: „Porto Gazetei" în loc de „Porto Scrisorei", ca celelalte două valori de 40 si 80 parale din aceasta emisiune.

Aceste noui timbre poştale s'au imprimat la început

1) A nu se confunda cu ştampilele Poştei cu care se ştampilează zilnic scrisorile şi timbrele.

pe hârtie simplă, slab azurată, apoi albă şi gălbuie. Coalele erau compuse, exact ca şi la primele, din 32 bucăţi timbre aşezate în 4 rânduri a câte 8 bucăţi, orizontale. Primele două rânduri de sus normale, iar celelalte două de jos inversate (opozabile celor de sus) formând deasemenea 8 perechi întoarse ca în coala reprodusă.

Se zice că s'ar fi emis pe hârtie azurată (albăstruie) 30 coale á 32 bucăţi, care fac 960 bucăţi din cele de 5 parale, 200 coale á 32 bucăţi care fac 6400 bucăţi din cele de 40 parale şi 80 coale á câte 32 bucăţi = 2880 din cele de 80 parale, iar pe hârtie albă şi gălbuie circa 200 coale á 32 buc. = 6400 buc. din cele de 5 parale, 670 coale á 32 buc. = 21.440 buc. din cele de 40 parale şi 350 coale á 32 buc. care fac 11.200 buc. din cele de 80 parale.

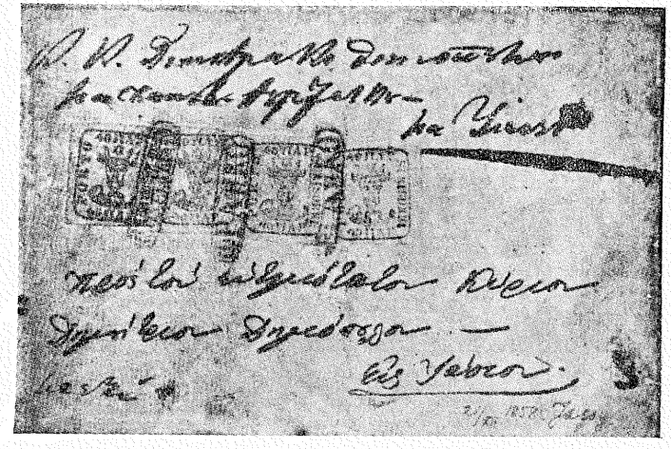

Reproducerea unei scrisori adresată la Iaşi, pe care s'au aplicat 4 bucăţi timbre poştale á 40 parale albastre din emisiunea II-a 1858, care înfăţişează „capul de zimbru", obliterate cu o ştampilă antefilatelică.

Important document şi valoroasă piesă filatelică.

Fig. 3

1 Noemvrie 1858

A doua emisiune de timbre poştale care înfăţişează deasemenea „Capul de Zimbru" moldovenesc, are între coarne o stea cu şase colţuri. In partea de jos, fără a fi în atingere cu buza inferioară a capului de zimbru, se află emblema Poştei: „Cornul" sau „Goarna".

Sub cornul Poştei şi deasupra capului de zimbru este scrisă valoarea timbrului, exprimată în „parale" cu litere vechi chirilice: ПАР (par.), iar în părţile laterale stă scris cu litere latine, la stânga şi de jos în sus cuvântul: „PORTO" în timp ce la dreapta şi de sus în jos: „SCRISOREI"; toate acestea într'un cadru dreptunghiular de dimensiuni 17/19½ mm. cu colţurile rotunjite, nedantelate adică nedinţate.

A. Pe hârtie azurată

No. 5. 40 parale de culoarea albastru deschis

	3.500	3.500	3.500
Idem închis	4.000	4.000	4.000
Pereche	9.000	8.500	8.800
Pereche întoarsă (răsturnată) (40+0ғ)			
	25.000	50.000	58.000
bloc	20.000	20.000	22.000
No. 6. 80 parale cărămiziu			
	300.000	12.500	20.000
Pereche	800.000	16.000	25.000
Pereche întoarsă (80+08)	—	—	
Bloc	—	—	—

B. Pe hârtie albă

(gălbuie din cauza gumei sau hârtiei învechită)

No. 5. II. 40 parale albastru deschis

	2.000	2.000	2.000
a 40 parale albastru închis			
	2.500	2.500	2.600
b 40 parale verzui			
	3.000	3.000	3.000
Pereche	4.500	4.500	4.600
Pereche întoarsă (40+0ғ)			
	9.000	35.000	40.000
Bloc	12.000	10.000	11.000
No. 6. II. 80 parale cărămiziu deschis			
	3.000	3.000	3.000
a 80 parale roşu aprins			
	4.000	3.500	4.000
Perechi	8.500	8.000	8.000
Pereche întoarsă (80+08)			
	60.000	80.000	100.000
Bloc	18.000	20.000	22.000

Fig. 4

Pentru francarea ziarelor şi imprimatelor

A. Hârtie azurată

(Dimensiuni $^{16}/_{17}$ mm.)

No. 7. 5 parale de culoare neagră.

	600.000	200.000	210.000
Pereche	—	—	—
Pereche răsturnată (5+ç)	—	—	—
Bloc	—	—	—

B. Hârtie albă sau gălbuie

No. 7 I. 5 parale negru

	400.000	200.000	250.000
Pereche	850.000	450.000	550.000
Pereche întoarsă (5+ç)	—	—	—
Bloc	—	—	—

Din această marcă de 5 parale, pe hârtie albă, este cunoscut un tiraj făcut în ultimul timp al scoaterei ei din c i r c u l a ţ i e. Se deosebeşte de celelalte printr'o spărtură caracteristică la latura de jos a cadrului sub litera „A" din cuvântul în litere cirilice, prescurtat: „ПАR" (vezi figura 5). Acest timbru poştal n'a circulat şi deci nu există stampilat. Exemplarele obliterate poartă ştampile false.

Fig. 5

No. 7 II. 5 parale negru pe hârtie albă (cu spărtură în partea de jos a cadrului) numai neştampilat 2.000

Pereche 4.400

Pereche întoarsă (5+ç) 7.000

Bloc 10.000

Preţurile date mai sus, în lei, la perechile întoarse (răsturnate), se referă la nuanţele cele mai eftine, urmând a se majora în raport cu importanţa colorilor în care au fost confecţionate. Deasemenea, preţurile de mai sus se înţeleg numai pentru exemplarele în bună stare. Cele care au cadrul atins s'au alte mici defecte, sunt cam cu $^{3}/_{4}$ mai devalorizate iar cele degradate n'au decât o importanţă simbolică, pierzând valoarea filatelică.

Timbrele poştale româneşti descrise până aci au fost emise şi întrebuinţate numai în Moldova.

PRINCIPATELE UNITE

Muntenia și Moldova

Emisiunea timbrelor poștale după Unirea Principatelor

Administrația Poștelor din Valahia (Muntenia) n'a introdus timbre poștale pentru francarea scrisorilor decât după unirea Principatelor (24 Ianuarie 1859).

Până la pregătirea unui tarif nou, valabil în ambele Principate, s'a dispus printr'un Decret că taxele scrisorilor din Moldova devin obligatorii și pentru Valahia (Muntenia) și abia la *1 Mai 1862* se elaborează un nou tarif al scrisorilor, valabil pentru întreg cuprinsul principatelor unite (Muntenia și Moldova), hotărîndu-se totodată și emiterea unor timbre poștale corespunzătoare noului tarif, care purtau pentru prima dată stema celor două țări unite, compusă din Vulturul Munteniei și Capul de Zimbru moldovenesc.

Prin acest nou tarif s'au scăzut simțitor toate taxele, atât la ziare și imprimate cât și la scrisori, fixându-se, de data aceasta, taxă specială pentru scrisorile locale (adresate în raza localității în care s'au depus) și desființându-se zonele pe km.

Astfel, taxa pentru ziare și imprimate a fost scăzută dela 5 parale (Moldova) la 3 parale.

Taxa unei scrisori locale a fost fixată la 6 parale

până la greutatea de 5 dramuri (circa 18 grame) iar taxa unei scrisori de aceiași greutate adresată în ori care parte din cele două principate unite, indiferent de distanță, la 30 parale, în loc de 80 parale cum era în vechiul tarif.

Deasemenea, taxa pentru scrisorile depuse cu recipisă (recomandate) s'a fixat la 30 parale.

Odată cu intrarea în vigoare a noului tarif, cam la 1 Mai 1862, s'au comandat și nouile timbre poștale coresponzătoare care au fost gata confecționate la 25 Iunie, același an, când s'au pus în circulație.

Aceste noui timbre s'au făcut ca și celelalte mai vechi din Moldova, cu ajutorul unei ștampile de mână și au forma dreptunghiulară, cu colțurile tăiate. Rama cadrului este formată din două linii paralele (cea din interior foarte fină).

Mărcile înfățișează stema celor două țări, compusă din Capul de Zimbru moldovenesc la dreapta și având între coarne o stea cu cinci colțuri iar la stânga Vulturul Munteniei, încoronat, ținând crucea în cioc.

Sub aceste două steme se află emblema poștei „Goarna" iar sub goarnă și deasupra stemelor este scrisă valoarea poștală a timbrului, exprimată în *parale*, pentru prima dată cu litere latine. In părțile laterale, la stânga și de jos în sus, inscripția: „FRANCO" exprimată prima dată pe timbrele românești, înlocuind pe cea veche: „P O R T O" iar la dreapta și de sus în jos cuvântul: „SCRISOREI".

Coalele conțineau câte 32 bucăți așezate în 4 rânduri orizontale a 8 mărci: cele două rânduri din mijloc formau 8 perechi întoarse ca și cele de până acum din Moldova, după cum se poate vedea din reproducerea coalei.

Colorile în care sunt făcute aceste timbre s'au ales de prima dată cele naţionale : albastru, galben şi roşu, pe hârtie simplă albă, uneori mai subţire şi vărgată orizontal.

25 Iunie 1862

Emisiunea aşa zisă „Unirea Principatelor", făcută tot cu ştampile de mână, de formă dreptunghiulară, cu colţurile tăiate şi de dimensiuni $20^1/_2 \times 21^1/_2$ mm.

Pe hârtie albă sau gălbuie

No. 8. 3 parale galben-orange	800	4.000	4.800
a. „ limoniu	850	4.000	4.800
b. „ oliv	900	4.500	4.800
c. „ ocru	1.000	5.000	5.500
d. „ portocaliu	1.000	5.000	5.500
Pereche întoarsă galben	3.800	—	—
Bloc 4.	6.000	3.000	3.500

Această marcă de 3 parale se întâlneşte ştampilată în blocuri de câte 10 buc. aplicate pe scrisori în locul unei singure mărci de 30 parale. Obişnuit se găseşte singură, aplicată pe ziare şi imprimate.

No. 9. 6 parale de coloare cărămizie şi de dimensiunile $20^1/_2 \times 21^1/_2$ mm.	800	4.000	4.200
a. 6 parale roşu aprins	900	4.500	4.700
b. „ cinabru (roşu oranj)	1.000	4.500	4.700
c. „ vişiniu închis	1.000	5.000	5.000
d. „ roşu carmin	2.000	5.000	5.000
Pereche	1.800	9.000	9.000
Pereche întoarsă (6+9) cărămiziu	2.800	30.000	32.000
„ roşu oranj	3.200	40.000	45.000
Bloc	6.000	30.000	35.000
Bloc din perechi răsturnată (extrem de rar)	—	—	

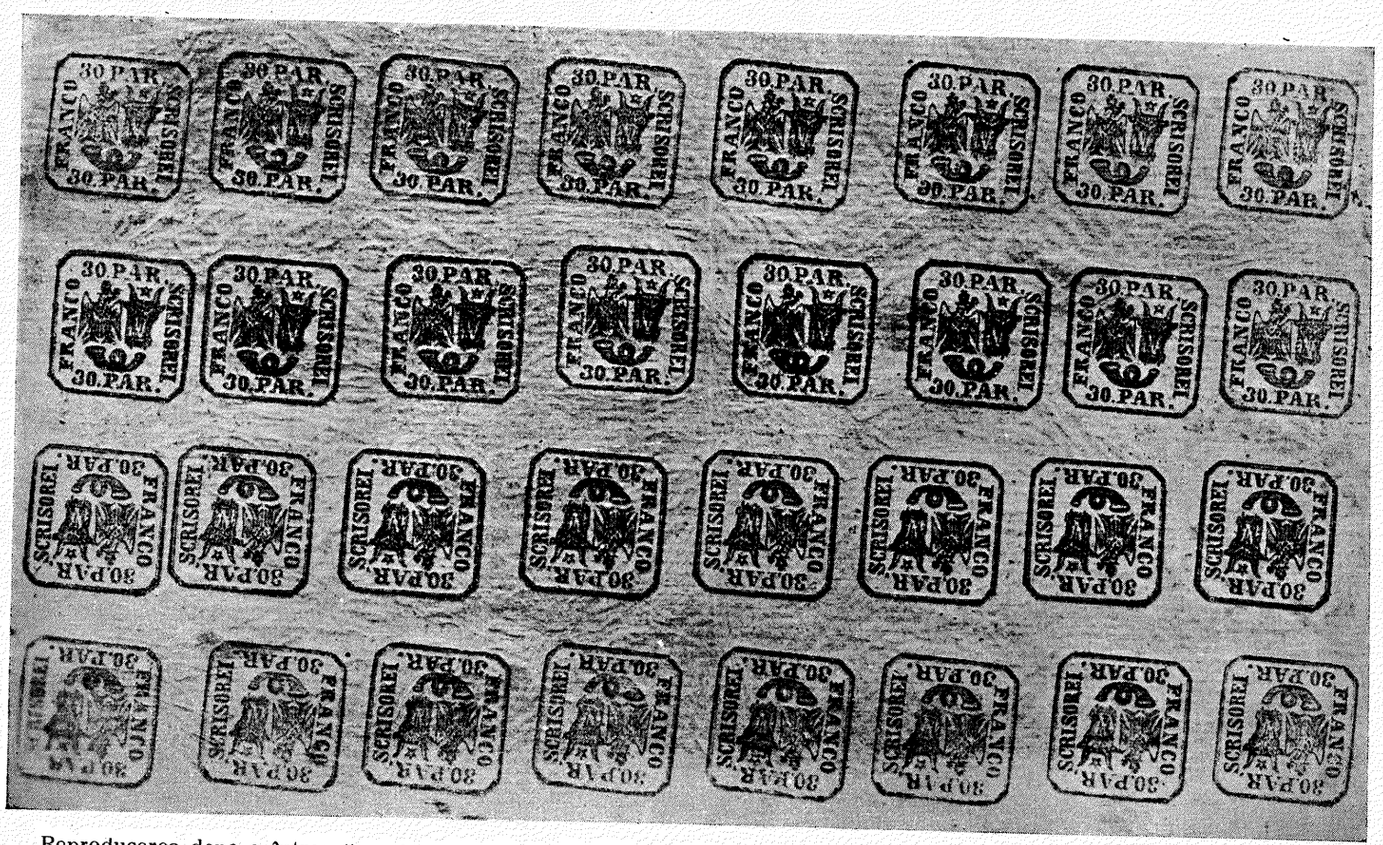

Reproducerea depe o întreagă coală originală cu 32 timbre poştale, făcute cu o stampilă de mână în anul 1862, pe hârtie vargată orizontal, care înfăţişează stemele ambelor principate unite: — „Vulturul" Munteniei şi „Capul de Zimbru" al Moldovei. (Coală originală din colecţia Dlui Gh. Matheescu, Sinaia)

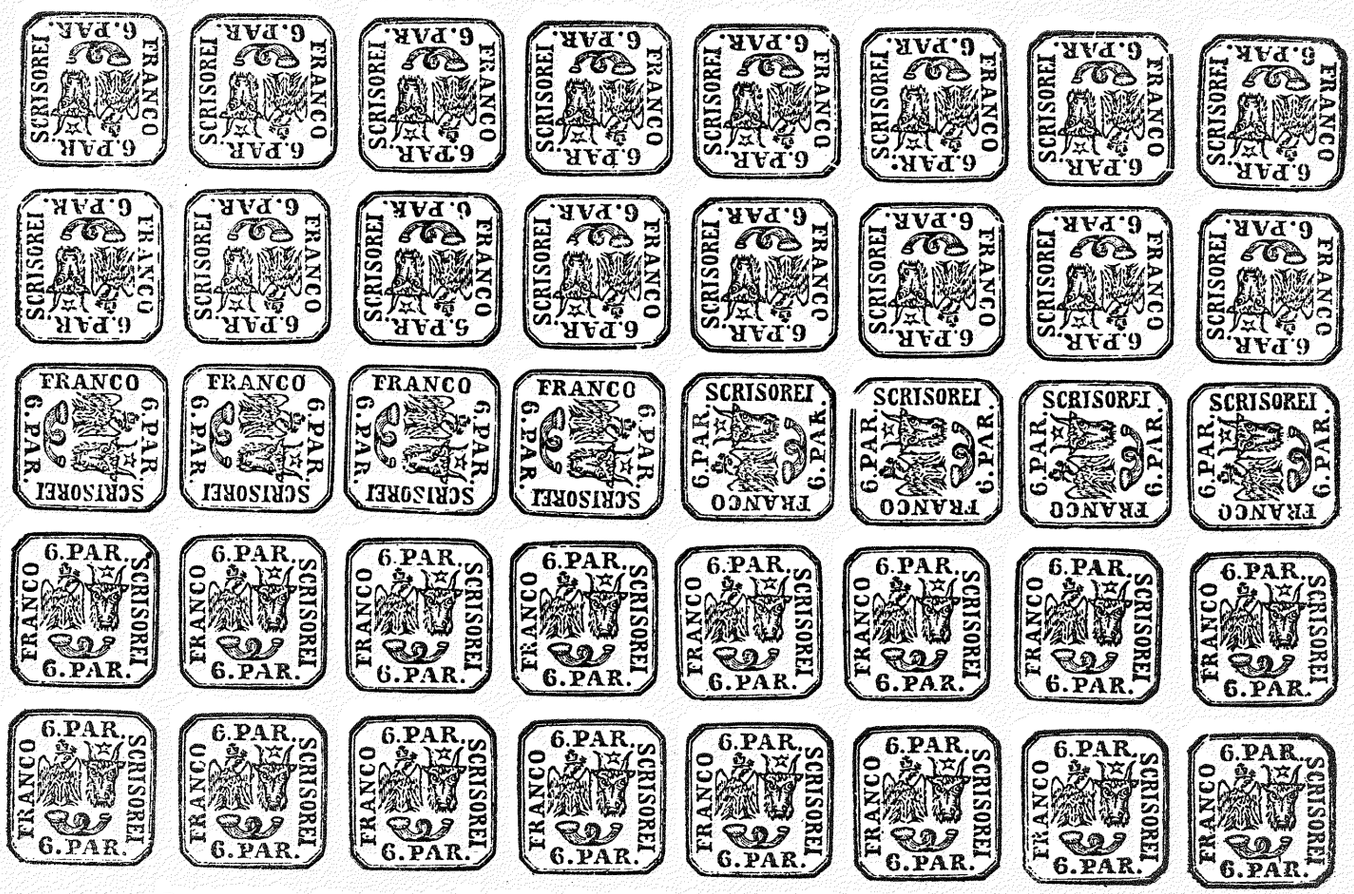

Reproducerea unei coale de 40 timbre din emisiunea anului 1864 imprimată cu plăcile tipografice.

Fig. 6

Marca de 6 parale există tăiată în două, diagonal şi întrebuinţată în locul mărcii de 3 parale pentru ziare sau imprimate, dar este foarte rară. (vezi fig. 6).

No. 10.	30 parale, albastru cu dimensiunile $20^1/_2 \times 21^1/_2$ mm.	800	180	200
a.	30 parale, albastru deschis	900	200	200
b.	„ „ indigo	1.200	300	300
c.	„ „ negricios	1.500	500	550
	„ „ pereche	1.800	2.000	2.000
	„ întoarsă (30+0ε) albastru	3.000	30.000	32.000
	„ bloc	3.400	33.000	40.000
d.	„ albastru, pe hârtie simplă azurată	1.000	1.200	1.300

Aceiaşi emisiune din Iunie 1862 făcută pe hârtie vărgată orizontal

No. 8. I.	3 parale galben sau orange	4.000	80.000	—
„ „ „	pereche	8.500	—	—
„ „ „ „	întoarsă (3+ε)	—	—	—
„ „ „	bloc	—	—	—
No. 9. I.	6 parale roşu	3.000	6.000	6.500
„ „	vişiniu	4.000	8.000	8.500
„ „	pereche	8.000	15.000	—
„ „ „	întoarsă (6+9)	—	—	—
„ „	bloc compus din perechi întoarse	—	—	—

No. 10. I.	30 parale	albastru deschis	600	200	250
„	„	„ indigo	8.000	300	350
„	„	pereche	2.000	1.200	1.400
„	„	bloc	5.000	—	—
„	„	pereche răsturnată (30+0ε)	8.000	10.000	—

Emisiunea Tipografică

Anul 1864

(Acelaşi model şi format ca la precedentele)

Sporirea uimitoare a traficului corespondenţelor, după Unirea Principatelor, a implicat şi sporirea cantităţilor de timbre necesare francării. Sistemul întrebuinţat până atunci pentru imprimarea timbrelor poştale, cu stampila de mână, a început a se simţi impracticabil, ceea ce a făcut pe cei în drept să se gândească a-l înlocui printr'un procedeu mecanic de tipărire, mai rapid. Atunci Direcţiunea Poştelor din Bucureşti, în anul 1862, cam pe la sfârşitul lunei Iulie, a publicat un anunţ pentru cumpărarea unei prese tipografice care să fie întrebuinţată la tipărirea timbrelor poştale.

Anunţul a fost repetat în luna August şi apoi în luna Septembrie acelaşi an, însă alt rezultat nu se cunoaşte, decât că Direcţiunea Poştelor a continuat confecţionarea timbrelor tot prin vechiul procedeu: „ştampilele de mână".

Abia în anul 1864 Poşta a început tipărirea timbrelor printr'un procedeu mai rapid şi anume cu ajutorul unor plăci tipografice, ale căror clişee au fost obţinute prin galvanoplastie, exact după modelul mărcilor aflătoare în circulaţie şi făcute cu stampilele de mână.

Nouile plăci tipografice conţineau câte 40 clişee în 5 rânduri orizontale à câte 8 bucăţi.

Aşadar, coalele de timbre obţinute prin acest procedeu tipografic conţineau 40 bucăţi timbre, spre deosebire de cele vechi, făcute cu ştampilele de mână, care se compuneau numai din 32 bucăţi cum se poate vedea în alăturatele coale reproduse. Deasemenea, coala obţinută prin tipografie se mai deosebeşte de cea făcută cu stampila de mână şi prin felul aşezării cum şi a poziţiei mărcilor, anume: cele două rânduri de sus sunt îndreptate spre marginea de sus a coalei, cele două rânduri de jos îndreptate spre partea de jos, iar în rândul dela mijloc, patru mărci sunt îndreptate în afară, spre stânga şi patru în afară, spre dreapta, (vezi coala reprodusă) formând la centrul coalei o adevărată şi numai una singură pereche răsturnată cu 180° care se deosebeşte de perechile celelalte din coalele de până acum, imprimate cu ştampila de mână. De altă parte în toată lungimea coalei s'au format opt perechi întoarse însă numai pe jumătate, cu 90°, adică o marcă verticală şi alta, lângă aceasta, orizontală la stânga sau dreapta, după cum se tăiau din coală cu cea din rândul de sus sau cel de jos.

Aşadar, perechile răsturnate dela emisiunea făcută cu mâna se deosebesc cu totul de perechile întoarse dela emisiunea făcută cu tiparul anume: primele sunt opozabile opt perechi în coală la părţile de jos ale mărcilor (nas la nas, v. coala), iar cele din a doua emisiune, făcută cu tiparul, sunt opozabile la părţile de sus ale mărcilor (coarne la coarne, v. coala reprodusă) şi în toată coala o singură pereche se găseşte întoarsă cu 180°.

Emisiunea din anul 1864

Este ca şi cea din 1862 însă tipografiată pe hârtie simplă albă sau gălbuie.

No. 11. 3 parale galben oliv	450	60.000	65.000
a. „ galben limoniu	550	60.000	65.000
„ pereche	1.200	—	—
„ bloc	2.500	—	—
„ pereche întoarsă (3+3)	4.500	—	—
„ „ răsturnată 90° o bucată vertical alta orizontal (3+3)	2.500	—	—
No. 12. 6 parale lila carmin deschis	35	—	—
a. „ „ roşcat	45	—	—
„ pereche întoarsă	450	—	—
„ pereche întoarsă 90° (6+6)	200	—	—
Varietate: tipărită recto-verso	2.000	—	—

Această marcă de 6 parale, tipografiată, nu există ştampilată deoarece stocul nu a fost dat în circulaţie.

Explicaţia se poate găsi şi în faptul că, stocul timbrelor de 6 parale, emis anterior cu ştampila de mână, era suficient pentru numărul foarte redus al corespondenţei „loco", lucru ce se dovedeşte cu existenţa unui număr important de timbre din acestea.

No. 13. 30 parale albastru deschis	50	400	450
„ pereche	190	1.800	2.000
„ „ răsturnată (30+30)	1.400	—	—
„ Bloc	800	—	—
Pereche întoarsă 90° o marcă orizontală şi alta verticală (30+30)	350	5.000	5.000
Varietate: tipărită recto-verso	1.500	—	—

După ce am arătat mai sus, că marca de 6 parale nu poate exista ştampilată, deoarece n'a circulat, este necesar acum să arătăm că celelalte două mărci din această emisiune, cea de 3 parale şi cea de 30 parale, au circulat foarte puţin şi se găsesc foarte rar obliterate original.

De aceia, sunt mult mai valoroase decât cele neştampilate.

Falsuri

Din cele mai vechi timpuri aşa zişii paraziţi ai filateliei, „falsificatorii" (foarte periculoşi pentru colecţionarii mărcilor poştale), au falsificat cu multă artă toate timbrele poştale româneşti, arătate până aici, în aşa fel că unele se confundă cu originalele, cu atât mai mult astăzi când aceştia continuă a le falsifica cu şi mai mare măiestrie.

Reuşita falsificărilor se mai datoreşte şi simplicităţii cu care s'au făcut timbrele poştale de până aci: „cu ştampile de mână" şi pe hârtie nefiligramată.

Aceste falsuri se deosebesc mai întotdeauna de timbrele originale prin hârtia întrebuinţată, prin culoare, prin sistemul de imprimare, prin execuţia înfăţişărei, prin dimensiunile cadrelor, prin gumare, prin ştampilare, etc., etc.

Cu unele dintre timbrele descrise până aici, anume cele din emisiunea 1862—1864 care — după cum am arătat mai sus — au circulat pe scrisori, sunt ştampilate original de către birourile poştale şi sunt cotate mai mult ca cele neştampilate, falsificatorii n'au avut prea mult de lucru: au falsificat numai ştampilele cu care apoi au obliterat aceste originale ori au substituit timbrele de pe scrisori originale, care au circulat de fapt şi alte operaţiuni de acest gen, pentru a le plasa cu un preţ mai mare.

Ştampilele sunt falsificate cu cea mai mare artă putându-se cunoaşte numai de către specialişti.

Uşurinţa cu care s'ar fi putut falsifica aceste timbre în dauna Poştei, pe când erau încă în circulaţie,

a fost observată şi evitată de către cei în drept, cari la timp au luat măsuri să fie înlocuite cu altele care nu s'ar putea contraface.

Aşadar, în urma propunerei guvernului în Consiliul de Miniştri dela 5 Octomvrie 1864, Consiliu întrunit sub preşedinţia Domnitorului, s'a luat în discuţiune raportul No. 7590/1864 şi apoi s'a semnat Inaltul Decret No. 231 din 16 Octomvrie 1864 potrivit căruia se aproba emiterea unor timbre noui, confecţionate printrun procedeu de tipărire greu de imitat în acele vremuri, prin litografiere.

Pentru prima dată aceste timbre poartă efigia Domnitorului Cuza păstrând doar tradiţia culorilor naţionale: roşu, galben şi albastru.

Tot atunci s'a hotărît scăderea simţitoare a taxelor pentru scrisori şi imprimate.

S'a fixat taxa ziarelor şi imprimatelor la 2 parale de fiecare exemplar, în loc de 3 parale cum era până atunci.

La scrisorile „loco" dela 6 parale taxa a fost scăzută la 5 parale iar pentru cele destinate a circula în tot restul ţării (Principatele Române), până la greutatea de 5 dramuri (circa 18 grame), s'a fixat taxa de 20 parale în loc de 30 parale cum era până atunci.

Deasemenea, taxa de recomandare s'a stabilit tot atunci la 20 parale.

DECRETELE

pentru înfiinţarea şi introducerea mărcilor poştale cu efigia Domnitorului Alexandru I. (Cuza) No. 231. din 16 Octomvrie 1864.

Inalta resoluţie
„Se aprobă"
Alexandru Ioan

Consiliul Miniştrilor

j u r n a l u

Sub preşedenţia Măriei Sale Domnului.

Astăzi, la 5 Octomvrie 1864, în şedinţa Consiliului de Miniştri, luând în consideraţie referatul Domnului Ministru de Interne, Agricultură şi Lucrărilor Publice, relativ la introducerea timbrelor poştale cu efigia Măriei Sale Domnului, pentru serviciul poştal.

Având în vedere că garanţa ce oferează confecţionarea actuală a timbrelor poştali nu este îndestulătoare spre eviterea de contrafaceri.

Considerând tot d'odată că mai în tóte Statele timbrele poştale suntu stampate cu efigia Suveranului ţerei;

Subscrişii ne unimu cu opiniunea Domnului Ministru de Interne, Agricultură şi Lucrările Publice, a se introduce timbri poştali cu efigia Măriei Sale Domnului, după modeluri alăturate la sus zisul referat, însă:

A. Culorea roşie de 20 Parale pentru francarea scrisorilor destinate a circula în intrul ţerei şi afară din ţeră la timpu.

B. Culorea albastră pentru francarea scrisorilor loco-transport.

C. Culorea galbenă, pentru francarea jurnalelor, foilor volante etc.

Dispoziţiile jurnalului de faţă se vor aduce la indeplinire de către Domnul Ministru de Interne prin înţelegerea cu Domnul Ministru de Finance, după aprobarea proiectului, pentru reducerea şi unificarea tacselor telegrafice poştale, ce este trimis în studierea Consiliului de Statu, şi după ce se vor sancţiona de Măria Sa Domnul.

Kogălniceanu, N. Creţulescu, General Manu, Bălănescu.

Raportul Domnului Ministru Secretaru de Statu la Departamentul de Interne, Agricultura şi Lucrări Publice.

Pre Inalţate Dómne

Am onoare a supune cu cel mai profundu respectu la Inalta aprobare a Măriei Vóstre alăturatul jurnal al Consiliului de Miniştri, şi a Vé ruga ca să bine-voiţi a subscrie aici alăturatul Decretu.

Sunt cu cel mai profundu respectu al Măriei Vóstre pré plecat şi pre supusu servitoru.

Ministru Secretaru de Statu la Departamentul de Interne, Agricultură şi Lucrări Publice. No. 7590.

Kogălniceanu

Alexandru Ioan I

Cu mila lui Dumnezeu şi voinţa naţională Domnu Principatelor Unite Române,

La toţi de faţă şi viitori sănătate.

Asupra raportului Ministrului Nostru Secretarul de Statu la Departamentul de Interne, Agricultură şi Lucrări Publice.

Vezênd jurnalul Consiliului Nostru de Miniştri.

Am decretat şi decretămu :

Art. I. — Se crează timbri postali de 20, 5 şi 2 Parale, pentru francarea scrisorilor, jurnalelor şi cele l'alte.

Art. II. — Aceste timbri postali se vor face în culorele naţionale, roşu, albastru şi galbenu cu efigia Nóstră ; vor purta în tóte literile vorbele „Poşta Română" cu arătarea valórei lor reprodusă în cifre.

Art. III. — Şi cel din urmă. Ministrul nostru Secretaru de Statu la Departamentul de Interne, Agricultură şi Lucrări Publice, este însărcinat cu esecutarea Decretului de faţă.

Dat în Bucureşti, la 12 Octomvrie 1864.

Alexandru Ioan

Ministru Secretaru de Statu la Departamentu de Interne, Agricultură şi Lucrări Publice.

Kogălniceanu

Emisiunea cu efigia Domnitorului Cuza 1865

Nouile timbre impuse cu Decretul Domnesc reprodus mai sus s'au făcut la București, de prima dată prin litografie, în toamna anului 1864, la Stabilimentul Grafic Socec et Co.

S'a gravat pe o piatră litografică câte o marcă de 2 și 5 parale, iar pentru valoarea de 20 parale, din care urma să se facă o cantitate mult mai mare, s'au gravat două mărci despărțite una de alta de un spațiu de 3 mm. și se deosebesc între ele formând două tipuri bine distincte.

Cu aceste 4 gravuri originale s'au format, prin transfer pe trei pietre, negativele necesare confecționării nouilor timbre poștale, primele cu efigia Domnitorului Alexandru I. Cuza.

Coala de 2 parale cum și cea de 5 parale conținea câte 192 mărci așezate în 16 rânduri á 12 bucăți, iar coala de 20 parale conținea 200 mărci în 16 rânduri á 12 bucăți, plus un al 17-lea rând de 8 mărci adăogat sus în partea dreaptă, lăsând în colțul stâng de sus al coalei un spațiu gol, egal cu suprafața a 4 timbre (vezi reproducerea schematică a coalei).

Cele două mărci de 20 parale formează două tipuri bine distincte, atât prin efigia Domnitorului cât și prin cadrele lor diferite și sunt aranjate în rânduri verticale

peste toată suprafața coalei, alternativ tipul I cu tipul II, astfel că în fiecare coală se găsesc 100 mărci din tipul I și 100 din tipul II.

				1 I	2 II	3 I	4 II	5 I	6 II	7 I	8 II
9 I	10 II	11 I	12 II	13 I	14 II	15 I	16 II	17 I	18 II	19 I	20 II
21 I	22 II	23 I	24 II	25 I	26 II	27 I	28 II	29 I	30 II	31 I	32 II
33 I	34 II	35 I	36 II	37 I	38 II	39 I	40 II	41 I	42 II	43 I	44 II
45 I	46 II	47 I	48 II	49 I	50 II	51 I	52 II	53 I	54 II	55 I	56 II
57 I	58 II	59 I	60 II	61 I	62 II	63 I	64 II	65 I	66 II	67 I	68 II
69 I	70 II	71 I	72 II	73 I	74 II	75 I	76 II	77 I	78 II	79 I	80 II
81 I	82 II	83 I	84 II	85 I	86 II	87 I	88 II	89 I	90 II	91 I	92 II
93 I	94 II	95 I	96 II	97 I	98 II	99 I	100 II	101 I	102 II	103 I	104 II
105 I	106 II	107 I	108 II	109 I	110 II	111 I	112 II	113 I	114 II	115 I	116 II
117 I	118 II	119 I	120 II	121 I	122 II	123 I	124 II	125 I	126 II	127 I	128 II
129 I	130 II	131 I	132 II	133 I	134 II	135 I	136 II	137 I	138 II	139 I	140 II
141 I	142 II	143 I	144 II	145 I	146 II	147 I	148 II	149 I	150 II	151 I	152 II
153 I	154 II	155 I	156 II	157 I	158 II	159 I	160 II	161 I	162 II	163 I	164 II
165 I	166 II	167 I	168 II	169 I	170 II	171 I	172 II	173 I	174 II	175 I	176 II
177 I	178 II	179 I	180 II	181 I	182 II	183 I	184 II	185 I	186 II	187 I	188 II
189 I	190 II	191 I	192 II	193 I	194 II	195 I	196 II	197 I	198 II	199 I	200 II

Reproducerea schematică a unei coale de timbre de 20 parale din emisiunea anului 1865, cu efigia Domnitorului Cuza.

Aceste timbre s'au făcut pe hârtie albă simplă, iar valorile de 2 şi 5 parale şi pe hârtie vărgată vertical (a nu se confunda cu hârtia dungată).

Marca de 20 parale există şi pe hârtie gri sau azurată, însă foarte rar.

Emisiunea anului 1865
(1. Ianuarie)

Cu efigia Domnitorului Alex. I. Cuza spre dreapta pe un oval plin într'un cadru dreptunghiular format din linii duble.

In toate patru colţurile de sus şi de jos ale cadrului este scrisă în cifre, pe fond alb, valoarea timbrului.

Deasemenea, pe latura de sus a cadrului, pe un fond brodat în formă de plasă, este scrisă valoarea timbrului în litere, aşa cum s'a dispus prin Decretul Domnesc reprodus mai sus iar pe latura de jos şi pe acelaşi fond, stă scris cuvântul *„FRANCO"*.

Inscripţia „Poşta Română" complectează celelalte două laturi ale cadrului. La stânga pe fond brodat şi de jos în sus cuvântul *„Poşta"*, iar la dreapta, pe acelaşi fond, dar de sus în jos *„Română"*.

Spaţiile în interiorul cadrului şi anume din cele patru colţuri, rămase libere la marginile ovalului cu efigia Domnitorului din centru, sunt brăzdate de subţiri şi dese linii verticale.

Aşa cum sunt descrise şi înfăţişate prin figuri, aceste timbre s'au făcut şi pus în circulaţie la 1 Ianuarie 1865.

Pe hârtie simplă albă

Cadrul de dimensiunile $18^1/_2$ $21^1/_2$

No. 14. 2 parale	oranj	450	3.800	4.200
a. „	galben	500	2.500	3.000
b. „	limoniu	650	4.800	5.200
c. „	ocru	2.500	7.500	8.000
d. „	bistru	4.000	—	—
Pereche „		1.000	7.600	8.000
Bloc „		2.800	33.000	34.500
No. 15. 5 parale	albastru	100	7.000	7.500
No. 16. 20 parale	cărămiziu tipul I. sau II.	50	100	120
a. „	carmin I. II.	300	500	550
Pereche „		150	400	450
„ Tip. I. II.		200	400	450
Tipărită recto-verso		—	—	—
Bloc 2 buc. Tip. I. şi 2 buc Tip. II.		400	—	—

I II

La Tipul I. al mărcii de 20 parale din emisiunea de mai sus, ovalul cu efigia Domnitorului este în atingere cu a doua linie din partea de jos a cadrului deasupra cuvântului *„FRANCO"* iar cifra 20, din colţul drept de sus, este ceva mai groasă ca celelalte din cele 3 colţuri.

La Tipul II. ovalul cu efigia Domnitorului nu atinge linia cadrului de jos, iar cifrele din colţul superior drept nu se deosebesc de celelalte.

1865. Aceiaşi emisiune cu efigia Domnitorului Alexandru Cuza pe hârtie vărgată vertical.

No. 14 I. 3 parale oranj	250	2.200	2.300
a. „ ocru	3.500	8.000	8.200
b. „ galben (extrem de rar, se crede că există numai o singură coală și nu este cunoscut stampilat)			
Pereche	650	—	—
Bloc	2.200	—	—
No. 15 I. 5 parale albastru	450	—	—
Pereche	1.200	—	—
Bloc	3.500	—	—

1865. Aceiași emisiune pe hârtie azurată (albăstruie).

No. 16 I. 20 parale cărămiziu Tip. I. și II.	3.500	3.500	—
Pereche	8.000	8.500	—

Mărcile din această emisiune (1865) cu efigia Domnitorului Cuza și în special cele de 2 și 5 parale, ștampilate cu ștampila rotundă a Poștei indicând numele localității unde s'au ștampilat, sunt mult mai rare ca cele ștampilate cu așa zisele ștampile grătare (vezi capitolul ștampilelor) și deci mai bine cotate (cam cu 25% în plus).

A doua emisiune Cuza

Către sfârșitul anului 1865, cu ocazia refacerii pietrelor litografice care începuseră să se uzeze (să se șteargă după îndelungatul timp de întrebuințare) Administrația Poștelor împreună cu Ministerul de Finanțe, sub ale căror auspicii se tipăreau atunci la noi mărcile poștale, au deschis un concurs pentru obținerea unui alt tip de timbre poștale, însă tot cu efigia Domnitorului Cuza.

Din modelele prezentate s'a ales cel reprodus mai sus, compus de gravorul francez Duloz care, la formarea acestui model, se pare că a fost inspirat după timbrele poștale franceze, atunci în circulație.

Noul tip, se deosebește fundamental de precedentul anume:

Efigia Domnitorului Cuza, în loc de oval, este într'un medalion circular format dintr'o coroană punctată (perle) și o circonferință care nu atinge latura de sus și de jos a cadrului, însă intră în laturile dela dreapta și stânga, care pe un fond plin, sunt străbătute de o linie albă în zig-zag (greacă).

Valoarea se află scrisă în cifre pe fond alb în cele 4 colțuri și în litere pe latura de jos, sub medalion, iar pe latura de sus, fond alb, stă scrisă inscripția *„Poșta Română"*.

Aceste timbre, tipărite la începutul anului 1866, n'au mai fost date în circulație din cauza abdicării Domnitorului Alexandru Cuza (Februarie 1866) și deci nu există stampilate.

Timbrele au fost litografiate tot la stabilimentul grafic din București Socec et Co. pe coale care conțineau 100 Mărci în 6 rânduri orizontale a 15 bucăți și un al 7-lea rând de 10 bucăți în partea de jos, din stânga, a coalei, rămânând pe același rând, în partea dreaptă a coalei, un spațiu liber egal cu suprafața a cinci timbre (vezi reconstituirea schematică a coalei).

No. I. 2 parale, ocru oliv în două nuanțe 35.

No. II. 5 parale, albastru deschis și închis 25.

No. III. 20 parale, cărămiziu și roșu aprins 30.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	66	100					

Schema coalei de 100 mărci din a doua emisiune Cuza.

Emisiunea anului 1866

(Infăţişează efigia Domnitorului Carol I, cu favoriţi)

Abdicarea Domnitorului Cuza şi alegerea Principelui Carol de Hohenzollern ca Domn al Ţării Româneşti la 20 Aprilie 1866, cât şi faptul că la 10 Maiu 1866 noul Domnitor a intrat în ţară şi apoi a depus jurământul la 22 Maiu 1866, au avut ca urmare emiterea unor noui timbre poştale cu efigia noului Domnitor, Carol I.

Aceste timbre poştale au fost emise şi puse în circulaţie la 1 August 1866, dată la care au fost retrase cele cu efigia fostului Domnitor Alexandru I. Cuza. Taxele tarifare ale scrisorilor rămânând tot cele vechi, nouile timbre au fost emise pentru aceleaşi valori poştale ca şi precedentele adică: 2, 5 şi 20 parale. Aceste noui timbre înfăţişează efigia Domnitorului Carol I spre stânga, cu favoriţi, într'un cerc plin, închis de o coroană punctată şi o circonferinţă (medalion cu fond plin şi perle pe margini) şi aşezată într'un cadru dreptunghiular de dimensiunile 19×24 mm.

In cele 4 colţuri ale cadrului stă scrisă în cifre, pe fond alb, valoarea poştală a timbrului; deasemenea, în partea de jos, sub medalion, stă scrisă valoarea în litere, exprimată în parale iar în partea de sus se vede inscripţia *„Poşta Română“*.

Părţile laterale din stânga şi dreapta cadrului sunt

complectate cu un fel de linie greacă simplă, întreruptă la mijloc de cercul plin cu efigia Domnitorului.

Cele 4 spații din interiorul cadrului dreptunghiular rămase neacoperite de medalion, sunt completate cu mici liniuțe verticale și orizontale, dând aspectul unor cărămizi așezate normal într'un zid.

S'au litografiat tot la stabilimentul grafic Socec et Co. din București pe hârtie în colorile naționale: roșu, galben și albastru, iar modelele în tipar negru.

S'ar putea crede că noua metodă de a tipări aceste timbre numai în culoare neagră și pe hârtie colorată s'a luat după unele state germane ca: Baden, Bavaria, Prusia, Saxonia, Turn Taxis și altele, care dela anul 1850 până la 1863 au practicat acest sistem pentru tipărirea timbrelor poștale.

Ideia a putut fi sugerată celor în drept de cineva din anturajul Domnitorului Carol I. S'a menținut însă modelul: medalionul circular cu perle în cadrul dreptunghiular introdus după timbrele poștale din Franța cu ocazia gravării seriei a II-a cu efigia fostului Domnitor Cuza, serie care nu prea este cunoscută, deoarece n'a circulat.

Coala cu noile mărci conținea 200 buc. în 12 rânduri, 10 din aceste rânduri având câte 17 bucăți iar cele două din partea de sus a coalei numai câte 15 bucăți, ceea ce făcea să rămână în partea de sus din colțul drept al coalei o suprafață goală, egală cu un bloc de 4 mărci (vezi reproducerea schematică a coalei).

Execuția acestor mărci s'a făcut în felul următor:

S'a gravat pe piatră litografică efigia Domnitorului Carol I. și apoi, separat, câte un cadru pentru valorile de 2 și 5 parale, iar pentru cea de 20 parale două cadre care formează două tipuri deosebite.

Din aceste patru cadre și efigia Domnitorului s'a format prin transfer pe o altă piatră câte un bloc de 6 bucăți care pentru simplificarea lucrului a fost întrebuințat ca un transfer intermediar spre a forma placa conținând 200 bucăți timbre.

184	167	150	133	116	99	82	65	48	31	16	1
185	168	151	134	117	100	83	66	49	32	17	2
186	169	152	135	118	101	84	67	50	33	18	3
187	170	153	136	119	102	85	68	51	34	19	4
188	171	154	137	120	103	86	69	52	35	20	5
189	172	155	138	121	104	87	70	53	36	21	6
190	173	156	139	122	105	88	71	54	37	22	7
191	174	157	140	123	106	89	72	55	38	23	8
192	175	158	141	124	107	90	73	56	39	24	9
193	176	159	142	125	108	91	74	57	40	25	10
194	177	160	143	126	109	92	75	58	41	26	11
195	178	161	144	127	110	93	76	59	42	27	12
196	179	162	145	128	111	94	77	60	43	28	13
197	180	163	146	129	112	95	78	61	44	29	14
198	181	164	147	130	113	96	79	62	45	30	15
199	182	165	148	131	114	97	80	63	46		
200	183	166	149	132	115	98	81	64	47		

Reproducerea schematică a unei coale din emisiunea anului 1866, care înfățișează efigia Domnitorului Carol I, având la colț marcat blocul report de 6 bucăți timbre.

Hârtia întrebuințată pentru tipărirea acestor mărci a fost la început groasă, aproape carton și după confecționarea unei cantități mici, considerându-se probabil nepractică pentru acest scop, a fost înlocuită cu alta mai puțin groasă și mai la urmă cu alta subțire, aproape străvezie.

Mărcile de 20 parale din această emisiune se găsesc numai pe hârtie groasă și subțire. Pe hârtie mijlocie, ca cele de 2 și 5 parale, nu sunt cunoscute.

Se presupune că din aceste timbre s'ar fi tipărit următoarele cantități:

650 coale a 200 buc. = 130.000 din cele de 2 parale
800 „ „ = 160.000 „ 5 „
850 „ „ = 250.000 „ 20 „

Data exactă când aceste timbre s'au pus în circulație nu s'a putut preciza încă. Cu aproximație se spune că această dată ar putea fi găsită în a doua jumătate a lunei Iulie 1866.

Efigia Domnitorului Carol I. cu favoriți
1 August 1866

Aceste mărci au fost litografiate în negru pe hârtie colorată: groasă, mijlocie și subțire, având ca desen medalionul cu efigia Domnitorului Carol I, spre stânga cu favoriți, într'un cadru dreptunghiular. Nedantelate.

Hârtie groasă și mijlocie

No. 17	2 parale tipar negru pe galben			
		500	2.500	3.000
„	pereche	1.100	6.000	7.000
„	bloc	—	—	—
a	„ pe hârtie mijlocie	300	1.000	1.300
„	pereche	750	9.000	10.000
„	bloc	1.500	—	—

No. 19.	20 parale tipar negru pe roz pal Tip. I.			
		2.500	375	450
„	Tip. II.	2.000	325	400
a	„ roz spălăcit Tip. I.	2.750	450	500
„	„ „ Tip. II.	2.500	475	500
„	perechi Tip. I.	6.000	900	1.100
„	„ Tip. II.	4.500	800	1.000
„	„ Tip. I. și II.	—	—	—
„	Bloc Tip. I. și II.	—	—	—

I Fig. 7 II

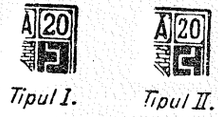

Tipul I. *Tipul II.*

Fig. 8

Această marcă de 20 parale nu există pe hârtie mijlocie ca celelalte din serie.

Varietate: 20 parale Tip. II. cu punct sus în partea stângă a liniei ce formează chenarul în zig-zag, linia simplă greacă. (vezi fig. 10).

Tipul I la marca de 20 parale are cadrul exact ca și celelalte două de 2 și de 5 parale (vezi fig. 8. I.)

Tipul II. se deosebește de primul, prin linia greacă, ce pleacă dinspre dreapta laturei de sus de sub cifra 0 continuându-se în jos și apoi spre stânga (vezi fig. 8 II.) pe când la Tipul I. această linie greacă începe de sub cifra 2, continuându-se în jos și apoi la dreapta.

Este interesant de observat că și la Tipul II. linia greacă deși nu pleacă de sus în mod normal își termină zig-zagul în partea de jos a cadrului ca și cea dela Tipul I, adecă normal (vezi fig. 7).

La Tipul II. litera „D" din cuvântul „Deci" are sedilă iar la tipul I. nu are.

Proporţia celor două feluri de mărci Tipul I. şi II. de 20 parale în coala de 200 bucăţi este: două treimi din Tipul II. şi o treime din Tipul I, adică 133 buc. din Tipul II. şi 67 buc. din Tipul I.

Aceiaşi emisiune din 1866

(pe hârtie subţire).

No. 17. I.	2 parale	70	600	700
„	Pereche	90	1.400	—
„	Bloc	400	3.000	—

Fig. 9

Varietăţi:

I. Efigia Domnitorului cu gât mai scurt ca la cele obişnuite. O asemenea efigie se poate vedea în figura 9 de mai sus, pe marca treia din rândul de jos.

II. Cadrul la colţul superior stâng turtit.

III. Cadrul şi cifra 2 din colţul drept superior turtite.

IV. Liniile cadrului colţul drept superior înclinate, micşorând mult spaţiul şi cifra 2.

V. La colţul din dreapta sus ambele linii ce formează partea exterioară a cadrului, iau o poziţie oblică spre dreapta, micşorând astfel spaţiul necesar cifrei normale „2" precum şi al literelor din cuvântul „*Română*", care sunt treptat reduse spre dreapta până la jumătate, încât cifra 2 nu s'a mai putut face decât complet deformată, având aspectul mai mult al literei z decât a cifrei 2.

Varietatea I se găseşte pe toate felurile de hârtie la valoarea de 2 parale, însă varietăţile II, III, IV. şi V. numai pe hârtie subţire şi sunt foarte rare, cu atât mai mult că se găsesc numai pe hârtie subţire imprimate mai la urmă ceia ce denotă că provin din vre-o regravare a plăcii litografice, după care apoi s'au mai imprimat puţine coale cu aceste plăci refăcute, care au scos la iveală cele patru varietăţi.

No. 18. I.	5 Parale negru pe hârtie albastră	550	5.500	6.000
„	Pereche	1.100	12.000	13.000
„	Bloc	3.000	—	—

a	„	pe hârtie subțire aproape transparentă și de culoare indigo	600	7.000	—
	„	Pereche	1.300	15.000	—
	„	Bloc	2.800	—	—

No. 19. I. 20 Parale tipar negru pe hârtie roșiatică

		Tip. I.	100	160	170
	„	Tip. II.	80	90	100
	„	Pereche	250	200	90
	„	Pereche Tip. I. și II.	320	350	500
	„	Bloc Tip. I. și II.	600	700	—
a	„	roșiatic slab Tip. I.	105	165	170
	„	„ Tip. II.	80	90	100
	„	Pereche	230	300	950
	„	Pereche Tip. I. și II.	350	450	—
	„	Bloc Tip. I. și II.	600	—	—

Varietate
Fig. 10

I. Varietate. Marca de tipul II, cu un punct în partea stânga de sus a liniei ce formează zigzagul, în chenarul depe latura dreaptă a mărcii (v. fig. 10) 4.000 1.000 1.050

Acest punct, se găsea la fiecare a treia marcă din rândul de sus a blocului report, pe hârtie groasă mai frecvent iar pe subțire foarte rar căci mai târziu s'a retușat.

II. Varietate. Există cu fondul mai deschis în imediata apropiere a efigiei, dând aspectul unei slabe aureole în jurul efigiei Domnitorului Carol I. (v. fig. 11). Aceasta provine din retușarea ulterioară a plăcii litografice cu pensula, care retușare n'a permis prea multă apropiere de efigie.

Fig. 11

Explicațiune

Pentru cazul când s'ar ivi unele nedumeriri printre colecționarii mărcilor poștale românești cu privire la valoarea mult mai mare a unora dintre ele, dacă sunt ștampilate în comparație cu cele neștampilate care — în unele cazuri — sunt de 50—60 ori mai inferioare ca preț, reamintim normele generale după care se fixează valoarea convențională a tuturor pieselor filatelice, pentrucă despre valoare intrinsecă nu putem vorbi în această materie.

Așadar, valoarea fiecărei piese filatelice este întotdeauna invers proporțională cu cantitatea: cu alte cuvinte, cu cât cantitatea este mai mică valoarea crește și invers.

Explicațiunea este simplă pentrucă — dacă mai mulți colecționari doresc să-și complecteze colecția cu o marcă rară — cererea fiind mare este natural să obțină acea marcă cumpărătorul care plătește cel mai mare preț.

Raportând această lege a cererei și ofertei la cazul special al timbrelor românești, a căror valoare este considerabilă dacă sunt ștampilate, față de cele neștampilate din aceiași emisiune și de acelaș fel, vom aminti aci că raritatea mărcilor noastre se datorește faptelor:

1. Mărcile de 3 parale din emisiunile 1862—1864 (Stemele Principatelor Unite), de 2 parale din emisiunea 1865 cu efigia Domnitorului Cuza și de 2 parale din emisiunea 1866 cu efigia Domnitorului Carol I, fiind destinate să circule aplicate în special pe ziare și alte imprimate care — după ce se ceteau — erau distruse împreună cu timbrele ce fuseseră obliterate cu ștampila originală a birourilor poștale, au rămas în cantitate foarte mică.

2. Deasemenea, mărcile de 6 parale din emisiunile 1862/64 (Stemele ambelor Principate Unite), de 5 parale

din emisiunea 1865 cu efigia Domnitorului Cuza și de 5 parale din emisiunea 1866 cu efigia Domnitorului Carol I, destinate să circule pe corespondența „loco", se găsesc extrem de rar stampilate original de Serviciul poștal deoarece pe atunci corespondența depusă și adresată în aceiași localitate era ea însăși foarte rară, ca să nu zicem inexistentă. Mai frecvent aceste mărci se găsesc mai multe la un loc, completând francatura altui fel de corespondență decât aceia pentru care au fost destinate.

In ce privește originalitatea mărcilor poștale românești ștampilate nu se pot pronunța decât cunoscătorii experimentați căci — dupăcum spuneam în altă parte — ele sunt așa de rafinat stampilate sau chiar substituite pe corespondențe încât chiar specialiștii pot fi puși în încurcătură.

Tot aci este locul să amintim că s'a discutat de multe ori asupra soartei unei mărci originale dar stampilată fals, cu scopul de a-i mări valoarea. Ar fi o nedreptate dacă s'ar rămâne la părerea că, marca în acest caz urmează să aibă soarta stampilei, însă nici adevărata valoare dinainte de stampilarea falșă nu o mai poate avea, ci se reduce cam la jumătate.

Emisiunea din anul 1868

La 1 Ianuarie 1868 Guvernul român introducând sistemul monetar așa zis centesimal (1 leu divizat în 100 bani), ca efect al legii sancționată în Aprilie 1867, Direcțiunea Poștelor fu nevoită să stabilească echivalentul vechilor taxe poștale și să emită noui timbre poștale corespunzătoare, exprimate în moneta devenită oficială (Lei și Bani) în locul celor vechi, exprimate în parale.

La 1 Februarie acelaș an, s'a și pus în circulație o nouă serie de timbre compusă din următoarele valori cari corespundeau în parte celor vechi, scoase cu această ocazie din circulație: 2 bani galben pe hârtie albă corespundea celui vechiu de 2 parale; 4 bani albastru corespundea celui de 5 parale și 18 bani care corespundea celui de 20 parale.

Și această nouă serie, care nu se deosebește de precedenta decât la cele 4 colțuri ale cadrului, unde în loc de valoarea în cifre are câte o rozetă pe fond plin, valoarea fiind scrisă numai pe latura de jos a cadrului, iar pe cele două laturi, stânga și dreapta, alt fel de chenar, a fost litografiată la Stabilimentul Grafic Socec et Co. din București, în colorile naționale pe hârtie albă (sau gălbuie, o cantitate mai mică).

Pentru aceasta s'a întrebuințat efigia Domnitorului Carol I din seria precedentă, iar cadrele s'au gravat separat pentru fiecare valoare în parte, deosebindu-se puțin între ele prin rozetele dela colțuri, liniile în zig-zag din părțile laterale, coroana de puncte din jurul medalionului și altele.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	66	100					

Schema coalei de 100 timbre din emisiunea anului 1868. La fel erau şi coalele emisiunei din anul 1869, după cum vom vedea mai jos.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	
45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	
59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	
87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	

Al doilea fel de aranjare a coalelor de timbre a 100 bucăţi, din emisiunea anului 1868.

Tot aşa erau aranjate şi unele coale din emisiunea anului 1871/72 care înfăţişează efigia Domnitorului Carol I, cu barbă.

Coalele conţineau câte 100 bucăţi aşezate în două feluri: primul avea 7 rânduri orizontale dintre care primele 2 conţineau câte 15 bucăţi iar restul de 5 rânduri numai câte 14 bucăţi, în total 100 bucăţi. Astfel aşezate, rămânea la marginea dinspre partea dreaptă a coalei un spaţiu liber egal cu suprafaţa a 5 bucăţi timbre (v. reproducerea schematică a coalei).

La al doilea fel, coalele erau compuse tot din 7 rânduri orizontale însă cu 6 rânduri a 15 buc. şi al 7-lea rând adăugat jos, numai cu 10 mărci, în total 100 buc. Rămânea şi aici un spaţiu gol, egal cu suprafaţa a 5 timbre, în colţul drept de jos al coalei (v. schema coalei).

Şi la această emisiune s'a căutat a se înlesni lucrul prin transfer, făcându-se un bloc intermediar de 8 mărci.

Cu ajutorul acestui bloc „report" s'a format apoi coala de 100 bucăţi.

Astfel tipărite au fost puse în circulaţie la 1 Februarie 1868.

Aceste timbre au circulat: cele de 2 bani pe imprimate. până la 15 Octomvrie 1872, iar cele de 4 şi 18 bani până la epuizare.

1 Februarie 1868

Efigia Domnitorului Carol I spre stânga cu favoriţi, în medalion circular pe fond plin, într'un cadru dreptunghiular în sus, de dimensiunile 19×24 mm.

Valoarea poştală exprimată, de prima dată pe timbrele româneşti, în bani (pe cele de până acum era în parale); nedantelate, adică nedinţate.

No. 20.	2	bani	oranj	450	300	450
a		„	galben oranj	450	300	450
b		„	limoniu	700	550	600
c		„	ocru	700	500	600
d		„	oranj pe hârt. gălb.	700	500	600

Varietate: „FOSTA" în loc de POŞTA, în inscripţia de pe latura de sus a cadrului mărcii.

No. 21.	4 bani albastru profund	900	575	650
a	„ „ deschis	1.250	1.500	1.550
b	„ „ pe hârt. gălb.	1.800	1.300	1.300

Varietate

Varietate: Liniile subţiri, cari umplu golul cadrului din partea dreaptă de jos, înlocuite prin puncte (vezi figura alăturată).

Această marcă a fost tăiată în două, vertical, şi întrebuinţată ca marcă de 2 bani, pe ziare şi alte trimiteri.

No. 22.	18 bani cărmiziu	1.600	200	250
a	„ carmin	1.800	180	200
b	„ pe hârtie gălbuie	2.500	500	600

Asupra tirajului acestei emisiuni sunt contraziceri. Totuşi, cu aproximaţie, se poate spune că au fost imprimate următoarele cantităţi: 180—200 mii de 2 bani, 250 mii din cele de 4 bani şi 280.000 de 18 bani.

Emisiunea din anul 1869

In acest an s'au făcut primele timbre poştale româneşti pentru francarea corespondenţei externe, plecată dela noi.

Progresele uimitoare ce le-a realizat Poşta Română în decursul timpului şi în raport cu creşterea transporturilor poştale interne, de la care se încasau taxe suficiente pentru întreţinerea şi desvoltarea serviciilor sale, a făcut ca Poşta — cea mai veche Instituţie românească de utilitate publică — să-şi extindă serviciile şi asupra transporturilor de corespondenţă externă, încheindu-se convenţiuni speciale în acest scop între guvernele române şi ţările limitrofe: Rusia şi Austro-Ungaria, mai întâiu şi apoi cu ţările din confederaţia germană.

Astfel, serviciile Poştelor Austriace, ultimele cari mai existau în Principatele române, au încetat să mai funcţioneze la 31 Martie 1869, când sunt luate în primire de către Administraţia Poştelor Române pentru a le executa şi desvolta în folosul naţiunei noastre.

Intr'un număr al Revistei Poştelor din anul 1869 se zice că însuşi Domnitorul Carol I, însoţit de Ministrul de Interne, în dimineaţa zilei de 1 Aprilie 1869, s'a deplasat la Palatul Poştelor din Capitală spre a inaugura solemn începutul executării serviciilor poştale externe, adresând Augustei Sale Familii în Germania primele scrisori recomandate, înregistrate în primele registre ale serviciilor de poştă externă, şi altele simple, toate francate cu timbre

poştale noui pe care Domnitorul le-ar fi achitat în moneda de aur naţională de atunci (Carol).

Extinderea Serviciilor Poştale şi asupra transporturilor poştale externe, a necesitat introducerea unui nou tarif poştal în care s'au modificat vechile taxe şi s'au introdus taxe pentru trimiterile externe.

Taxa imprimatelor şi probelor de mărfuri externe până la 40 grame s'a stabilit la 5 bani. Pentru o scrisoare externă până la 15 grame adresată în provinciile limitrofe: Bucovina, Transilvania şi Banat, 25 bani iar pentru cele adresate în alte ţări nelimitrofe, 50 bani pentru aceiaşi greutate. Taxa de recomandare a fost fixată la 25 bani.

Introducerea noului tarif poştal, care cuprindea şi taxele externe, a prilejuit emiterea unor noui timbre poştale corespunzătoare, anume:

5 bani galben pentru francarea imprimatelor şi probelor de mărfuri externe; 10 bani albastru pentru completarea francărei când greutatea unei scrisori externe era mai mare ca cea fixată; 15 bani roşu, care a înlocuit pe cel de 18 bani scos din circulaţie; 25 bani cadrul galben şi ovalul cu efigia albastră, pentru francarea scrisorilor externe, adresate în provinciile limitrofe şi 50 bani, cu cadru albastru iar ovalul cu efigia roşie, pentru francarea scrisorilor externe adresate în ţărilor nelimitrofe.

Nouile timbre înfăţişează deasemenea efigia Domnitorului Carol I spre stânga, cu favoriţi, însă într'un oval în jurul căruia se află o bandă cu inscripţia pe fond alb *„Poşta"*, la stânga şi de jos în sus şi *„Română"* la dreapta şi de sus în jos, totul aşezat într'un cadru dreptunghiular, cu obişnuita linie albă în zig-zag (greacă) pe cele două părţi laterale (stânga şi dreapta) şi cu valoarea scrisă în cifre pe fond alb în cele două colţuri de jos, unde pe un

spaţiu alb este scris cuvântul „BANI" cu litere mari, iar pe latura de sus şi pe fond alb, stă scrisă valoarea timbrului în cifre. Cadrele sunt de aceleaşi dimensiuni şi se aseamănă în totul între ele afară de ornamentaţiile din colţurile superioare, stâng şi drept, care sunt diferite.

Modelul arătat a fost gravat de litograful Sander, care a reprodus exact efigia domnitorului Carol I dela modelul precedent. Sau imprimat în litografie la „Stabilimentul Grafic Socec et Co." Bucureşti în coale conţinând 100 timbre în două feluri, adică cu 6 rânduri orizontale a câte 15 bucăţi plus un al 7-lea rând, în partea de jos a coalei, conţinând numai 10 bucăţi (în total 100 buc.), rămânând astfel în partea dreaptă de jos a coalei un loc gol orizontal şi egal cu suprafaţa a 5 timbre (v. schema).

Al doilea fel: coala conţinea 5 rânduri orizontale cu câte 14 timbre, iar în partea de jos a coalei 2 rânduri a 15 bucăţi (în total 100 buc.) rămânând şi aici, în partea dreaptă, un loc liber vertical şi egal cu suprafaţa a 5 timbre (v. reproducerea schematică a coalei).

Efigia Domnitorului la această serie a fost tot cea veche cu favoriţi, schimbându-se numai cadrul.

O bandă de 4 bucăţi s'a întrebuinţat ca transfer la formarea coalei de 100 mărci.

Aceste timbre au fost tipărite pe hârtie albă simplă şi foarte rar pe hârtie gălbuie.

Numai marca de 15 bani roşie se găseşte, rar de tot şi pe hârtie vărgată vertical. Aceste timbre au circulat până la complectă epuizare, fiind înlocuite abia în anul 1871 cu o nouă emisiune purtând efigia Domnitorului Carol I, însă cu barbă în locul favoriţilor.

1 Aprilie 1869

Prima emisiune de timbre pentru a se aplica pe corespondenţa noastră poştală externă.

Ultimele 2 valori mari sunt imprimate în 2 culori.

Cadrul dreptunghiular în picioare, de dimensiunile $19^1/_2 \times 23^1/_2$ mm. Nedințate.

No. 23.	5 bani galben (auriu)	1.200	750	800
b	portocaliu	1.500	1.000	1.100
c	ocru	2.000	1.500	1.600
	pereche	2.500	3.000	3.000
	bloc	6.000	7.000	3.000
Varietate:	oranj pe hârtie gălbuie	2.000	850	900
No. 24.	10 bani albastru	300	250	280
b	„ „ deschis	700	550	600
c	„ „ indigo	1.000	400	450
d	„ „ verzui	900	300	300
e	„ „ ultramarin	1.200	400	450
Pereche		1.500	600	650
Bloc		3.500	2.500	2.500

Varietate: 10 bani indigo pe hârtie gălbuie 2.000 550 500

Acest timbru există tăiat în jumătate vertical, și întrebuințat în locul celui de 5 bani pe imprimate și ziare.

No. 25.	15 bani roșu portocaliu	400	274	300
a	„ roșu aprins	550	450	450
Pereche		900	700	700
Bloc		2.500	2.000	2.000
Varietăți:	15 bani cărămiziu pe hârtie gălbuie	900	450	450
roșu pe hârtie vărgată vertical		50.0 0	—	—
No. 26.	25 bani cadrul portocaliu nuanțat, iar ovalul, cu efigia Domnitorului, albastru	550	275	275
Pereche		1.200	700	700
Bloc		3.5 0	2.200	2.500
No. 27.	50 bani cadrul albastru nuanțat, iar ovalul roșu	1.650	350	400

a	albastru indigo și roșu	1.600	750	800
Perechi		4.000	2.700	3.000
Bloc		9.000	—	—

Varietate: 50 bani albastru închis și roșu, pe hârtie gălbuie 2.500 800 800

Marca albastră de 10 bani există tăiată vertical sau diagonal și întrebuințată pe imprimate și ziare, recipise sau chitanțe în locul celei de 5 bani la oficiile poștale unde aceasta se epuizase (foarte rară, v. reproducerea documentului de mai jos).

Deasemenea există cu impresiune dublă.

Marca roșie de 15 bani există cu litera N. întoarsă în cuvântul *CINCI* de sus și cu cadrul retușat în acea parte.

Marca de 25 bani, există cu impresiunea efigiei dublă.

* * *

In ultimul tarif poștal din Aprilie 1869 nu s'a prevăzut taxă specială pentru imprimatele interne. Această taxă s'a fixat abia mai târziu, spre începutul anului 1870, la 3 bani, iar în luna Maiu a aceluiași an s'a emis și timbrul corespunzător acestei taxe, care s'a obținut prin schimbarea cifrei 4 în 3 la marca de 4 bani din emisiunea dela 1 Aprilie 1868 (vezi No. 21), procedându-se și la schimbarea coloarei în violet în loc de albastru.

Mai 1870

No. 28	3 bani violet nuanțe	325	450	500
„	Pereche	800	950	1.000
„	Bloc	1.800	2.000	2.000
Varietate:	3 bani violet pe hârtie gălbuie	450	600	600

Și această marcă de 3 bani exisă tăiată în două vertical și întrebuințată în locul altei mărci de $1^1/_2$ bani introdusă mai târziu tot pentru francarea ziarelor, ceia ce vom vedea la a doua emisiune din anul 1872, — când tariful poștal a fost din nou scăzut.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85
86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Schema coalei de 100 timbre din emisiunea anului 1869.

Reproducere depe originalul unei recipise pe care s'a aplicat în anul 1871 de către Biroul Postal din Bolgrad o jumătate din timbrul poștal de 10 bani albastru emisiunea 1869 cu efigia Domnitorului Carol I. în locul unui timbru de 5 bani care probabil îi lipsea. Un deosebit document și importantă piesă filatelică.

Emisiunea din anul 1871

In anul 1871, pentru menţinerea stocului de timbre poştale în curs necesare cerinţelor, s'a făcut un nou tiraj de timbre pe acelaşi cadru ca cele precedente (din Aprilie 1869) schimbându-se numai efigia Domnitorului Carol I. care de data aceasta este cu barbă în loc de favoriţi. Asemenea şi culorile au fost radical schimbate la noua emisiune.

Litografiate ca şi cele precedente în Stabilimentul Grafic Socec & Comp. din Bucureşti de către litograful Sander, în coale a 100 bucăţi însă altfel aranjate, anume: în câte 7 rânduri orizontale dintre care primele sau ultimele două rânduri conţineau câte 15 bucăţi iar celelalte 5 rânduri numai câte 14.

Pentru formarea coalei s'a întrebuinţat vechea metodă cu blocurile „report". Aşa, spre exemplu, coalele valorilor de 5, 10 şi 25 bani, emise în anul 1871, s'au format cu ajutorul unui bloc ce a servit de transfer, compus din 10 bucăţi aranjate pe două rânduri verticale de câte 5 bucăţi, iar coala de 15 bani, imprimată ceva mai târziu, s'a format cu ajutorul unui bloc transfer de 8 mărci aşezate pe două rânduri orizontale a câte 4 bucăţi (v. reproducerea schematică a coalei).

Odată cu această serie a început emisiunea aşa zişelor timbre româneşti „Carol cu barbă".

Aprilie 1871

Primele mărci cu efigia Domnitorului Carol I. în medalion şi cu barbă, pe cadru exact ca şi al celor precedente (din Aprilie anul 1869), sunt nedantelate.

No. 29. 5 bani roşu cărămiziu deschis şi închis	450	350	400
„ pereche	1000	850	850
„ bloc	2500	2000	2500
„ a) roşu portocaliu (nuanţat)	600	500	500
No. 30. 10 bani galben portocaliu (nuanţat)	500	400	450
„ pereche	1200	1000	1000
„ bloc	—	—	—

Această marcă există şi tăiată în două, vertical sau orizontal şi aplicată pe ziare sau imprimate în locul celei de 5 bani, la oficiile poştale unde a fost nevoe şi unde funcţionarii respectivi au găsit de cuviinţă să rezolve astfel această chestiune în interesul bunului mers al serviciului.

Jumătăţile care într'adevăr au circulat pe corespondenţă şi poartă stampile autentice aplicate de birourile poştale, sunt foarte rare şi deci foarte valoroase.

No. 30 a. 10 bani galben pe hârtie vărgată orizontal constituie o mare raritate	5000	7000	

Decemvrie 1871

Aceiaşi marcă de 10 bani, însă de culoare albastră.

No. 31. 10 bani albastru-deschis (Nuanţat)	1000	800	850
„ a ultramarin deschis	1500	1200	1200
„ pereche	2100	1700	1700
„ bloc	4500	—	—
No. 32. 25 bani cafeniu-închis (nuanţat)	450	400	450
„ pereche	1200	1200	1200
„ bloc	2500	—	—

Varietate: Primul C din cuvântul „Cinci" are un punct la mijloc care-i dă aparenţa de E.

Martie 1872

Același format

No. 33. 15 bani roșu închis și aprins (nuanțat)

		2500	2000	2000
„	pereche	6000	—	—
„	bloc	20.0000	—	—

Varietate: Al doilea „C" din cuvântul „Cinci" apare în formă de 6 din cauza unui mic defect de litografiere.

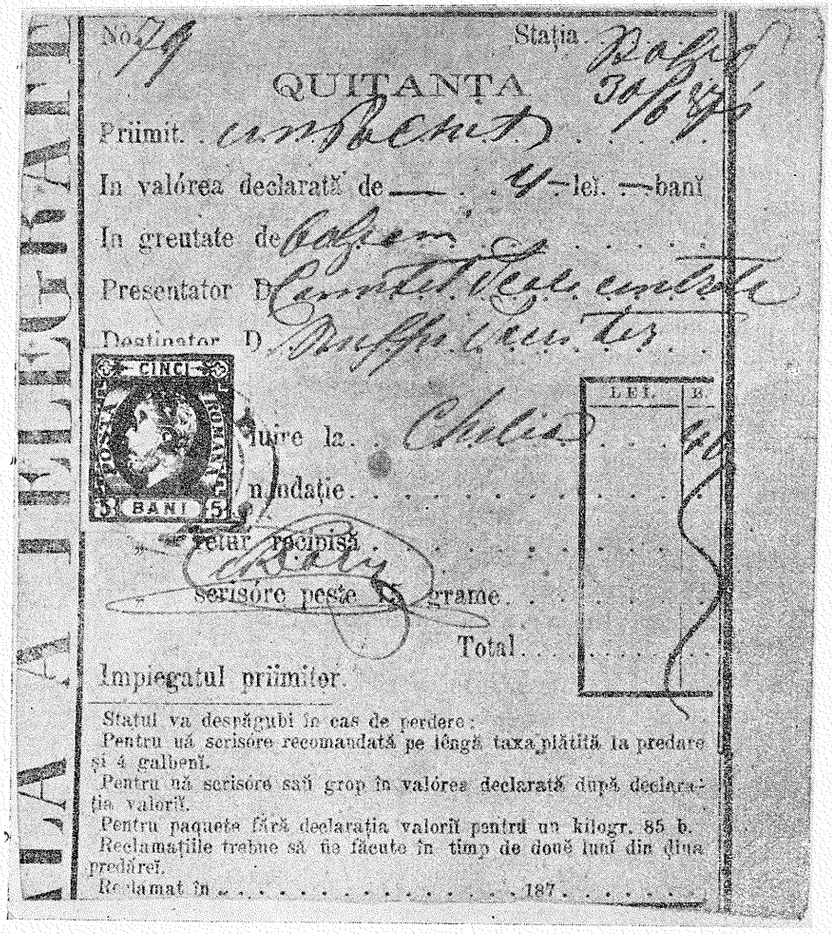

Un interesant document poștal și filatelic.

Primele mărci poștale Românești dințate

In anul 1872, când cantitățile de timbre poștale emise crescuseră mult în raport cu traficul corespondenței poștale, în urma numeroaselor intervențiuni din partea debitanților și publicului cum și pentru a se ușura manipularea acestor mărci poștale de către funcționari, Poșta s'a hotărît să perforeze toate timbrele poștale spre a se putea desprinde fără greutate din coală.

Martie—Aprilie 1872

Emisiunea din 1871 „Carol cu barbă" dantelate (dințate) $12^1/_2$ în Martie 1872, constitue o noutate, deoarece este prima emisiune de mărci poștale românești *dințate*.

No. 34. 5 bani roșu (carmin)		400	300	350
a)	„ roșu profund	12.000	9.000	10.000
b)	„ roșu viu (roșu oranj)	25.000	20.000	—
Pereche		900	700	800
Bloc		2.500	2.300	2.500

Varietate: Nedantelată la mijloc, vertical sau orizontal.

No. 35. 10 bani albastru (deschis sau închis)		500	250	300
Pereche		1.200	700	800
Bloc		3.000	2.300	2.500
a)	ultramarin	2.000	1.500	1.700

Şi această marcă există tăiată în două şi întrebuinţată în locul celei de 5 bani pe imprimate (foarte rară).

Varietate : Nedantelată la mijloc, vertical sau orizontal.

No. 36.	25 bani bistru (cafeniu)	150	250	250
a)	cafeniu negricios	250	300	300
Pereche		400	600	600

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	
43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85
86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Schema unui fel de aranjare în coala de 100 bucăţi a mărcilor din emisiunea anilor 1871 şi 1872.

* * *

Din descrierile de până acum se constată o noutate asupra căreia trebuie insistat : este vorba de „dinţii" sau „perforarea" mărcilor poştale în diferite feluri.

Toate felurile de dinţi la timbrele poştale se stabilesc cu o aşa zisă „cheie de măsurarea dinţilor" (dantometru) pe care o reproducem cu oare care explicaţiuni mai jos.

Cheia se foloseşte în modul următor : când voim să stabilim dinţatura unui timbru, îl aşezăm pe cheie în aşa

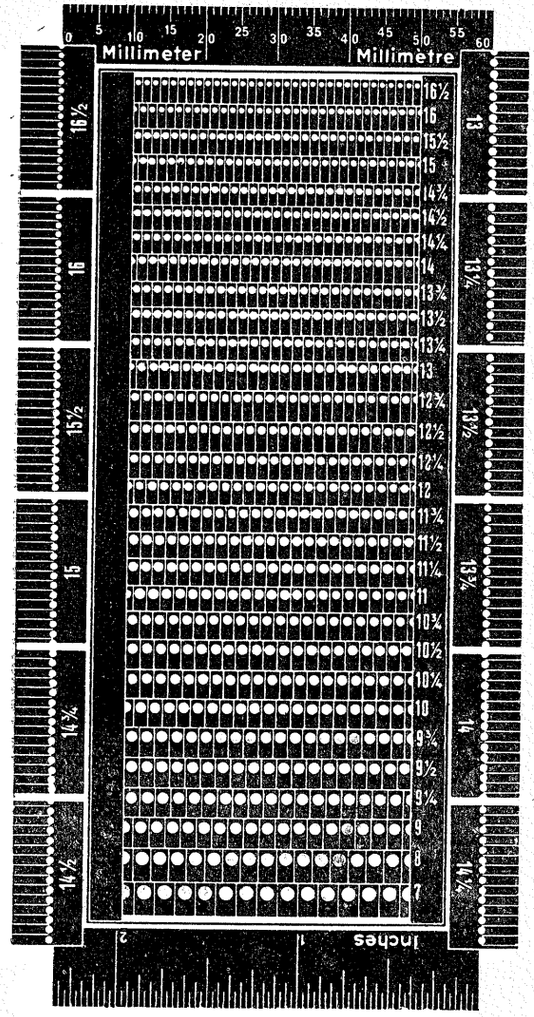

fel ca latura acestuia cu dinţii ce voim a-i măsura să fie paralelă cu şirele de puncte ale dantometrului.

Apoi plimbăm timbrul peste suprafaţa acestuia în sus sau în jos, până când semicercul dinţilor timbrului coincide perfect cu al punctelor dintr'un rând oarecare al cheii. Atunci se citesc cifrele depe marginea dreaptă a cheiei (7 până la $16^1/_2$) ştiind că, aceste cifre indică întotdeauna exact câte perforaţiuni intră pe distanţa de 20 mm.

Dantometrul descris mai sus are întrebuinţare internaţională.

Emisiunea defectoasă 1872

In luna August a anului 1872, terminându-se cantităţile de timbre din Depozit, Poşta fu nevoită să imprime un nou tiraj din valorile de 10 bani albastre şi 50 bani cu cadrul albastru iar centrul cu efigia Domnitorului Carol I u barbă spre stânga în roşu, deoarece stocul de timbre comandat la Paris deja în 1871 nu a putut fi livrat din diferite cauze printre care şi războiul franco-german.

Imprimarea s'a făcut tot prin vechiul procedeu „litografia", gravându-se din nou pe pietre modelul în curs însă foarte defectuos pentrucă a fost făcut în mare grabă spre a se salva situaţia.

Pe urmă trebuie remarcat faptul că pentru prima dată s'a imprimat timbrul de 50 bani în două culori (care are efigia Domnitorului cu barbă); osebit de aceasta, pe latura de jos a cadrului, în partea stângă, separaţiunea dintre locul destinat pentru a se scrie valoarea în cifre şi banda albă destinată a se scrie cuvântul *bani,* este făcută din 4 liniuţe verticale şi colorate pe când la cele normale numai din 3. Tot aşa în partea dreaptă a aceleiaşi laturi a cadrului, separaţiunea este numai din 2 liniuţe pe când la cele normale din 3. (vezi figurile mai jos cu explicaţii).

Se pare că această greşală care încurca întrucâtva aspectul acestor două mărci, a fost observată mai târziu

și s'a căutat eliminarea ei prin retușarea plăcilor litografice. Insă și această operație, desigur, s'a făcut în grabă și necomplet fiindcă urmele retușării se văd totdeauna la toate aceste mărci care au fost supuse acestei operații.

Coalele conțineau 100 timbre întrebuințându-se și la acestea metoda blocurilor „transfer" pentru înlesnirea formărei lor și alegându-se pentru transport o bandă orizontală de 7 bucăți.

Așezarea în coale s'a făcut ca și la emisiunea precedentă (a anului 1871).

Unele din aceste timbre se găsesc tipărite în condițiuni mai mulțumitoare, în special cele de 10 bani albastru-verzui, iar altele sunt de nerecunoscut ; tiparul este defectuos, rarificat, etc.

Aceste două valori au circulat foarte puțin, deoarece imediat după tipărirea lor au sosit cele urgentate la Paris, (chiar la începutul primei jumătăți a lunei August 1872) din care cauză sunt mult mai rare și mai valoroase dacă sunt ștampilate.

I.

II.

I. Emisia normală II. Emisia defectoasă.

Emisiunea provizorie, numită și defectuoasă (1872)

Are cadrul de dimensiunile $19^3/_4 \times 24$ mm. și este nedantelată.

No. 37. 10 bani albastru lăptos. Această coloare provine

din cauza litografierei defectuoase și a coloarei subțiri care lasă să se vadă aparent albul hârtiei printre cerneala rară albastră 200 550 600

Pereche 650 — —

Bloc 1400 — —

a) Albastru de Prusia (verzui) 700 1200 1250

b) Raritate 10 bani albastru pe hârtie vărgată vertical 1000 3000 3500

No. 38. 50 bani albastru și roșu 1800 2500 2700

Pereche 5000 3000 10000

Bloc — — —

Cu această emisiune din August 1872 s'au terminat emisiunile *clasice* de timbre poștale românești care au fixat pentru totdeauna locul de frunte cel ocupă Filatelia noastră națională între toate statele din Europa.

Câteva comori din Filatelia noastră românească

Reproduse după originalele păstrate în colecţia marelui Filatelist, Dl. Gh. Matheescu Sinaia, unele din acestea fiind unicate, adică necunoscute în nici o altă colecţie din lume.

I. O pereche întoarsă nestampilată, compusă din 2 bucăţi mărci de 5 bani *pe hârtie azurată* din a doua emisiune a anului 1858, care înfăţişează emblema Moldovei „Capul de Zimbru".

II. Un bloc cu şase bucăţi mărci neştampilate, de 15 bani din emisiunea 1872.

I.

II.

III. O scrisoare recomandată, pe care s'a aplicat o bandă cu 5 bucăţi mărci a 6 parale şi una bucată de 30 parale din emisiunea anului 1862 „Principatele Unite" expediată din Iaşi unde a fost stampilată cu două feluri de ştampile, aşa cum se obişnuia atunci. Prima, rotundă cu înscripţia „JASSY-MOLDOVA" şi data $^{7}/_{4}$, iar a doua ovală tot cu înscripţia „JASSY-MOLDOVA" însă fără

dată fiindcă acest fel de stampilă era destinată numai pentru obliterarea mărcilor.

Dar importanţa acestui document o măreşte faptul că a fost adresată Domnitorului Alexandru I. Cuza la Bucureşti astfel: *„Înălţimei Sale Alexandru Ioan I. Stăpânitor în Prinţipatelor Române Bucureşti"*, scris combinat cu caractere vechi chirilice şi latine. Incepea atunci epoca de tranziţie a introducerei caracterelor latine în scrierea românească.

III.

IV. O scrisoare recomandată pe care s'a aplicat 20 bucăţi mărci a 3 parale din emisiunea anului 1862 Unirea Principatelor, expediată dela Roman Tribunalului din Dorohoi, ştampilată deasemenea cu două feluri de stampile cum se obişnuia atunci.

V. Un bloc nestampilat cu 18 bucăţi mărci de 2 parale pe hârtie groasă din emisiunea 1866 care înfăţişează efigia Regelui Carol I. cu favoriţi.

VI. Un bloc de 18 bucăţi mărci de 25 bani (galben cu albastru) ştampilate, din emisiunea anului 1869, aplicat

de Biroul Poştei din Craiova pe un imprimat special cu indicaţiuni şi dispărţituri tipărite în acest scop.

După cum chiar pe document este imprimat, aceste timbre aplicate aci şi ştampilate cu ştampila poştei, reprezintă preţul de cumpărare, pentru ori cine solicita şi achita suma de lei 4 şi 50 bani, a unui libret (carnet)

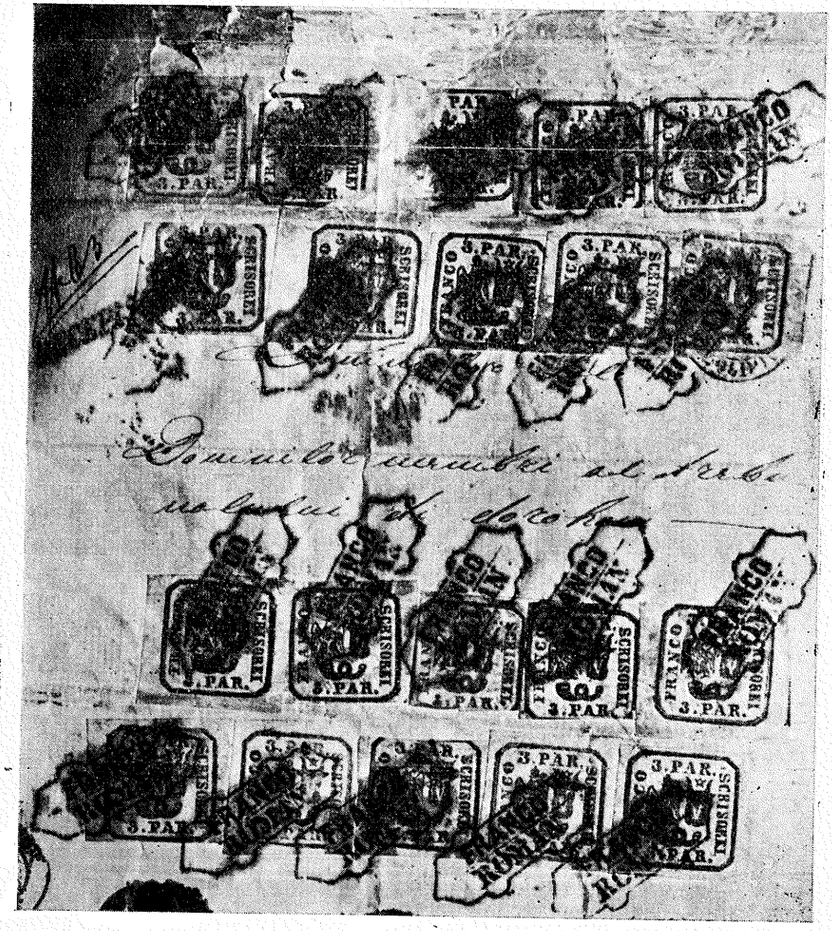

IV.

conţinând chitanţe imprimat de poştă care dădea dreptul să se expedieze corespondenţa recomandată prin poşta până la concurenţa valoarei achitată.

Se crede că este un document unic.

VII. Un bloc cu 4 bucăţi mărci neştampilate de 10 bani galben din emisiunea 1871 pe hârtie *vărgată*.

VIII. Un bloc cu 4 bucăţi mărci neştampilate de 50 bani din emisiunea defectuoasă 1872.

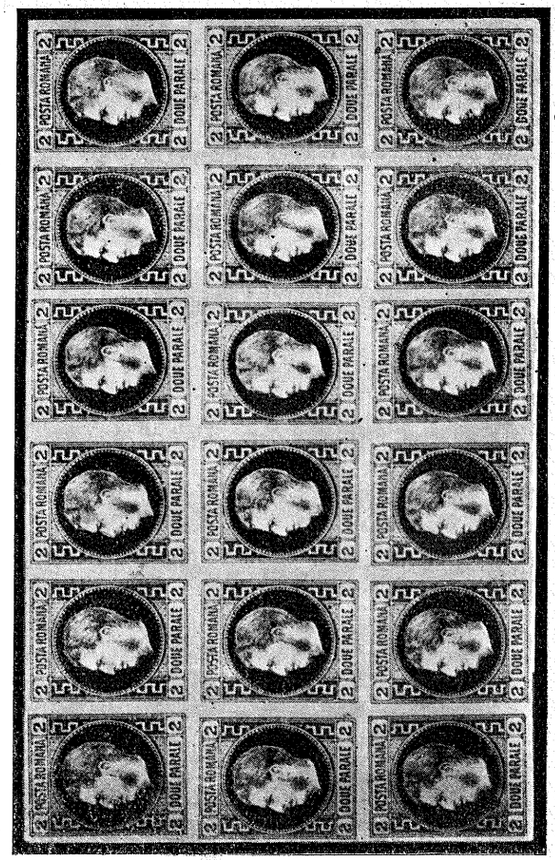

V.

VI.

VII.

VIII.

Falsurile

Toate mărcile poștale românești clasice, descrise până aci, adică dela cele din anul 1858 până la ultima emisiune, așa zisă defectuoasă, din anul 1872, au fost din cele mai vechi timpuri falsificate cu cel mai mare rafinament în dauna colecționarilor. Reușita falsificatorilor se datorește în bună parte, după cum am mai spus, simplicității procedeului de tipărire al tuturor timbrele noastre poștale ca: ștampile de mână, tipografie, litografie, hârtie nefiligramată și altele.

Pentru a se feri de toate aceste falsuri, colecționarii au două mijloace sigure anume:

1. Să caute mai întâiu să cerceteze originalele pentru a le putea cunoaște bine și deosebi de falșuri care sunt de nenumărate feluri, după procedeul și locul unde s'a comis falsul, știut fiind că originalele, în ori ce stare se vor găsi, sunt de un singur fel în ceia ce privește procedeul de imprimare, cerneala tipografică sau litografică, hârtia întrebuințată, gumarea, mărimea cadrelor, dantelarea și

alte particularităţi ce nu se pot întâlni totdeauna la cele falsificate care după cum am zis mai sus sunt de nenumărate feluri şi făcute mai cu seamă în diferite ţări unde legile permit asemenea ocupaţii, iar în timpul din urmă chiar la noi în ţară, tot aşa de rafinat executate încât ar fi o imposibilitate să se stabilească toate felurile de falsuri cu atât mai mult cu cât altele noui se suprapun necontenit.

2. Dacă mulţi dintre colecţionari n'au posibilitatea de a cerceta şi cunoaşte originalele şi totuşi au ocazie şi doresc a le introduce în colecţiile lor, să n'o facă niciodată fără a consulta un cunoscător responsabil, căci în majoritatea lor falsificatorii sau plasatorii de falsuri dispun şi de puterea de a convinge şi a înşela buna credinţă a colecţionarilor însă fără nici o responsabilitate, deci cu urmări totdeauna triste pentru colecţionari.

Emis. Paris

Emis. Bucureşti

Emisiunea timbrelor aşa zise „Comune“ 1872

Pentru a se asigura tipărirea cantităţilor de timbre poştale necesare francării corespondenţei de tot felul care creştea uimitor, cu deosebire acum când — după desfiinţarea serviciului poştal străin din Principatele române şi preluarea serviciului extern — Poşta era în plină desvoltare, s'a comandat la Monetăria Statuiui Francez cantitatea necesară cerinţelor vremii deoarece în ţară lipseau aşezăminte cu suficiente instalaţiuni şi specialişti cu destule garanţii.

Aceste mărci de un model deosebit de cele descrise până aci, se compun dintr'un cadru dreptunghiular în poziţie verticală, având la partea de sus, scrisă cu litere mari albe pe fond colorat, inscripţia „ROMANIA“, iar la bază, tot cu litere mari albe pe fond colorat, cuvântul „POŞTA“ între cifrele care indică valoarea timbrului urmată de litera „B“ (abreviaţiune dela cuvântul bani, monetă în care era exprimată valoarea acestor timbre).

Pe cele două laturi din stânga şi dreapta cadrului şi pe fond colorat este trasă câte o linie într'un fel de meandre (ondulaţii) dese şi regulate, iar în fiecare din cele patru colţuri ale cadrului se află, pe fond colorat în alb, câte o mică cruciuliţă (Crucea Sft. Andrei).

La mijlocul cadrului este fixat un medalion circular punctat de jur împrejur cu 65 puncte albe ce par a fi niște perle înșirate, iar la mijlocul acestui medalion se vede conturată efigia Domnitorului Carol I. cu barbă, spre stânga, pe fond plin.

Spațiile din cele patru colțuri interioare, rămase neacoperite de medalionul circular, sunt umplute cu trăsături verticale foarte subțiri.

Modelul acestor mărci, unul pentru întreaga serie, a fost executat de către gravorul francez Albert Baare, care s'a condus după vechiul său model al mărcilor franceze, introdus în anul 1849 și menținut până la 1875 și al mărcilor grecești, executat tot de el în anul 1861 și menținut până la 1880.

La modelul acesta gravorul a înlocuit efigiile zeiței Ceres sau a împăratului Napoleon III. (Franța) ori a zeului Mercur (Grecia) cu efigia Domnitorului Carol I.

Aceste timbre au fost tipografiate cu plăci de oțel obținute prin galvanoplastie.

Materialul întrebuințat ca: hârtie, colorit, etc. era același ca și la mărcile franceze. Coalele conțineau 300 bucăți împărțite în două blocuri (jumătăți) a 150 mărci cu un spațiu liber de 4 cm. între ele.

In cele două blocuri mărcile erau așezate în 15 rânduri orizontale a câte 10 bucăți : $150 \times 2 = 300$.

Dantelarea executată tot la Paris, este de $14 \times 13^1/_2$. Toate valorile sunt tipărite pe hârtie incoloră afară de cea de 10 bani care este pe hârtie albă.

Emisiunea anului 1872

(Tirajul dela Paris)

Executată la Monetaria Statului Francez. *(pe hârtie colorată palid)*. Dantelate $14 \times 13^1/_2$. Pusă în circulație la 15 Octomvrie 1872.

No.	35.	$1^1/_2$	bani	oliv pe hârtie azurată palid	25 — 7
„	36.	3	„	„ „ „ verzue	40 — 17
„	37.	5	„	galben brun pe hârtie crem	25 — 7
„	38.	10	„	albastră „ albă	30 — 3
„	39.	15	„	roșu brun hârtie incoloră	350 — 15
„	40.	25	„	portocaliu pe hârtie gălbuie	250 — 15
„	41.	50	„	roșu pe hârtie roșiatică	500 — 45

Notă

La această emisiune de timbre executate cu oare care grabă fiindcă era urgentată de Administrația Poștelor noastre, ca și la altele, s'au strecurat mici defecte, fie la gravarea plăcilor, fie la tipărirea lor, defecte care ar constitui unele mici varietăți, fără prea mare importanță filatelică din care cauză nici nu sunt menționate.

Marca de 5 bani din această emisiune, în culoare verde, este o probă de culoare, despre care vorbim mai pe larg, la partea respectivă (proecte și probe).

De asemenea cea de 3 bani, de culoare gălbuie-bistru.

Intreaga serie a acestor timbre se găsește și nedințată ceea ce se zice că provine din arhiva tipografului francez A. Hulot care a condus executarea acestei emisiuni la Monetăria Statului Francez din Paris.

Cantitatea de timbre confecționată la Paris, a fost destul de mare și a rămas în circulație până la complecta ei epuizare (sfârșitul anului 1876) când au început să fie înlocuite cu altele de acelaș tip însă tipărite în București la Imprimeria Statului, cu același plăci originale aduse din Paris unde nu s'a mai putut continua imprimarea lor fiindcă la Monetăria Statului Francez s'au introdus în anul 1876 noui metode, mai perfecționate, mai rapide și mai puțin constisitoare pentru tipărirea timbrelor poștale, desființându-se totodată instalațiunile vechi.

Din aceasta cauză s'au cerut plăcile dela Paris şi s'a continuat cu ele la Imprimeria Statului din Bucureşti, tipărirea în aceleaşi culori, cu aceleaşi metode, cu acelaş material, etc. şi în aceleaşi valori, ba chiar dantelarea a fost exact la fel la început (în anul 1876); mai târziu, cam la 1879—1880 li s'au schimbat culorile şi dantelarea, intercalându-se şi alte valori noui.

Cele tipărite la Imprimeria Statului din Bucureşti se deosebesc ca execuţie fiind inferioare celor executate la Paris, adică: execuţie neclară, culorile slabe şi nereuşite, lăsând să se vadă goluri albe pe hârtie şi în general spicurile celuloziei din hârtie.

Octomvrie 1876

Tirajul făcut la Bucureşti cu plăcile originale aduse dela Paris

Dantelate $11\times11^1/_2$—$11^1/_2$ şi amestecat $11^1/_2\times13^1/_2$—$13^1/_2\times11^1/_2$.

No. 42. $1^1/_2$ bani oliv închis şi deschis de hârtie azură 25—8
No. 43. 5 bani, galben oliv pe hârtie gălbuie 150—15

Septemvrie 1877

No. 44. 10 bani, albastru (nuanţe) hârtie crem 250—15

Valoarea de 10 bani a mărcii din aceste emisiuni având cea mai mare întrebuinţare din cauză că se potrivea la aproape toate felurile de francaturi, pe toate felurile de corespondenţe poştale, a necesitat tipărirea unei cantităţi mai mare ca la celelalte valori, ceeace a cauzat uzarea mai timpurie a plăcii tipografice respective.

Procedându-se în anul 1879 la refacerea plăcii tipografice, operatorul însărcinat cu acest lucru, neobservând probabil, a introdus din greşeală un clişeu din valoarea mărcilor de 5 bani, aceiaşi serie, care avea aceleaşi dimensiuni ca cele de 10 bani.

S'au tipărit un număr de coale cu acest unic clişeu greşit introdus, dând astfel naştere cunoscutei erori de coloare *„5 bani albastru"*, care a circulat mult timp pe corespondenţele poştale fără să fie observată, scăpând chiar vigilenţei personalului poştal, care manipulând coalele cu această eroare a contat-o tot timpul ca fiind de 10 bani în loc de 5 bani cum era în realitate.

A contribuit ca această greşeală să nu poată fi mult timp observată şi unul din cele mai mari neajunsuri ale modelului acestei serii de timbre anume: cifrele care indicau valorile erau prea mici, minuscule chiar (cele mai mici dintre toate cele ce-au figurat pe timbrele româneşti până la acestea şi după acestea).

Locul exact în formaţia coalei de 10 bani, care l-a ocupat această eroare de 5 bani albastră nu s'a putut încă preciza (în prima sau a doua jumătate a coalei?)

Aceasta constituie una dintre eroiile de lux ale timbrelor noastre poştale.

Când s'a aflat mai târziu de existenţa acestei rare piese filatelice, numeroşi colecţionari din toată lumea doreau, de sigur, să o aibă în colecţiile lor.

Pentru a se satisface, în parte, cererile acestora s'a recurs la o reimpresiune, adică la o nouă imprimare sau mai bine zis la o reproducere exactă şi oficială a acestei mărci-eroare de 5 bani albastră, însă într'un număr foarte restrâns care se deosebeşte oarecum de erorile originale.
No. 43. I—5 b. albastru (eroare) dantelat 11: 3000—3500
No. 43. II—5 + 10 bani albastru (eroare) lângă o altă marcă de 10 bani cum a fost tipărită 4000—5000

Reimpresiune

I. 5 bani albastru închis dantelat 11. 500 —

No. 45. 15 bani brun pe hârtie gălbuie 850—30

Varietate: Există tipărită dublu.

Mai există şi nedantelate vertical sau orizontal.

Decemvrie 1878. S'a introdus o nouă valoare care n'a existat în seria executată la Paris, anume:

No. 46—30 bani cărămiziu pe hârtie gălbuie 450—90

Există tipărit pe ambele părţi, recto şi verso, din greşeală.

Intre 1879—1880 s'au schimbat colorile (foarte bogate în nuanţe) şi s'a complectat seria.

No. 47.—1½ bani negru pe hârtie gălbuie 6—2

Varietate: Există nedinţat, vertical sau orizontal.

No. 48—3 bani verde oliv deschis pe hârtie azurată 80—25

Varietate: Există nedantelat vertical.

No. 49. 5 bani verde palid pe hârtie azurată slab 60—5

No. 50. 10 bani roşu pal pe hârtie gălbuie

a 10 bani roşu carmin

Aceste mărci de 10 bani, în coloare roşie, fiind tipărite cu aceiaşi placă tipografică cu care s'au tipărit celelalte timbre de 10 bani albastre, placă ce conţinea un clişeu al mărcii de 5 bani din greşeală întrodus, s'a scos la iveală o altă eroare de coloare a filateliei noastre româneşti.

Această greşală fiind observată după tipărirea unei mici cantităţi din aceste mărci, Administraţia Poştelor a luat imediate măsuri pentru anularea mărcii de 5 bani eronat tipărită, însă o mică parte trecuse deja în mâinile publicului, unde au rămas neanulate, ridicându-se astfel la o considerabilă valoare filateliaă din cauza numărului lor foarte restrâns.

Anularea acestei erori s'a făcut printr'o ştampilă de mână cu literile mari „ANULAT" care s'a aplicat peste suprafaţa mărcii aproape la întâmplare, în toate părţile, orizontal, vertical sau chiar în diagonală, după ce marca eroare era scoasă din întreriorul coalei într'un mod care poate fi numit dezastruos pentru colecţionari, anume: tăiată cu ajutorul vârfului unui corp tăios (cuţit de exemplu), deşi coala era dinţată.

Operaţia pare desigur mai rapidă de cât altele care ar fi cerut mai mult timp spre a se scoate această singură marcă eroare din interiorul numeroaselor coale, ştiut fiind că este mult mai anevoiasă desprinderea unei singure mărci din interiorul unei coale întregi prin a se rupe cu mâna liberă dantelatura numai la marca respectivă, iar coala să rămână întreagă spre a se putea manipula mai departe cu uşurinţă.

Procedeul a fost dezastruos pentru filatelişti, căci în general s'a căutat a se cruţa cele 4 mărci din jur rămase în coală, iar marca-eroare mai totdeauna era mutilată pentru anulare (a se vedea clişeul reprodus).

S'a făcut şi pentru această eroare o reimpresiune, adică o reproducere oficială cu scopul de a satisface cerinţele colecţionarilor.

No. 49. I—5 bani, roşu carmin, hârtie gălbuie 4000—40.000

a 5 „ „ cu ştampila „*Anulat*" 2000 —

Reimpresiune roşu carmin palid 800 —

a „ „ profund 800 —

No. 51. 15 bani, cărămiziu nuanţat, pe hârtie gălbuie Tipul I cu placa tipografică adusă dela Paris, cifra I simplă 600—70

Tipul II. tipărită cu placa nouă unde cifra 1 are streaşină sus (cârlig). v. fig.

No. 51. a 15 bani roşu 800—80

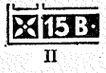

No. 52. a 25 „ albastru nuanţat pe hârtie crem 200—60

No. 53. a 50 bani galben nuanţat 300—80

Aceste mărci, tipărite la Bucureşti fie cu plăcile aduse dela Paris care se uzaseră, fie cu plăcile făcute la Bucureşti, inferioare celor dela Paris, prezintă multe varietăţi şi mai multe nuanţe de culoare însă fără mare importanţă filaletică din care cauză nici nu sunt menţionate separat.

Emisiunea din anul 1880

(Luna Iulie)

Modelul unic pentru întreaga serie-compusă din 2 buc. a fost executat la Imprimeria Statului din Bucureşti.

Cadrul este dreptunghiular în sus complect schimbat, ceva mai simplu decât precedentul.

Efigia Domnitorului Carol I conturată spre stânga, pe fond haşurat orizontal în obişnuitul medalion circular aşezat la mijlocul cadrului, având pe latura stângă şi dreaptă a cadrului ornamente simple (arabescuri).

In partea de sus o lentă cu inscripţia în litere mari colorate pe fond alb: „POSTA ROMANA", iar în partea de jos, în colţurile stâng şi drept ale cadrului, pe câte un pătrăţel cu colţurile tăiate, se văd scrise, mari colorate pe fond alb, cifrele valorii, iar la mijloc, pe un fond liniat, cuvântul „BANI" cu litere mari.

Această emisiune, atât ca desen clar cât şi ca imprimare, este de o execuţie de toată lauda.

Trase pe hârtie albă la Fabrica de Timbre din Bucureşti, dinţate $11^1/_2 \times 13^1/_2$ şi amestecat, unele cu dantelarea foarte rar de găsit.

No. 54. 15 bani roşu, brun €0 4

No. 55. 25 bani albastru 100 8

Emisiunea anului 1885

Primele timbre ale Regatului Român

Invechindu-se plăcile și modelul mărcilor emise anterior (din anul 1880) s'a procedat de către Administrația Poștelor la întocmirea și tipărirea altor modele de timbre poștale, mai cu seamă după evenimentul istoric din anul 1881 când România este ridicată la rangul de Regat iar Domnitorul Carol I devine Regele Carol I al României.

Modelul a fost compus la Imprimeria Statului din București unde s'a executat întreg stocul de mărci din această emisiune.

Modelul, unic pentru întreaga serie și executat la Imprimeria Statului din București (Fabrica de Timbre), înfățișează efigia cu barbă a Regelui Carol I, conturată spre stânga într'un cerc pe fond plin înconjurat de o coroană circulară care are pe margini perle mari rotunde.

In partea de sus a coroanei circulare, coincide până la anumite puncte, fiind suprapusă, o lentă care poartă pe fond alb cuvintele: „POSTA ROMANA" scrise în litere mari colorate.

Aceasta eșarfă, împreună cu efigia Regelui Carol I, este stăpânită de un aprig vultur cu aripile desfăcute care simbolizează „vitejia".

Sub aripile vulturului. în cele două colțuri superioare, stâng și drept din interiorul cadrului, în alb pe fond colorat se vede câte o rozetă și arabescuri.

La bază pe două dreptunghiuri albe în picioare, se află scrisă cu cifre colorate mari, vizibile, valoarea mărcii exprimată în bani repetată și în litere colorate pe fond alb într'un dreptunghiu culcat între celelalte două dreptunghiuri în picioare.

Emisiunea mărcilor de tipul descris mai sus a început a se imprima cam spre sfârșitul anului 1885 și a continuat în decurs de 5 ani să se tipărească pe diferite feluri de hârtie și în diferite condițiuni, făcând foarte dificilă o catalogare a lor.

Așa de exemplu la început (anul 1885), au apărut numai trei valori: $1^1/_2$, 15 și 25 bani, pe hârtie albă.

S'a continuat complectarea seriei în anul următor cu încă 4 valori: 3, 5, 10 și 50 bani, însă imprimate pe hârtie palid colorată.

In anul 1887 valoarei de 3 bani i se schimbă culoarea în violet pe hârtie verzuie în loc de oliv pe hârtie azurată cum fusese până atunci.

Valorile de 3 și 5 bani sunt făcute pe hârtie albă în anul 1888.

Primele valori $1^1/_2$, 15 și 25 bani care au apărut în anul 1885 pe hârtie albă se tipăresc pe hârtie colorată în anul 1889.

Și în fine, ca încheiere, tot în cursul anului 1889 toate valorile care compun seria, afară de cea de 3 bani verde-oliv și cea de 50 bani, sunt imprimate pe o hârtie specială care are pe dos încrustat sau mai bine zis tipărit în sec un fel de filigram ce înfățișează armoariile sau blazonul Principatelor Române (vezi fig.), scutul mic cu emblema Moldovei: capul de zimbru, a Munteniei: vulturul, a Dobrogei: doi delfini și a Olteniei: leul.

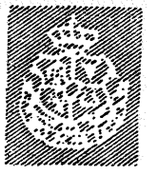

In partea de sus a scutului ce cuprinde cele patru embleme stă Coroana Regală Română, iar la bază se sprijină pe o eşarfă ce poarta inscripţia „NIHIL SINE DEO", deviza Casei de Hohenzolern trecută asupra Poporului român odată cu dinastia întemeiată de Regele Carol I., Principe de Hohenzolern.

Am ajuns deja la partea ce am numit'o la timp dificilă, adică la catalogarea pe care ne străduim să o rezolvăm pentru a termina cu descrierea acestei emisiunei.

Cataloagele străine au adoptat diferite sisteme, însă nici unul nu le-a catalogat în ordinea cum au apărut, fiindcă această aranjare era cea mai grea.

Noi am găsit mai potrivită catalogarea de mai jos, anume: seria în ordinea crescândă a valorii timbrelor pe hârtie albă şi separat pe hârtie încoloră, indiferent de anul în care a apărut, făcând totuşi menţine de an dela caz la caz.

Emisiunea din 1885—1889

Dantelatura $13^1/_2$ şi amestecat iar $11^1/_2$ mai rar.

I. *Pe hârtie albă*

No.	56.	$1^1/_2$	bani negru 1885	15— 4
„	57.	3	„ violet nuanţe 1888	10—10
„	59.	5	„ verde 1888	150—50
„	61.	15	„ roşu profund nuanţe 1885	54— 4
„	62.	25	„ albastru nuanţat 1885	75— 8

Varietăţi: timbrele de $1^1/_2$ şi 3 bani se găsesc în perechi nedinţate orizontal sau vertical.

Cele complet nedantelate sunt tipare de probă.

Notă: Marca de 3 bani, tăiată în diagonal sau vertical, aplicată pe corespondenţă ştampilată, care s'ar presupune că ar fi înlocuit pe cea de $1^1/_2$ bani pentru ziare, este făcută cu scopul de a înşela buna credinţă a colecţionarilor dornici de a avea rarităţi în colecţiile lor, deci cu scop speculativ.

II. *Hârtie colorată pal.* (tentată)

No.	56. I	$1^1/_2$	bani	negru pe hârtie azurie	1889	40—10
„	57. I	3	„	oliv „ „	1886	40— 8
„	58.	3	„	violet nuanţe verzuie	1887	25— 5
„	59. I	5	„	verde nuanţe „	1886	30— 5
„	60.	10	„	roşu nuanţe gălbue	1889	35— 5
„	61. I	15	„	roşu brun nuanţe „	1889	35— 5
„	62. I	25	„	albastru nuanţe „	1886	50—10
„	63.	50	„	bistru nuanţe „	1886	50—10

III. *Pe hârtie albă care are imprimat în sec pe dos vechiul blazon al Principatelor Române.*

Blazonul este imprimat în sec numai o singură dată, în picioare, pe dosul fiecărei mărci.

No.	64.	$1^1/_2$	bani negru	40—10
„	65.	3	„ violet	20— 5
„	66.	5	„ verde	50—10
„	67.	10	„ roşu nuanţe	50—10
„	68.	15	„ bistru roşcat nuanţe	50—10
„	69.	25	„ albastru	80—20

Varietăţi: La toate valorile blazonul se găseşte imprimat şi întors sau pe faţa mărcii în loc de dos. Provine din cauza întoarcerii hârtiei sub tipar.

Emisiunea anului 1890

Modelul mărcilor poştale româneşti din anul 1885—1889, descris până aici, este schimbat din nou în cursul anului 1890 (luna Martie). Până şi efigia Regelui Carol I. spre stânga este refăcută întrucâtva: se vede mai plină, cu barba ceva mai crescută, altă pieptănătură etc.

La noul model efigia Regelui este aşezată într'un oval pe fond liniat orizontal.

In jurul ovalului, pe o coroană cu fond plin, se văd scrise în litere mari albe înscripţiile: în partea de sus „ROMÂNIA" iar în partea de jos, despărţită de cea de sus prin două rozete, valoarea timbrului, în litere.

Valoarea se mai vede scrisă şi în cifre colorate în cele patru colţuri, în diagonal, pe câte un mic spaţiu în formă de scut cu fond alb şi arabescuri în părţi.

De observat: acest model de mărci nu are indicaţia circumstanţială „POŞTA" indicaţie ce n'a lipsit de pe mărcile poştale româneşti începând cu cele din anul 1865 care poartă efigia Domnitorului Cuza.

Cadrul acestui model care se termină în exterior printr'o linie groasă colorată, are forma dreptunghiulară în picioare de dimensiunile $18^3/_3 \times 22^1/_4$ mm.

Această emisiune a fost tipărită în decurs de 4 ani 1890—1894 pe mai multe feluri de hârtie şi anume:

In Octombrie 1890 s'a împlinit întreaga serie compusă din 7 valori, pe hârtie specială ce avea tipărit în sec pe dos, odată pentru fiecare marcă, blazonul (armoariile) Ţărilor române descris la emisiunea precedentă (din anii 1885—1889).

In anul 1891 seria întreaga s'a tipărit pe o hârtie filigramată cu iniţialele mari P. R., abreviaţiune dela indicaţia: „POŞTA ROMANA".

Această hârtie filigramată cu iniţialele P. R. se ştie că era pregătită pentru o nouă emisiune de mărci poştale cu felurite modele care a şi început a se tipări în anul 1893.

Emisiunea din Martie 1890

Dantelatura $13^1/_2$ (şi amestecat)

Pe hârtie albă subţire purtând pe dos, tipărit în sec, blazonul odată complet pentru fiecare marcă.

No. 70.	$1^1/_2$	bani	roşu sângelui	15— 6
„ 71.	3	„	violet	25— 5
„ 72.	10	„	cărămiziu	50—20
„ 73.	15	„	„ bistru-nuanţe	35— 5
„ 74.	25	„	albastra numai tipul II[1]	30— 5
„ 75.	50	„	oranj	200—150

Aceiaşi emisiune, imprimată în Februarie 1891 pe hârtie albă simplă (nu mai avea imprimat pe dos blazonul).

No. 76.	$1^1/_2$	bani	lila roşu	5— 2
„ 77.	3	„	violet	10— 4
„ 78.	5	„	verde	10— 5

există tipărit pe verso celui de 3 bani violet

---

[1]) Acest tip are prima linie albă din interior ce înconjoară ovalul cu fond liniat orizontal, mai groasă decât la tipul obişnuit, iar linia neagră din afara acesteia mult mai subţire.

No. 79. 10	bani	roşu	35— 5
		există tipărită recto-verso	
„ 80. 15	„	bistru	15— 2
		există tipărit recto-verso	
81. 25	„	albastru	15— 3
„ 82. 50	„	portocaliu	100—10

Valoarea de 5 bani tipărită în culoare roşie este o probă de încercare ce există şi ştampilată fals.

Unele din valorile mici se găsesc nedantelate vertical sau orizontal.

Aceiaşi emisiune tipărită în aprilie 1894 pe hârtie albă filigramată cu iniţialele P. R., abreviaţiunea indicaţiei „POŞTA ROMANA".

No. 83. 3	bani	violet	50— 20
„ 84. 5	„	verde	45— 25
„ 85. 20	„	albastru	45— 25
„ 86. 50	„	orange	160—150

Filigramul P. R. este primul ce s'a aplicat pe hârtie special pregătită pentru tipărirea mărcilor poştale la noi şi s'a făcut cu scopul de a se înlătura falsificarea mărcilor poştale, falsificare ce ar aduce mari pagube Poştei.

I.

II.

Acest filigram „P. R." este făcut în două forme şi mărimi diferite, pentru a încăpea numai o singură dată pe suprafaţa unei mărci, cum se poate vedea în figurele reproduse I. şi II. aşa cum apare pe dosul mărcilor.

In fig. I. iniţialele P. R. se vede că sunt mai înalte, mai înguste şi mai apropiate una de alta pentru a încăpea în întregime amândouă, pe suprafaţa unei timbru, în formă de dreptunghiu în picioare, cu dimensiunele $19^1/_2 \times 24^1/_2$ mm.

Cele din fig. I. au înălţimea de 15 cm., lăţimea de 5 cm. iar spaţiul dintre ele de circa 3 cm., ceia ce ar însemna ca ambele cuprind o suprafaţă de 15×15 cm.

In figura II. iniţialele P. R. sunt mai scunde, mai largi şi mai îndepărtate între ele; dimensiunile sunt $6^1/_2 \times 12$ cm., iar spaţiul dintre ele de 4 cm. ceea ce înseamnă că cuprind o suprafaţă de circa 12×17 cm.

Dimensiunile acestor două din urmă iniţiale sunt alese şi aranjate pentru mărcile Taxa de Factaj şi Taxa de Plată care se pot vedea la capitolele respective. Totuşi hârtia cu acest din urmă fel de filigram a fost întrebuinţată foarte mult şi pentru imprimarea mărcilor poştale şi invers. Nedându-se atenţia cuvenită la tipărirea tuturor mărcilor cu filigramul P. R. şi introducându-se hârtia sub tipar deplasată (întoarsă, sucită, etc.), aproape toate aceste mărci au filigramul deplasat, întors etc.

Din cele văzute până aici se poate înţelege că: „FILIGRAMELE" sunt nişte desene întipărite în hârtie şi care nu se văd decât în zare, adică dacă aşezăm în spatele hârtiei filigramată o lumină mai vie decât cea din partea ce privim, atunci putem vedea aceste desene străvezii în hârtie.

Desemnele filigramelor sunt felurite şi se obţin prin aplicarea unui tratament special technic la fabricarea hârtiei.

Filigramele se fac pe hârtie specială destinată scrierei actelor, documentelor şi a tipărirei bancnotelor cum şi a mărcilor poştale, etc. cu scopul ca acestea să nu poată fi falsificate.

Emisiunea din 1893

In anul 1893 a început să apară o nouă emisiune de mărci poştale în 7 modele diferite deosebindu-se de cele precedente şi ca desen şi ca dimensiuni, căci sunt ceva mai mari, iar între ele deosebindu-se numai în ce priveşte desenul cadrelor care sunt făcute pe motive naţionale pe câtă vreme, efigia Regelui Carol I a rămas aceiaşi pentru toate modelele din noua serie, adică aşa cum a fost şi pentru cele precedente.

Spre deosebire de seriile anterioare care aveau până la 7 valori, noua serie se compune din 11 valori căci i se adaogă valorile de 1 şi 40 bani plus 1 şi 2 lei, valori noui ce nu se întâlnesc la celelalte serii.

Din nouile timbre au apărut la început în luna Noembrie 1893 numai două valori şi anume: cele mari de 1 şi 2 lei, fiind de o imperioasă necesitate francărei unor categorii de corespondenţă poştală care implica o taxă de francare mai mare, după cum cereau tarifele poştale de atunci.

Marea cantitate din aceste 2 mărci cu valorile mari de 1 şi 2 Lei ce s'au întrebuinţat la francarea corespondenţei într'un timp relativ scurt dovedeşte necesitatea introducerei lor, şi că nu se mai putea amâna tipărirea acestora, ceia ce s'a preconizat cu mulţi ani mai înainte după cum se observă din proiectele şi probele emisiunilor din 1885—1889.

Această serie s'a imprimat alternativ schimbându-i-se culorile de mai multe ori pentru a le pune în concordanţă cu dispoziţiunile Convenţiei Uniunii Poştale Universale, prin care se precizează culorile pentru mărci după categoriile corespondenţelor poştale internaţionale. Tipografierea s'a făcut la Fabrica de Timbre din Bucureşti la început pe o hârtie albă, special pregătită, netedă şi relativ groasă, cu filigram P. R. (scund şi gros iar mai târziu ceva mai înalt si mai îngust) şi apoi pe un alt fel de hârtie tot filigramată, însă de data aceasta uşor dungată orizontal (ripsată).

In luna Iulie 1900 seria în curs s'a imprimat pe o hârtie cu un alt fel de filigram şi anume: stema ţării întreagă, având în cele două colţuri de sus iniţialele mari P. R. şi între acestea înscripţia „Regatul României", iar în părţile inferioare, stânga şi dreapta, scrise cifrele anului 1900,

V. VI. VII. VIII.

totul pe o întindere dreptunghiulară de circa 112×138 mm care cuprindea suprafaţa a 25 mărci, aşa fel încât pe fiecare marcă se găsesc numai fragmente din acest filigram după cum se poate vedea în figura respectivă înfăţişată mai jos.

Acest filigram se repeta de 6 ori în coala ce conținea 150 mărci în 10 șire a 15=150 bucăți.

Imediat după acestea, cam prin luna August, seria s'a imprimat pe o hârtie ceva mai subțire și fără filigram, albă pe față iar pe dos tentată roz, nu din cauza gumei, cum s'a crezut la început.

Această hârtie simplă poartă numai pe una din margini, stânga sau dreapta, vertical în filigram, numele fir-

mei ce-a furnizat-o dela Paris, anume: „*Johannot Et Cie Annonay*" în litere romane înalte de circa 8 mm., filigram ce se întâlnește adesea și pe unele mărci, anume pe primul rând vertical, provenind din deplasarea hârtiei sub tipar.

Și în fine din anul 1911 până în 1919 s'a continuat, după necesitate, imprimarea unor valori din această variată serie, pe o hârtie albă, de tot simplă, fără nici un fel de filigram și fără a mai fi slab colorată pe dos.

Timp de 26 de ani s'a continuat a se tipări întreaga serie sau bucăți separate din această serie, după trebuințele de atunci, schimbându-se în acest lung interval de timp de mai multe ori hârtia, filigramele, culorile și chiar dantela, rămânând neschimbate numai modelele inițiale după cum vom vedea.

Model I, de dimensiuni $19^1/_2 \times 24^1/_2$ mm. pentru valorile de $1^1/_2$ bani negru 1894, 1 bani bistru 1896, 1 ban bistru 1900, 1 ban negru 1905 și apoi mai târziu $1^1/_2$ bani de culoare galben oliv, arată la mijlocul unui cadru dreptunghiular în sus, într'un alt dreptunghiu mai mic cu colțurile tăiate, pe un fond liniat fin orizontal, efigia spre stânga a Regelui Carol I.

Deasupra, pe o placardă cu fond alb, inscripția: „ROMANIA" cu litere mari colorate; jos, cu litere albe pe fond liniat, cuvântul: „BANI" la început și „BAN" mai târziu.

Cifrele valoarei se văd pe câte un spațiu alb în formă de poligon, în poziții oblice, opuse, iar pe cele două laturi, stânga și dreapta pe fond alb, se înalță două tulpine (fire) de grâu cu frunze pline și spic încărcat.

Model II, de dimensiunile $19^1/_2 \times 24$ mm. numai pentru valoarea de 3 bani, arată deasemenea efigia Regelui Ca-

rol I pe un fond liniat orizontal însă într'un oval, având deasupra, pe un fond alb boltit, inscripţia cu litere mari colorate: „ROMANIA"; în cele două colţuri superioare pe spaţii albe arcuite, câte un luceafăr ce împrăştie raze asupra ovalului cu efigia Regelui şi asupra inscripţiei „ROMANIA".

Cifrele valoarei, mari şi groase, se află pe câte un cerc alb în cele două colţuri inferioare, exprimate în litere pe un fond asemenea alb, scobit la mijloc şi ridicat din părţi pentru a lua forma ovalului.

In părţile laterale, stânga şi dreapta, aceleaşi tulpine cu spice de grâu pe fond alb ca la modelul precedent însă arcuite pentru a lua forma ovalului.

Model III, format 20×25 mm. pentru valorile de 5, 25, 40 şi 50 bani, cu efigia Regelui în oval, având deasupra, arcuită în jurul ovalului, inscripţia: „ROMANIA" cu litere mari albe, umbrite pe margini iar în cele două colţuri superioare emblema Poştei: „goarna" cu muştucul şi deschizătura spre laturile din afară.

Pe latura de jos, într'un cerc alb, se văd scrise în colori cifrele valoarei, exprimate în Bani pe o eşarfă desfăcută în stângă şi dreapta cercului.

Model IV, format $19^3/_4 \times 24^3/_4$ mm. numai pentru valoarea de 10 bani, cu aceiaşi efigie în oval, cu inscripţia „ROMANIA" în litere subţiri şi colorate pe o placardă albă, îngustă în partea de sus iar cifrele valoarei, mari, colorate, pe câte un spaţiu alb dreptunghiular în cele două colţuri înferioare. Cuvântul „bani" cu litere albe mari, groase şi umbrite se vede pe latura de jos cu fond liniat.

Model V, format $19^1/_2 \times 24^1/_2$ mm. pentru valoarea de 15 bani, arată efigia într'un oval fixat pe un piedestal pe al cărui fond liniat se află scris cuvântul „BANI" cu litere albe mari, groase şi umbrite.

De lângă piedestal se ridică două fire de grâu cu spice încărcate, arcuindu-se pentru a lua forma ovalului ca şi arabescurile ce le înconjoară.

In partea de sus, la margina ovalului şi pe un fond colorat, se văd 25 puncte albe având aspectul unor perle înşirate ce se sprijină pe cele două arabescuri din stânga şi dreapta ovalului iar mai sus, pe o bandă arcuită cu fond alb, fixată pe doi stâlpi ce formează părţile laterale ale mărcii, se vede scrisă cu litere fine colorate inscripţia: „ROMANIA".

Cifrele valoarei, deasemenea colorate, se văd în cele două colţuri inferioare însă pe câte un cerc cu fond alb.

Model VI, format $19^3/_4 \times 25$ mm. pentru valorile de 1 şi 2 Lei, cu aceiaşi efigie spre stânga în oval, având deasupra, pe o arabescă, inscripţia: ROMANIA" cu litere mari, late, albe şi umbrite pe margini.

In partea de jos, pe un spaţiu în formă de scut liniat orizontal se află cifra valoarei în alb, umbrită pe margini. Acest scut cu cifra valoarei este aşezat peste o eşarpă şerpuită la ambele capete, având scrisă spre stânga, în litere mari colorate, valoarea — Un sau Doi — iar spre dreapta cuvântul Leu sau Lei.

De sub eşarpă, arcuite pe lângă cele două margini ale ovalului cu efigia Regelui Carol I, se înalţă iarăşi două fire cu frunze şi spice încărcate cu grâu.

S'a tipărit din aceste timbre un număr nelimitat din toate valorile şi culorile şi pe toate felurile de hârtie descrise mai sus, afară de cele imprimate pe hârtie cu filigramul „Stema Ţărei" mare, peste 25 bucăţi timbre despre care se ştie că sunt tipărite într'un număr limitat, relativ mic.

De observat că această serie este completată, pe lângă cele două valori mari de 1 şi 2 lei, încă cu alte

două noui valori ce nu se întâlnesc la alte serii, anume: valoarea de 1 ban şi cea de 40 bani introduse, prima în Maiu 1896 pentru francarea ziarelor, al căror tarif nou s'a redus dela $1^1/_2$ bani la 1 ban şi a doua de 40 bani în anul 1898 pentru taxa de recomandare internă, fixată asemenea printr'un nou Tarif-Poştal.

Modelul pentru valoarea de 1 ban s'a obţinut la început prin scoaterea (ştergerea) fracţiunei de $^1/_2$ din placa tipografică dela cele de $1^1/_2$ bani, omiţându-se însă corectarea cuvântului Bani, care a rămas la plural: 1 „Bani" în loc de 1 „Ban" singular.

Că într'adevăr astfel s'a obţinut modelul mărcii de 1 ban se mai poate vedea şi din aceia că ambele cifre sunt scrise în cele două poligoane cu fond alb din colţurile inferioare ale mărcei, mult mai spre stânga, rămânând spre dreapta poligoanelor un spaţiu mult mai mare, ba la unele mărci se observă chiar urmele fracţiunei $^1/_2$ care n'au fost şterse îndeajuns.

Mai târziu, în Decembrie 1901, s'au confecţionat noui plăci de tipografie pentru această valoare cu cifrele exact la mijlocul poligoanelor şi cuvântul „Bani" corectat la singular în „Ban".

Este locul să vorbim şi despre o eroare de 25 bani observată în anul 1897, cam prin luna Noemvrie, în coalele valoarei de 5 bani de culoare albastră şi pe hârtie cu filigram P R

Explicaţia serioasă ar fi că din greşală s'a executat placa tipografică conţinând 150 buc. cu aceasta singură eroare de 25 bani printre celelalte 149 de 5 bani afară de cazul dacă nu cumva s'a făcut cu alt scop (speculativ de exemplu).

Cei în drept, totdeauna imparţiali, fără să ţină seamă de cauzele sau scopul care a făcut să se producă această eroare, au luat măsuri spre a fi oprită din circulaţie eroarea menţionată.

Un mic număr s'a strecurat totuşi în mâinile colecţionarilor sau pe corespondenţă şi acestea constituesc, când pot fi găsite, cu adevărat o apreciată raritate în filatelia noastră, ceace este foarte greu căci se cere condiţia de a fi totdeauna nedespărţite adică la un loc, nerupte de lângă alte mărci de 5 bani cu care au fost impreună tipărite în coală.

Aceasta condiţiune principală se cere acestor mărci erori spre a se deosebi de altele tot de 25 bani tipărite mai târziu, în anii 1899—1901, în aceiaşi culoare albastră şi tot pe hârtie filigramată cu P. R.

Repetăm că această eroare de 25 bani albastră este recunoscută ca eroare şi valorificată ca atare numai în bloc lângă alte valori de 5 bani din aceiaşi coală, altfel, separată, se confundă cu marca de 25 bani albastră a cărei emisiune din anul 1899 este comună.

Coalele cu mărcile de 5 bani în care s'a găsit această eroare se compuneau din 300 bucăţi impărţite în două jumătăţi a câte 150 mărci în 15 şiruri a 10 şi fiecare din aceste jumătăţi conţinea câte o marcă eroare de 25 bani, (în prima jumătate a coalei ocupa locul 28-lea iar în a doua locul 71-lea).

1893—1894

Intreaga serie s'a tipografiat la Fabrica de Timbre din Bucureşti, la început pe hârtie albă netedă şi cu filigram P R., apoi în anii 1898—1899 pe hârtie slab dungată orizontal (ripsată) conţinând acelaşi filigram.

No.	87	1 ban	bistru model	1896	4 —	2
„	88	$1^1/_2$ bani	negru model	1894	4 —	2
„	89	3 „	bistru roşcat model		8 —	2
„	90	5 „	albastru „		6 —	2
„	91	5 „	verde „	1899	15 —	2
„	92	10 „	verde „		15 —	2
„	93	10 „	roşu „	1899	15 —	2
„	94	15 „	„ „		15 —	2
„	95	15 „	negru „	1899	20 —	2
„	96	25 „	violet „		15 —	2
„	97	25 „	albastru „	1899	30 —	5
„	98	40 „	verde închis „	1897	40 —	5
„	99	50 „	oranj portocaliu „		40 —	4
„	100	1 — Leu	bistru cu centrul roşu model	1893	70 —	5
„	101	2 — Lei	oranj cu centrul brun „		70 —10	

Eroare: 25 bani albastru împreunat cu 5 bani albastru.

Dată fiind cantitatea colosală în care s'a tipărit această serie, se găsesc numeroase varietăţi la poziţia filigramului, dinţi, nuanţe de culori, etc.

Modelul V. în care s'a tras valoarea de 15 bani, este în două tipuri bine distincte anume: tipul I. are linia exterioară a cadrului mai plină şi mai lată, iar tipul II. mai fină şi mai subţire, reducându-i-se astfel din dimensiunile exterioare ale cadrului care rămâne ceva mai mic decât al tipului I.

Valoarea de 10 bani trasă în culoare oranje-roşcat este o probă de culoare.

1900. Aceiaşi serie imprimată la începutul lunei Iulie pe hârtie albă pe faţă iar pe dos uşor tentată roz şi filigramată cu filigramul mare „Stema Ţărei", cuprinzând suprafaţa a 25 mărci în aşa fel că fiecare bucată are fragmente din acest filigram.

Hârtia este fabricată la Paris şi poartă scris pe una din marginile laterale, stânga sau dreapta, numele firmei „*JOHANNOT ET CIE ANNONAY*" în filigram cu litere de circa 8 mm. mărime. Toată seria dinţată $11^1/_2$ mm.

Pe acest fel de hârtie timbrele sunt imprimate într'un număr restrâns ceia ce a făcut să fie foarte preţuite în filatelie mai ales neştampilate şi mai ales când sunt în blocuri de 25 cu filigramul întreg.

No.	102	1 ban	bistru	e	25 —	25
„	103	3 bani	bistru roşcat	f	30 —	30
„	104	5 „	verde	a	60 —	60
„	105	10 „	roşu	h	70 —	70
„	106	15 „	negru	i	50 —	50
„	107	25 „	albastru	g	50 —	50
„	108	40 „	verde închis	j	70 —	70
„	109	50 „	oranj	g	70 —	70
„	110	1 — leu	„	k	150 —	50
„	111	2 — lei	„	k	150 —	50

Ca şi la toate celelalte serii şi la aceasta se găsesc varietăţi ca: nedinţate, dantelate combinat, cu filigram întors (foarte greu de stabilit fiind vorba numai de fragmente de filigram) şi altele.

1900—1908: Aceiaşi serie pe hârtie albă, mai subţire, fără filigram şi cu dosul tentat roşu slab, purtând şi aceasta numele firmei „*JOHANNOT ET CIE ANNONAY*" pe o margine.

No.	112	1 bani	bistru		10 —	3
	a	1 ban	„	1901	5 —	1
„	113	1 „	negru	1905	5 —	1
„	114	3 bani	bistru roşcat		5 —	1
„	115	5 „	verde		8 —	1
„	116	10 „	roşu		10 —	1

„	117	15	„	negru		15 —	3
„	118	15	„	gri-violet		15 —	1
„	119	25	„	albastru		15 —	1
„	120	40	„	verde închis		30 —	1
„	121	50	„	oranj		30 —	1
„	122	1	—	Leu bistru cu centrul roz		100 —	5
„	123	1	—	„ verde/negru	1905	100 —	5
„	124	2	—	Lei oranj/brun		200 —	20
„	125	2	—	„ brun/negru	1905	150 —	10

1908—1919. Aceiaşi serie imprimată pe hârtie albă simplă.

No.	113	I	1	ban negru		2 —	1
„	126		$1^1/_2$	bani galben oliv	1911	10 —	30
„	114	I	3	„ bistru roşcat		3 —	1
„	115	I	5	„ verde galben		5 —	1
„	116	I	10	„ roşu aprins		5 —	1
„	118	I	15	„ violet mat		10 —	2
„	119		25	„ albastru		10 —	1
„	120		40	„ verde închis		15 —	1

I. II. III.

Emisiunea din anul 1908

S'a început emiterea timbrelor poştale de un nou model cu totul schimbat, anume:

Modelul I. La mijlocul unui cadru dreptunghiular ridicat, într'un medalion cu fond clar în partea de sus şi umbrit în partea de jos, este înfăţişat bustul Regelui Carol I. spre stânga, în uniformă.

Deasupra ovalului se vede Coroana Regală de atunci iar în cele două colţuri superioare, pe spaţiile rămase goale între oval şi cadru, sunt aşezate ramuri înfrunzite de lauri la stânga şi de stejar la dreapta.

In partea de jos, sub oval, se află inscripţia cu litere mari: „ROMANIA", în colţul stâng inferior, pe un spaţiu în formă de dreptunghiu ridicat, sunt cifrele valoarei exprimată în BANI, LEU sau LEI, iar pe jumătatea celor două laturi, la stânga de jos în sus şi la dreapta de sus în jos, scris deasemenea cu litere mari cuvântul „POSTA". Totul colorat dar pe fond alb.

Modelul II. Are cadrul cu inscripţiile şi ornamentele exact ca la modelul I., deosebindu-se numai prin bustul Regelui care acum este altul decât la primul model. Este mai mare şi conturat pe un fond în întregime haşurat (liniat) orizontal.

Modelul III. Diferă de celelalte două prin fondul ovalului cu efigia Regelui care este complect alb în loc de umbrit sau liniat.

Deosebirea mai este că, modelul III. este tipografiat, iar celelalte două sunt imprimate cu plăci gravate în cupru care sunt mai clare însă şi mult mai costisitoare, din care cauză, valorile mici de 1 şi 3 bani dela început au fost făcute prin tipografie şi apoi toate valorile au fost imprimate prin ajutorul tipografiei pe hârtie albă simplă.

Modelul iniţial al acestei emisiuni a fost de mult ales de către Fabrica de timbre când în anul 1904 se ţinuse un concurs şi se pare că numai din motive de economie nu s'au tipărit timbre cu aceste modele, mai cu seamă că maşinele cu plăcile de cupru trebuiau comandate din străinătate (probabil din Londra).

Modelele acestor timbre au fost compuse de arhitectul Pompilian împreună cu încă un alt model pe care l'am descris la cap. „Proecte şi Probe", deoarece, deşi aprobat, a rămas totuşi neîntrebuinţat.

Gravarea clişeului original a executat-o gravorul G. Popescu care a gravat şi placa tot în cupru a mărcilor comemorative emise cu ocazia inaugurării Palatului Poştelor din Bucureşti în anul 1903.

Primul clişeu a fost gravat în cupru, fără cifrele valoarei, spaţiul respectiv rămânând liber. Apoi, după acest clişeu s'au întocmit plăci separate pentru fiecare valoare.

Toate timbrele din modelele descrise au fost imprimate pe hârtie albă simplă, fără filigram, în coale a 200 bucăţi, sau — precum se crede — chiar 400 bucăţi însă pentru uşurarea manipulării lor, după ce ieşiau de sub tipar, se divizau în 4 a câte 100 bucăţi (10×10) timbre.

Valorile mari de 40 bani, 1 şi 2 Lei, emise abia la 28 August, au fost la început imprimate numai câte 24 bucăţi în coală (4×6=24 bucăţi) şi abia mai târziu, către sfârşitul anului 1910, au fost făcute în coale a 100 bucăţi.

Emisiunea imprimată cu plăcile de cupru

(1908—1918) dant. $11^1/_2 \times 13^1/_2$ şi $14^1/_2 \times 11^1/_2$

No.	126	5	bani	verde nuaţe		10—1
„	127	10	„	roşu nuanţe		10—1
„	128	15	„	violet nuanţe		30—2
„	120	25	„	albastru nuanţe		5—1
„	130	40	„	verde		5—1
„	131	40	„	brun	1918	10—2
„	132	50	„	portocaliu		5—1
„	133	50	„	oranj roşcat	1918	10—2
„	134	1.—	Leu	sepia (nuanţe)		8—1
„	135	2.—	Lei	roşu portocaliu		10—5

Varietăţi: 1. Valoarea de 25 bani albastru există în perechi nedinţate orizontal.

2. Valoarea de 15 bani violet nedatelat.

3. Valoarea de 40 bani verde „

Emisiunea cu aceleaşi modele însă tipografiate (1909—1918)

No.	136	1	ban	negru	—50	—50
„	137	3	bani	bistru	—50	—50
„	138	5	„	verde	—50	—50
„	139	10	„	roşu 1914	—50	—50
„	140	15	„	violet	100—	100—
„	141	15	„	oliv cenuşiu	—50	—50
„	142	15	„	brun roşcat 1918	—50	—50

* * *

In anul 1918, în timpul războiului, pentru nevoile serviciului poştal s'a supratipărit la Iaşi timbrul No. 136,

1 ban negru, cu tuş de culoare roşie mărindu-i valoarea dela 1 ban la 25 bani.

No. 143. 25 bani pe 1 ban 2—2

Tot la Iaşi, în anul 1918, s'a aplicat peste suprafaţa următoarelor timbre poştale supratipăritura reprodusă alături „1918" care probabil comemorează armistiţiul sau sfârşitul războiului.

No. 144. 5 bani verde deschis (supratipar roşu) 2—2
„ 145. 10 „ roşu „ negru 3—3

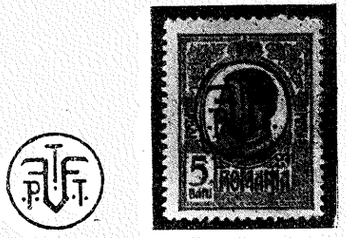

Tot în anul 1919, peste suprafaţa unor mărci în curs s'a aplicat supratipăritura reprodusă alături, care arată *cifrul* Regelui Ferdinand I încadrat de iniţialele P. T. T. (Poştă, Telegraf şi Telefon) închise întrun cerc.

Această supratipăritură aplicată cu tuş negru sau roşu peste suprafaţa timbrelor poştale, comemorează în-

trarea în Bucureşti a Regelui Ferdinand după încetarea războiului şi isgonirea armatelor inamice din teritoriile ocupate.

No. 146. 1 ban negru (136) R. 2—1
„ 147. 5 bani verde (126) N. 4—1
„ 148. 10 „ roşu violet (127) N. 4—4

I.

II.

Emisiunile cu chipul Regelui Ferdinand I.

In timpul războiului 1916—1918

Dela Iaşi s'a comandat la Moscova un stoc de mărci poştale care s'au imprimat după modelul reprodus alături ce înfăţişează de prima dată chipul Regelui Ferdinand pe timbre.

S'a şi primit un mic transport ca probă la Iaşi în anul 1918, însă tot atunci producându-se desordinea bolşevică din Rusia, s'a renunţat a se aduce tot stocul comandat şi de a se pune în circulaţie la Poştă aceste timbre, deoarece nu mai prezenta garanţia necesară, când majoritatea stocului rămăsese împreună cu plăcile tipografice în mâinile bolşevicilor ruşi.

Cele din micul stoc adus ca probă, parte erau dinţate $11^1/_2$ iar altele nedinţate.

Au fost tipografiate pe hârtie albă simplă în următoarele valori:

I. 5 bani galben
II. 10 „ roşu
III. 25 „ albastru
IV. 35 „ roşu violet
V. 40 „ albastru verzui
VI. 50 „ portocaliu

VII. 1 — leu brun închis
VIII. 2 — lei albastru deschis

Valorile nedinţate sunt următoarele: 10, 25, 35, 40 şi 50 bani.

Alte două bucăţi speciale „Timbre de Ajutor", care atunci erau obligatorii pe tot felul de corespondenţă separat de taxele poştale, au fost deasemenea comandate şi primite ca probă.

IX. 5 bani verde
X. 10 „ roşu

Nu au prea mare căutare filatelică aceste mărci poştale care n'au circulat deşi sunt într'un număr foarte restrâns.

* * *

I. II.

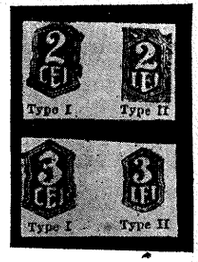

III.

Abia în anul 1920, când au început refacerile administrative, economice şi altele, s'au emis alte mărci poştale cu chipul Regelui Ferdinand I. care au fost puse în circulaţie chiar la începutul anului, în luna Ianuarie.

Modelul I. reprodus alături, este compus la Fabrica de Timbre din Bucureşti unde s'au şi imprimat prin tipografie, mai întâiu pe hârtie ordinară din timpul războiului iar mai târziu pe hârtie albă simplă, continuându-se imprimarea lor până în Maiu 1921 în care timp li s'au schimbat culorile.

In acest model se înfățișează bustul Regelui Ferdinand I în uniformă, spre stânga, pe un fond alb, așezat puțin spre dreapta și în partea de sus a unui cadru dreptunghiular ridicat.

Pe latura stângă, la înălțimea bustului se vede scris cu litere mari albe cuvântul: de jos în sus „POSTA", deasupra „STEMA ȚĂREI"; scutul mic, peste ramuri cu frunze verzi de laur, susține Coroana Regală care se înalță până în colțul stâng superior. In colțul drept superior se vede, peste unele ramuri și frunze de viță de vie, emblema Poștei „goarna" cu mușticul și deschizătura spre bustul Regelui Ferdinand I.

In partea de jos și lateral, până la jumătate, medalionul cu bustul Regelui este susținut de arabescuri colorate pe fond alb.

Cifrele valoarei sunt scrise mari, albe, în partea de jos a laturei din stânga pe un fond colorat în formă de scut și exprimate în „bani" sau „Lei" pe un alt spațiu, separat așezat în colțul stâng de pe latura de jos.

Inscripția „ROMANIA" se vede scrisă cu litere mari albe pe un spațiu colorat, dedesubtul medalionului cu bustul Regelui.

Aceste mărci poștale s'au tipografiat în mai multe rânduri și în culori schimbate după cum vom vedea mai jos, — cu dintajul $10^1/_2$—$13^1/_2$ sau $13^1/_2 \times 14$.

No.	149	1	ban	negru	1—	—50
„	150	5	bani	verde	1—	—50
„	151	10	„	roșu violet	1—	—50
„	152	15	„	oranj roșcat	3—	2—
„	153	25	„	albastru	6—	1—
„	154	25	„	bistru palid 1921	2—	1—
„	155	40	„	sepia	2—	2—

No.	156	50	„	roșu deschis	2—	—50
„	157	1.—	leu	verde	200—	20—
„	158	1.—	„	roșu carmin 1921	5—	—50
„	159	2.—	lei	portocaliu	10—	3—
„	160	2.—	„	albastru 1921	8—	1—
„	161	2.—	„	roșu 1921	30—	10—

Ca varietăți sunt cunoscute din aceste timbre imprimate pe hârtie ordinară foarte groasă, aproape cartonată.

Deasemenea, pe o hârtie pe dosul căreia se văd fibre (firișoare) colorate în albăstrui, care provin din materialul neselecționat al celulozei din care s'a fabricat această hârtie ordinară.

Se găsesc deasemenea la această emisiune numeroase nuanțe din toate culorile și la toate valorile.

* * *

Tot în anul 1920, în luna Octombrie, s'a început o altă emisiune de mărci poștale cu un alt model, care deasemenea este unic pentru întreaga emisiune și înfățișează bustul Regelui Ferdinand spre stânga, pe un fond circular alb, așezat la mijlocul unui cadru dreptunghiular ridicat. Insă la acest nou model inscripția „ROMANIA" este scrisă cu litere mari albe pe fond colorat în partea de sus a suprafeții mărcii. Medalionul cu bustul Regelui susține deasupra Coroana Regală, lângă care stă de strajă un viguros vultur cu crucea în cioc și cu aripile desfăcute, sprijinându-se cu pieptul de medalion.

De sub placarda pe care este scris cuvântul „POSTA" trecând pe sub scutul cu cifrele valoarei, exprimate în bani sau lei și situate în partea și colțul stâng de jos, se ridică o frunză de palmier care înconjoară medalionul până în partea de sus, lângă Coroana Regală.

Nici dela acest model nu lipsește emblema Poștei „GOARNA" cu doi dragoni în colțul stâng superior.

Această emisiune a continuat a se imprima, prin tipografie, la Fabrica de Timbre București pe hârtie albă simplă, din Octombrie 1920 până în anul 1928, și are cele mai numeroase nuanțe de culori deși în cataloage se citează numai câteva care se deosebesc mult de cele inițiale.

Dantelarea o au deasemenea amestecată dela $10^1/_2$-14.

No.	162	3	bani	negru	—50	—50
„	163	5	„	negru-gri	—50	—50
„	164	10	„	verde (nuanțe)	—50	—50
„	165	25	„	bistru	2—	1—
„	166	25	„	roșu	—50	—50
„	167	30	„	violet	—50	—50
„	168	50	„	galben (și oranj nuanțe)	2—	—50
„	169	60	„	verde	3—	4—
„	170	1—	leu	violet (nuanțe)	2—	—50
	a	1—	„	„ negricios nuanță rară	150—	100—
„	171	2—	lei	roșu I	10—	—50
	a	2—	„	roșu-lila (cea mai rară nuanță)	800—	800
„	172	2—	„	verde II	10—	4—
„	173	3—	„	albastru I	10—	2—
„	174	3—	„	roșu I	20—	2—
„	175	3—	„	brun roșiatic II	10—	—50
„	176	3—	„	roșu (nuanțe) II	10—	—50
„	177	5—	„	verde	20—	5—
„	178	5—	„	roșu brun	10—	1—
„	179	6—	„	albastru	15—	5—
„	180	6—	„	roșu	20—	10—
„	181	6—	„	oliv	15—	3—
„	182	7.50	bani	albastru clar	10—	—50
„	183	10—	lei	albastru	20—	1—

Fiind imprimate prin cel mai simplu procedeu — tipografia — și pe o hârtie simplă albă sau incoloră, inferioară, fără filigram, falsificatorilor nu le-a fost deloc nici greu nici teamă să falsifice unele din aceste timbre poștale din modelul I și II, încă depe timpul când erau în circulație, plasându-le publicului pentru a se folosi de ele pe corespondențe, în dauna Poștei.

Citâm cazul falsificatorilor dela Tg.-Jiu din anul 1922, unde s'a precizat că s'au falsificat timbrele în circulație de 1 Leu verde, de 2 Lei albastru model I și de 3 Lei roșu model II, însă organizația de falsificare a fost descoperită și suprimată de autorități.

I. I.

Emisiunea din 1928

La Fabrica de Timbre din Bucureşti s'a început o emisiune nouă de mărci poştale, cu un nou model compus de pictorul Basarab.

Modelul înfăţişează la mijlocul unui cadru simplu dreptunghiular în sus, conturat pe un fond semicolorat, bustul regelui Mihai, urmaşul de drept la Tronul României, dela moartea Regelui Ferdinand şi până în ziua de 8 Iunie 1930, când Regele Carol II a fost proclamat „Regele Tuturor Românilor".

Modelul este unic pentru toate valorile din serie. In cele două colţuri se văd cifrele valoarei, albe la cele exprimate în Bani şi colorate la cele exprimate în Lei, pe fond semicolorat, iar dedesubtul bustului, pe fond plin, este scrisă cu litere mari albe inscripţia „ROMANIA POSTA".

Primele trei valori mici de 25, 30 şi 50 bani, tipografiate, au cadrul ceva mai mare ($18^3/_4 \times 25$) faţă de celelalte valori mari heliografiate, care'l au de ($18^1/_2 \times 24$). La început au fost imprimate pe hârtie albă simplă şi dantelate $13^1/_2$.

No.	183	25	bani	negru	3— 1—
„	184	30	„	cărmiziu	4— 1—
„	185	50	„	oliv	5— 1—
„	186	1.—	leu	violet	5— —50
„	187	2.—	lei	verde	5— —50

No.	188	3.—	„	roşu	7— —50
„	189	5.—	„	bistru	10— —50
„	190	7.50	„	ultramarin	30— 1—
„	191	10.—	„	albastru	15— 2—

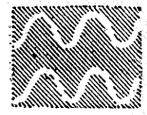

O parte din aceste valori au fost trase şi pe hârtie cu filigram (liniile ondulate).

No.	192	25	bani	negru	3— 2—
„	193	7.50	lei	ultramarin	20— 2—
„	194	10.—	„	albastru	20— 2—

In anul 1930 s'a imprimat o mare cantitate din unele valori cu acelaşi model însă cu dimensiunile cadrului mai mici ($17^1/_2 \times 22^1/_2$), fără filigram.

No.	195	1	leu	violet	3— 1—
„	196	2	lei	verde	4— 1—
„	197	3	„	roşu	30— 2—
„	198	7.50	„	ultramarin	30— 3—
„	199	10.—	„	albastru	100— 100—

In anul 1930, cu ocazia Restauraţiei din 8 Iunie 1930, când M. S. Regele Carol II a fost proclamat Regele României, toate aceste mărci poştale cu chipul Regelui Mihai au primit supratipăritura *„8 Iunie 1930"*, cu tuş negru peste suprafaţa fiecărui timbru, fără să le schimbe valoarea, rămânând mai departe în circulaţie.

8 Iunie 1930

Format mare şi fără filigram

No.	200	25	bani		3— 2—
„	201	30	„		3— 3—
„	202	50	„		3— 2—
„	203	5.—	lei		10— 1—
„	204	10.—	„		30— 4—

Cu filigram

No.	205	25	bani	negru	10—	5—
„	206	7.50	lei	ultramarin	40—	40—

Format mic

No.	207	1	Leu	violet	3—	1—
„	208	2	Lei	verde	4—	1—
„	209	3	„	roşu	5—	50—
„	210	7.50	„	ultramarin	10—	2—
„	211	10.—	„	albastru	25—	4—

I. II. III. IV.

Emisiunea anului 1930 cu efigia M. S. Regelui Carol II.

După Restaurație s'au emis noui mărci poştale după noui modele care conțineau de data aceasta bustul M. S. Regelui Carol II, în cadre simple dreptunghiulare în sus, compuse de pictorul Basarab.

Modelul I. pentru valorile de 25 şi 50 bani, 1 şi 2 Lei înfățişează spre stânga bustul M. S. Regelui Carol II. în uniformă şi cu chipiul pe cap, într'un medalion circular cu fond semicolorat şi ornamentat pe margini. Deasupra medalionului cu bustul se vede Coroana Regală; în cele două colțuri superioare se văd cifrele valoarei, albe, exprimate în Bani sau Lei iar pe latura de jos, deasemenea cu litere mari albe pe fond colorat, se vede inscripția: „ROMANIA POSTA".

Modelul II. pentru valorile de 2, 4, 6, 7 şi 50 Lei asemenea bustul M. S. Regelui Carol II, însă spre dreapta cu capul descoperit, pe un medalion cu fond alb şi cu arabescuri împrejur.

Pe latura de sus inscripția „ROMANIA" cu litere mari albe pe fond colorat iar pe cea de jos cuvântul „POSTA" şi cifra valoarei exprimată în Lei.

Modelul III. pentru valorile de 10, 16 şi 20 Lei cu

inscripţiile şi cadrul la fel ca cel al modelului II.; se deosebeşte însă numai chipul M. S. Regelui Carol II. care este spre stânga şi cu şapca de aviator pe cap.

Modelul IV. pentru valorile de 30, 50 şi 100 Lei compus de pictorul Murnu, cel mai încărcat dintre toate, făcut special pentru valori mari, înfăţişează, în medalionul cu fond grilat, bustul M. S. Regelui Carol II. spre dreapta în ţinută civilă.

Cuvântul „POŞTA", cifrele valoarei exprimate în Lei, cum şi inscripţia „ROMANIA" sunt scrise în partea de jos, sub medalionul cu bustul Majestăţii Sale Regelui Carol II.

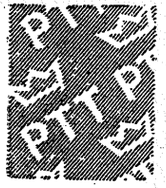

Au fost imprimate în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti, pe hârtie filigramată (iniţialele P. T. T. şi Coroana Regală) numai modelele I. II. şi III., iar modelul IV., pentru valorile cele mai mari, a fost imprimat la Londra în fotogravură cu plăci de cupru, de către Casa BRADBURY WILKINSON ET. CO. pe hârtie fără filigram.

1930. Emisiunea timbrelor cu chipul Regelui Carol II, dantelate 13½ — 14½ şi amestecat, pe hârtie cu filigramul (Coroana Regală cu iniţialele P. T. T. dedesubt, multiplicat pe toată suprafaţa coalei în poziţie oblică faţă de imprimarea mărcilor).

No.	212	25	bani	negru	1— —20
„	213	50	„	bistru	2— —20
„	214	1.—	leu	violet	8— —50
„	215	2.—	lei	verde	8— —50
„	216	3.—	„	roşu carmin	10— —50
„	217	4.—	„	oranj roşu	10— 1—
„	218	6.—	„	brun roşiatic	25— —50

No.	219	7.50	„	ultramarin	20— 1—
„	220	10.—	„	albastru	40— 1—
„	221	16.—	„	verde închis	45— 2—
„	222	20.—	„	portocaliu	50— 4—

1931. Valorile mari imprimate în câte două colori la Londra (model IV.) pe hârtie fără filigram, dantelate 12.

No.	223	30	lei	cadrul oliv gălbui/albastru	30— 10—
„	224	50	„	roşu albastru „	50— 20—
„	225	100	„	verde „ „	100— 80—

* * *

In anul 1931 s'a emis ca timbru comun pentru valoarea de 16 Lei un admirabil model compus de pictorul Murnu, acelaş model descris la capitolul jubiliarelor din anul 1931, însă format mult mărit. Infăţişează busturile celor trei Regi ai noştri începând cu Regele Carol I, Ferdinand I şi Majestatea Sa Regele Carol II, în profil spre dreapta.

Cantitatea s'a imprimat în fotogravură la Fabrica de Timbre Bucureşti pe hârtie cu un nou filigram: Coroana Regală şi cifrul M. S. Regelui Carol II, multiplicat peste suprafaţa coalei.

Dantelarea obişnuită 13½.

No.	226	16	Lei	verde	25— 2—

* * *

In anul 1932 întreaga serie, compusă din modelele I, II și III, a fost imprimată pe hârtie cu noul filigram, minus valoarea de 16 lei care a fost înlocuită prin cea de mai sus model No. 226. Valorile de 10 și 20 Lei cu acest fel de filigram, neștampilate, sunt rare.

In 1932, s'a emis o marcă comună în valoare de 10 lei, de un nou model, care înfățișează într'un cadru dreptunghiular în sus pe Majestatea Sa Regele Carol II, călare pe un cal alb spre stânga și cu buzduganul în mâna dreaptă primind defilarea trupelor.

Imprimat la Fabrica de Timbre din București în heliogravură pe hârtie cu noul filigram, dințat $13^1/_2$.

No. 227. 10 lei albastru 15— 1—

* * *

I. II V.

In anul 1934 din nou s'a schimbat modelul mărcilor poștale în curs. Nouile modele înfățișează asemenea impunătorul schip al Majestății Sale Regelui Carol II însă pe o suprafața mai mare.

Modelul II, pentru valoarea de 50 bani înfățișează pe un fond semicolorat bustul M. S. Regelui Carol II spre dreapta în noua uniformă ofițerească deschisă, cu revere, guler și cravată, introdusă de însăși Majestatea Sa. Sus, deasupra bustului, este scrisă cu litere pline inscripția: „ROMANIA", iar în partea de jos a bustului cifrele valoarei exprimate în bani.

Modelul III, pentru valorile de 2 și 4 Lei înfățișează bustul M. S. Regelui Carol II, tot spre dreapta, cu aceleași înscripții însă conturat pe un fond mai colorat în uniformă de paradă, închisă la gât și cu capul descoperit.

Modelul IV, pentru valoarea de 6 Lei, cu același cadru simplu, aceleași înscripții însă bustul Majestății Sale de data asta este în ținută nouă, de paradă, privind jumătate spre dreapta, cu coiful pe cap.

De observat că de pe aceste modele lipsește cel mai important cuvânt impus de Uniunea Poștală Universală prin Convenția respectivă, obligatoriu pentru toate statele care au aderat la această Uniune, anume cuvântul „POSTA"

ăci altfel mărcile poştale care circulă pe corespondenţa externă fără cuvântul esenţial „POSTA" pot fi luate drept alte vignete nepoştale iar corespondenţa respectivă încărcată cu porto.

Au fost imprimate în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie cu filigram şi dinţate $13^1/_2$.

No.	224	50 bani	bistru	aa 2—1
„	225	2.— Lei	verde	ab 5—2
„	226	4.— „	roşu	ab 15—3
„	227	6.— „	brun roşcat	ac 15—3

III. IV.

In anul 1935 aceleaşi modele cărora li s'a mai adăugat încă două — I şi II — au fost complectate cu cuvântul esenţial „POSTA" impus de Uniunea Poştală Universală şi au fost trase pe aceiaşi hârtie în mai multe valori care au înlocuit pe toate cele precedente anume:

No.	228	25 bani	negru	
„	229	50 „	bistru	
„	230	1.— leu	violet	
„	231	2.— lei	verde	
„	232	3.— „	roşu	
„	233	4.— „	carmin roşu	
„	234	6.— „	brun roşu	

No.	235	7.50 „	ultramarin	
„	236	10.— „	albastru deschis	
„	237	16.— „	verde închis	
„	238	20.— „	oranj roşcat	

Curiozităţi filatelice

Se înţelege prin *„curiozităţi filatelice"* tot felul de greşeli ce se întâmplă la imprimarea mărcilor poştale în felul celei reproduse mai sus şi care se strecoară în mâinile filateliştilor.

In general timbrele cu aceste defecte de imprimare se distrug încă dela Fabricarea lor sau de Depozitele de Timbre ale Poştei, dacă ajung până acolo, încheindu-se de cei în drept procese verbale în acest sens.

Multe timbre din acestea ajung în mâinile filateliştilor pe care îi pasionează, unii reuşind să-şi formeze colecţii întregi din timbre cu aceste diferite greşeli de imprimare, fiind chiar mult mai căutate decât celelalte normale.

Astfel de mărci cu defecte de imprimare sau dinţare se caută în toată lumea.

B. Timbrele (sau mărcile) poştale jubiliare, comemorative, de binefacere şi de propagandă

(In ordinea cronologică a aparitiei lor)

Primele noastre timbre sau mărci poştale jubiliare au apărut în luna Mai 1891.

Este a doua serie ce a apărut în Europa şi a treia din întreaga lume. Primele timbre jubiliare au fost cele din Anglia, emise în anul 1887, când s'a serbat jubileul de 50 ani de domnie al Reginei Victoria, însă nu sunt recunoscute în toate cataloagele ca fiind jubiliare, deoarece nu au nici o indicaţie textuală în acest sens, pe când la prima serie de mărci poştale jubiliare româneşti se precizează prin următoarea inscripţie textuală *„Jubileul de 25 ani al domniei Regelui Carol I"* şi este recunoscută de toate cataloagele filatelice din lume.

Aceste prime mărci poştale jubiliare româneşti s'au emis de Administraţia Poştelor în ziua de 10 Maiu 1891, când întreaga naţiune românească sărbătorea jubileul de 25 ani de domnie glorioasă şi prosperă a Regelui Carol I.

Au circulat numai 4 zile, dela 21 până la 24 Maiu 1891, când au fost retrase deoarece stocul era complet epuizat la ghişetele Poştei unde s'au vândut (se zice că debitanţii au refuzat să primească spre vânzare aceste timbre jubiliare, deoarece Administraţia Poştelor a luat

atunci o hotărîre pe care o menţine şi astăzi, anume: să nu acorde nici un fel de remiză pentru vânzarea timbrelor jubiliare).

Un singur model se repetă pentru fiecare valoare până ce complectează întreaga serie jubiliară compusă din 5 valori.

Modelul înfăţişează efigia Regelui Carol I cu barbă, spre stânga, într'un oval haşurat orizontal, în jurul căreia se află o coroană tot ovală, cu fond alb, atingând toate patru laturile exterioare ale cadrului dreptunghiular al mărcii.

Pe coroana cu fond alb din jurul ovalului se văd scrise cu litere mari legenda circumstanţială „*Jubileul de 25 ani al Domniei Regelui Carol I*" şi inscripţia „România" în partea de sus.

Valoarea fiecărei mărci se află scrisă în cifre mari albe, pe fond colorat, în două colţuri diagonale, stângul superior şi dreptul inferior şi este exprimată în bani în celelalte două colţuri diagonale.

Arabescuri albe pe fond plin complectează resturile rămase goale în cele patru colţuri.

Modelul acestor mărci jubiliare este luat aproape exact după acel al mărcilor comune din acel an (1891), adică emisiunea comună din anii 1890—1894 de care se deosebeşte numai prin coroana ovală din jurul efigiei care la cele comune este cu fond colorat şi litere albe, iar valoarea lor scrisă în cifre colorate pe fond alb în toate cele patru colţuri. Restul ca: efigia, mărimea cadrului, colorile, procedeul de tipărire (tot la Imprimeria Statului din Bucureşti), sunt la fel.

S'au imprimat pe coale ce conţineau câte 130 mărci, pe hârtie albă fără filigram, dinţate $13^1/_2$ şi $11^1/_2 \times 13^1/_2$.

No. 1.	$1^1/_2$	bani	roşu violet		30—30
a		„	„ dinţat	$13^1/_2$	1200—1200
2.	3	„	violet		40—40
3.	5	„	verde		100—100
4.	10	„	roşu		150—150
5.	15	„	cenuşiu deschis		20—20
a		„	dinţat	$13^1/_2$	200—250

Tirajul acestor mărci se zice că ar fi fost:

de	$1^1/_1$	bani	128.700	bucăţi	adecă	990	coale a 130	buc.
„	3	„	128.960	„		992	„ „	„
„	5	„	63.960	„		492	„ „	„
„	10	„	63.700	„		490	„ „	„
„	15	„	129.480	„		996	„ „	„

Emisiunile Comemorative

din 15 Mai 1903

Cu ocazia inaugurării măreţului Palat al Poştelor din Calea Victoriei, construit în anul 1903, s'au pus în circulaţie la 15 Mai acelaş an două serii noui de timbre jubiliare, tipărite la Imprimeria Satului din Paris.

Prima dintre aceste două serii are un singur model pentru cele 7 valori din care este compusă şi se poate descrie în felul următor:

Intr'un cadru dreptunghiular ridicat, de dimensiunile 23×37½ mm., înfăţişează în partea de sus, pe un tablou cu al doilea cadru grilat, efigia umbrită[1]) şi legenda: „Carol I. Rege al României" cu litere latine umbrite, totul într'un medalion circular cu fondul alb.

In partea de jos medalionul cu efigia Regelui este înconjurat de o draperie cu broderii şi eşarpe, fixată de tabloul grilat prin două rozete.

Dedesubtul acestui frumos tabloul se vede, în miniatură, faţada noului Palat al Poştelor din Calea Victoriei care se inaugura, având pe acoperiş săgeţile electrice,

[1]) Efigia Regelui este cea mai vizibilă din toate celelalte motive ce le înfăţişează modelul din care cauză acestei serii de timbre i s'a atribuit denumirea de »EFIGII«.

emblema Telegrafului şi Telefonului, care fac parte din patrimoniul Poştei, iar la bază, printr'o roată înaripată, se reprezintă sau mai bine zis se simbolizează viteza cu care se transportă şi distribue corespondenţa.

Imediat, sub o bară haşurată ce pare a despărţi marca în două părţi, se vede scrisă în litere latine, pe fond alb, inscripţia: „ROMÂNIA" iar mai jos. pe acelaş fond abia se distinge, în miniatură, vechiul olac (căruţă veche poştală) tras de mai mulţi cai moldoveneşti mici dar focoşi care fug în goana cea mai mare biciuiţi de surugii veşnic grăbiţi.

Valoarea se vede scrisă în cifre mari colorate pe câte un dreptunghiu cu fond alb în cele două colţuri de sus ale cadrului, unde când este vorba de valorile mari exprimate în lei (1, 2 şi 5) cifrele sunt însoţite de litera „L" cu un punct mare dedesubt.

Deasemenea, la bază, în cifre mari arabe şi litere mari latine se află scrisă valoarea fiecărui timbru pe o placardă aşezată peste un chenar ce se întâlneşte numai pe covoarele noastre naţionale din industrie casnică.

Modelul a fost executat de pictorul român Gabriel Popescu, după cum se vede pe motive pur naţionale iar întreaga emisiune s'a tipărit cu plăci de cupru la Imprimeria Statului Francez din Paris pe hârtie albă groasă, fără filigram, în coale a 80 buc. (5 rânduri orizontale a 16 buc. = 80). Guma ce li s'a aplicat era de culoare bistru gălbuie, iar dantelarea numai de 13½.

Seria este compusă din următoarele 7 valori:

No.	6	15	bani	negru	80— 80
„	7	25	„	albastru	120—120
„	8	40	„	verde	150—150
„	9	50	„	portocaliu	150—150

„	10	1 Leu	sepia	130—130
„	11	2 Lei	portocaliu roşiatic	200—200
„	11 I.	2 „	oranj (nuanţă de culoare)	600—600
„	12	5 „	lila	130—130
„	12 I—5	„	violet roşiatic	150—150

Aceste timbre sunt cele mai căutate şi mai valoroase jubiliare româneşti.

Se presupune că s'ar fi tipărit circa 50.000 din cele de 15 bani iar din celelalte valori cam câte 25—30 mii bucăţi, deci un tiraj din cele mai reduse din care cauză li s'a mărit apreciabil valoarea filatelică.

Falsuri: Din cauza rarităţii şi valoarei lor filatelice aceste mărci jubiliare au fost falsificate nu mult după aparaţia lor.

Astăzi aceşti falsificatori din ţară şi străinătate (căci sunt foarte mulţi şi chiar falsurile sunt de numeroase feluri) au ajuns la o aşa de rafinată perfecţiune încât cu greutate se pot deosebi timbrele falsificate de cele originale.

Confuziuni fac chiar pretinşii cunoscători.

Deci la obţinerea unor astfel de mărci jubiliare din această serie se vor cerceta cu mare băgare de seamă.

Numai specialiştii pot deosebi toate aceste felurite falsuri, rudimentare sau perfecţionate, de originale prin felul de tipărire, colori, calitatea hârtiei, etc. care niciodată nu pot fi exact ca la cele originale.

* * *

A doua serie din 1903

Emisă odată cu cea precedentă la 15 Mai 1903, pe un singur model care înfăţişează într'un cadru dreptunghiular culcat, de dimensiunile $37^3/_4$×23 mm. pe fond alb, doi pasageri[1]) într'un olac[2]) cu roatele intrate în praful unui drum nepetruit ca toate drumurile de pe atunci. Olacul este tras în goana cea mai mare de patru căişori[3]) moldoveneşti foarte iuţi, care sunt biciuiţi de un surugiu grăbit, călare pe unul dintre aceşti cai, căci în olac n'avea loc şi el. Pe marginile drumului câmpul şi florile.

In urmă se vede un releu poştal[4]) cu un frumos pridvor rustic cum numai în localităţile noastre rurale se putea vedea.

In colţul din stânga de jos, pe un spaţiu cu fond alb, se vede inscripţia cu litere latine colorate: „ROMÂNIA". In partea dreaptă a acestui spaţiu cu inscripţia arătată se află emblema Poştei, „cornul" sau „goarna" cu muştucul în sus, care pare că se rostogoleşte luată de vâltoarea vijelioasă a echipajului cu olacul.

In partea de sus, pe o placardă ce pare a fi de

[1]) Transportul pasagerilor până spre sfârşitul secolului XIX-lea în Ţările Române se facea de Poştă, constituind un monopol poştal, ceia ce nu mai este cazul astăzi când se călătoreşte cu simplonul, aerodinamicul sau avionul.

[2]) Căruţă de poştă, simplă şi uşoară cu care se transportau atunci pasagerii.

[3]) Această serie este cunoscută sub numele de „căişorii".

[4]) Local sau han în timpurile vechi unde soseau şi de unde plecau mai departe, în toate direcţiile, surugii cu depeşele poştale, după-ce-şi schimbau caii obosiţi cu alţii odihniţi.

lemn cu fond săpat în motive naţionale, începând de lângă streaşina pridvorului releului poştal, se vede într'un cerc cu fond alb, scrisă cu cifre mari colorate, valoarea fiecărei mărci iar exprimarea ei în „bani" este sculptată în litere mari, ceva mai la dreapta, tot pe aceiaşi placardă de lemn.

Modelul este executat de Thereuin al cărui nume este scris în interiorul cadrului în partea de jos (colţul din dreapta) înaintea picioarelor primilor căişori de la olac.

Autorul pare a fi fost inspirat de unele tablouri ale pictorului Ureche.

Intregul stoc s'a tipografiat, ca şi seria precedentă, la Paris pe hârtie simplă cu faţa puţin incoloră şi dosul alb, în coale care conţineau 80 bucăţi (16 rânduri orizontale a 5 buc. = 80).

Hârtia simplă care la această emisiune era de fabricaţie franceză purta la una din margini (stânga sau dreapta) un fel de filigram în litere latine înalte de circa 8 mm. cu numele firmei de fabricaţie a hârtiei anume „JOHANNET ET CIE ANNONAY". Fragmente din acest fel de filigram, al cărui rând are o lungime de circa 16 cm. şi se repetă după un spaţiu de cca 8 cm., se găsesc adesea pe mărcile din primul sau ultimul rând vertical al coalei.

Au fost dantelate: 14×13½.

Seria se compune din următoarele 8 valori:

No. 13	1	ban	brun pal	10—10
„ 14	3	bani	brun roşcat	30—20
„ 15	5	„	verde deschis	25—25
„ 16	10	„	roşu	25—25
„ 17	15	„	negru	40—15
„ 18	25	„	albastru	80—80
„ 19	40	„	verde oliv	80—80
„ 20	50	„	portocaliu	80—80

Tirajul acestei serii este cu mult mai mare ca la seria precedentă, anume:

s'au tipărit din cele de	1	şi 15	bani câte	500.000 buc.
„	3		„	300.000 „
„	5	şi 10	„	400.000 „
„	25,40	şi 50	„	100.000 „

Aceste timbre comemorative au fost falsificate încă cu multă vreme în urmă, cu toate că această emisiune este mult mai abondentă ca prima. Ca şi la altele falsurile sunt executate în străinătate şi chiar la noi în ţară, în mai multe feluri, deosebindu-se de originale prin felul tipărirei desenurilor, culorilor, hârtiei, gumării, dinţilor, etc.

Timbre de Binefacere

1906

Cel mai fecund an filatelic al nostru a rămas până astăzi anul 1906 când s'au emis, afară de mărcile comune, încă 7 serii de timbre jubiliare, comemorative și de binefacere după cum vom vedea mai jos.

Prima serie a apărut în luna Ianuarie acel an și este formată din valori: 3, 5, 10 și 15 bani, pe un model unic reprodus aci și s'a vândut cu un surplus de taxă în folosul Societăților de Binefacere.

Acest model înfățișează pe Regina Elisabeta în costum național, torcând. La picioare se vede floarea simbolică: „floarea reginei".

Pe o coroană albă ce-i înconjoară bustul, se află scrisă cu litere mari colorate inscripția „ROMANIA POȘTA".

Deasupra, pe un spațiu cu fond de asemenea alb, arcuit, se vede scrisă cu litere colorate legenda: *„Timbru de Bine-Facere"*.

La baza modelului, pe un fond alb, se vede autograful Reginei în copie: *„Dumnezeu să ne ducă mâna, Elisaveta"*.

Cifrele valoarei se văd umplute pe latura din dreapta, în partea de jos, însoțite de litera „B" (bani).

Desenul modelului descris a fost ales de însăși Regina Elisabeta care după cum se știe, pe lângă alte vaste pregătiri, dispunea de incontestabile talente poetice și artistice.

Surplusul de taxă, deși nu era scris pe timbrele respective, se încasa de către Birourile poștale la vânzarea lor în folosul Societăților de Binefacere de sub patronajul Reginei Elisabeta, care aveau de scop încurajarea industriei casnice naționale.

1906 Seria „Torcătoarea" tipografiată la București pe hârtie simplă fără filigram.

No. 21	3 (+ 7)	bani	brun gălbui	20—20
„ 22	5 (+10)	„	verde	20—20
„ 23	10 (+10)	„	roșu	30—30
„ 24	15 (+10)	„	lila	30—30

Tirajul acestor timbre a fost de 500.000 bucăți.

Pentru o mai ușoară și întinsă desfacere în scopul strângerii fondului de Binefacere, aceste timbre au fost tipărite și pe hârtie mătăsoasă în blocuri de 4 bucăți, aranjate în mici carnete de câte un bloc din fiecare valoare, care s'au vândut la birourile poștale cu prețul de 2 lei și 80 bani, adică de 4 ori 33 bani valoarea facială plus de 4 ori suprataxa de 37 bani.

* * *

A doua serie de binefacere

La 5 Martie 1906 a apărut a doua serie de Binefacere cu surplus de taxă.

Un singur model pentru întreaga serie înfăţişează la mijloc, într'un războiu ţărănesc, pe Regina Elisabeta în costum naţional, ţesând.

In jurul războiului se văd ramuri cu flori şi frunze iar dedesubt autograful Reginei în litere colorate pe un fond alb: „VIITORUL ŢĂREI ŢESE FEMEEA, ELISAVETA".

Cifrele valoarei, mari şi albe, însoţite de litera „B" (Bani) se văd lângă războiu spre dreapta.

Tot ceea ce s'a descris până aici la acest model este încadrat de un cadru împletit.

In partea de sus a mărcii, pe primul rând, se află inscripţia: „ROMANIA-POŞTA" iar pe al doilea rând legenda: „Timbru de binefacere" în litere albe pe fond liniat orizontal.

Modelul a fost executat de pictorul C. Petrescu inspirat după desenele Reginei Elisabeta.

Aceste timbre au fost tipografiate la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie albă simplă, fără filigram şi dinţate $11^1/_2$, $11^1/_2 \times 13^1/_2$.

No. 25	3 (+ 7)	bani	brun roşcat	20—20
„ 26	5 (+10)	„	verde albastru	20—20
„ 27	10 (+10)	„	roşu	30—30
„ 28	15 (+10)	„	violet	40—40

Tirajul acestor timbre a fost de 100.000 serii.

Fondul realizat din surplusul de taxă dela vânzarea acestor timbre a fost destinat unei intense propagande pentru desvoltarea şi încurajarea industriei casnice naţionale.

A treia serie de binefacere

A apărut tot la începutul lunei Mai 1906 şi tot cu supratxă în folosul operelor de Binefacere.

Intreaga serie, pe un model unic, înfăţişează într'un cadru culcat de dimensiuni $37^1/_2 \times 27^1/_2$ mm. pe Regina Elisabeta ca Soră de Caritate îngrijind un rănit (amintiri din timpul războiului dela 1877, când Regina Elisabeta, consacrându-se cu devotament îngrijirei răniţilor, a fost supranumită „Mama răniţilor").

Dedesubt iarăşi facsimilul autografului Reginei cu următoarele cuvinte: *„Rana legată şi lacrimele şterse, Elisabeta"*.

In colţul stâng se înalţă ramuri cu frunze verzi peste care se văd cifrele mari şi colorate ale valoarei, însoţite de litera B (Bani) pe un fond circular alb.

Pe latura de sus se vede scrisă cu litere mari şi pline, pe un fond alb, inscripţia „ROMANIA-POSTA" iar pe rândul al doilea, între două proeminenţe ale laturilor din stânga şi dreapta pe care este reprodusă emblema „Crucii roşii", stă scrisă legenda *„Timbru de Binefacere"*.

Fondul realizat din surplusul de taxă dela vânzarea acestor timbre s'a întrebuinţat pentru ajutorarea bolnavilor săraci şi neputincioşi cum şi pentru desvoltarea clinicii din Bucureşti.

Tirajul a fost de 100.00 serii complete şi tipografiate la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe o hârtie albă simplă şi dantelate $11^1/_2$, $11^1/_2 \times 13^1/_2$.

No.	29	3 (+7)	bani roşcat	20—20
„	30	5 (+10)	„ verde	20—20
„	31	10 (+10)	„ roşu	30—30
„	32	15 (+10)	„ violet	40—40

In scopul de a se înlesni plasarea cât mai repede şi cât mai multor serii din aceste timbre de binefacere, pentru a se strânge fondurile cu înălţătoarele lor destinaţii, toate aceste trei serii au fost imprimate şi în blocuri a câte 4 bucăţi din aceiaşi valoare şi au fost aranjate în carnete speciale care conţineau, pe serii, 4 blocuri adică câte un bloc din fiecare valoare a unei serii. Pe copertele carnetelor era imprimată stema Regatului Român, inscripţia „ROMANIA POSTA" şi valoarea de vânzare a carnetului: 2 Lei şi 80 bani.

Toate aceste 3 serii sunt falsificate foarte rafinat din cauza procedeului simplu de tipărire („tipografia") şi a hârtiei fără filigram.

* * *

A patra serie de binefacere

(Octombrie 1906)

Pe un model unic pentru întreaga serie se arată în interiorul unui cadru cu motive naţionale, format 24×25½ mm., un tablou alegoric a cărui descriere se poate rezuma:

La mijloc un înger având încolăcită printre mâini şi aripi litera „G" iniţiala primului cuvânt din dictonul latin: *„GLORIA AUTEM ET HONOR ET PAX OMNI SPERANTI BONUM"* dicton scris în faţa îngerului cu litere gotice pline pe un fond haşurat şi colorat, iar mai jos semnătura Reginei Elisaveta.

Un briliant străluceşte deasupra îngerului care ţine în mâna dreaptă, spre pământ, o ramură verde iar mâna stângă stă întinsă săracilor neputincioşi care — la rândul lor — întind mâinile după ajutor.

La bază, pe un fond albăstrui şi haşurat este scris cu litere gotice pline: *„Timbru de bine-facere"*.

Cifrele albe reprezentând valoarea timbrului, însoţite de litera B (bani), se află la jumătatea laturei de sus pe un fond colorat, având la stânga şi la dreapta, scrisă cu litere gotice pline pe un fond haşurat, inscripţia: „ROMANIA" respectiv „POŞTA".

Restul suprafeţei mărcii este completat pe motive naţionale cam confuze.

Această serie a fost imprimată la Londra în două culori cu fond haşurat şi pe hârtie simplă fără filigram în coale mici a 25 buc., dantelate 11¾, mai mare de 500.000 serii.

No.	33	3 (+7)	bistru şi brun pe fond liniat albăstrui	5—	5
„	34	5 (+10)	verde şi bistru „ „ roşu	8—	9
„	35	10 (+10)	roşu „ „ albastru	10—	10
„	36	15 (+10)	violet „ „ „	15—	15

A cincia serie de binefacere

A apărut la începutul lunei Ianuarie 1907.

Modelul înfăţişează un tablou alegoric, într'un cadru orizontal lat, cu motive naţionale şi anume pe principesa Maria de Edinburg, moştenitoarea Tronului, în pragul Palatului Regal îmbrăcată naţional, fiind însoţită de cele patru odrasle: Principii Carol şi Nicolae şi Principesele Elisabeta şi Marioara, împărţind hrană copiilor şi bătrânilor săraci care au fost conduşi la Palat de un înger ce abia se distinge în spatele lor.

Scena se petrece la Palatul Cotroceni.

Această serie are o legendă nouă „OBOLU".

Pe latura stângă se vede scris peste un covor naţional, cu litere mari pline, în formă de scară de sus în jos „MARIA".

Execuţia s'a făcut la Londra în câte două culori cu plăci gravate în cupru, pe hârtie simplă dinţate 12, într'un tiraj de 500.000 serii.

Suprataxa a fost destinată Societăţii de Binefacere „OBOLU" compusă din membrii aristocraţiei de atunci, având în frunte pe Regina Elisabeta şi pe Alteţa Sa Prinţesa Maria.

No.	37	3	(+7)	bani cadru brun roşcat centru brun	15—15
„	38	5	(+10)	„ verde / brun	15—15
„	39	10	(+10)	„ roşu / „	20—20
„	40	15	(+10)	„ violet/ „	20—20

Toate aceste cinci serii de binefacere au avut valabilitatea de francare, potrivit valorilor poştale înscrise pe ele, până la 15 Iunie anul 1907, când au fost scoase din circulaţie.

Emisiunile jubiliare din anul 1906

Prima serie jubiliară a fost pentru împlinirea a 25 ani dela înfiinţarea Regatului Român (1881—1906).

Modelul unic pentru întreaga serie înfăţişează bustul Regelui Carol I, în uniformă, cu faţa expresivă spre stânga, într'un mic oval cu fond alb în partea de sus şi umbrit în partea de jos.

Deasupra ovalului stă Coroana Regală susţinută de un înger cu o ramură de stejar înfrunzită în mână.

Imediat deasupra Coroanei Regale se află scrisă, cu litere colorate pe un fond slab liniat orizontal, deviza Dinastiei noastre *„Nihil Sine Deo"*.

In faţa medalionului se vede în miniatură, sub ocrotirea aripilor îngerului, Catedrala dela Curtea de Argeş.

In partea de jos ovalul se reazimă pe ramuri verzi de măslin, iar sub ramuri, pe un dreptunghiu culcat având fondul alb, este scrisă în litere colorate inscripţia: „ROMANIA"; mai jos, pe o bandă cu fond alb, stă scrisă legenda „IN XXV AN AL REGATULUI".

In mijlocul laturei de jos sunt scrise cifrele valoarei exprimată în BANI sau LEI, pe o suprafaţă în formă de scut cu fondul colorat. Totul într'un cadru frumos ornamentat.

Emisiunea a fost tipărită în coale ce conţineau 100 timbre de către casa Bradbury Wilkinson şi Co. L. d.

Engrawers London. Numele firmei este menţionat din distanţă în distanţă pe marginea coalelor de hârtie ce s'au întrebuinţat pentru imprimarea acestor mărci.

Imprimarea s'a făcut în două culori cu ajutorul unor plăci de cupru de o perfecţiune şi claritate ireproşabilă.

Bustul Regelui Carol I în ovalul din mijlocul mărcii este de coloare neagră la toate valorile din serie, iar restul motivelor şi cadrul sunt în alte colori, diferite pentru fiecare timbru.

Seria se compune din 10 valori dinţate 12.

No. 21.	1 ban	galben oliv	1— 1
„ 22.	3 bani	brun roşcat	2— 2
„ 23.	5 „	verde	2— 2
„ 24.	10 „	roşu	3— 3
„ 25.	15 „	violet	4— 4
„ 26.	25 „	albastru	50—50
„ 27.	40 „	sepia	10—10
„ 28.	50 „	bistru	10—10
„ 29.	1 Lei	roşu	15—15
„ 30.	2 Lei	portocaliu	15—15

Se crede că s'ar fi tipărit cam:

2.400.000	din cele de	1 ban
2.000.000	„	5 bani
1.000.000	„	10 şi 15 bani
800.000	„	3 bani
400.000	„	40 şi 50 bani
300.000	„	1 şi 2 Lei
200.000	„	25 bani.

Spre mândria filateliei noastre cum şi a casei londoneze care le-a tipărit, deşi fără filigram, aceste timbre nu s'au putut falsifica până în prezent datorită perfecţiunei procedeelor şi mijloacelor technice de tipărire.

I. III. II.

A doua emisiune jubiliara

din anul 1906

Tot în anul 1906, împlinindu-se 40 ani de domnie a Regelui Carol I, s'a emis o serie de timbre jubiliare tipărită de asemenea la Londra de Casa BRADBURY WILKINSON şi Co. pe aceiaşi hârtie şi în condiţiunile emisiunei precedente.

Această serie se compune din 10 valori cu 10 modele diferite, pe cadre dreptunghiulare culcate imprimate în câte două colori, cu centrul negru iar cadrul de o altă coloare pentru fiecare valoare în parte. Modelele înfăţişează diferite episoade din vieaţa şi domnia Marelui Rege Carol I. până la acea dată, anume:

Modelul I. 1 ban, într'un tablou de o claritate ireproşabilă înfăţişează pe Prinţul Carol de Hohenzolern depunând jurământul ca Domn al Ţărilor române în Adunarea Constituantă din 10 Mai 1866.

Marginile din stânga şi dreapta sunt ornate cu draperii.

In partea de sus, pe o bandă cu fond liniat se vede scris în cifre colorate pe alb „1866" iar la dreapta „1906".

In mijlocul laturei de jos se vede Coroana Regală Română peste inscripţia „ROMANIA" scrisă cu litere mari albe slab umbrite; la stânga şi la dreapta inscripţiei,

tot pe fond colorat, se află scris cuvântul „POŞTA“ cu litere mari albe având deasupra, pe spaţii liniate şi împresurate cu ramuri de măslin, cifra 1 uşor umbrită însoţită de litera albă b (bani) în alb.

Modelul II. 3 bani, înfăţişează într'un tablou tot aşa de minunat executat, pe Domnitorul Carol I. în ţinută civilă cu un însoţitor în uniforma ofiţerilor de Dorobanţi, ambii într'o elegantă şi comodă trasură vieneză pe arcuri[1]) trasă de patru cai în plină goană, biciuiţi de un vizitiu care călăreşte pe un cal dela roată conducând şi pe cei înaintaşi.

Pe panglica boltită cu fond plin din partea de sus a cadrului se vede scrisă legenda cu litere mari latine albe, „DOMNUL CAROL I IN CĂLĂTORIE“. In cele două colţuri superioare pe un spaţiu cu fond liniat sunt scrişi anii: la stânga 1866 iar la dreapta 1906.

La bază, pe un spaţiu colorat, este scrisă în litere latine albe, slab umbrite, inscripţia „ROMANIA“ iar sub aceasta cuvântul „POŞTA“.

Valoarea timbrului „3 bani“ este imprimată colorată pe câte un mic spaţiu alb la jumătatea laturilor din stânga şi dreapta.

Restul cadrului, lateral şi la bază, este complectat cu chenare şi împletituri.

Modelul III. 5 bani, înfăţişează pe Domnitorul Carol I în uniformă, cu mâna stângă pe garda săbiei iar cu cea dreaptă agitând chipiul comandă o baterie de artilerie pe malul Dunării, la Calafat, în războiul pentru independenţă dela 1877—1878 cu care ocazie la auzul primului bubuit de tun s'a exprimat: „ASTA-I MUZICA CE-MI PLACE“.

[1]) Această trăsură cu care a călătorit prinţul Carol dela Turnu-Severin după debarcare, până la Bucureşti în anul 1866 se poate vedea şi astăzi la Expoziţia Luna Bucureştilor sau la Muzeul oraşului Turnu Severin.

In jurul său fumul tunurilor.

In partea de sus legenda: „DOMNUL CAROL I IN BATERIE LA CALAFAT 1877“ şi în colţurile de sus, stâng şi drept, cifrele: 1866 respectiv 1906.

La bază, pe un fond plin obişnuita inscripţie „ROMANIA“ cu litere latine albe, puţin umbrite iar cuvântul „POŞTA“ se vede scris de data aceasta în cele două părţi laterale ale cadrului tot cu litere latine, însă colorate, pe câte o eşarpă cu fond alb, eşarpă ce susţine câte un scut cu fond slab umbrit, pe care este scrisă mare şi colorată, valoarea: 5 b.

In spatele celor două scuturi se vede câte o piramidă de arme cu baionete lungi de dorobanţi cu care s'au câştigat victoriile dela Vidin şi Plevna din războiul pentru neatârnarea noastră.

IV. V.

Modelul IV. 10 bani, înfăţişând într'un impresionant tablou: întâlnirea Domnitorului Carol I. cu Osman Paşa care fu forţat să capituleze împreună cu toată oastea turcească înfrântă de armatele române şi ruseşti comandate de Domnitorul Carol I.

Caii înhămaţi la trăsura învinsului se văd a fi foarte

obosiţi, iar lângă trăsură calul pe care călăreşte învingătorul, Domnitorul Carol I., sprinten şi vioi simţind parcă şi el satisfacţia şi mândria călăreţului.

In jurul acestui echipaj se văd trupe şi reminiscenţele luptelor de atunci: o armă frântă, o roată de tun ruptă şi răsturnată, etc.

Deasupra tabloului se vede legenda „INTÂLNIREA DOMNULUI CAROL I. CU OSMAN PASA 1878" scrisă cu litere latine colorate, pe fond alb.

Inscripţia „ROMANIA" de data aceasta se află în partea de sus a cadrului scrisă cu litere mari albe pe fond colorat iar cuvântul „POSTA" pe latura de jos, scris cu litere mari colorate pe un fond haşurat.

Valoarea este scrisă cu cifre mari colorate în părţile de jos ale celor două laturi, stânga şi dreapta, pe un fond alb.

Pe aceleaşi laturi, dar tocmai în colţurile superioare, se văd scrişi cu cifre colorate pe câte un spaţiu cu fond alb anii: 1866 în stânga şi 1906 în dreapta.

Restul cadrului completat cu frumoase chenare şi ornamente.

Modelul V. 15 bani, arată în două medalioane circulare pe fond alb uşor umbrit, la stânga bustul în uniformă al Prinţului Carol de Hohenzollern cu favoriţi cum era în anul 1866 când a intrat în ţară şi, al doilea, cel dela dreapta, bustul tot în uniformă al Regelui Carol I cu barbă în anul 1906, după 40 de ani de Domnie glorioasă.

Intre cele două medalioane, în partea de jos, se vede cifrul Regelui Carol I iar în partea de sus un vultur cu crucea în cioc privind spre bustul Regelui Carol I cu barbă, ocroteşte cu vânjoasele-i aripi cele două busturi.

Inscripţia „ROMANIA" în partea de sus a cadrului cu litere mari colorate, iar cuvântul „POSTA" pe latura de jos cu litere mari albe.

Valoarea în cifre mari colorate în părţile de jos ale celor două laturi, stânga şi dreapta, pe câte un spaţiu alb.

In partea de sus, tot pe aceleaşi laturi, se văd scrise pe câte o placardă cu fond alb cifrele colorate: la stânga anul 1866 având deasupra Coroana Domnitorului iar la dreapta anul 1906. având deasupra Coroana Regală.

VI. VII. VIII.

Modelul VI. 25 bani, înfăţişează trecerea armatei române peste Dunăre pe un pod de vase construit de pionerii noştri cu această ocazie.

La dreapta Regele Carol I. cu Statul Major primeşte defilarea trupelor incolonate în marş purtând drapelul ce-a adus izbânda.

Legenda: *„Trecerea armatei române peste Dunăre 1877"*, se vede în partea de sus a cadrului mărcii, scrisă cu litere latine pe o eşarpă cu fond alb.

Inscripţia „ROMANIA" cu litere latine colorate pe un fond alb uşor umbrit în partea de jos a cadrului, de unde pleacă o coroană de ramuri de măslin care înconjoară întreg tabloul descris, până în partea de sus.

Valoarea este scrisă cu cifre mari colorate pe câte un scut cu fond umbrit aşezat la jumătăţile laturilor din stânga şi dreapta cadrului şi este străbătută pe la mijloc de câte un paloş ascuţit cu mânerul în formă de cruce.

Modelul VII. 40 bani, arată un înălțător tablou anume: Domnitorul Carol I în uniformă, călare în fruntea Statului Major și a gărzii drapelului ce a purtat armata română la isbândă în Balcani, făcându-și intrarea triumfală în București.

In urma convoiului se vede vechiul Arc de triumf refăcut recent.

In partea de sus, pe o bandă arcuită cu fond colorat se vede scrisă legenda *„Intrarea triumfală în București 1878"* în litere latine albe.

Cifrele anilor 1866—1906 se văd la extremitățile de sus ale acestei benzi boltite asemenea în cifre albe. La baza cadrului, pe fond colorat, iscripția în litere mari și albe: „ROMÂNIA" la mijloc, iar la stânga și dreapta acesteia în litere tot albe, ceva mai mici, „POSTA".

Valoarea mărcii în cifre mari colorate însoțite de litera discretă b (bani) se vede pe două steaguri albe ce atârnă liniștite în jos din vârful a două sulițe situate pe cele două laturi, stânga și dreapta.

Modelul VIII. 50 bani, arată un măreț tablou înfățișând pe Domnitorul Carol I călare conducând la victorie armatele române.

In dreapta Domnitorului se vede o baterie de artilerie pe poziție de luptă, iar la stânga un detașament de Dorobanți echipați mărșăluind.

Legenda în litere romane colorate pe un fond alb „DOMNITORUL CAROL IN FRUNTEA ARMATEI 1877", la această valoare este în partea de jos a tabloului descris.

La mijlocul bazei cadrului și pe un fond alb este scrisă cu litere mari colorate inscripția „POSTA", iar la stânga și dreapta acesteia, pe câte un spațiu colorat, valoarea mărcii în cifre și litera b (bani) albe.

La mijlocul laturei de sus a cadrului și pe un spațiu colorat este inscripția cu litere mari albe „ROMANIA" având în partea stângă, pe un spațiu cu fond colorat, anul 1866 iar în cea dreaptă anul 1906.

IX. X.

Modelul IX. 1 Leu, arată o procesiune religioasă în frunte cu Regele Carol I. la sfințirea Catedralei dela Curtea de Argeș în anul 1896 când s'au terminat lucrările de reparație și refacere a acestei Catedrale, lucrări făcute din inițiativa și după dorința Regelui Carol I, unde și-a ales pentru totdeauna reședința Catedrală.

Sub o acoladă din partea de sus a cadrului pe un spațiu alb se vede scrisă pe două rânduri, legenda: „REGELE CAROL I. LA SFINTIREA CATEDRALEI CURTEA DE ARGEȘ 1896".

La jumătatea laturei de jos a cadrului, pe un spațiu colorat, inscripția „ROMANIA" cu litere mari iar la extremitățile acestei porțiuni, aceiași latură, pe câte o mică lentă sinusoidală, cu fond alb, se vede scris cu litere colorate cuvântul „POSTA".

Părțile laterale ale cadrului (stânga și dreapta) sunt frumos ornamentate iar la extremitățile de sus, pe câte un spațiu mic alb dreptunghiular, anii: 1866 stânga și 1906 dreapta. In colțurile de jos ale acelorași laturi, pe câte un mic dreptunghiu cu fond colorat este scrisă în alb cifra 1 însoțită de litera discretă L (leu), valoarea mărcii.

Modelul X. 2 Lei, încadrează un pios tablou cu ocazia sfinţirei bisericei Sft. Nicolae din Iaşi în anul 1904, unde printre evlavioşii care ascultă cu smerenie slujba în genunchi se evidenţiază Familia Regală (Regele Carol I, Regina Elisabeta, Moştenitorii Tronului Principile Ferdinand, Principesa Maria şi fiul lor Prinţul Carol).

Deasupra tabloului, pe o bandă arcuită cu fond alb legenda „REGELE CAROL I LA TÂRNOSIREA BISERICEI SF. NICOLAE IAŞI 1904" scrisă cu litere colorate.

Inscripţia „ROMANIA" cu litere mari colorate pe un fond liniat se află pe latura de sus, iar cuvântul „POSTA" cu litere albe şi pe fond colorat la baza cadrului.

Pe cele două părţi laterale: la stânga sus anul 1866 cu cifre colorate pe fond alb iar la dreapta 1906.

Pe aceleaşi laturi în părţile de jos, pe câte un dreptunghiu alb, se văd cifrele mari 2 însoţite de litera L (lei), iar mijlocul acestor laturi sunt frumos ornamentate în alb pe fond colorat.

Seria este compusă din 10 valori în 10 tipuri diferite şi înfăţişează în frumoase tablouri diferite episoade din viaţa şi domnia gloriosului Rege Carol I. Tipărită l Londra în două culori anume: cu tablourile din centru în negru la toate modelele, iar cadrele în alte 10 diferite culori, pe hârtie albă simplă fără filigram. Dantelarea 12.

No. 31.	1	ban	galben oliv	3 — 2
„ 32.	3	„	bistru roşcat	4 — 4
„ 33.	5	„	verde închis	7 — 2
„ 34.	10	„	roşu	4 — 3
„ 35.	15	„	violet	4 — 3
„ 36.	25	„	albastru	6 — 5
„ 36. I.	25	„	verde oliv eroare fără putere de francare	6

No. 37.	40	„	sepia	7 — 5
„ 38.	50	„	brun pal	7—7
„ 39.	1	Leu	roşu	10 — 10
„ 40.	2	„	portocaliu	10 — 10

Se zice că s'ar fi imprimat următoarele cantităţi din această emisiune:

din cele de 1, 3, 5, 10 şi 15 bani câte	2,000.000	buc.
„ 25 bani	1,500.000	„
„ 25 „ eroare	500.000	„
„ 40 şi 50 bani	1,200.000	„
„ 1 şi 2 lei	500.000	„

Emisiunea comemorativă:

Expoziţia Generală Română din Parcul Carol I în Bucureşti (Octomvrie 1906)

Seria s'a tipărit în Bucureşti la Fabrica de Timbre în două culori. Centrul la toate valorile tipografiat în culoare neagră afară de ultimele 2 valori mai mari care au centrul brun, iar cadrele litografiate în alte 11 culori respectiv 11 valori ce comportă şapte tipuri diferite anume:

I.

II.

IV.

Modelul I, pentru valorile de 5 şi 10 bani, cuprinde un tablou alegoric înfăţişând un voios plugar care cu boii şi plugul său întoarce brazda binefăcătoare peste sămânţa semănată, călăuzit pe ţarină de un înger.

Departe, în zare, se văd dealurile şi munţii din spatele cărora soarele împrăştie razele strălucitoare ale dimineţii.

Legenda: „EXPOZIŢIA GENERALA" se vede scrisă cu litere mari colorate pe o bandă cu fond alb la baza cadrului dreptunghiular culcat, iar inscripţia „ROMÂNIA" cu litere mari colorate pe o eşarpă lată cu fond alb în partea de sus a cadrului. Cuvântul „POSTA", asemenea cu litere mai colorate, se vede pe câte o bandă scurtă şi curbată, cu fond alb, la mijlocul celor două laturi ale cadrului (stânga şi dreapta).

Valoarea este scrisă cu cifre mari albe însoţite de litera b (bani) în cele două colţuri de sus ale cadrului, iar în colţurile de jos se vede conturată vechea stemă a ţării (scutul mic) susţinând coroana regală.

Modelul II. Pentru valorile de 15 şi 25 bani. Arată o vedere generală a pavilioanelor din Expoziţie cu legenda „EXPOZIŢIA GENERALA" scrisă în litere mari umbrite pe o bandă curbată şi cu fond rastelat aşezată în partea de sus a cadrului dreptunghiular culcat al mărcii.

Inscripţia „ROMANIA-POSTA", asemenea cu litere mari albe pe o bandă dreaptă, este situată la jumătatea laturei de jos.

Valoarea se vede în cele două colţuri de jos ale cadrului, stâng şi drept, în cifre albe însoţite de litera b (bani) pe câte un fond rastelat dreptunghiular la valoarea de 15 bani şi circular la cea de 25 bani.

Restul cadrelor frumos sculptate sau umplute cu chenare.

Modelul III. pentru valorile de 30 şi 40 bani. Infăţişează un pavilion din cuprinsul Expoziţiei construit după un tip vechiu din Principatele Române.

Legenda: „*Expoziția generală România*“ și inscripția „POSTA“ sunt scrise cu litere mari colorate pe fond alb, în partea de jos a mărcii.

Valoarea este scrisă cu cifre mari albe însoțite de litera b (bani) pe câte un dreptunghiu cu fond haşurat, aşezat în cele două colțuri de jos, iar restul cadrelor, pe celelalte trei laturi, sunt completate cu frumoase chenare, diferite pentru cele 2 valori.

III. V. VI.

Modelul IV. Pentru valorile de 50 si 75 bani arată pavilionul nostru românesc dela Expoziție construit cu coloane într'un stil vechiu, pur românesc.

Inscripția „ROMÂNIA“, legenda „EXPOZITIA GENERALA“ și anii 1906—1906, scrise toate cu litere și cifre colorate pe fond rar liniat în partea de sub tabloul cu pavilionul, se deosebesc de cele de până acum.

Mai jos și la mijloc se află valoarea mărcii scrisă cu cifre mari colorate pe un scut alb aşezat peste o bandă cu fond colorat pe care se văd scrise cu litere albe pe fond plin cuvintele „POSTA“ la stânga și „BANI“ la dreapta. Toate cele patru laturi ale cadrelor sunt în întregime frumos ornamentate și deosebite pentru fiecare din aceste două valori.

Modelul V. pentru valorile de „1 Leu 50 bani“ și „2 Lei 50 bani“ înfățișează pe Regele Carol I în uniformă, pe cal. In colțul stâng superior, conturată pe un fond alb circular, Stema Țării.

Inscripția „ROMANIA“ se vede scrisă cu litere mari colorate pe un spațiu alb în partea de sus, la dreapta stemei.

In partea de jos legenda în litere colorate „EXPOZITIA GENERALA“, pe o bandă albă curbată. Sub banda curbată, pe o suprafață colorată se află cuvântul „POSTA“ cu litere mari albe iar la baza cadrului mărcii pe un fond alb dreptunghiular, este scrisă valoarea în cifre mari haşurate și urmate de literele: „L“ și „B“, abreviațiuni dela lei și bani. Restul cadrului frumos ornamentat.

Modelul VI. pentru valoarea de 3 lei, ultimul din serie, înfățișează pe Carmen Sylva (pseudominul literar al Reginei Elisaveta) în vestminte albe cu coroana pe cap, scriind pe pupitrul din cabinetul său de lucru.

In partea de jos se vede stema mare a țării pe un fond alb circular, aşezat peste o ramură cu frunze de palmier care se înalță spre pupitru.

Legenda: „EXPOZITIA GENERALA“ este scrisă cu litere colorate pe două panglici cu fond alb care iau forma a două sprincene. Mai jos, pe un fond colorat, cuvântul „POSTA“ cu litere albe.

In cele două colțuri de jos, stâng și drept, pe câte un dreptunghiu cu colțurile tăiate și fond liniat se vede cu cifre mari albe, însoțite de litera L, scrisă valoarea mărcii.

In partea de sus a cadrului, pe o suprafață cu fond alb și curbată este scrisă inscripția „ROMANIA“ cu litere

mari colorate. Cam pe la jumătatea laturei din dreapta, pe un dreptunghiu culcat cu fond alb, se vede scris anul 1906 cu cifre colorate.

Restul mărcii şi cadrului completat cu diferite chenare şi ornamente.

Intreaga serie a fost executată de Alfred Baar la Bucureşti în două colori, anume: centrul tipografiat în culoare neagră afară de ultimele două valori care sunt în brun, iar cadrele litografiate în alte 11 diferite colori.

Hârtia întrebuinţată este de culoare albă puţin groasă şi cretată pe faţă.

Dantelatura $11^1/_2$ şi $13^1/_2$: $11^1/_2$.

Seria se compune din 11 valori, respectiv şase modele:

No. 41	5	bani	verde /	negru	15— 15
„ 42	10	„	roşu	„	15— 15
„ 43	15	„	violet	„	15— 15
„ 44	25	„	albastru	„	20— 10
„ 45	30	„	roşu	„	30— 30
„ 46	40	„	verde	„	30— 30
„ 47	50	„	portocaliu	„	35— 35
„ 48	75	„	bistru	„	40— 40
„ 49	1.50	lei	roz lila	„	100—100
„ 50	2.50	„	limoniu /	brun	120—120
„ 51	3.—	„	ocru	„	150—150

Se zice că s'au imprimat circa 25.000 serii complete dintre care cam 1500 au primit o supra tipăritură în negru cu iniţialele S E (Serviciul Expoziţiei) care s'au putut obţine numai la Oficiul Poştal al Expoziţiei unde multe s'au vândut ştampilate din complezenţă.

Se mai presepune că această serie a fost lăsată în circulaţie numai 3 zile: 29, 30 şi 31 Octombrie 1906 şi

că în acest timp s'a vândut tot stocul. Aşa că mărci din această serie pe scrisori originale care să fi circulat sunt foarte rare.

Se găsesc falşificate foarte rafinat, în special ultimele două valori mari din serie.

I. II. III.

Emisiunea comemorativă „Silistra"

1913

După alipirea Cadrilaterului la Dobrogea, ca rezultat al războiului din anul 1913, Administrația Poștelor noastre, pentru comemorarea acestui act istoric, a emis o serie de timbre poștale comemorative compusă din 10 valori care s'au tipografiat la București în șase modele deosebite.

Imprimarea s'a făcut în câte două colori afară de modelul primei valori de 1 ban care este trasă numai în culoarea neagră.

Modelul I. reprodus mai sus, înfățișează un tablou alegoric anume: Patria, reprezentată printr'o femee tânără îmbrăcată în costum național, își apropie cu mâna stângă un fiu readus (Cadrilaterul) care cuprinzând-o îngenunchiat proslăvește drapelul nostru fâlfâind deasupra lor.

La orizont, peste o moschee, se vede soarele pe jumătate răsărit împrăștiind raze luminoase printre care se văd cifrele anului 1913.

Restul cadrului completat cu ornamente și arabescuri.

Sus inscripția „ROMANIA" iar jos cifra valoarei cu o frunză de palmier la stânga și cuvântul „POSTA" la dreapta, pe o eșarpă agitată.

Al doilea model, pentru valorile de 5 și 40 bani, înfățișează un tablou care reprezintă trecerea armatelor române peste Dunăre, pe un pod de vase, construit în timpul campaniei din anul 1913 de pionerii noștri.

Inscripția „ROMAMIA", două mici coroane din ramuri de măslin iar jos cifra valoarei, inscripția „POSTA 1913" și ramuri cu frunze de stejar, completează tabloul.

Al treilea model, pentru valoarea de 10 bani, arată un vapor în apropierea portului Constanța, pe care flutură tricolorul național.

Valoarea timbrului este scrisă în partea de sus la jumătatea laturei, în mijlocul unui colac de salvare pe care sunt scrise cu litere romane colorate cuvintele „POSTA" și „BANI".

La stânga și dreapta colacului de salvare se văd odgoane și câte o ancoră marinărească, înfășurate cu ramuri verzi de măslin, emblele și uneltele principale ale marinei.

Pe latura de jos este inscripția „ROMANIA" cu cifrele 1913 în stânga și dreapta.

Intreg cadrul ornamentat.

IV. V. VI.

Al patrulea model, pentru valoarea de 15 bani, compus de pictorul Basarab, reprezintă în câte un spațiu circular cu fond alb, bustul Voevodului muntean Mircea

Cel Bătrân, sub a cărui stăpânire mai fusese Cadrilaterul, iar la dreapta bustul Regelui Carol I. care a revendicat şi redobândit drepturile noastre asupra acestei părţi de ţară.

In spaţiul dintre cele două busturi se văd ruinele cetăţii Silistra, vechiul Durostor, iar deasupra un vultur mare cu aripele desfăcute care pare că protejează cele două busturi. Pe o eşarpă lungă agitată, având fondul alb, sunt scrişi cu cifre colorate anii 1387 (al II-lea an din domnia lui Mircea Cel Mare) la stânga şi 1913 la dreapta, iar ceva mai sus, pe un dreptunghiu culcat cu fond alb, inscripţia „ROMANIA" cu litere mari colorate.

Valoarea mărcii este scrisă cu cifre mari colorate însoţite de litera discretă „B" şi cuvântul „POSTA" într'un spaţiu cu fond alb în formă de scut aşexat în partea de jos, între cele două busturi.

Restul tabloului, într'un cadru simplu, este completat cu ramuri înfrunzite de măslin şi stejar, rozete, frunze de lauri şi alte ornamente.

Al cincilea model, pentru valoarea de 25 bani, înfăţişează într'un tablou clădiri din Dobrogea (o şcoală şi o biserică musulmană sau moschee). Restul suprafeţei timbrului complectat cu acelaaşi inscripţii: „ROMANIA" pe latura de sus, cu cifrele 1913 la stânga şi dreapta, iar pe cea de jos cifrele valoarei şi cuvântul „POSTA", la stânga şi dreapta, pe câte o lentă peste ramuri verzi.

Intreg cadrul exterior compus dintr'o împletitură.

Al şaselea model, pentru valorile de 3 şi 50 bani, 1 şi 2 Lei, compus tot de pictorul Basarab, înfăţişează într'un medalion circular Coroana României strălucind şi aruncând raze luminoase deasupra ruinelor cetăţii Silistrei, lângă care se văd cifrele 1913. Restul tabloului complectat cu inscripţia „ROMANIA" sus, cifrele valorii

şi cuvântul „POSTA" în partea de jos de unde se înalţă o ramură verde de palmier. Cadrul este închis de un chenar.

Seria comemorativă Silistra a fost pusă în circulaţie la 25 Decemvrie 1913 şi retrasă în 8 Ianuarie 1914. Se compune din 10 valori, respectiv 6 modele.

S'a imprimat la Bucureşti prin ajutorul tipografiei, pe hârtie albă simplă în câte două colori fiecare valoare afară de cea de 1 ban care este imprimată într'o singură coloare (neagră).

Dantelatura $11^1/_2 \times 13^1/_2$ la valorile de 1, 3, 50 bani, 1 şi 2 lei, iar la cele de 5, 10, 15, 25 şi 40 bani $13^1/_2 \times 11^1/_2$.

No. 52	1 ban	negru		1—1
„ 53	3 bani	oliv şi brun		5—5
„ 54	5 „	verde deschis şi brun		4—4
„ 55	10 „	oranj şi brun		4—4
„ 56	15 „	brun şi lila		5—5
„ 57	25 „	albastru şi brun roşcat		10—10
„ 58	40 „	bistru gălbui şi lila		25—25
„ 59	40 „	orange şi albastru		30—30
„ 60	1 — leu	albastru şi brun		60—60
„ 61	2 — lei	cărămiziu şi violet		90—90

Şi această serie de mărci poştale comemorative, din cauza simplicităţii cu care s'a imprimat (tipografiate pe hârtie albă simplă), este falsificată foarte rafinat.

I. II. III. IV.

Emisiunea comemorativă a Incoronării

1922

Cu prilejul încoronării întregitorilor de neam Regele Ferdinand şi Regina Maria, la Alba Iulia şi Bucureşti, s'a emis seria comemorativă din 1922 care se compune din 7 valori, respectiv şapte modele formate de renumitul pictor Bassarab.

Primul model, pentru valoarea de 5 bani, înfăţişează catedrala din Alba Iulia unde s'a ceremoniat încoronarea. In partea de sus, la stânga, se văd scrise pe două rânduri inscripţiile: „ROMANIA-POSTA", iar la dreapta valoarea mărcii: „5 bani".

Cadrul este format dintr'o împletitură lată.

Al doilea model, pentru valoarea de 25 bani, înfăţişează într'un medalion oval cu fond umbrit bustul Regelui Ferdinand spre stânga în ţinută de campanie (cu cască pe cap). Deasupra medalionului inscripţia „ROMANIA" cu litere mări albe iar dedesubt se află repetate, în cele două colţuri, cifrele valoarei în bani având la mijloc cuvântul „POSTA" tot în litere albe.

Al treilea model, pentru valoarea de 50 bani, înfăţişează stema ţării, scutul mic, şi coroana regală construită din schizele obuzelor de tun depe câmpurile de luptă dela Oituz şi Mărăşeşti.

In partea de sus poartă, la stânga, inscripţiile „ROMANIA" şi „POSTA" iar la dreapta cifrele valorii „50" şi cuvântul „bani".

Intreg cadrul exterior este ornamentat.

Al patrulea model, pentru valoarea de 1 Leu, înfăţişează bustul Reginei Maria spre stânga în uniforma Surorilor de Caritate. Cifra valoarei, însoţită de litera L (Leu), se vede în colţul superior drept iar inscripţiile „POSTA" şi „ROMANIA" în partea de jos.

Cadrul deasemenea ornamentat.

V. VI. VII.

Al cincilea model, pentru valoarea de 2 lei, arată în două medalioane ovale cu fond alb, faţă în faţă, busturile Regelui Ferdinand în ţinută de campanie şi al lui Mihai Viteazul care pentru prima dată a isbutit să unească pentru un scurt timp toate ţinuturile româneşti.

Inscripţia: „POSTA-ROMANIA" şi valoarea „2 Lei" se văd deasupra medalioanelor iar dedesubt, peste o panoplie antică şi ramuri verzi, sunt aşezate emblemele provinciilor noastre; vulturul Munteniei, capul de zimbru al Moldovei, Basarabiei şi Bucovinei, cei doi delfini ai Dobrogei şi cele ale Ardealului şi Banatului.

Al şaselea model, pentru valoarea de 3 Lei, are exact cadrul mărcii şi inscripţiile ca la modelul al patrulea iar în centru bustul Regelui Ferdinand spre stânga, în ţinută de companie.

Al şaptelea şi ultimul model, pentru valoarea de 6 lei, reprezintă pe Regina Maria în mare ţinută, spre dreapta, cu coroana regală pe cap, ţinând în mâni şi contemplând macheta Catedralei dela Alba-Iulia. Totul pe un fond brodat într'un cadru dreptunghiular ridicat, mai mare ca celelalte din serie.

Inscripţia „ROMANIA" se vede pe latura de jos iar cifra valoarei şi cuvântul „POSTA" în partea de sus.

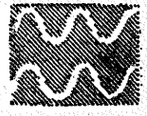

Intregul stoc s'a imprimat la München, în Germania, pe hârtie filigramată cu linii ondulate, filigram introdus odată cu această serie de timbre. Dantelatura s'a făcut la Fabrica de Timbre din Bucureşti $11^1/_2 \times 13^1/_2$ şi amestecat.

No.	62	5	bani	negru	1—1
„	63	25	„	cafeniu	2—2
„	64	50	„	verde	3—3
„	65	1 —	Leu	oliv întunecos	5—5
„	66	2 —	Lei	roşu	5—5
„	67	3 —	„	albastru	20—20
„	68	6 —	„	violet	65—65

Intreaga serie se găseşte şi nedantelată.

Tirajul: mai mult de 100.000 serii.

Dată fiind importanţa evenimentului ce a prilejuit emiterea acestei serii de mărci poştale comemorative cum şi faptul că foarte puţine ţări europene aveau atunci timp sau prilejuri să emită şi ele mărci poştale jubiliare sau comemorative iar, de altă parte, neştiindu-se tirajul

exact şi bănuindu-se că va fi o emisiune restrânsă, s'a produs o adevărată întrecere între lumea filatelică şi chiar cea nefilatelică, pentru a obţine aceste timbre. Imi aduc aminte că s'a plătit atunci pentru o serie până la 2.000 lei pe câtă vreme astăzi se găseşte şi sub preţul dat de noi mai sus.

Insăşi Direcţiunea Poştelor, pentru a evita blocarea de cantităţi din aceste timbre, a luat anumite măsuri care să asigure răspândirea lor în public. De altă parte, a distribuit în mod gratuit dela 1 până la 10 serii, după grade, funcţionarilor P.T.T.

I. II.

Emisiunea jubiliară

1 Iulie 1926

Cu ocazia celei de-a 60-a aniversare a Regelui Ferdinand Intregitorul, Administrația Poștelor a emis o serie de timbre compusă din 10 valori respectiv 2 modele care nu se deosebesc prea mult între ele, formate de pictorul Basarab.

Ambele modele înfățișează într'un cadru dreptunghiular ornamentat, bustul Regelui Ferdinand în profil, spre stânga.

Inscripțiile „ROMANIA" sus și „POSTA" jos cu cifrele valorii exprimate în Bani sau Lei pe câte un spațiu în formă de scut, așezat în stânga sau dreapta cuvântului „POSTA", complectează suprafața modelelor.

Primul model este pentru valorile mici exprimate în bani iar al doilea pentru cele mari exprimate în Lei.

Cadrul exterior în întregime ornamentat frumos.

Intregul stoc a fost imprimat la München, în Germania, pe hârtie albă tare și nefiligramată. Dantelarea : 11.

No.	69	10	bani	verde	15—15	
„	70	25	„	portocaliu profund	4—4	
„	71	50	„	bistru (galben brun)	4—4	
„	72	1 —	Leu	violet	5—5	
„	73	2 —	Lei	verde închis	6—6	

„	74	3 —	„	roșu	6—6	
„	75	5 —	„	sepia închis	10—10	
„	76	6 —	„	gri oliv	10—10	
„	76a	6 —	„	albastru (eroare de culoare)		400
„	77	9 —	„	ardesie (gri)	20—20	
„	78	10 —	„	albastru	20—20	
„	78a	10 —	„	roșu (eroare de culoare)		400

Seria întreagă există complect nedințată (2000 serii) și nedințată orizontal sau vertical. Asemenea cele două erori de culoare, 6 roșu și 10 Lei albastru, se găsesc și nedințate.

Tirajul a fost 200.000 serii complete.

I. II. III. IV. V.

Jubileul „S. R. R. de Geografie"

1927

Cu această serie de timbre s'au jubiliat 50 ani de existență a Societății Regale Române de Geografie în care scop s'au menționat pe prima valoare anii 1875—1925.

Seria a fost emisă în anul 1927, cu un surplus de taxă în folosul acestei Societăți.

Ea se compune din 5 valori fiecare cu câte un model deosebit. A fost tipografiată la Fabrica de Timbre din București pe hârtie albă simplă și dințată $13^1/_2$.

Primul model, pentru valoarea de 1 Leu + 9 Lei surplus de taxă, înfățișează într'un medalion circular cu fond plin, conturul hârtii României întregite, cu principalele râuri și munți. In jurul hârtii este scrisă legenda *„Societatea Regală Română de Geografie 1875—1925".*

Deasupra medalionului se vede legenda circumstanțială cu litere colorate pe un fond alb „JUBILEUL S.R.R. DE G.".

Inscripțiile „POSTA" și „ROMANIA", asemenea în litere colorate pe câte un fond alb, se află sub medalion.

Cifrele valoarei sunt exprimate în Lei cu cifra 1 la stânga și + 9 lei la dreapta medalionului.

Intreg cadrul de dimensiunile $19^1/_2 \times 25$ mm. frumos ornamentat.

Al doilea model, pentru valoarea de 2 lei + 8 lei, înfățișează într'un medalion oval cu fond alb bustul Voevodului român Mircea Cel Bătrân.

Inscripțiile „ROMANIA" și „POSTA", cifrele valoarei 2 Lei + 8 Lei și „JUBILEUL SOC. R. R. DE GEOGRAFIE" completează suprafața mărcii.

Cadrul de dimensiunile 17×25 mm. ornamentat.

Al treilea model, pentru valoarea de 3 lei + 7 lei, într'un medalion circular cu fond alb punctat pe margini, arată bustul lui Mihai Viteazu spre dreapta. Legenda obișnuită „JUBILEUL SOC. R.R. de GEOGRAFIE" în partea de jos a medalionului, scrisă cu litere colorate pe fond alb, inscripțiile „ROMANIA" și „POSTA" cum și cifrele valoarei 3 + 7 Lei completează suprafața timbrului.

Cadrul de dimensiunile $20^1/_2 \times 25^1/_4$ mm. frumos ornamentat.

Al patrulea model, pentru valoarea de 5 + 5 Lei, cel mai împodobit dintre modelele acestei serii, înfățișează pe un fond circular plin, efigiile marilor noștri Regi, Carol I. și Ferdinand I., conturate spre stânga.

Deasupra medalionului se văd inscripțiile „POSTA" și „ROMANIA", cifra valoarei 5 lei și Coroana Regală iar dedesubt plusul de taxă + 5 lei. „JUBILEUL SOC. R. R. DE GEOGRAFIE" și Stema Țării (scutul mic) completează împodobirea acestui model.

Totul într'un cadru dreptunghiular în picioare de dimensiunile 18×25 mm. neornamentat, spre deosebire de toate celelalte 4 cadre ale modelelor ce formează seria.

Al cincilea model și ultimul, pentru valoarea 6 + 4 lei, arată într'un medalion circular cu fond alb monumentul dela Adam Clissi (recent reconstruit), având în

partea de sus inscripţiile „ROMANIA“ „POSTA“ şi cifra valoarei 6 lei iar jos plusul de taxă + 4 lei şi legenda „JUBILEUL SOC. R. R. DE GEOGRAFIE“. Toate acestea într'un cadru dreptunghiular de dimensiunile 19 × 25 mm. Tirajul acestor timbre a fost de 100.000 serii complete.

Fiecare bucată reprezintă 2 valori deosebite, ambele la un loc totalizând 10 lei. Prima era valoarea poştală care avea putere de francare, iar a doua precedată de semnul + (plus) era pentru folosul desvoltării Societăţii Regale Române de Geografie.

Au fost executate în tipografie pe hârtie albă, simplă, fără filigram şi cu foarte mari îngrijiri la Fabrica de Timbre din Bucureşti. Dantelate: $13^1/_2$.

S'au pus în circulaţie la 15 Martie 1927.

No. 79	1	Leu	+	9	Lei	violet	20—20
„ 80	2	Lei	+	8	„	verde	20—20
„ 81	3	„	+	7	„	roşu	20—20
„ 82	5	„	+	5	„	albastru	20—20
„ 83	6	„	+	4	„	oliv	20—20

II. III. I.

Jubileul Independenţei 10 Maiu 1927

A doua emisiunea jubiliară făcută cu ocazia sărbătoririi celor 50 ani dela proclamarea Independenţei noastre.

Executate la Paris pe hârtie albă simplă, fără filigram, în heliogravură, de stabilimentul grafic *Helio-Vaugirard din Paris*, în trei modele compuse de G. Chirovici, cu cadre dreptunghiulare de dimensiunile 20 × 36 mm., 2 culcate iar altul în picioare, care se repetă completând seria formată din 11 valori fără nici un surplus de taxă.

Primul model, pentru valorile de 25 bani, 1 Leu, 7.50 Lei şi 10 Lei, înfăţişează pe cadru culcat, busturile Regilor Carol I. şi Ferdinand, faţa în faţă pe câte un medalion circular cu fond plin.

Deasupra medalioanelor se vede inscripţia „ROMANIA“ şi legenda „IN AL CINCIZECILEA AN AL INDEPENDENTII“ având în părţi cifrele anilor 1877 şi 1927. In partea de jos sunt cifrele valoarei, la stânga, exprimate în Bani sau Lei şi Stema Tării (scutul mic) între cele două busturi iar la dreapta cuvântul „POSTA“

Ramuri înfrunzite completează tabloul.

Al doilea model, tot în cadru dreptunghiular culcat şi de aceleaşi dimensiuni, pentru valorile de 30 bani, 2 Lei, 3 Lei şi 5 Lei, înfăţişează un tablou alegoric anume: la mijloc, într'un medalion circular cu fond plin, bustul Regelui Ferdinand I. spre stânga, în uniformă, având în faţă un înger şi la spate un dorobanţ.

Pe latura de sus se vede inscripţia „ROMANIA". In colţul drept superior cifrele valoarei în Bani sau Lei. La bază legenda: „IN AL 50-lea AN DELA INDEPENDENTA" iar în colţul stâng inferior, pe un fond alb circular, sunt scrise cifrele anilor 1877 şi 1927.

Diferite ramuri înfrunzite completează tabloul.

Al treilea model, dreptunghiular în picioare şi cu aceleaşi dimensiuni, pentru valorile de 50 bani, 4 Lei, 4.50 Lei şi 6 Lei, înfăţişează cam la mijlocul mărcii acelaşi medalion cu bustul Regelui Ferdinand. Obişnuitele inscripţii „ROMANIA" şi „IN AL CINCIZECILEA AN DELA INDEPENDENTA" sunt scrise cu litere colorate deasupra medalionului, iar dedesubt cifrele valoarei în Bani sau Lei, Stema Tării (scutul mic) şi cuvântul „POSTA". La bază, pe o eşarpă alintată se văd scrise cuvintele „NIHIL SINE DEO" (Nimic fără Dumnezeu), deviza Casei Domnitoare Hohenzolern trecută asupra Dinastiei noastre.

Pe cele două laturi, se văd la stânga, pe un scut alb, cifrele anului 1877 şi cifrul Regelui Ferdinand I, iar la dreapta, pe un scut identic, cifrele anului 1927.

Ramuri înfrunzite împodobesc modelul ca şi la celelalte.

Această serie a fost executată la Paris în heliogravură pe hârtie albă simplă, fără filigram, în coale de câte

100 bucăţi, despărţite în câte două jumătăţi a 50 timbre separate printr'un mijloc alb de circa 3—4 cm. Dantelajul 13½.

No.	84	25	bani	violet brun	5—5
„	85	30	„	negru	5—5
„	86	50	„	verde	8—8
„	87	1.—	Leu	ardezie	10—10
„	88	2.—	Lei	verde	10—10
„	89	3.—	„	violet	15—15
„	90	4.—	„	brun	20—20
„	91	4.50	„	brun roşcat	80—80
„	92	5.—	„	brun gălbui	20—20
„	93	6.—	„	roşu	50—50
„	94	7.50	„	albastru verzui	30—30
„	95	10.—	„	albastru	30—30

I.

II, III.

Comemorarea alipirei Basarabiei

1928

La 30 Aprilie 1928 s'a emis o serie de timbre cu ocaziunea împlinirii a 10 ani dela alipirea Basarabiei.

Trei modele în cadre diferite ca ornament însă toate dreptunghiulare culcate, având dimensiunile 22½ × 34½ mm., compuse de cunoscutul pictor Basarab, se repetă formând seria din 7 valori.

S'au executat la Fabrica de Timbre din Bucureşti, în heliogravură (fotogravură) pe hârtie albă filigramată cu linia ondolată orizontal şi dinţate 13½ în linie dreaptă.

Cadrele la toate 3 modelele sunt pe o lăţime de 2½ mm. deosebit ornamentate între două linii groase colorate şi altele două subţiri albe.

Pe latura de sus şi pe un fond plin se află scrisă cu litere mari albe inscripţia „ROMANIA" iar sub aceasta legenda: „UNIREA BASARABIEI" cu litere latine colorate.

Pe latura de jos, asemenea pe un fond plin cu litere albe, cuvântul „POSTA", având la stânga cifrele anului 1918 şi la dreapta 1928.

Cifrele valoarei, însoţite de cuvântul Lei, se văd scrise în alb, mari şi groase, pe câte un mic dreptunghiu cu fond colorat, aşezate în cele două colţuri inferioare ale cadrului.

Primul model, pentru valorile de 1 şi 2 Lei înfăţişează, în cadrul descris mai sus, clădirea „SFATUL TĂREI" din Chişinău şi vechea stemă a Moldovei şi Basarabiei „CAPUL DE ZIMBRU" conturată pe un spaţiu în formă de scut slab colorat.

Al doilea model, pentru valorile de 3, 5 şi 20 Lei arată ruinele vechei cetăţi a Hotinului depe malul Nistrului, zidită de moldoveni, trecută în mâinile Turcilor apoi ale Ruşilor şi acum din nou în patrimoniul celor ce au clădit-o. Pe Nistru se vede plutind o barcă cu un mic echipaj.

Al treilea model, pentru valorile de 7.50 Lei şi 10 Lei înfăţişează ruinele din Cetatea Albă, zidită de Voevodul Ştefan Cel Mare tot pe malul drept al Nistrului, cu acelaşi trecut şi legendă ca şi a Hotinului.

No.	96	1	Leu	verde	15—15
„	97	2	Lei	brun roşcat	20—20
„	98	3	„	bistru	20—20
„	99	5	„	carmin	30—30
„	100	7.50	„	ultramarin	40—40
„	101	10	„	albastru verzui	40—40
„	102	20	„	violet negricios	60—60

I. II.

Jubileul alipirei Dobrogei 1928

Implinindu-se 50 de ani dela alipirea Dobrogei după războiul din 1877—78 Administrația Poștelor a emis la 1 Octombrie 1928 o serie de timbre executate în heliogravură (fotogravură) la Fabrica de Timbre din București pe hârtie albă, filigramată cu linii ondulate vertical și dințate $13^1/_2$.

4 Modele compuse de pictorul Basarab în cadre dreptunghiulare culcate, de dimensiunile $21^1/_2 \times 33$ se repetă pentru a completa seria de 6 valori.

Primul model, pentru valorile 1 și 3 Lei, într'un minunat tablou alegoric înfățișează în câte un medalion circular cu fond plin, bustul Regelui Mihai la dreapta și al Regelui Carol I. la stânga, față în față, având cifrul Regelui Mihai la mijloc și Coroana Regală, iar în partea de jos a busturilor pe câte o mică placardă cu fond semicolorat este scris cu cifre colorate anul 1878 la stânga sub bustul Regelui Carol I și 1928 la dreapta sub bustul Regelui Mihai.

Pe marginile din afară ale medalioanelor se înalță ramuri înfrunzite și flori de trandafir, susținute de un înger cu mâna stângă lângă medalionul Regelui Mihai.

La spatele bustului Regelui Carol I. se vede umbra unui dorobanț echipat, pornit la atac.

Inscripția „ROMANIA" este scrisă deasupra medalioanelor.

In partea stângă jos se vede cifra valoarei exprimată în Lei iar în partea dreaptă cuvântul „POSTA".

Al doilea model, pentru valoarea de 2 Lei, într'un cadru ornamentat înfățișează Portul Constanța unde se văd vapoare și farul.

Obișnuita inscripție „ROMANIA" este pe latura de sus a cadrului peste chenar, iar pe cea de jos cuvântul „POSTA" cu cifrele anului 1878 la stânga și 1928 la dreapta. Cifrele valoarei sunt în cele două colțuri de jos exprimate în Lei.

III. IV.

Al treilea model, pentru valorile de 5 și 7.50 Lei, înfățișează la mijlocul cadrului Monumentul dela *Adam-Clissi* reconstruit recent. La stânga și dreapta se văd ramuri înfrunzite și diferite sculpturi din antichitate.

Inscripțiile și cifrele valoarei ca și la modelul precedent.

Al patrulea model, pentru valorile de 10 și 20 Lei, într'un cadru ornamentat, arată în toată măreția și splendoarea lui podul de peste Dunăre dintre Fetești și Cernavodă, construit de Regele Carol I. pentru a lega puternic Dobrogea de restul țării.

Inscripţia „ROMANIA“ este scrisă sus iar „POSTA“ la mijlocul laturei de jos cu cifrele anilor 1878 la stânga şi 1928 la dreapta.

Cifrele valorii, albe, exprimate în Lei sunt scrise în colţul stâng inferior pe un fond plin al unui cadru cu ramă împletită.

Alături de pod, jos, se văd mlaştinile cu vegetaţii caracteristice regiunilor noastre dunărene.

Seria jubiliară Dobrogea
1928

Executată în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie albă filigramată cu linii ondulate numai vertical.

Dantelatura $13^1/_2$.

No.	103	1	Leu	verde închis	10—10
„	104	2	Lei	sepia	10—10
„	105	3	„	cenuşiu	12—12
„	106	5	„	violet	15—15
„	107	7.50	„	ultramarin	20—20
„	108	10	„	albastru	30—30
„	109	20	„	roşu	70—70

Tirajul acestor timbre a fost de 200.000 serii complete.

I. II. III.

Comemorarea alipirei Ardealului

1929

Implinindu-se 10 ani dela alipirea Ardealului s'a emis o serie comemorativă de timbre la 10 Maiu 1929.

Timbrele au fost executate în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti, pe hârtie albă filigramată orizontal sau vertical cu linii ondulate, având dantelatura $13^1/_2$.

Seria este formată din 6 valori respectiv 6 modele compuse de pictorul Basarab în cadre dreptunghiulare de diferite dimensiuni, culcate sau ridicate.

Primul model, pentru valoarea de 1 leu, înfăţişează la mijloc, pe un medalion trilobat, bustul Regelui Ferdinad spre stânga având pe cap coroana cu care a fost încoronat după Unire la Alba Iulia şi Bucureşti.

Alte patru medalioane, două la stânga cu busturile Domnilor români Ştefan Cel Mare şi Mihai Viteazul iar la dreapta ale lui Ioan Corvin şi Constantin Brâncoveanu, completează cadrul mărcii.

Printre aceste medalioane se vede scrisă discret deviza „ALE NOASTRE DINTR'ALE NOASTRE“.

Inscripţia „ROMANIA“ este scrisă cu litere mari albe în partea de sus iar „POSTA“ în partea de jos îm-

preună cu cifra valoarei. Tot în partea de jos, pe o eşarpă albă, este scrisă legenda „SERBARILE UNIREI ARDEALULUI".

De sub scutul cu cifra valoarei şi de sub eşarpa cu legenda amintită, se înalţă ramuri înfrunzite de stejar şi măslin care împresoară medalionul din centru cu bustul Regelui Ferdinand.

Cadrul exterior este simplu şi de dimensiunile $25^1/_2 \times 36^1/_2$ mm.

Al doilea model, pentru valoarea de 2 lei, înfăţişează într'un cadru dreptunghiular ridicat de dimensiunile 25×36 mm., un tablou alegoric anume: două românce îmbrăcate în costume naţionale reprezentând cele două provincii unite, îşi dau mâna ţinându-se în acelaşi timp cu celelalte mâini de Stema Ţării (scutul mic) sub protecţia aripilor desfăcute ale unui înger.

Cifra valoarei, exprimată în lei şi cuvântul „POSTA" sunt în partea de sus, iar în cea de jos, pe două rânduri, inscripţiile: „ROMANIA" şi legenda „SERBARILE UNIREI ARDEALULUI".

Al treilea model, pentru valoarea de 3 lei, într'un cadru dreptunghiular în picioare cu dimensiunile $25^3/_4 \times 36^3/_4$ mm. înfăţişează pe Regele Munţilor „Avram Iancu", sprijinit cu cotul mâinii drepte pe ţeava unui tun, cu pistolul la brâu şi cu mâna stângă pe garda săbei, aşa cum îl vedem adesea în tablouri pe luptătorul şi eroul naţional.

Inscripţiile şi legenda ca şi la modelul precedent.

Modelul al patrulea, pentru valoarea de 4 Lei, într'un cadru dreptunghiular ridicat de dimensiunile $23^1/_4 \times 36$ mm., înfăţişează statuia gloriosului Voevod Român Mihai Viteazul între aureole.

Inscripţiile şi legenda ca la modelele precedente.

IV. V. VI.

Modelul al cincilea, pentru valoarea de 5 lei, într'un cadru dreptunghiular în sus de dimensiunile $23^1/_2 \times 25^1/_2$ mm. arată în toată măreţia şi splendoarea sa Castelul Bran, cu aceleaşi inscripţii şi legendă ca şi la celelalte modele.

Al şaselea şi ultimul model din serie, pentru valoarea de 10 lei, înfăţişează într'un cadru dreptunghiular culcat de dimensiunile $24^3/_4 \times 35$ mm., pe toţi marii români cari au luptat pentru Unirea naţională ovaţionând pe Regele Ferdinand al cărui bust se vede conturat într'un medalion circular cu fond plin, având Coroana Regală deasupra medalionului.

Inscripţiile şi legenda la fel ca şi la modele precedente.

Seria comemorativă, emisă cu ocazia Serbărilor de 10 ani dela alipirea Ardealului (10—20 Mai anul 1929) în 200.000 serii complete, are dantelatura $13^1/_2$.

No.	110	1	Leu	violet	7—7
„	111	2	Lei	verde	8—8
„	112	3	„	bistru roşcat	9—9
„	113	4	„	carmin	10—10
„	114	5	„	portocaliu	20—20
„	115	10	„	albastru	30—30

Un număr din aceste serii s'au aplicat pe corespondenţa ocazională expediată dela Oficiul Poştal Alba Iulia unde au fost obliterate cu o ştampilă specială (jubiliară).

I. II.

Recensământul populației

1930

Hotărîndu-se recensământul populației țării, fixat pentru ziua de 31 Decemvrie 1930, Administrația Poștelor a emis o serie de timbre poștale comemorative care au ajutat și ca mijloc de propagandă operațiunilor acestui recensământ.

Seria a fost emisă și dată în circulație la 24 Decemvrie 1930.

Executată în heliogravură la Fabrica de Timbre din București pe hârtie albă simplă, după două modele compuse de pictorul Basarab cu motive de propagandă în acest scop anume:

Modelul întâiu, pentru valoarea de 1 Leu, arată pe un cadru dreptunghiular culcat, de dimensiunile $26^1/_4 \times 19^1/_4$ mm., harta României întregite conturată pe un fond semicolorat.

Peste această hartă se văd cifrele anului 1930.

Pe cele două laturi este scrisă legenda „RECENSAMANTUL" la stânga și „POPULATIEI" la dreapta, iar în partea de jos inscripțiile „ROMANIA", cifra valoarei și „POSTA".

Totul încadrat într'un chenar lat pe motive naționale.

Al doilea model, la valorile de 2, 4 și 6 Lei, înfățișează pe o suprafață dreptunghiulară în sus și colorată, cu dimensiunile $18 \times 28^3/_4$ mm., o țărancă îmbrăcată național cu un copil în brațe, întoarsă spre dreapta, printre spicele unui lan de grâu, agitând în mâna stângă un formular pentru recensământ.

In partea de sus se vede scrisă cu litere mari albe inscripția „ROMANIA", în cea de jos „POSTA" și cifra valoarei exprimată în Lei, iar la bază legenda „RECENSAMANTUL POPULATIEI" scrisă pe două rânduri.

Seria emisă cu ocazia Recensământului Populației din 1930 este dantelată $13^1/_2$.

No. 116	1	Leu	violet	8—8
„ 117	2	Lei	verde	6—5
„ 118	4	„	roșu	10—8
„ 119	6	„	brun roșcat	20—8

Tirajul a fost de 200.000 serii complete.

Cu prilejul Recensământului s'au confecționat pentru oficiile poștale din localitățile mai principale și câte o ștampilă specială pentru propagandă prin care se îndemna populația să primească pe recensori și să ajute la operațiunea recensământului.

I. II. III.

Centenarul armatei
(1830—1931)

La 10 Mai 1931, când s'a sărbătorit jubileul de 100 ani al Armatei noastre, Administrația Poștelor a emis și pus în circulație o serie de timbre jubiliare din 7 valori respectiv șapte modele, compuse de pictorii Murnu și Basarab, în cadre și dimensiuni diferite cu subiecte alese numai din trecutul glorios al armatei noastre și al conducătorilor ei supremi.

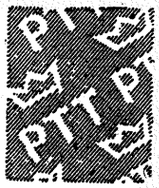

Intreaga emisiune s'a executat la Fabrica de Timbre din București în heliogravură pe hârtie albă cu un filigram nou care arată Coroana Regală și inițialele P.T.T. (Poșta, Telegraf și Telefon) multiplicat pe întreg cuprinsul cadrelor, în sens oblic față de desenele timbrelor.

Primul model, pentru valoarea de 25 bani, înfățișează o scenă din luptele depe frontul dela Mărășești anume: un ostaș român, dintre cei mulți cari au făcut formidabilul zid nestrăpuns de dușmani la Mărășești (1917), numai în cămașă, cu cartușierele la centură și cască de oțel pe cap și cu baioneta la armă pe care o are în poziție de atac, se avântă în lupta corp la corp,

luptă ce a dus faima oștilor noastre. In apropiere un alt ostaș, echipat la fel își ridică arma cu mâna dreaptă să treacă și el la luptă.

Pe latura de sus se vede scrisă cu litere mari albe inscripția „ROMANIA", iar mai jos, sub o linie ce formează al doilea cadru interior, este scrisă cu litere și cifre colorate, în partea stângă pe două rânduri legenda „PE AICI NU SE TRECE"! iar la dreapta pe trei rânduri „MARASESTI 1917—6—VIII".

In colțul stâng de jos se află scrise, pe două rânduri, cifrele anilor „1830—1931", cuvântul „POSTA" la mijloc și cifra valoarei pe colțul drept, toate în alb.

Al doilea model, pentru valoarea de 50 bani, înfățișează un mândru dorobanț în repaus cu arma pe umăr și cartușiera la brâu, reprodus de pe tabloul marelui pictor N. Grigorescu.

Inscripția „ROMANIA" sus și cifrele anilor 1830—1931, iar jos cifra valoarei, exprimată în bani și cuvântul „POSTA".

Modelul al treilea, pentru valoarea de 1 Leu, este inspirat după desenele francezului Raffet.

Intr'un tablou trilobat la partea de sus, se înfățișează trei uniforme de paradă care au excelat în vechea noastră armată anume:

Un ofițer, un toboșar și un dorobanț.

Deasupra tabloului se află scrisă cu litere mari albe inscripția „ROMANIA" și cifra valoarei în ambele părți, urmată de litera L (Leu).

La jumătatea bazei tabloului cu cele trei personagii, pe o eșarpă, abia se vede legenda „1830 ARMATA-ROMÂNĂ 1931" având dedesubt cuvântul „POSTA", iar la cele două extremități emblemele Moldovei (Capul de Zimbru) la stânga și a Munteniei (Vulturul) la dreapta.

IV. V. VI. VII.

Modelul al patrulea, pentru valoarea de 2 Lei, este o reproducere depe tabloul cunoscutului pictor N. Grigorescu şi înfăţişează pe gloriosul Rege Carol I. în fruntea Armatei la Plevna în timpul războiului pentru Independenţa noastră.

Pe latura de sus se află legenda „1830 CENTENARUL ARMATEI ROMANE 1931" iar pe cea de jos, cu litere majuscule, inscripţiile „POSTA", „ROMANIA" şi cifra valoarei „2" precedentă de cuvântul LEI; toate în alb pe fond colorat.

Cadrul exterior este format dintr'o linie dreaptă şi are dimensiunile $28^1/_2 \times 23^1/_2$ mm.

Modelul 5, pentru valoarea de 3 Lei, într'un cadru mic de dimensiunile $19 \times 17^1/_2$ mm. arată avântul luptătorilor noştri cari prin foc şi fum de arme au dat asaltul decisiv redutei Griviţa când au cucerit-o în 1877. Pe un fond plin deasupra tabloului descris, se vede scrisă cu litere albe, la stânga, pe două rânduri legenda „ARMATA ROMANA"; la mijloc inscripţia cu litere majuscule „ROMANIA" iar în partea dreaptă, tot pe două rânduri, cifrele anilor 1830—1931.

La fel, pe jumătatea laturei de jos cuvântul „POSTA" având în părţi cifra valoarei „3" precedată şi urmată de cuvântul „LEI".

Modelul 6, pentru valoarea de 7,50 Lei, compus de pictorul Basarab pe un cadru simplu dreptunghiular în sus, de dimensiunile 21×30 mm., înfăţişează într'un medalion oval şi înconjurat de ramuri înfrunzite bustul Regelui Ferdinand spre stânga, în ţinută de campanie cu cască pe cap.

Deasupra medalionului se află în litere mari albe inscripţia „ROMANIA" având în părţi, repetate, cifrele valoarei de 7.50 Lei.

In partea de jos medalionul se sprijină pe un bogat *trateu* de unelte războinice, arme şi drapele (panoplie), peste care stă o placardă cu numele Regelui „FERDINAND I". Mai jos, în partea stângă, sunt scrise cifrele anilor 1830—1931 iar la dreapta cuvântul „POSTA".

Modelul 7 şi ultimul din serie, pentru valoarea de 16 lei, reprezintă într'un cadru dreptunghiular în sus pe *Majestatea Sa Regele Carol II* în mare ţinută de paradă având în mâna dreaptă sceptrul iar cu cea stângă ţinând garda săbiei prinsă de eşarpa în diagonal.

In partea de sus, cam la înălţimea capului M. S. Regelui, se vede Stema Ţării (scutul mic) iar în cealaltă parte cifrele valoarei „16 Lei".

In partea de jos (stânga) sub buzduganul M. S. Regelui se distinge legenda scrisă pe două rânduri: „JUBILEUL ARMATEI, 1830—1931", iar dedesubt inscripţia „ROMANIA-POSTA".

Seria Jubiliară „Centenarul Armatei"

No.	120	25	bani	negru	8—6
„	121	50	„	castaniu	8—4
„	122	1 —	Lei	violet	15—10
„	123	2 —	„	verde	15—10
„	124	3 —	„	roşu	20—15
„	125	7 —	„	ultramarin	40—30
„	126	16 —	„	verde	70—40

Tirajul a fost de 200.000 serii dantelate $13^1/_2$.

I. II.

Jubileul de 50 ani al Marinei (1881—1931)

Cu ocaziunea jubileului de 50 de ani al Marinei, Administrația Poștelor a emis la 10 Maiu 1931 o serie de timbre executată tot în heliogravură la Fabrica de Timbre din București pe hârtie albă, filigramată ca și precedenta.

Seria se compune din 4 valori respectiv patru modele executate de pictorul Ștubei, pe o suprafață dreptunghiulară culcată de dimensiunile 32 × 23 mm.

Modelul I, pentru valoare de 6 Lei, arată în largul mării, luptându-se cu valurile, Nava Școală „MIRCEA" cu pânzele întinse.

In colțul stâng superior se vede scrisă cu litere majuscule inscripția „ROMANIA" având dedesubt cifrele anilor 1881—1931, iar în colțul drept superior cifra valoarei 6 Lei.

Cuvântul „POSTA" se află în partea dreaptă pe latura de jos.

Modelul II, pentru valoarea de 10 lei, arată un Monitor de Dunăre (bastiment de răsboi) din Marina noastră, care a deschis foc spre dreapta unde în larg se vede un alt Monitor.

Inscripția „ROMANIA" și cifrele anilor „1881—1931" sunt la jumătatea laturei superioare, scrise pe două rânduri.

III. IV.

Cuvântul „POSTA" se vede în colțul inferior stâng, iar în cel drept cifrele valoarei „10 Lei".

Modelul III, pentru valoarea de 16 Lei, înfățișează crucișătorul „Regina Maria" într'un cadru și cu inscripțiile exact ca la modelul I.

Modelul IV, pentru ultima valoare de 20 Lei, arată în plină viteză spre dreapta, Contra-torpilorul „Regele Ferdinand" urmat de un alt vapor din depărtare. Are același cadru și inscripții ca și cele precedente.

Valorile poștale la această serie au fost alese în spiritul tarifului poștal în vigoare anume: 6 Lei pentru francarea unei scrisori simple interne, 10 Lei a unei scrisori externe, 16 Lei taxa unei scrisori recomandate interne și 20 Lei a unei recomandate externe. Deasemenea culorile sunt cele strict impuse de Uniunea Poștală Universală.

Jubileul Marinei

No. 127	6	Lei	brun roșcat	40—30
„ 128	10	„	albastru	60—40
„ 129	16	„	verde	60—40
„ 130	20	„	portocaliu	80—50

Tirajul 200.000 de serii dantelate 13½.

I. II. III.

50 ani dela proclamarea Regatului român

(1881—1931)

Implinindu-se 50 ani dela proclamarea Regatului român Poşta a emis la 10 Maiu 1931 o nouă serie jubiliară executată tot la Fabrica de Timbre din Bucureşti, pe hârtie albă filigramată şi dantelată 13½. Este formată din 5 valori respectiv 5 modele compuse de pictorii Basarab şi Murnu.

Modelul I, pentru valoarea de 1 Leu, pe un dreptunghiu culcat cu dimensiunile 32 × 22 mm., înfăţişează într'un medalion oval bustul Majestăţii Sale Regelui Carol II. în profil, spre stânga, în uniformă nouă.

La stânga şi dreapta medalionului se văd doi Lei ridicaţi în câte două picioare ţinând medalionul şi o panoplie aşezată sus.

Deasupra este Coroana Regală cu inscripţia „ROMANIA" la stânga şi „POSTA" la dreapta, unde se vede şi cifra valoarei „1 Leu".

In partea de jos, medalionul şi cei doi Lei, se sprijină pe o eşarpă cu legenda „1881 — ANNO DOMINI MCMXXXI—1931".

Al doilea model, este pentru valoarea de 2 Lei.

La mijlocul unui cadru dreptunghiular în picioare, de dimensiunile 24½ × 35 mm., într'un medalion, se află bustul Regelui Carol I, conturat pe un fond umbrit.

In partea de jos şi afară din medalion se vede Stema Ţării (scutul mic şi mijlociu), cuvântul „POSTA" la dreapta iar mai jos, pe piedestal, se văd cifrele 1881 CAROL I. 1931.

Inscripţia „ROMANIA" şi cifra valoarei „2 Lei" se află deasupra medalionului.

Modelul III, pentru valoarea de 6 Lei, format orizontal (31 × 22 mm.) reprezintă la mijlocul cadrului, pe un medalion cu fondul semicolorat, bustul M. S. Regelui Carol II, jumătate la dreapta.

Deasupra bustului stă Coroana Regală într'o „aureolă" de raze luminoase.

In părţile laterale ale medalionului, pe un fond brodat cu viţă de vie, sunt aşezate estetic cele 8 steme ale tuturor provinciilor româneşti anume:

In partea dreaptă de sus, stema Moldovei, a Transilvaniei, a Basarabiei şi a Dobrogei iar în cea stângă stemele Munteniei şi a Bucovinei, a Olteniei şi a Banatului.

La bază, pe o placardă cu fond plin, se vede scrisă cu litere majuscule albe inscripţia „ROMANIA-POSTA" iar ceva mai sus: la stânga, cifrele anului 1881 şi la dreapta, 1931.

Cifrele valoarei „6 Lei" se văd albe, repetate în cele două colţuri superioare, stâng şi drept.

Modelul IV, pentru valoarea de 10 Lei, format orizontal 24½ × 18 mm, înfăţişează pe un fond slab umbrit cele trei figuri măreţe ale Regilor Carol I, Ferdinand I. şi Carol II, conducători glorioşi ai destinelor Neamului românesc.

IV. V.

Pe părţile laterale sunt reprezentate: la stânga şi de sus în jos, Stema Munteniei, Stema Casei de Hohenzollern, având deasupra coroana, cifrul Regelui Ferdinand I, Stema Dobrogiei (doi Delfini), cifrul Majestăţii Sale Regelui Carol II şi stema Banatului.

Inscripţia „ROMANIA" se află în partea de sus iar în cea de jos cifrele anilor 1881—1931 şi dedesubt cuvântul „POSTA" cu cifrele valoarei „10 Lei".

Modelul V, pentru valoarea de 20 Lei, format orizontal exact ca modelul II. cu deosebirea că în oval se află bustul Regelui Ferdinand în loc de al Regelui Carol I.

10 Mai 1931 Semicentenarul Regatului

No. 131	1	Leu	violet	20—15
„ 132	2	Lei	verde	25—15
„ 133	6	„	brun roşcat	30—20
„ 134	10	„	albastru	60—40
„ 135	20	„	oranj	70—40

Tirajul 200.000 serii.

I. II. III.

Seria Cercetăşească

1931

Această serie de propagandă şi binefacere a fost emisă cu un surplus de taxă în profitul operelor cercetăşeşti începute cu Expoziţia din Iunie 1931 dela Bucureşti şi s'a imprimat în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie albă filigramată.

Dantelajul: $13^1/_2$.

Ea se compune din cinci valori respectiv cinci modele pe cadre dreptunghiulare ridicate de diferite dimensiuni, în mijlocul cărora sunt înfăţişate fapte şi îndeletniciri cercetăşeşti.

Modelul I, pentru valoarea de 1 Leu + 1 Leu, arată într'un cadru de 22×31 mm. un grup de cercetaşi în bivuac la poalele munţilor, gospodărind lângă cort şi pregătindu-şi mâncare.

In partea superioară, pe fond alb, este scrisă cu litere colorate inscripţia „ROMANIA", dedesubt şi la stânga „POSTA" iar la dreapta valoarea poştală „1 Leu". In partea de jos legenda „EXPOZITIA CERCETASEASCA" şi surplusul de taxa „+ 1 Leu", în folosul Cercetăşiei.

Modelul II, pentru valoarea de 2 Lei + 2 Lei, arată un cercetaş şi o cercetaşă dând ajutor unui rănit.

Deasupra lor se vede inscripţia „ROMANIA" „POSTA" şi cifra valoarei poştale 2 Lei iar dedesubt legenda: „EXPOZITIA CERCETASEASCA şi suprataxa + 2 Lei.

Cadrul cel mare, exterior, de dimensiunile 22×37½ mm. este format dintr'o linie lată plină.

Modelul III, pentru valoarea de 3 Lei + 3 Lei, reprezintă pe un spaţiu umbrit depunerea jurământului cercetăşesc în Tabără.

Restul inscripţiilor, legenda şi cadrul exact ca la modelul precedent.

Cadrul exterior: 22×31 mm.

IV. V.

Modelul IV, pentru valoarea de 4 Lei + 4 Lei arată pe Prinţul Nicolae în uniforma de comandant de cercetaşi.

Inscripţiile şi legenda ca şi la modelele precedente.

Cadrul exterior este format din linii drepte şi are dimensiunile 21½×41½ mm.

Modelul V şi ultimul din serie, pentru valoarea de 6 Lei + 6 Lei, înfăţişează într'un cadru identic pe Comandantul Suprem al Cercetăşiei Române, *Majestatea Sa Regele Carol II* în uniformă de cercetaş.

Seria Cercetăşească din 8 Iunie 1931

Emisă în scop de propagandă şi de binefacere în folosul Cercetăşiei noastre cu ocazia Expoziţiei Cercetăşeşti organizată la Bucureşti.

No.	136	1	Leu	+ 1	Leu	roşu carmin	5—5
„	137	2	Lei	+ 2	Lei	verde mat	5—5
„	138	3	„	+ 3	„	ultramarin	7—7
„	139	4	„	+ 4	„	cenuşiu închis	10—10
„	140	6	„	+ 4	„	brun roşcat	20—20

Tirajul a fost de 200.000 serii.

Surplusul de taxă a fost destinat pentru desvoltarea Cercetăşiei în România.

Emisiunile anului 1932

Anul 1932 este cel mai fecund an al filateliei românești de după război. Sau emis atunci pe hârtie cu noul filigram (Coroana Regală și cifrul M. S. Regelui Carol II) nu mai puțin de 8 serii jubiliare, comemorative, de binefacere și 2 comune, după cum vom vedea mai jos.

S'a început cu marca comemorativă de 6 lei (una singură) în luna Mai 1932 când s'au comemorat 500 de ani dela moartea lui Alexandru Cel Bun. Această marcă se anunțase de cei în drept la 500.000 exemplare și urma a se tipări treptat, însă din cauza unei erori în inscripția anilor domniei lui Alexandru Cel Bun (1406—1432 în loc de 1400—1432), greșeală observată de filateliști, emisiunea a rămas abia la 100.000 exemplare iar marca a și fost scoasă din circulație.

Această marcă comemorativă înfățișează într'un medalion oval cu fond plin, bustul venerabilului Domn moldovean Alexandru Cel Bun. In jurul medalionului, pe o coroană ovală cu fond colorat, se vede scrisă cu litere și cifre albe leganda „ALEXANDRU CEL BUN DOMNUL MOLDOVEI 1406—1432 † 500 ani dela moarte †" (aci s'a făcut greșeala căci în loc de 1400—1432 s'a scris 1406—1432).

In partea de jos a medalionului se vede Stema Moldovei și o coroană domnească, dedesubtul acesteia cuvântul „POSTA" iar la stânga și dreapta repetată cifra valoarei 6 Lei. Inscripția „ROMANIA" se află deasupra medalionului.

Cadrul exterior, format dintr'o linie colorată întreruptă, este de dimensiunile 18 × 24½ mm.

Modelul a fost compus de pictorul Basarab.

Stocul s'a executat în heliogravură la Fabrica de Timbre din București pe hârtie albă cu noul filigram.

No. 141 6 Lei brun roșu 45—45

Tirajul 100.000 bucăți dantelate 13½.

I. II. III.

Seria Cercetească
1932

Emisă cu ocazia Jamboreei dela Sibiu, cu surplus de taxă în folosul organizației Cercetășești. Se compune din 5 valori respectiv 5 modele deosebite pe fond semicolorat, în cadre dreptunghiulare simple cu poziția verticală și de dimensiuni 21—22 × 31—31½ mm., afară de valoarea de 2 Lei + 2 Lei care are cadrul orizontal de dimensiunile 27·21 mm.

In mijlocul acestor cadre sunt arătate, pe câte un spațiu în formă de scut (afară de valoarea de 50 bani),

ocupaţiunile cercetaşilor şi bustul Intemeietorului Cercetăşiei noastre M. S. Regele Carol II. având lângă el pe Marele Voevod Mihai. Deasupra şi în afara scutului conturat au cifrele valoarei poştale exprimate în Bani sau Lei şi inscripţia „ROMANIA" „POSTA" iar în partea de jos legenda circumstanţială „JAMBOREEA NATIONALA SIBIU" plus cifrele valoarei surplusului de taxă exprimate în Bani sau Lei.

Tot în acea parte de jos, în colţuri, se vede conturat în alb pe fond colorat Crinul Cercetăşesc încrucişat de o săgeată în diagonal, stânga sau dreapta, afară de valoarea de 50 bani la care lipseşte aceast crin.

Desenele sunt executate de pictorul Constantinescu dela Fabrica de Timbre din Bucureşti unde sau imprimat aceste timbre în fotogravură pe hârtie albă cu noul filigram multiplicat pe toată suprafaţa coalei.

Modelul I, pentru valoarea de 25 bani + 25 bani, arată un grup de cercetaşi în bivuac, lângă corturi, în apropierea unei dumbrave.

Modelul II, pentru valoarea de 50 bani + 50 bani, arată un pui de şoim executând semnalizare cercetăşească cu două fanioane.

Modelul III, pentru valoarea de 1 Leu + 1 Leu, arată un cercetaş echipat, în postul de observaţie.

Modelul IV, pentru valoarea de 2 Lei + 2 Lei, arată cum cercetaşii îşi pregătesc mâncarea în bivuac (bucătăria cercetăşească).

Modelul V, pentru valoarea de 3 Lei + 3 Lei, înfăţişează, în profil spre dreapta, bustul Intemeietorului Cercetăşiei „Majestatea Sa Regele Carol II", în uniformă de cercetaş.

IV. V. VI.

Modelul VI, pentru valoarea de 6 Lei + 6 Lei, înfăţişează busturile spre dreapta în uniforme de cercetaşi al M. S. Regelui Carol II şi al Măriei Sale Marelui Voevod Mihai.

S'a lansat şi un apel de către conducătorii Cercetăşiei îndemnând pe toţi filateliştii şi ceilalţi buni români să cumpere din aceste timbre spre a încuraja Cercetăşia în prima ei desvoltare.

No.	142		25 bani	+		25 bani verde		8—8
„	143		50 „	+		50 „ albastru		10—10
„	144	1	— Leu	+	1	— Leu verde		15—15
„	145	2	— Lei	+	2	— Lei roşu		20—20
„	146	3	— „	+	3	— „ albastru verzui		40—40
„	147	6	— „	+	6	— „ gri închis		60—60

Tirajul 200.000 serii dintre care 50.000 au fost supraimprimate cu ocazia Jamboreei Cercetăşeşti dela Mamaia din anul 1934.

I

II III

Seria Comemorativă „Congresul Medical"

1932

Această serie a fost emisă cu prilejul celui de al IX-lea Congres Internaţional de Istoria Medicinei ce s'a ţinut la Bucureşti în luna Septembrie 1932 sub înalta preşidenţie a M. S. Regele Carol II.

Seria se compune din 3 valori format orizontal 38 × 22 mm., fiecare având în partea de sus, pe câte o bandă albă, scrise cu litere şi cifre colorate inscripţiile „ROMANIA" „POSTA" şi valoarea exprimată în Lei. iar în partea de jos, pe câte două şiruri, legenda „IX CONGRES INTERNATIONAL DE ISTORIA MEDICINEI" precedată la valoarea de 6 Lei respectiv urmată la cea de 10 Lei de cifrele anului „1932".

Modelul I, pentru valoarea de 1 Leu, înfăţişează la mijloc, într'un medalion cu fond plin, bustul M. S. Regelui Carol II. care a prezidat acest congres. In partea stângă se află Spătarul Cantacuzino întemeietorul Spitalului

Colţea, având la spate o măreaţă biserică iar în partea dreaptă Grigorie Ghica întemeietorul spitalului Pantelimon asemenea cu o grandioasă biserică pe fondul vederii din spate.

Modelul II, pentru valoarea de 6 Lei, înfăţişează bustul M. S. Regelui Carol II, spre dreapta, într'un medalion circular şi un congres de istorie medicală în România cu 100 ani în urmă.

Modelul III, pentru valoarea de 10 Lei, aminteşte începuturile medicale în România şi arată barca cu cei doi Zei ai medicinii Esculap şi Hygeea cum şi bustul M. S. Regelui Carol II în profil spre dreapta, conturat într'un medalion circular cu fond plin.

1932 Seria Comemorativă emisă cu ocazia celui de al IX-lea Congres Internaţional de Istorie a Medicinei, a fost imprimată în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie cu noul filigram.

Dantelată obişnuit: $13^1/_2$.

No. 148	1	Leu	roşu carmin	60—50
„ 149	6	Lei	oranj	80—60
„ 150	10	„	albastru	80—60

Tirajul a fost de 50.000 complete.

Seria de Binefacere »Sanatoriul P.T.T.«

1932

La 1 Noembrie 1932 s'a pus în circulaţie o altă serie de timbre poştale ce s'a emis cu surplus de taxă de câte 1 Leu la fiecare bucată în beneficiul Societăţii Corpului P. T. T. care avea de scop intensificarea asistenţei medicale pentru funcţionarii P. T. T.

Seria din trei valori respectiv 3 modele compuse de pictorul Basarab în cadre dreptunghiulare, 2 culcate

I. II. III.

şi unul în picioare, a fost executată la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie albă cu filigramul nou şi dinţată $13^1/_2$.

Modelul I, pentru valoarea de 4 + 1 Lei în cadru culcat de dimensiuni 33 × 24 mm. arată într'o minunată priveliste de brazi Sanatoriul P.T.T. pentru tuberculoşi având în partea de jos a mărcii inscripţia cu litere mari albe pe fond colorat „ROMANIA POSTA", la stânga pe fond alb emblema salvării, la dreapta cifrele valoarei 4 + 1 Lei iar în partea de sus inscripţia cu litere colorate „SANATORUL P.T.T. *pentru Tuberculoşi*".

Modelul II, pentru valoarea de 6 + 1 Lei, într'un cadru vertical cu dimensiunile $23^1/_2 \times 32^1/_2$ mm. înfăţişează Placa Comemorativă a Eroilor P.T.T. căzuţi în războiul pentru Intregirea Neamului.

Pe latura de jos are scrisă cu litere mari albe inscripţia „ROMANIA POSTA", iar mai sus, în ambele părţi, cifrele valoarei „6 + 1 Lei"; în partea de sus inscripţia „EROILOR P.T.T".

Modelul III şi ultimul din serie, pentru valoarea de 10 + 1 Lei, format orizontal 33 × 24 mm., arată într'o frumoasă priveliste maritimă, Plaja şi Căminul Maritim P.T.T. dela Eforie. Ca şi modelul I are pe latura de jos inscripţia „ROMANIA POSTA" în colţul stâng inferior

Stema Dobrogiei (cei doi delfini) şi în cel drept cifrele valoarei „10 + 1 Lei". Sub latura de sus a cadrului, începând dela stânga este legenda cu litere colorate pe un fond semi-colorat „CAMINUL MARITIM P. T. T. EFORIE".

Seria de Binefacere „Sanatoriul P. T. T."
1932

No.	151	4	Lei	+ 1	Leu	verde profund	10—10
„	152	6	„	+ 1	„	brun roşcat	15—15
„	153	10	„	+ 1	„	albastru	25—25

Tirajul 200.000 serii complete.

Blocul Comemorativ „Efiro"
1932

Cu ocazia Expoziţiei filatelice generale române, organizată la 20 Neomvrie 1932 şi prezidată de M. S. Regele Carol II, s'a emis primul bloc, singur pe o coliţă de dim. $10 \times 12^1/_2$ cm., executat la Fabrica de Timbre din Bucureşti în heliogravură, pe hârtie albă fără filigram şi nedantelat.

Modelul înfăţişeaza pe Majestatea Sa Regele Carol II în ţinută de paradă cu dolmanul pe umăr, spre stânga, pe un cadru dreptunghiular în sus, umbrit, de dimensiunile $22^1/_2 \times 33^1/_2$ mm.

In partea de jos se află scrisă cu litere majuscule albe pe un fond plin inscripţia „ROMANIA" iar dedesubt, pe două rânduri, legenda „EXPOZITIA FILATELICA Noemvrie 1932". Sus, spre colţul stâng, se vede Coroana Regală iar pe latura stângă, de jos în sus, cuvântul „POSTA".

Cifrele valoarei „6 + 5 Lei" se văd în colțul drept superior.

Prima valoare, 6 Lei, reprezintă taxa poștală iar cea de a doua, + 5 Lei, suprataxa pentru acoperirea cheltuelilor „EXPOZITIEI FILATELICE".

In partea de sus a coliței, deasupra timbrului, se află explicația: „EXPOZITIA FILATELICA ROMANA EFIRO" iar dedesubt „NOEMVRIE 1932 București".

No. 154 6 + 5 Lei gri negricios 250—250

S'a vândut la început numai în interiorul expoziției cu prețul de 31 lei adică 11 Lei valoarea menționată plus 20 Lei taxa de intrare în Expoziție.

După închiderea expoziției s'a continuat vânzarea la Direcțiunea Poștelor cu prețul nominal câtva timp iar în anul 1937 ultimul stoc ce mai rămasese s'a vândut la licitație de către Administrația P.T.T.

Tirajul acestui bloc a fost de 50.000 bucăți nedințate.

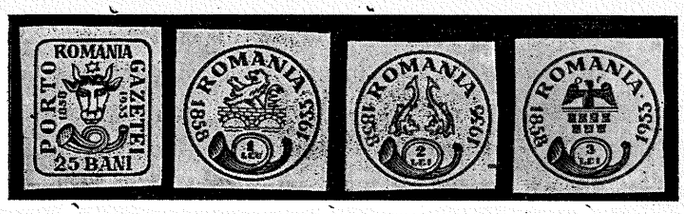

I. II. III. IV.

Seria Jubiliară »Cap de Zimbru«
1932

Tot la 20 Noemvrie 1932, când s'au sărbătorit 75 ani dela introducerea primelor timbre românești (1858—1933), în care scop s'a organizat și deschis Expoziția Filatelică Română din București, a mai fost emisă și pusă în circulație, pe lângă blocul descris mai sus și o serie de timbre jubiliare.

Seria se compune din șapte valori de formă rotundă sau dreptunghiulară cu colțurile tăiate sau rotunjite.

Au fost executate la tipografia Fabricei de Timbre din București pe o hârtie albă cu noul filigram, nedințate ca și primele timbre din anul 1858 la această serie, ca și la cea din anul 1858, pentru separarea bucăților din coală s'au folosit foarfacele).

Modelul I, în valoare de 25 Bani pentru francarea ziarelor, arată într'un cadru dreptunghiular cu colțurile rotunjite, de dimensiunile 16×19 mm., „capul de zimbru" la mijloc, cu o stea între coarne (vechea stemă a Moldovei, Basarabiei și Bucovinei), reprodus exact de pe timbrul de 5 parale „Porto Gazetei" din emisiunea anului 1858 (a doua emisiune, vezi No. 5).

Dedesubt și fără să aibă atingere cu buza inferioară a „capului de zimbru" se află emblema Poștei „cornul sau goarna" iar sub această emblemă este scrisă valoarea: 25 bani.

In partea de sus inscripția „ROMANIA"; pe latura stângă, de jos în sus, legenda „PORTO" și cifrele anului 1858 iar pe cea dreaptă, de sus în jos „GAZETEI" și cifrele anului 1933. Totul în negru pe fond alb.

Modelul II, pentru valoarea de 1 Leu, într'un cerc cu raza de 19 mm. arată, la mijloc, stema Banatului având dedesubt emblema Poștei „cornul sau goarna" reprodusă exact de pe primele timbre românești, în colacul căruia este scrisă valoarea mărcii: 1 LEU.

De jur împrejur, începând dela stânga sunt scrise cifrele anului 1858, inscripția „ROMANIA" și cifrele anului 1933.

Totul colorat pe fond alb.

Modelul III, pentru valoarea de 2 Lei.

Intr'un cerc este înfăţişată stema Dobrogiei „cei doi delfini" cu aceleaşi inscripţii ca şi la modelul precedent.

Modelul IV, pentru valoarea de 3 Lei este la fel dar cu stema Transilvaniei.

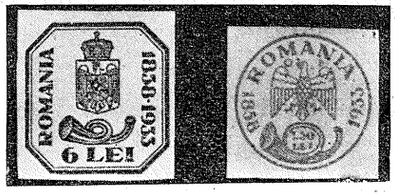

V.

VI.

VII.

Modelul V, pentru valoarea de 6 Lei, într'un cadru dreptunghiular cu colţurile tăiate, având dimensiunile 20 × 21 mm., înfăţişează noua Stemă a Ţării, mai jos cornul Poştei şi dedesubt cifra valoarei „6 Lei."

Pe latura stângă, de jos în sus, inscripţia „ROMANIA" şi pe cea dreaptă, de sus în jos, anii „1858—1933".

Modelul VI, pentru valoarea de 7.50 Lei.

Intr'un cerc este înfăţişată emblema Munteniei „Vulturul" cu inscripţia şi emblema Poştei ca şi la modelele II—III.

Modelul VII, pentru valoarea de 10 Lei, la fel arată Capul de Zimbru, emblema Moldovei, Basarabiei şi Bucovinei cu buza inferioară pe colacul cornului de poştă şi cu o stea cu cinci colţuri între coarne exact ca şi la primele timbre româneşti din anul 1858. Inscripţia şi cifrele anilor „1858—1933" ca şi la modele precedente.

Toate aceste timbre care formează seria descrisă mai sus, au fost tipografiate pe hârtie albă, filigramată multiplu până la margini cu filigramul ultim, în coale ce conţineau 50 bucăţi (5 şire orizontale a 10 mărci) rămânând pe cele patru laturi ale coalei dreptunghiulare câte o bordură albă lată de 23 cm. Astfel, fără ca cei în drept să-şi dea seama, s'a dat prilej falsificatorilor să întrebuinţeze aceste borduri pentru a contraface mărcile postale respective nu numai în paguba filateliştilor, dar în dauna Poştei. Svonul care a circulat în această privinţă a determinat Administraţia P.T.T. să le retragă mai de timpuriu din circulaţie.

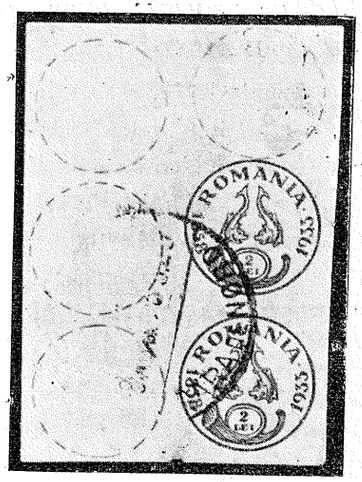

Falsificarea acestor mărci este foarte verosimilă din următoarele motive: întâiu, procedeul de imprimare al acestor mărci, cel mai simplu: „tipografierea"; al doilea, hârtia scoasă din marginile coalelor originale avea filigramul original pe care nu l'ar fi putut face falsificatorii şi al treilea, pe lăţimea marginilor albe prea mari (lăsate de circa 23 mm.) s'a putut cu cea mai mare uşurinţă imprima de către falsificatori încă câte un rând de mărci false de aceleaşi dimensiuni ca cele originale (19 mm. în diametru).

Cele afirmate mai sus sunt confirmate de figurile alăturate unde se arată schematic, pe câte un fragment de bordură cu mărci originale, cum s'au putut întrebuinţa aceste margini de către falsificatori.

No.	155	25	bani	negru	4—2
„	156	1 —	Leu	violet	8—6
„	157	2 —	Lei	verde	10—8

„	158	3	—	„	roşu	15—8
„	159	6	—	„	vişiniu	25—15
„	160	7	50	„	ultramarin	40—30
„	161	10	—	„	albastru	60—40

Tirajul 200.000 serii complecte.

* * *

Deoarece în 1933 urmau să se împlinească 30 de ani dela inaugurarea Palatului P.T.T. din Bucureşti (1903—1933) Direcţia Poştelor a emis în 1932, cu anticipaţie, o marcă jubiliară separată, format şi motive exact ca la modelul emis în anul 1903 la inaugurarea Palatului P. T. T., schimbându-i-se valoarea în 16 lei; culoarea este verde şi hârtia cu filigramul nou.

Marca s'a tipografiat tot la Fabrica de Timbre din Bucureşti şi a fost dinţată 13½.

Tirajul: 200.000 bucăţi.

No. 162 16 Lei verde 60—30

I. II.

Centenarul Oraşului Turnu Severin

1933

In Iunie 1933, organizându-se serbări pentru cei 100 de ani ai oraşului Turnu Severin (1833—1933), Direcţiunea P.T.T. a luat iniţiativa şi a emis o serie de timbre poştale jubiliare cu motive şi înfăţişări din viaţa şi evenimentele petrecute în decursul vremurilor în acest oraş vechiu şi cu trecut frumos în istoria ţării.

Intreaga serie, care se compune din 4 valori format 35½ × 22 mm. orizontal, s'a executat la Fabrica de Timbre din Bucureşti prin heliogravură, pe hârtie albă filigramată cu filigramul nou şi dinţată 14½ : 14.

Modelul I, pentru valoarea de 25 bani, arată la mijloc emblema oraşului Turnu Severin cu o lentă albă în partea de jos pe care se află scrise cifrele anilor 1833 la stânga şi 1933 la dreapta.

Pe fondul semicolorat al piedestalului care susţine scutul cu stema, se vede scrisă pe două rânduri, cu litere mari, legenda: „CENTENARUL ORAŞULUI T-SEVERIN", iar deasupra într'o formă arcuită se vede scrisă inscripţia „POSTA-ROMANA".

Pe câte un panou trapezic din părţile laterale se înfăţişează cu inscripţiile respective: la stânga „Ruinele podului lui Traian" şi la dreapta „Ruinele Turnului lui Sever", dela care oraşul îşi trage numele.

Cifrele valoarei, exprimate în bani, se văd în cele două colţuri superioare.

Modelul II, pentru valoarea de 50 bani, arată la mijloc, într'un cadru interior, un tablou de pe o sculptură antică romană.

Deasupra acestui cadru, cu litere romane pline pe un fond albastru, este scris: „DRUBETA", numele roman al oraşului Turnu Severin.

In partea de jos, cu litere mari albe pe fond colorat, se află inscripţia „POSTA ROMANA".

In colţurile inferioare se vede medalia de argint bătută de Impăratul Traian la terminarea podului de peste Dunăre.

Cifrele valoarei „50 BANI" se văd albe în colţul stâng superior iar în cel drept stema oraşului Turnu Severin cu cifrele anilor 1833—1933.

Pe cele două părţi laterale se află cu litere latine pline inscripţiile: la stânga, în cinci rânduri, „IMP. CAES. NERVAE TRAIANO AUG. GER. DAC. P.M.T.P.", *(Imperatori Caesari Nervae Traiano Augusto-Garmanico-Dacico-Pontifiei Maximo Tribuno Plebis)* iar la dreapta, pe 3 rânduri „S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI" (Senatus Populusque Romanus Optimo Principi).

Modelul III, pentru valoarea de 1 Leu, tot la mijloc arată un tablou ce înfăţişează intrarea în ţară a Domnitorului Carol I, când la coborîrea din vaporul cu care a sosit pe Dunăre în portul Turnu Severin (la 8 Mai 1866), a declarat demnitarilor şi poporului ce-i ieşise întru întimpinare şi-l ovaţionau frenetic, următoarele prime cuvinte în limba română: „PUNÂND PICIORUL PE ACEST PĂMÂNT ROMÂNESC AM ŞI DEVENIT ROMÂN".

Deasupra, cu litere mari albe, se vede inscripţia „POSTA ROMÂNĂ" iar în partea de jos legenda „8 MAI 1866 TURNU SEVERIN".

Pe cele două laturi, stânga şi dreapta, se văd: cifra valoarei „1 LEU", mai jos cifrele anilor 1833—1933 iar de tot jos, în cele două colţuri, stema oraşului Turnu Severin.

III. IV.

Modelul IV, pentru valoarea de 2 Lei, compus de pictorul Constantinescu, arată la mijloc falnicul pod de peste Dunăre, construit de Impăratul Traian în anul 101 în dreptul oraşului Turnu-Severin, ale cărui rămăşiţe se mai pot vedea şi astăzi după mai bine de 18 secole. In părţi, doi soldaţi romani stau de strajă îmbrăcaţi în zale şi având fiecare paloş şi scut.

Pe latura de jos, spre stânga pe un fond alb, se află inscripţia „ROMANIA" iar spre dreapta, pe două rânduri, se vede legenda „CENTENARUL ORAŞULUI T. SEVERIN 1833—1933".

Cifra valoarei „2 LEI" este scrisă pe fond plin în cele două colţuri inferioare.

Această serie a fost dată în circulaţie la 2 Iunie 1933

No.	163	25	bani	verde oliv	2—2
„	164	50	„	albastru	4—3
„	165	1	— Leu	gri negricios	10—6
„	166	2	— Lei	negru şi verde	10—6

Tirajul acestei emisiuni a fost de 200.000 serii complete dinţate $14^1/_2 \times 14$.

I

I III

Semicentenarul Castelului Peleş

1933

In anul 1933, organizându-se jubileul de 50 ani al Castelului Peleş, Reşedinţa Regală de vară (1883—1933), Administraţia P.T.T. a emis o serie de timbre jubiliare compuse din 3 valori pe trei modele în cadre dreptunghiulare culcate.

Au fost imprimate în heliogravură la Fabrica de Tibre din Bucureşti, pe hârtie albă filigramată şi dinţată $14^1/_2 \times 14$.

Modelul I, pentru valoarea de 1 Leu, la mijocul cadrului, înfăţişează, pe două tablouri separate, busturile Regelui Carol I şi al Reginei Elisaveta care au înălţat acest măreţ Castel în anul 1883 destinându-l drept reşedinţă de vară a Casei noastre Regale.

Deasupra acestor tablouri se vede legenda „CASTELUL PELES", dedesubt inscripţia „POSTA ROMÂNĂ" iar pe cele două laturi sunt: pe cea stângă, Stema Casei Domnitoare de Hohenzolern, mai jos cifrele anului 1883 (când s'a construit Castelul Peleş) şi pe cea

dreaptă, sus, Stema Ţării, mai jos cifrele anului 1933 şi în colţul de jos cifra valoarei „1 Leu".

Modelul II, pentru valoarea de 3 Lei, înfăţişează efigiile marilor noştri Regi *Carol I, Ferdinand I şi Carol II,* în profil spre stânga, conturate pe un fond semicolorat într'un medalion circular aşezat în partea stângă a cadrului. In cealaltă parte se vede umbra Castelului Peleş şi a unui vultur mare care stă de veghe.

Inscripţia „POSTA ROMANA" se vede pe latura de jos iar mai sus cifrele anilor 1883—1933 şi cifra valoarei „3 LEI" pe un disc alb.

Modelul III, şi ultimul din serie, pentru valoarea de 6 Lei, înfăţişează la centru, în toată măreţia lui, Castelul Peleş între brazi şi cu cifrele anilor 1883—1933 alături.

Deasupra se vede inscripţia „CASTELUL PELES" iar dedesubt „POSTA ROMANA". Pe cele două părţi laterale se văd ramuri cu frunze de brad, cifra valoarei „6 Lei" şi Stema Mijlocie a Ţării.

No.	167	2 Lei	violet	15—15
„	168	3 „	sepia	20—20
„	169	6 „	roşu	35—35

S'au emis din aceste timbre 100.000 serii complete.

I. II. III.

Emisia de propaganda și Binefacere

(pentru „Munca noastră Românească" 1934)

In luna Aprilie 1934, organizându-se de către Liga Națională a Femeilor Române (L. N. F. R.) o expoziție de muncă românească (industrie casnică românească), Administrația Poștelor a emis o serie de timbre poștale de propagandă, cu câte un surplus de taxă de 1 Leu pentru fiecare valoare, surplus care s'a încasat în beneficiul Asociației L. N. F. R. care are drept țel desvoltarea și încurajarea muncii noastre naționale, în special valoroasa industrie casnică executată cu atâta dibăcie de mâinile sătencelor care nu pot fi înlocuite cu technica industrială modernă.

Seria a fost imprimată la Fabrica de Timbre din București în heliogravură, pe hârtie albă filigramată și dințată $14^1/_2 \times 14$.

Modelul I, pentru valoarea de 1 + 1 Lei, arată o troiță de lemn ridicată în vecinătatea unui sat.

Deasupra se vede inscripția „POSTA ROMANA" iar dedesubt legenda pe patru rânduri: „L. N. F. R. MUNCA NOASTRA ROMANEASCA" și cifrele valoarei „1 + 1 LEI" albe, pe un disc circular cu fond colorat.

Modelul II, pentru valoarea de „2 + 1 Lei" pe un cadru dreptunghiular culcat înfățișează o voioasă țărancă țesând într'un răsboi țărănesc, având alături valuri de țesături casnice. Inscripția „MUNCA NOASTRA ROMANEASCA" dedesubt, pe un singur rând. Cifra valoarei „2 Lei" se vede pe un disc colorat așezat în partea stângă având dedesubt inițialele L. N. F. R., iar pe partea dreaptă surplusul de taxă „+ 1".

Modelul III, pentru valoarea de 3 Lei + 1, arată pe un cadru ridicat, o țărancă voinică în straie naționale, torcând lângă o troiță de lemn. Restul inscripției la fel ca la modelele precedente.

No. 170	1 + 1	Lei	brun negricios	8—8
„ 171	2 + 1	„	albastru	10—10
„ 172	3 + 1	„	verde negricios	15—15

Tirajul: 100.000 serii complete.

MAMAIA 1934

Jamboreea Națională dela Mamaia 1934

La 8 Iunie 1934, cu ocazia deschiderii Jamboreei naționale dela Mamaia, s'a aplicat pe seria de timbre cercetășești emise în anul 1933 (Jamboreea Sibiu) supratipăritura reprodusă alături, în coloare neagră sau aurie.

Această supraimprimare amintește subiecte maritime și anume: pe un spațiu în formă de scut se înfățișează un vapor pe valurile mării, un vultur de mare cu un pește în gheare și un far.

No. 173	25 + 25	bani		8—8
„ 174	50 + 50	„		10—10
„ 175	1 + 1	Leu		15—15
„ 176	2 + 2	Lei		20—20
„ 177	3 + 3	„		30—30
„ 178	6 + 6	„		40—40

Această supraimprimare s'a aplicat pe 50.000 serii complete.

I. II.

Săptămână fructelor
1934

La 14 Septemvrie 1934, organizându-se în toată ţara o expoziţie târg de fructe pe timp de o săptămână (14—21 Septemvrie), pentru intensificarea propagandei acestei expoziţii Administraţia P.T.T. a emis o serie de timbre în acest scop compusă numai din 2 valori. Modelele sunt formate de pictorul Murnu pe 2 cadre dreptunghiulare în sus şi au fost imprimate în fotogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie filigramată.

Modelul I, pentru valoarea de 1 Leu, arată bucuria unui copil când vede struguri.

Deasupra se află scrisă, pe trei rânduri cu litere majuscule colorate, inscripţia „ROMANIA-SĂPTĂMÂNA FRUCTELOR" iar mai jos, spre dreapta, durata expoziţiei: „14—21 Septemvrie 1934".

Dedesubt cifra valoarei „1 LEU" şi legenda „STRUGURII DAU SĂNĂTATE".

Al doilea model, pentru valoarea de 2 lei, arată pe un fond semicolorat o ţărancă purtând un coş încărcat cu felurite fructe. Deasupra aceleaşi inscripţii şi legenda ca şi la modelul I. Pe cele două laturi se văd chenare formate din diferite fructe. Cifra valoarei „2 Lei" se află în colţul stâng de jos iar pe tot restul laturei de jos se dă populaţiei următorul îndemn: „CONSUMAŢI CÂT MAI MULTE FRUCTE!"

No. 179	1	Leu	verde	20—20
„ 180	2	Lei	brun lila	20—20

S'au emis 100.000 serii complete dinţate $13^1/_2$.

I. II.

Martirii Neamului

1935

La 28 Februarie 1935 s'a emis o serie de timbre care comemorează 150 ani dela martirizarea de către Maghiari a nemuritorilor luptători naţionali ardeleni: „Horia, Cloşca şi Crişan". Seria se compune din 4 valori cu patru modele separate, formate de pictorul St. Constantinescu pe cadre dreptunghiulare culcate, în care se arată chipurile celor trei martiri şi cifrele anului 1785.

Au fost imprimate în heliogravură la Bucureşti, pe hârtie filigramată.

III. IV.

No. 181	1	Leu violet	6—6
„ 182	2	Lei verde	8—8
„ 183	6	„ maron	20—20
„ 184	10	„ albastru	30—30

Tirajul 200.000 serii complete, dinţate $13^1/_2$.

I. II. III.

8 Iunie 1935: al 5-lea an dela Restauraţie (Seria O. E. T. R.)

Ziua de 8 Iunie, după dorinţa şi hotărîrea M. S. Regelui Carol II, pe lângă zi de sărbătoare naţională a Restauraţiei a mai fost proclamată şi ziua O.E.T.R.-ului (Organizaţia Educaţia Tineretului Român) transformată în timpul din urmă în „STRAJA TARII" care se desvoltă uimitor.

Pe lângă alte mijloace permanente de propagandă şi desvoltare a acestei organizaţii, Administraţia P.T.T., care totdeauna a stat alături de ori ce organizaţii de acest fel, în fiecare an emite câte o serie de timbe poştale cu supratxă în beneficiul *„Strajei Ţării"*.

Aşa, la 8 Iunie 1935, sărbătorindu-se pe lângă al 5-lea an de Restauraţie şi ziua Tineretului român, s'a emis o serie de timbre poştale cu supratxă, înfăţişând pe cele cinci modele care o compun, diferite scene şi îndeletniciri străjereşti. Pe modelul valoarei de 6 Lei + 1 leu este reprezentat „MARELE STRAJER" M. S. Regele Carol II în uniformă de cercetaş iar pe fiecare din aceste timbre, pe lângă celelalte inscripţii, se reproduc emblema şi iniţialele O.E.T.R. aşa cum se văd în cele cinci modele din prezenta lucrare.

IV. V.

Seria compusă din 5 valori a fost executată la Fabrica de Timbre din Bucureşti (in heliogravură), pe hârtie albă filigramată şi dinţată 13½.

No.	185	25	Bani	gri negricios		10—10
„	186	1 —	Leu	violet		20—20
„	187	2 —	Lei	verde		25—25
„	188	6 + 1	Leu	brun lila		35—35
„	189	10 + 2	Lei	albastru		50—50

S'au emis numai 50.000 serii complete.

10 Mai 1936:

Jubileul de 70 ani al Dinastiei Domnitoare de Hohenzollern şi Expoziţia »Luna Bucureştilor«

La 10 Mai 1936 sărbătorindu-se jubileul de 70 ani dela întemeierea Dinastiei Noastre Domnitoare de Hohenzollern (vechea Casă Domnitoare a strămoşilor M. S. Regelui Carol II.) şi în acelaş timp inaugurându-se expoziţia „Luna Bucureştilor" (31 Mai), s'a emis o nouă marcă poştală jubiliară şi comemorativă pe care se menţionează aceste două evenimente.

Modelul înfăţişează efigia M. S. Regelui Carol II conturată în relief spre stânga. In faţa efigiei se află cifra valoarei „6 Lei" având dedesubt cuvântul „POSTA" iar ceva mai jos se vede scris, pe trei rânduri, cu litere şi cifre albe, „LUNA BUCUREŞTILOR 1936". In colţul stâng de jos este vechea Stemă mijlocie a Ţării. Pe latura de jos este scris cu litere mari albe inscripţia „ROMANIA" iar deasupra acesteia, în partea dreaptă, cifrele anilor 1866—1936 pe două rânduri. Totul pe un fond cadrilat.

După model şi execuţie această marcă poate fi considerată ca făcând parte din cele mai frumoase *Jubiliare româneşti.*

A fost imprimată în heliogravură la Fabrica de Timbre din București, pe hârtie albă filigramată.

Această marcă s'a vândut numai la Oficiul Poștal care a funcționat în interiorul *Expoziției Luna Bucureștilor,* cu o suprataxă de 1 Leu în beneficiul Municipiului București pentru acoperirea cheltuelilor cu organizarea Expoziției.

No. 190 6 (+ 1) Lei roșu 30—30

S'au ems numai 100.000 bucăți dințate $13^1/_2$.

I.

II.

Emisiunea O.E.T.R. (Costume naționale) 8 Iunie 1936

La 8 Junie 1936 (ziua Restaurației și a Tineretului) s'a emis o serie de timbre cu o suprataxă în beneficiul O. E. T. R.-ului. Această serie, cu modele pe cadre în poziții diferite, arată cele mai alese costume naționale

III. IV.

V. VI. VII.

din toate ținuturile noastre românești și a fost făcută pentru ca să intentifice propaganda neîntrecutelor noastre porturi naționale. Cele șapte modele arată următoarele costume naționale femeești sau bărbătești:

Valoarea de 50+50 bani un port femeiesc din Oltenia, cea de 1+1 lei unul din Banat, cea de 2+1 lei unul din Săliște, cea de 3+1 lei unul din Hațeg, cea de 4+2 lei un port național bărbătesc din Gorj, cea de 6+3 lei un port femeiesc din Neamț iar valoarea de 10+5 lei două porturi naționale, femeiesc și bărbătesc, din Bucovina. Pe fiecare din aceste timbre, pe lângă chipul cu port național ce'l înfățișează, se mai arată și construcții, biserici și alte priveliști din ținutul respectiv. Asemenea mai poartă emblema cu inițialele O. E. T. R., cifrele valoarei cu suprataxa, denumirea ținutului respectiv cum și inscripția „POSTA ROMANA" sus iar jos „8 Iunie 1936".

Au fost imprimate în heliogravură la Fabrica de Timbre din București pe hârtie filigramată.

Dantelajul obișnuit $13\ /_{4}$.

No.	191		50+50	bani brun	3— 3
„	192	1+1	—	Leu violet	5— 5
„	193	2+2	—	Lei verde albăstrui	7— 7
„	194	3+1	—	„ roșu	10—10
„	195	4+2	—	„ roșu portocaliu	15—15
„	196	6+3	—	„ gri negricios	20—20
„	197	10+5	—	„ albastru	30—30

Tirajul a fost de 100.000 serii complete.

I. II. III.

Jamboreea Braşov
1936

Organizându-se „Jamboreea Naţională dela Braşov", s'a emis o serie de timbre poştale la 20 August 1936 cu o supratxă în beneficiul acestei organizaţii, egală cu taxa poştală.

Ea se compune din trei valori în trei modele diferite pe cadre dreptunghiulare în sus, anume: *primul,* pentru valoarea de 1 Leu + 1 înfăţişează pe un fond plin insigna Cercetăşiei româneşti cu inscripţiile: în partea de sus „ROMANIA POSTA" iar dedesubt cifra valoarei 1 Leu + 1 şi legenda „JAMBOREEA NAŢIONALĂ BRAŞOV 1936"; *al doilea model,* pentru valoarea de 3 Lei +3 arată „Crinul Cercetăşesc" pe un fond licărit de forme multiple asemănătoare acestui crin. Restul inscripţiei la fel ca la modelul precedent iar *modelul III* şi ultimul din serie, pentru valoarea de 6 Lei + 6, arată pe lângă celelalte inscripţii şi legenda din modelele precedente, stema oraşului Braşov.

Au fost executate la Fabrica de Timbre din Bucureşti în heliogravură pe hârtie albă filigramată.

Dantelarea: $13^1/_2$.

No.	198	1 Leu + 1 albastru	15—15
„	199	3 Lei + 3 brun negricios	20—20
„	200	6 „ + 6 roşu	30—30

Tirajul 60.000 serii care s'au vândut numai în serii complete.

I. II. III.

Prima Expoziţie Marinărească
1936

In Octomvrie 1936, organizându-se prima Expoziţie Marinărească la Bucureşti, s'a emis o serie de timbre poştale cu o supratxă în beneficiul Organizaţiei Expoziţiei. Seria o formează 3 valori pe trei modele compuse de pictorul Stubei care a compus şi minunata serie jubiliară „Marina" din 1931 când s'a sărbătorit semicentenarul Şcoalei Navale Române.

Primul model, pentru valoarea de 1 + 1 Leu, arată întâiul submarin românesc „Delfinul" executând în larg exerciţii de scufundare şi eşire la suprafaţă *al doilea model,* pentru valoarea de 3+2 Lei, arată Bricul Mircea (Vechiul Bastiment Şcoală) cu pânzele desfăcute, luptându-se cu valurile în largul mării *iar al treilea model,* pentru valoarea de 6+3 Lei, arată un vapor românesc din S.M.R. (Serviciul Maritim Român) plutind printre valuri.

Fiecare dintre aceste modele poartă în partea de sus legenda „PRIMA EXPOZITIE MARINAREASCA" iar în cea de jos inscripţia „POSTA ROMANA" şi cifrele valoarei.

Au fost imprimate în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie albă filigramată şi dinţate $13^1/_2$.

No.	201	1 + 1 Lei violet	30—30
„	202	3 + 2 „ ultramarin	40—40
„	203	6 + 3 „ roşu	40—40

Tirajul 50.000 serii complete.

1 Decemvrie 1936

La 1 Decemvrie 1936, sărbătorindu-se 18 ani dela alipirea Ardealului şi 16 ani dela formarea Micii Înţelegeri, cu care ocazie s'a inaugurat Arcul de Triumf, renovat, din Bucureşti, două timbre poştale aflate în circulaţie care înfăţişează bustul M. S. Regelui Carol II (cel de 7.50 Lei ultramarin şi cel de 10 Lei albastru) au primit câte o supra-imprimare de culoare roşie în felul următor: pe latura stângă şi de jos în sus „CEHOSLOVACIA", pe cea dreaptă dar de sus în jos „YUGOSLAVIA", iar deasupra cuvântului „POSTA" cifrele anilor 1920—1936.

Astfel, se arată deodată pe aceste două timbre poştale numele celor trei ţări care compun Mica Înţelegere: Cehoslovacia, România şi Yugoslavia.

No.	204	7.50	Lei ultramarin	50—50
„	205	10	„ albastru	50—50

S'a aplicat această supraimprimare pe 50.000 perechi din aceste mărci.

Inainte de a încheia prezentul capitol trebue să atragem atenţia filateliştilor asupra faptului că, supra-imprimările amintite mai sus au fost aplicate şi fals pe mărci originale.

I. II.

Jubileul de 100 ani

dela naşterea scriitorului Ioan Creangă

1937

La 15 Mai 1937 s'a emis o serie de timbre poştale cu scopul de a comemora 100 ani dela naşterea marelui Dascăl şi Povestitor naţional Ioan Creangă (1837—1937).

Două modele pe cadre dreptunghiulare culcate se repetă formând seria de 4 valori.

Primul model, pentru valorile de 2 şi 4 Lei, arată faţada casei ţărăneşti din Humuleşti în care s'a născut scriitorul Ioan Creangă acum 100 de ani, având deasupra inscripţia: „ROMANIA-POSTA", jos legenda „IOAN CREANGA, HUMULESTI 1837-1937" iar în părţi cifrele valoarei exprimate în Lei.

Al doilea model, pentru valorile 3 şi 6 Lei, înfăţişează chipul scriitorului Ioan Creangă cu aceleaşi inscripţii ca şi la modelul precedent.

Seria a fost executată în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie albă filigramată.

No.	206	2	Lei verde	20—20
„	207	3	„ roz carmin	20—20
„	208	4	„ violet	20—20
„	209	6	„ brun	20—20

Tirajul: 75.000 serii complete, dinţate $13^1/_2$.

I. II.

Emisia de propagandă şi binefacere pentru U.F.S.R. 8 Iunie 1937

Ziua de 8 Iunie 1937, sărbătoarea Restauraţiei şi a Tineretului românesc, a prilejuit emiterea unei noui serii de timbre poştale cu un surplus de taxă în beneficiul U.F.S.R.-ului (Uniunea Federaţiilor Sportive Române) cu subiecte din viaţa sporturilor practicate de tineretul nostru

Seria este de 8 valori pe 8 modele compuse de talentatul nostru pictor Stubei, modele care înfăţişează — în toată splendoarea lor — exerciţii sportive executate de tineretul nostru în frunte cu M. S. Regele Carol II, pasionat vânător.

Primul model, pentru valoarea de 25 + 25 Bani, arată un joc de foot-ball; *al doilea,* pentru valoarea de 50 + 50 Bani, concursuri de înot; *al treilea,* pentru valoarea de 1 + 0.50 Lei, înfăţişează un aruncător de uliţă (lance); *al patrulea,* pentru valoarea de 2 + 1 Lei, arată sportul de iarnă cu skiurile; *al cincilea,* pentru valoarea de 3 + 1 Lei, înfăţişează pe M. S. Regele Carol II. cu arma la vânătoare; *al şaselea,* pentru valoarea de 4+1 Lei, înfăţişează plăcutul sport de contaj; *al şaptelea,* pentru valoarea de 6+2 Lei, arată nobilul sport „călăria" (sărituri peste obstacole) şi în fine *ultimul model,* pentru valoarea de 10+4 Lei, înfăţişează adunarea iniţiatorilor care au întemeiat Uniunea Federaţiilor Sportive Române în anul 1912.

III. IV. V.

VI. VII. VIII.

Toate aceste modele, pe lângă subiectele şi cifrele valorilor arătate, mai poartă şi inscripţia „POSTA ROMANIA", emblema Străjeriei cu iniţiativele U.F.S.R. şi data „8 Iunie 1937".

Au fost imprimate la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie albă filigramată obişnuit. Dinţajul ce li s'a aplicat este de 13½.

No.	210		25	+	25	Bani	brun-negricios	2—2
„	211		50	+	50	„	maron	3—3
„	212	1	—	+	0	50 „	violet	5—5
„	213	2	—	+	1	— Leu	verde negricios	8—8
„	214	3	—	+	1	— „	lila-roşu	10—10

No. 215 4 — + 1 — „ roşu portocaliu 15—15
„ 216 6 — + 2 — „ carmin profund 25—25
„ 217 10 — + 4 — „ albastru 40—40

Tirajul a fost 100.000 serii complete, iar din valorile mici s'a tras separat 100.000 din primele 3 valori (de 25, 50 bani şi 1 Leu) iar din valorile de 2, 3 şi 4 Lei câte 25.000 bucăţi în plus.

Emisiunea comemorativa »Mica Antantă«
1937

La 1 Iulie 1937 s'a emis o serie de timbre poştale în scop de propagandă pentru a se arată unitatea de vederi şi solidaritatea dintre cele trei state care compun Mica Inţelegere: „ROMANIA—JUGOSLAVIA şi CEHOSLOVACIA". Celelalte două state au emis şi ele câte o astfel de serie de mărci poştale tot din câte 2 valori cu subiect comun, legenda „PETITE ENTENTE" şi trei inele unite cari ori cum ar fi învârtite nu se pot desface, simbolizând nedespărţirea celor trei state care compun „Mica Antantă".

Valorile au fost alese în spiritul tarifului internaţional în vigioare între aceste ţări, anume: primele valori de 7.50 lei, 3 Dinari Jugoslavi şi 2 Koroane Cehe pentru francarea unei scrisori simple adresată în ori care din

aceste trei ţări, apoi celelalte valori de 10 Lei, 4 Dinari şi 2,50 Koroane pentru francarea unei scrisori externe în relaţiile cu celelalte state din Uniunea Poştală Universală.

Pe modelul mărcilor noastre se înfăţişează Mănăstirea „Curtea de Arges", Mausoleul Dinastiei Domnitoare Române.

Pe modelul Jugoslaviei se înfăţişează Catedrala şi Mausoleul Dinastiei Carageorgevici a Jugoslaviei la Oplenaţ iar pe modelul Cehoslovaciei este înfăţişat vechiul Castel al Habsburgilor, din Praga, actuala reşedinţă a Preşedintelui Republicei Cehoslovace cum şi vechea Catedrală St. Vid.

No. 218 7.50 Lei ultramarin 20—8
„ 218 10.— Lei albastru 25—18
Tirajul foarte mare.

I. II. III.

Olympiada Balcanică
1937

La 1 Septemvrie 1937 începându-se la Bucureşti desfăşurarea jocurilor atletice în cadrul Olympiadei a VIII-a Balcanice, la care au participat echipe din toate ţările balcanice, Administraţia Poştelor noastre a emis o serie de timbre cu subiecte atletice şi supratază de 1 Leu la fiecare valoare în beneficiul organizării Balcaniadei.

IV. V.

Seria este din 5 valori respectiv 5 modele cu subiecte atletice, pe cadre simple dreptunghiulare în sus, compuse de J. B. (Joana Basarab, urmaşa talentatului pictor Bassarab) şi a fost executată în heliogravură la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe hârtie cu filigramul obişnuit şi dinţată 13½.

Primul model, pentru valoarea de 1 + 1 Leu, arată un atlet plecând într'o probă de alegări; *al doilea*, pentru valoarea de 2 + 1 Lei, pe un atlet aruncând sulita; *al treilea* pentru valoarea de 4 + 1 Lei pe un alergător sărind obstacole; *al patrulea*, pentru valoarea de 6 + 1 Lei, pe un altul rupând sfoara la sosirea dintr'o alergare şi, în fine *al cincilea*, pentru valoarea de 10 + 1 Lei, arată un atlet executând săritura liberă în înălţime.

Toate aceste modele, pe lângă subiectele arătate şi cifrele valorilor, mai poartă inscripţia „ROMANIA-POSTA", legenda „BALCANIADA VIII ATLETISM" şi cifrele anului 1937.

No. 220	1 + 1 Leu	violet		10—10
„ 221	2 + 1 Lei	verde		12—12
„ 222	4 + 1	„	roşu oranj	15—15
„ 223	6 + 1	„	brun roşcat	20—20
„ 224	10 + 1	„	albastru	30—30

Tirajul: 100.000 serii complete.

Blocul comemorativ „Voevodul Mihai"
1937

In ziua de 25 Octomvrie 1937, sărbătorindu-se a 16-a aniversare *a Măriei Sale Marelui Voevod Mihai de Alba Iulia,* odată cu înălţarea Sa la gradul de Sublocotenent în Armata Română, Administraţia P.T.T. din dorinţa M. S. Regelui Carol II a emis un bloc comemorativ compus din patru timbre aflate în curs, în patru culori, cu chipul M. S. Regelui Carol II. cărora li s'au supra-imprimat cu negru alte valori peste cele care le aveau aceste modele anume: 20 Lei peste 2 Lei verde, 10 Lei peste 6 Lei brun roşcat, 2 Lei peste 20 Lei oranj şi 6 Lei peste 10 Lei albastru.

Seria a fost imprimată pe hârtie albă simplă şi dinţată 13½ la Fabrica de Timbre din Bucureşti.

In partea de sus poartă data Comemorativă: „25 OCTOMVRIE 1937", iar în cea de jos legenda

de circumstantă „INALTAREA LA GRADUL DE SUBLOCOTENENT A MARIEI SALE MARELUI VOEVOD MIHAI".

Din acest bloc dințat după cum s'a menționat mai sus, cele patru bucăți timbre care-l compun, se puteau despărți fiecare dintre ele și se putea franca ori ce fel de corespondență poștală internă sau externă.

No. 225	2	pe 20	Lei	oranj	25—25
„ 226	6	10	„	albastru	25—25
„ 227	10	6	„	brun roșcat	25—25
„ 228	20	2	„	verde	25—25
In bloc					100—100

Tirajul: 100.000 blocuri.

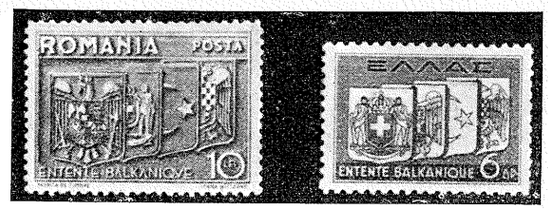

Antanta Balcanică

1938

La 10 Februarie 1938 s'a emis și la noi o serie de timbre poștale compusă din 2 valori alese în spiritul tarifului poștal extern anume: de 7.50 Lei în relațiile cu statele care formează Înțelegerea Balcanică și de 10 Lei pentru celelalte State.

Modelul, același pe ambele valori, este compus de urmașa marelui pictor Basarab, Joana Bassarab și cuprinde Stemele celor patru țări care compun Înțelegerea Balcanică anume: Stema României, a Greciei, a Turciei și la urmă a Jugoslaviei.

Asemenea și celelalte trei state: Jugoslavia, Turcia și Grecia au emis din aceste mărci poștale ca ale noastre, arătate mai sus, începând fiecare așezarea stemelor cu a sa proprie după cum se pot vedea toate reproduse aci.

Acest model unic, ales de toate patru statele care formează Antanta Balcanică, simbolizează amiciția dintre acestea și o perfectă unitate de vederi prevăzută în pactele respective.

Imprimirea celor emise de Administraţia Poştelor noastre s'a făcut obişnuit, în heliogravură, la Fabrica de Timbre din Bucureşti, pe hârtie albă filigramată şi dinţată 13½.

No. 229	7.50	Lei	ultramarin	15—5
„ 230	10.—	„	albastru	20—5

Tirajul mult mai mare ca de obiceiu fiind emise în scop de propagandă peste hotare.

I. II. III.

Emisiunea comemorativă »Constituţia« 27 Februarie 1938

La 10 Mai 1938, marea sărbătoare naţională pentru toată suflarea românească, Administraţia P.T.T. a emis o serie de timbre comemorând însă votarea nouei Constituţii Regele Carol II, din ziua de 27 Februarie 1938.

Modelele, executate la Fabrica de Timbre din Bucureşti şi imprimate în heliogravură pe hârtie filigramată, pe lângă inscripţiile „ROMANIA" „POSTA", cifrele valorilor exprimate în Lei, fiecare mai poartă şi legenda circumstanţială „CONSTITUTIA 27 FEBRUARIE 1938". Intre inscripţii şi legendă este reprezentantă efigia *M. S. Regelui Carol II* în profil, la stânga pe primul model pentru valoarea de 3 Lei, la dreapta pe al doilea pentru valoarea de 6 Lei, având în faţă emblemele tuturor Provinciilor

noastre: Vulturul Munteniei, Capul de Zimbru al Moldovei, Basarabiei şi Bucovinei, a Dobrogiei (cei doi delfini), a Transilvaniei şi a Banatului, aşezate toate în jurul Stemei Casei de Hohenzollern. Pe ultimul model al valoarei de 10 Lei *Efigia M. S. Regelui Carol II* este în profil la dreapta.

No. 231	3	Lei	roşu carmin	7—5
„ 232	6	„	brun roşcat	15—10
„ 233	10	„	albastru	25—15

Tirajul 100.000 serii complete dantelate: 13½.

Comemorarea a 20 ani dela Unire şi Expoziţia luna Bucureştilor 1938

O marcă comemorativă în valoare de 6 Lei cu suprataxă de 1 Leu, a fost emisă de Admiraţia P.T.T. la 24 Maiu 1938, cu ocazia comemorării a 20 ani dela Unirea Provinciilor româneşti (1918—1938).

Paralel marca mai aminteşte şi durata „Expoziţiei Bucureştilor" din acest an: 9 Maiu —9 Iunie.

Modelul, executat la Fabrica de Timbre din Bucureşti pe un cadru dreptunghiular culcat, înfăţişează în partea stângă efigia M. S. Regelui Carol II în profil spre dreapta, într'un medalion circular cu fond alb iar alături, în partea dreaptă, Stema Ţării înconjurată de emblemele diferitelor Provincii pe conturul hârţii României (semi colorată).

Inscripţia „ROMANIA-POSTA", cifra valoarei 6 + 1 Lei şi cifrele anilor 1918—1938 se văd scrise în partea de sus iar în partea de jos este legenda „9 Maiu—9 Iunie LUNA BUCURESTILOR".

Marca a fost imprimată (nu destul de clar) pe hârtie filigramată la Fabrica de Timbre din București.

No. 234 6 + 1 Lei roșu violet 20—20

Tirajul: 100.000 bucăți dantelate 13½.

I. II. III.

Emisiunea »Straja Țării« 8 Iunie 1938

Cu ocazia marei sărbători naționale dela 8 Iunie 1938, când s'a sărbătorit ziua Restaurației și a Tineretului nostru, Administrația P.T.T. a emis și dat în circulație, cu un surplus de taxă până la valoarea de 6 Lei, o bogată serie de timbre străjerești, pe modele dreptunghiulare în sus compuse de pictorii Stubei și A. Bordenache, cari în colori și desene alese pentru fiecare model — pe lângă legenda „STRAJA TARII 8 IUNIE 1938" și inscripția, obligatorie pe toate mărcile poștale, „ROMANIA-POSTA" cum și cifrele valoarei în bani sau Lei — înfățișează distinse chipuri domnitoare din Țările Române, în umbra sau în apropierea emblemei Străjii Țării anume: pe valoarea de 25 + 25 bani DIMITRIE CANTEMIR; pe cea de 50+50 bani MARIA DOAMNA soția lui Ștefan cel Mare; pe cea de 1+1 Lei MIRCEA CEL MARE; pe valoarea de 2+2 lei CONSTANTIN BRANCOVEANU

IV. V. VI.

(1688—1714, care ar constitui și jubileul de 250 ani dela nașterea Domnului Român martirizat, după cum se știe, pentru credința strămoșească creștină); pe valoarea de 3+2 Lei viteazul domn „STEFAN CEL MARE"; pe cea de 4+2 Lei Domnitorul CUZA VODA; pe cea de 6+2 Lei MIHAI VITEAZUL; pe cea de 7.50 Lei REGINA ELISAVETA iar pe cele trei mari valori care urmează sunt reprezentate chipurile marilor noștri Regi: pe valoarea de 10 Lei efigia spre stânga a M. S. Regelui Carol II, conturată la mijlocul emblemei Străjii Țării; pe cea de 16 Lei bustul Regelui Ferdinand și, în fine, pe valoarea de 20 Lei al Regelui Carol I.

Imprimarea lor s'a făcut în heliogravură la Fabrica de Timbre din București, pe hârtie filigramată și dințate 13½.

VII. VIII. IX.

X. XL

No.	235		25 +	25	bani	gri negricios	2—2
„	236		50 +	50	„	maron	3—3
„	237	1	— + 1	—	Leu	violet negricios	6—6
„	238	2	— + 2	—	„	verde	10—10
„	239	3	— + 2	—	„	roşu-violet	15—15
„	240	4	— + 2	—	„	roşu oranj profund	20—20
„	241	6	— + 2	—	„	brun roşcat	25—25
„	242	7	50 +		„	ultramarin deschis	25—25
„	243	10	—		„	albastru	30—30
„	244	16	—		„	negru verzui	40—40
„	245	20	—		„	roşu portocaliu	50—50

Emisia jubiliară „Pictorul Grigorescu"
1938

Tot în luna Iunie 1938 s'a dat în circulaţie de către Administraţia P. T. T. o nouă serie de timbre poştale, cu o supra-texă de 1 Leu la fiecare valoare în beneficiul operelor de cultură naţională. Această serie are menirea să comemoreze 100 ani dela naşterea marelui nostru pictor N. Grigorescu (născut 27 V. 1838, mort 2 VIII 1907).

Cinci valori respectiv cinci modele pe cadre dreptunghiu are culcate compun seria.

I. IV. V.

Pe fiecare din modele, pe lângă inscripţia „ROMANIA POSTA", cifrele valorilor exprimate în Lei şi legenda „1838 N. GRIGORESCU 1938" se mai înfăţişează câte o copie din următoarele opere ale pictorului comemorat anume: pe valoarea 1+1 Lei tabloul zis „Primăvara"; pe cea de 2+1 Lei un convoiu de prinzonieri (scenă din războiul 1877—78); pe valoarea de 4+1 Lei „Intoarcerea dela târg"; pe cea de 6+1 Lei „Rodica" şi în fine, pe ultima valoare, 10+1 Lei, autoportretul marelui pictor.

Au fost executate la Fabrica de Timbre din Bucureşti în heliogravură, pe hârtie filigramată.

No.	246	1 + 1	Lei	albastru	6—6
„	247	2 + 1	„	verde	10—10
„	248	4 + 1	„	roşu	1J—10
„	249	6 + 1	„	brun roşcat	15—15
„	250	10 + 1	„	albastru	20—20

Tirajul: 100.000 serii, dinţate $13^1/_2$.

II. III

C. Timbrele Speciale „Poșta Aeriană“

La noi a început a se transporta corespondența poștală pe cale aeriană, adică prin avion, în anul 1920.

Aceste transporturi poștale aeriene se făceau atunci cu avioanele Societății particulare A.R.P.A.

Pentru acest serviciu poștal aerian se încasa o supratază peste cea poștală iar pe unele corespondențe se aplicau ștampile speciale ca cea reprodusă alături, care indica și supratasa aeriană separat de francatura poștală obișnuită.

La 1 Septembrie 1928 Administrația Poștelor a emis primele timbre speciale pentru poșta aeriană, cu indicația textuală „POSTA AERIANA“.

Un singur model se repetă completând seria de 3 valori și arată un avion biplan sburând spre dreapta peste o țarină unde plugarii noștri se văd la arat cu plugul tras de câte 4 boi. Pe corpul avionului se vede scris cu litere colorate „C-RAIU“, numele Căpitanului Craiu din aviație.

De jur împrejurul cadrului este un chenar lat întrerupt pe latura superioară de inscripţia în litere mari albe pe un fond colorat: „ROMANIA", pe cea de jos de indicaţia „POSTA AERIANA" iar în colţul stâng inferior de cifra valoarei exprimată în Lei.

Mărcile au fost tipografiate pe hârtie cu filigram „liniile ondulate" orizontal sau vertical şi dinţate 13½.

No. 1	1	Leu brun lila	20—25
„ 2	2	Lei albastru	25—25
„ 3	5	„ roşu	35—35

Tirajul: 100.000 serii complete.

In Iunie 1930 un mic stoc din aceste timbre ce mai rămăsese neîntrebuinţate au fost supratipărite cu inscripţia „8 IUNIE 1930" (ziua Restauraţiei).

No. 4	1	Leu brun lila	30—30
„ 5	2	Lei albastru	40 – 40
„ 6	5	„ roşu	60—60

Timbrele cu această supratipăritură „8 IUNIE 1930" sunt rare şi foarte căutate şi în special cele cu filigramul vertical ajung la o frumoasă valoare filatelică.

* * *

Tot în anul 1930 s'a emis o nouă serie de timbre pentru poşta aeriană cu un model unic pentru întreaga serie, compus de pictorul Basarab care într'un cadru dreptunghiular ridicat a înfăţişat bustul M. S. Regelui Carol II în uniforma şi cu chipiul de aviator pe cap privind scrutător spre stânga unde, printre nori, se zăreşte un avion în sbor pe deasupra Carpaţilor.

In partea de jos, sub bust, se vede scrisă cu litere mari albe, pe fond colorat, inscripţia „ROMANIA" şi indicaţia textuală „POSTA AERIANA" pe două rânduri iar cifrele valoarei sunt sus, în colţul stâng, pe fond colorat scrise cu caractere mari albe, exprimate în Lei.

Seria a fost executată la Fabrica de Timbre din Bucureşti în heliogravură, pe hârtie azurată (albăstruie), fără filigram şi dinţată 13½.

No. 7	1	Leu violet închis	15—10
„ 8	2	Lei verde	20—15
„ 9	5	„ brun	30—20
„ 10	10	„ albastru	40—25

Tirajul a fost de 200.000 serii.

* * *

I.

II. III.

O altă serie de timbre „Poşta-Aeriană" s'a emis în anul 1931, tipografiată la Bucureşti de Fabrica de Timbre, pe hârtie cu filigram şi dinţată 13½.

Primele patru modele din această serie sunt compuse de pictorul Basarab care, în aceleaşi cadre dreptunghiulare şi cu aceleaşi inscripţii din trecut, înfăţişează

IV. V.

diferite tipuri de avioane românești, în sbor deasupra diferitelor regiuni din țară.

Al cincilea model este compus de pictorul G. Chirovici care tot la mijlocul unui cadru dreptunghiular culcat, ceva mai mic ca celelalte, având pe margini chenare formate din frunze, înfățișează o formație de avioane de vânătoare în sbor printre nori.

No. 11	2 Lei	verde	5—3
„ 12	3 „	roșu	8—4
„ 13	5 „	bistru	10—8
„ 14	10 „	albastru	20—15
„ 15	20 „	violet închis	40—25

Tirajul: 200.000 serii.

D. Timbrele poștale oficiale

(De serviciu)

(Timbrele poștale speciale pentru francarea corespondențelor oficiale emanate dela autorități)

Odată cu Autonomia Poștelor, în 1929, toate autoritățile și instituțiile de Stat, Județ și Comună, care până atunci se bucurau de gratuitatea expedierei corespondențelor prin intermediul Poștei, au fost obligate să francheze toată corespondența, adică să plătească taxele poștale la fel ca și publicul.

Guvernul a aprobat acest drept Poștei pentru a-și echilibra bugetul căci Administrația Poștelor, odată declarată autonomă, trebuia să se întrețină din veniturile proprii și cum această corespondență oficială emanată dela autorități și instituții era cam $^1/_4$ din toată corespondența manipulată, necesita personal și materiale poștale care trebuiau plătite.

Pentru francarea tuturor corespondențelor poștale expediate de autorități s'au emis timbre poștale speciale numite „Timbre Poștale Oficiale" care după ce erau cumpărate dela Poștă puteau fi întrebuințate numai de către autorități și numai pe corespondența oficială învestită cu sigiliile cu armele țării ale autorităților respective.

Primele timbre oficiale la noi au fost emise și date în circulație în anul 1929.

Modelul este simbolic și pentru întreaga serie compusă din 10 valori. S'a întocmit la Fabrica de Timbre

I. II.

din Bucureşti unde s'a şi imprimat în heliogravură. Acest model înfăţişează pe un drapel naţional stemele Provinciilor noastre aşezate astfel: la mijloc „Vulturul Munteniei" având la dreapta Capul de Zimbru Moldovenesc, la stânga emblema Banatului iar dedesubt a Transilvaniei, toate înconjurate de ramuri înfrunzite. Drapelul naţional împreună cu stemele sunt sub protecţia unui aprig vultur cu aripile întinse.

In partea stângă de jos, pe un spaţiu alb, se vede scrisă pe două rânduri, cu litere colorate, indicaţia textuală „TIMBRU OFICIAL" iar dedesubt, cu litere mari „ROMANIA".

Cifrele valoarei se văd tot în partea de jos însă la dreapta, scrise în alb şi exprimate în Bani sau Lei pe un fond colorat în formă de scut care susţine Coroana Regală.

Sunt imprimate pe hârtie filigramată cu filigramul „liniile ondulate" şi dantelate $13^1/_2$.

No.	1	25	bani	portocaliu	1—1
„	2	50	„	bistru închis	2—2
„	3	1—	Lei	lila închis	3—1
„	4	2—	„	verde	4—1
„	5	3—	„	roşu	5—2
„	6	4—	„	oliv închis	8—4
„	7	6—	„	albastru verzui	10—2

No.	8	10—	„	albastru	20—5
„	9	25—	„	vişiniu	45—10
„	10	50—	„	violet	85—80

* * *

Aceiaşi serie a primit în 1930 o supratipăritură comemorativă cu tuş negru fără să le schimbe valoarea, anume: „8 IUNIE 1930" pentru ziua Restauraţiei.

No.	11	25	bani		1—1
„	12	50	„		2—2
„	13	1—	Lei		2—1
„	14	2—	„		3—1
„	15	3—	„		5—4
„	16	4—	„		7—5
„	17	6—	„		10—2
„	18	10—	„		20—5
„	19	25—	„		70—60
„	20	50—	„		80—80

* * *

In anul 1931, pentru a se împrospăta stocul Timbrelor oficiale existente, s'a confecţionat o nouă emisiune însă de un alt model, format dreptunghiular culcat, înfăţişând la mijloc stema ţării, scutul mic, susţinut de doi lei. In partea stângă superioară se vede indicaţia textuală, pe două rânduri, „TIMBRU OFICIAL" iar în cea dreaptă emblema Poştei şi cifrele valoarei precedate de cuvântul „BANI" sau „LEI". Pe toată întinderea laturei de jos are scrisă cu litere mari inscripţia „ROMANIA".

Totul în desen alb pe fond colorat. Seria a fost imprimată tot la Fabrica de Timbre din Bucureşti, o parte pe hârtie filigramată cu filigramul din acel an şi dinţate amestecat: $14 \times 14^1/_2$ sau $13^1/_2$.

No. 22	25	bani negru	2—2
„ 22	1	— Leu lila	2—1
„ 23	2	— Lei verde	10—6
„ 24	3	— „ roşu	5—5

Cealaltă parte, imprimată în 1932 pe hârtie cu filigramul nou şi dinţată $13^1/_2$.

No. 21 I.	25	bani negru	6—6
„ 22 I.	1	— Leu lila	5—5
„ 23 I.	2	— Lei verde	10—6
„ 24 I.	3	— „ roşu	10—10
„ 25 I.	6	— „ roşu vinului	15—15

Tirajul acestor timbre poştale oficiale a fost nelimitat.

E. Ocupaţia Română în Ardeal

In anul 1919, după ce Armatele române au ocupat Ardealul, dela primele începuturi ale organizaţiilor administrative în această provincie alipită, Administraţia Poştelor a luat imediate măsuri ca tot stocul de mărci poştale de tot felul din emisiunile ungureşti ce s'a găsit pe tot teritoriul Ardealului ocupat, să fie strânse şi trimise la Cluj sau Oradea unde au primit toate câte o supratipăritură specială, schimbându-le valoarea şi denumirea monezii ungare în Bani sau Lei.

BANI *Bani*

I. II. III.

Osebit, într'un cerc, era cifrul Regelui Ferdinand, îngrădit de iniţialele P.T.T. (Poşta, Telegraf şi Telefon) şi completat deasupra cu legenda „REGATUL" şi dedesubt „ROMANIEI" iar în părţi câte o mică rozetă. Astfel supratipărite, timbrele au fost date din nou în circulaţie pentru francarea corespondenţei.

Prin această măsură Administraţia Poştelor, pe lângă că a realizat însemnate economii întrebuinţând stocurile găsite imprimate, a mai împrăştiat în toată lumea o frumoasă propagandă despre măreţul nostru act istoric: „UNIREA".

I. II. IV.

Din punct de vedere filatelic, este necesar să se ştie, că unele valori din aceste mărci s'au găsit în cantităţi foarte mari iar altele invers, foarte mici (dintre unele chiar numai câte o coala) ceea ce a făcut ca cele mai puţine şi deci mai rare să ajungă la preţuri fabuloase şi să fie trecute în categoria mărcilor cu importanţă mondială, cerânduli-se numai condiţia ca supratipăritura să fie originală, deoarece există cantităţi mari falsificate.

Supratipăritura s'a aplicat cu tuş negru stocurilor de mărci primite mai întâiu la Poşta din Cluj şi au fost date în circulaţie la 26 Iunie 1919.

Următoarele mărci poştale ungureşti au fost supratipărite, schimbându-li-se valoarea lor din moneta maghiară „Fileri sau Korona", în moneta noastră românească „Bani" scrisă deasupra cercului cu litere majuscule şi în „Lei" dedesubtul cercului tot cu litere mari.

Supratiparul I. reprodus alături, s'a aplicat pe mărcile maghiare din anul 1913, mărci de binefacere cu surplus de taxă pentru ajutorarea sinistraţilor maghiari, inundaţi în acel an.

VI. III. V.

No. 1. 1 Leu pe 1 Fileri gri negricios (1100 buc.) 600—600
„ 2 1 „ 2 „ galben 400 „ 8000—8000
„ 3 1 „ 3 „ portocaliu 800 „ 2000—2000
„ 4 1 „ 5 „ verde viu 11900 „ 50—50
„ 5 1 „ 10 „ carmin 9100 „ 140—140
„ 6 1 „ 12 „ violet gălbui 2500 „ 500—500
„ 7 1 „ 16 „ albastru verzui 6500 „ 200—200
„ 8 1 „ 25 „ ultramarin 500 „ 2500—2500
„ 9 1 „ 35 „ liliachiu 4000 „ 250—250
„ 10 1 „ 1 Korona brun roşcat 500 „ 8000—8000

Tot această supratipăritură a fost aplicată şi pe mărcile ungureşti de binefacere emise în 1916—1917, în timpul războiului transformându-le valoarea din „fileri" (monetă ungurească) în „bani" (monetă românească).

No. 11. Bani pe 10 (+2) filer, roşu 856500 buc. 1.50—2
„ 11a „ Bani sus 100 „ 8000—8000
„ 12 15 (+2) fileri violet 943000 „ 1—1
„ 13 40 (+2) „ carmin 516000 „ 2—2

Aceiaşi supratipăritură pe mărcile ungureşti comune emise în 1916—1917.

Tipul „secerătorii"

No. 14. bani pe 2 fileri gălbui (594400 buc.) 1—1
„ 15 3 liliachiu roşcat 181000 2—2
„ 16 5 verde galben 381000 1—1

No.	17	6	albastru verzui	99100	5—5
„	18	10	roşu	200	4000—4000
„	19	15	violet (cifra albă)	8600	40—40
„	19a	15	violet	313000	2—2
„	20	25	ultramarin	248500	2—2
„	21	35	lila roşu	287500	5—5
„	22	40	verde oliv	81900	10—10

Tipul „Parlamentul maghiar"

No.	23.	bani pe 50 fileri	lila	(440.000 buc.)	2—2
	24	„ 75	albastru	141500	6—6
	25	„ 80	„ verde gălbui	186600	6—6
	26.	Leu 1	korona roşu	268600	5—5
	27.	Lei 2	„ bistru oliv	70000	6—6
	28	„ 2	„ gri violet	118000	40—40
	29	„ 5	„ bistru închis	155000	30—30
	30	„ 10	„ brun lila violet	13000	50—50

Pe mărcile ungureşti cu busturile foştilor monarhi Carol IV şi Zitta emise în anul 1918.

No.	31.	bani pe 10	fileri roşu	(1200 buc.)	500—500
„	32	„ 15	„ violet	2000	300—300
„	33	„ 20	„ bistru	1400000	1—1
			cu supratipăritura în aur sau argint câte	200	5000—5000
„	34	„ 22	fileri albastru	61400	20—20
„	35	„ 40	„ oliv bani jos	150000	3—3
„	35 I.	„ 40	„ oliv bani sus	18000	80—80

Pe marca specială a Casei de economie maghiară.

No. 36. bani pe 10 fileri lila (107000 buc.) 5—5

Tipul i. pe marca specială pentru ziare.

No. 37. bani pe 2 fileri roşu portocaliu (10800 buc.) 50—50

Pe marca specială Urgent.

No. 38. bani pe 2 fileri gri oliv şi negru (149700 buc.) 2—2

* * *

La 25 Octomvrie 1919 au început a fi date în circulaţie mărci ungureşti, supratipărite la Oradea cu alte plăci tipografice, care se deosebesc de cele dela Cluj numai prin literele din cuvântul Bani sau Lei care sunt cursive pe când cele dela Cluj erau majuscule.

Supratipăritura II cu plăcile dela Oradea s'a aplicat pe aceleaşi mărci ungureşti cu banderolă „INUNDATIA 1913".

No.	39.	1 Leu pe 1	fileri gri-negricios	(17400 buc.)	20—20
	40	1 „ 2	„ oliv-galben	4800	150—150
	41	1 „ 3	„ portocaliu	14900	30—30
	42	1 „ 5	„ verde viu	151300	4—4
	43	1 „ 6	„ oliv	18000	30—30
	44	1 „ 10	„	129800	5—5
	45	1 „ 12	„ violet gălbui	600	1500—1500
	46	1 „ 16	„ verde	15400	60—60
	47	1 „ 20	„ brun	3600	200—200
	48	1 „ 25	„ ultramarin	5400	150—150
	49	1 „ 35	„ violet	5100	150—150

Pe mărcile comune ungureşti din anul 1913 (fără banderolă).

No.	50.	bani pe 2	fileri galben	(5700 buc.)	150—150
	51	„ 3	oranj	3000	200—200
	52	„ 6	oliv	23900	15—15
	53	„ 16	verde-gri	800	800—800
	54	„ 50	roşu azuriu	22700	20—20
	55	„ 5	verde 1914/15	2000	300—300
	56	„ 70	bistru verzui „	1200	600—600

Pe mărcile de binefacere din timpul războiului cu surplus de taxă (1916—1917)

No.	57.	bani pe 10 (+2)	roşu	(30600 buc.)	15—15
	58	„ 15 (+2)	violet	90000	5—5
	59	„ 40 (+2)	roşu	185900	2—2

Pe mărcile comune tip „secerătorii" din 1916—1917

No.	60.	bani pe 2 fileri	ocru	(179000 buc.)	2—2
	61	„ 3	lila roşcat	134500	2—2
	62	„ 5	verde-gălbui	134500	2—2
	63	„ 6	albastru-verzui	24000	30—30
	64	„ 10	roşu	18900	40—40
	65	„ 15	violet (Cifra albă)	(300)	2500—2500
	66	„ 15	violet	260000	4—4
	67	„ 20	brun	1600	2500—2500
	68	„ 25	ultramarin	124100	5—5
	69	„ 35	roşu-brun	89000	10—10
	70	„ 40	verde-oliv	132500	5—5

Pe mărcile ungureşti format dreptunghiular culcat înfăţişând Parlamentul maghiar.

No.	71.	Bani pe 50	fileri lila	(68500 buc.)	5—5
	72	„ „ 75	„ albastru	465500	2—2
	73	„ 80	verde	142500	5—5
	74.	Leu 1 —	Korona roşu	52900	20—20
	75	Lei 2 —	brun deschis	314800	3—3
	76	3 —	violet şi gri	6000	200—200
	77	5 —	brun(brun deschis)	12700	100—100
	78	10 —	brun lila şi violet	27500	50—50

Pe mărcile cu efigiile celor doi monarhi Carol IV. şi Zitta emise în anul 1918.

No.	79.	bani pe 10	fileri roşu	(12600 buc.)	50—50
	80	„ 20	bistru	194200	5—5
	81	„ 25	albastru	51700	20—20
	82	„ 40	oliv	341000	40—40

Pe mărcile cu ţărani şi parlamentul, din 1919, care poartă deja supratipăritura ungurească „KÖZTÁRSASÁG" (Republica) din timpul proclamării republicei maghiare care a fost de scurtă durată (dela 31 Octomvrie 1918 — 21 Martie 1919).

No.	83.	bani pe 2	fileri ocru	(100000 buc.)	50—50
	84	„ 3	lila roşu	250000	2—2
	85	„ 4	gri închis	1050900	1—1
	86	„ 5	verde	80600	10—10
	87	„ 6	albastru verzui	13300	40—40
	88	„ 10	roşu	2300	250—250
	89	„ 20	brun	15700	40—40
	90	„ 40	oliv	74100	5—5

Pe mărcile cu Parlamentul Maghiar.

No.	91.	Leu pe 1	Korona roşu închis	(461500 buc.)	5—5
	92	„ 1	„ violet şi gri	55600	30—30
	93	„ 5	„ brun	8800	200—200

Pe mărcile cu Carol şi Zitta.

No.	94.	bani pe 10	fileri cinabru	(300 buc.)	5000—500
	95	„ 20	brun închis	5000	200—200
	96	„ 25	albastru	32500	
	97	„ 50	purpuriu	295000	10—10

Pe mărcile din 1919—1920 cu inscripţia nouă „MAGYAR POSTA".

No.	98.	bani pe 5	fileri verde-gălbui	(445000 buc.)	3—3
	99	„ 10	cinabru	879000	1—1
	100	„ 20	brun	120000	5—5
	101	„ 25	ultramarin	19800	100—100
	102	„ 40	oliv	61200	50—50
	103	„ 5	korona brun	6000	500—500

Pe marca specială a Casei de Economii Poştale Maghiare.

No. 104. Bani pe 10 fileri violet închis (4680 buc.) 50—50

Pe mărcile speciale pentru ziare şi expres din 1916

No.	105.	Bani pe 2	fileri oranj	(91.000 buc.)	20—20
„	106	„ pe 2	„ verde şi roşu	(97.200 buc.)	15—15

Mărcile Taxa de Plată (Porto)

Aceleași supratipărituri s'au aplicat pe mărcile ungurești taxa de plată „porto" din 1914—1915.

I. Supratipăritura cu plăcile din Cluj.

No.	1.	Bani pe 1	fileri	verde roșu	(100 buc.) 15000
	2	2	„	57500	20—20
	3	5	„	500	5000—5000
	4	10	„	9300	10—10
	5	15	„	2000	250—250
	6	20	„	101000	10—10
	7	30	„	1000	500—500
	8	50	„	3100	200—200

II. Cu plăcile dela Oradea.

No.	9	Bani pe 1	fileri	verde/roșu	(1000 buc.) 500—500
	10	2	„	621500	5—5
	11	5	„	4100	200—200
	12	6	„	5900	150—150
	13	10	„	273200	10—10
	14	12	„	25400	80—80
	15	15	„	27500	80—80
	16	20	„	234400	10—10
	17	30	„	24700	100—100
	18	20,100	„	1000	15000—15000

* * *

In iarna anului 1919, când Armatele române au trecut Tisa și au intrat în Ungaria spre a înăbuși acolo revoluția comunistă de sub conducerea aventurierului Bela Kuhn, pentru a se exercita un control din punct de vedere poștal, s'a dispus să se aplice peste mărcile poștale maghiare, atunci în curs, supratipăriturile reproduse alături tip. III și tip. IV care au și apărut pe mărcile ungare în curs la 20 Noemvrie 1919.

I. II. III.

Aproape toate mărcile pe care s'a aplicat supratipăritura distinctivă III sunt foarte rare și constitue în raport direct cu raritatea lor, mari valori filatelice cu aceiași condițiune principală să fie originale căci și acestea, ca și cele descrise anterior și din aceleași neajunsuri, au fost falsificate cu rafinament.

Celelalte, modele noui, pe care s'au aplicat supratiparul IV au fost în cantitate enormă din care cauză aplicând și aici normele valorificării filatelice, ușor de înțeles că nu au o valoare filatelică prea apreciată, mai cu semă că nici n'au circulat mult timp.

Model a) arată un vultur în sbor cu o frunză de palmier în cioc deasupra munților.

Model b) Un păzitor călare aleargă pe pusta Ungariei după caii liberi aflați la păscut.

Model c) o țărancă maghiară în port național privește în depărtare, peste Tisa și acolo vede aureola solară.

Model d) (Mărci de binefacere). Arată cum sanitarii dela Crucea Roșie transportă pe o targă un rănit.

Model e) Marca Taxa de plată (Porto).

I. II. III. IV. V.

Ocupaţia în Timişoara

In anul 1919, alipindu-se ultima porţiune de teritoriu din partea de Vest (Banatul) care aparţinea tot ţării noastre, s'a aplicat pe mărci poştale maghiare în curs, care circulau pe acest teritoriu (la Timişoara), următoarele patru supratipărituri dându-le din nou în circulaţie la 20 August 1919:

30	pe 2 fileri	ocru	supratipar	albastru	3—3
30	„ 2 „	„	„	roşu	10—10
150	„ 3 „	roşu lila	„	negru	3—3
150	„ 5 „	verde	„	negru	3—3
1 K	„ 4 „	verde	„	roşu	3—3
3 „	„ 3 „	„	„	albastru	15—15
„	„ „	„	„	roşu	10—10

„PORTO"

40	Porto pe 15+2 fileri	violet	(roşu)	6—6
4	Porto pe 15+2 fileri	violet	(negru)	5—5
60 2	fileri verde şi	roşu	(negru)	8—8
60 2	fileri „	„	(roşu)	60—60
60/10	„ verde şi	roşu	(negru)	6—6
60/10	„ „	„	(roşu)	50—50

F. Ocupaţia Germană în România

1917

In timpul ocupaţiei armatelor germane şi a celor aliate lor, în România (Oltenia, Muntenia şi Dobrogea), odată cu organizarea administrativă în aceste teritorii s'au aranjat şi Serviciile Poştale care au fost executate de funcţionari poştali români însă după norme şi cu cenzura armatei de ocupaţie germană.

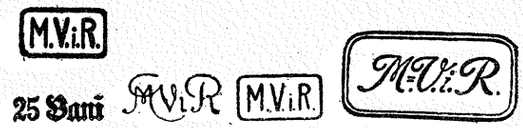

I. II. III. IV.

Cu acest prilej s'au dat în circulaţie, pentru francarea corespondenţelor, mărci poştale germane şi timbre româneşti, peste care s'a aplicat câte un supratipar de diferite forme, cu cuvinte sau iniţiale din cuvinte germane.

La 1 Iunie 1917 s'a dat în circulaţie prima emisiune din aceste mărci care purtau supratiparul I: „M.V. i. R." adică „Militär Verwaltung in Rumänien" (Administraţia militară în România) într'un cadru dreptunghiular cu colţurile puţin rotunjite. Dedesubt se văd cifrele nouilor valori, exprimate în bani cu caractere gotice.

I. Pe mărcile germane din emisiunea anilor 1905—1906 de modelul aşa zis „Germania" acest supratipar s'a aplicat cu tuş negru şi roşu.

a b c d

No. 1. 15 Bani pe 15 Pfening violet 6—6
„ 2 25 „ 20 „ ultramarin 6—7
„ 3 40 „ 30 „ oranj şi negru 140—170

II. *La 25 Iunie 1917* aceleaşi iniţiale „M. V. i. R." caligrafice, fără cadru, s'au aplicat pe timbre de ajutor româneşti din timpul războiului, emisiunea anului 1916 pe modele a., b. şi c. cu tuş roşu jos sau negru sus.

No. 4. pe 5 bani negru a 3—3
„ 5 10 „ brun a 5—5
„ 6 50 „ albastru a 15—25
„ 7 1 Leu roşu b 25—25
„ 8 2 „ verde b 50—50
„ 9 5 „ brun c 90—90

III. *10 August.* Aceleaşi iniţiale cu caractere gotice pline, în ramă, aplicate pe aceleaşi timbre româneşti.

No. 10. 5 bani negru a (1918) 4—4
„ 11 10 „ brun a 10—12
„ 12 10 „ violet a 5—5
„ 13 50 „ albastru a 20—20

IV. *In Iunie 1917.* Aceleaşi iniţiale M. V. i. R. însă caligrafice şi într'o ramă mai mare şi cu linia depe margină dublă, pe timbre fiscale româneşti în poziţie verticală.

No. 14 pe 10 bani gri-brun 12—12
„ 15 30 „ gri 12—12
„ 16 1 Leu brun 1250—1250
„ 17 5 Lei roşu 180—200

III. *Septemvrie 1917.* Pe aceleaşi timbre fiscale s'a aplicat supra-tiparul Tipul III.

No. 18. pe 10 bani galben 10—10
„ 19 30 „ gri 16—16
„ 20 1— Leu brun 90—90
„ 21 5— Lei roşu 200—200

V. VI. VII.

V. *Martie 1918.* O altfel de supratipăritură pe mărcile germane emisiunea din 1905—1916 anume: inscripţia „RUMÄNIEN" iar dedesubt cifrele nouei valori exprimate în bani, totul scris cu caractere gotice pline, fără nici un cadru.

No. 22. 5 bani pe 5 Pf. verde 5—5
„ 23 10 „ 10 „ roşu 7—7
„ 24 15 „ 15 „ violet închis 5—5
„ 25 25 „ 20 „ albastru 12—12
„ 26 40 „ 30 „ roşu şi negru 6—6

VI. O altă supratipăritură cu iniţialele M.V. i. R. şi valoarea în bani scrise cu caractere gotice s'a aplicat pe aceleaşi mărci germane.

No. 27. 10 bani roşu 5—6
„ 28 15 „ negru şi violet 25—25
„ 29 25 „ pe 20 pfening ultramarin 10—10
„ 30 40 „ 30 „ negru 10—10

e f g

VII. 1918. In luna Martie un nou fel de supratipăritură s'a aplicat pe aceleaşi mărci germane, compusă din cuvintele germane „GÜLTIG 9 ARMEE" (Valabil pentru zona armatei IX-a) într'un cadru dreptunghiuiar culcat, de dimensiunile 10×13 mm.

No.	33	pe 10	Pfenig roşu	130—150
„	34	15	„ violet	130—150
„	35	20	„ albastru	180—200
„	36	30	„ oranj şi negru	140—150

VII. Acelaşi supra-tipar pe timbrele de ajutor româneşti Modelul a. şi. b.

No.	37	pe 10	bani violet	30—30
„	38	2—	lei verde	60—60

VII. Aceiaşi supraimprimare pe timbrele fiscale româneşti.

No.	39	pe 10	bani galben	150—180
„	40	30	„ gri	25—25
„	41	1—	leu brun	28—28
„	42	5—	lei roşu	200—200

III. 1918 Junie. Supratiparul III. aplicat cu tuş roşu pe mărcile româneşti. „*Taxa de Plată*" (Porto) emisiunea din 1911.

No.	1	pe 5	bani albastru	6—7
„	2	10	„ „	6—7
„	3	20	„ „	6—7
„	4	30	„ „	6—7
„	5	50	„ „	8—10

Pe mărcile porto cu filigram (P. R. monogram).

No.	6	pe 5	bani albastru	18—20
„	7	10	„ „	25—30

III. Pe timbrele de *ajutor taxă de plată.*

No. 1 pe 10 bani roşu cu filigram.

„ 2 pe 10 bani roşu fără filigram.

* * *

Pentru teritoriile române, ocupate de armatele austriace, s'au emis două serii de timbre speciale cu inscripţia „K. u. K. Feldpost" şi cu cifrele valoarei fiecărei mărci exprimate în Bani sau Lei; supra-tipăritura era aplicată în culoare neagră, cu litere mari, pline, în partea de jos a fiecărei mărci.

I. II.

Prima emisiune s'a dat în circulaţie la 1 Noembrie 1917 iar a doua în luna Martie 1918.

Ambele au acelaşi model care înfăţişează bustul împăratului Carol IV al Austro-Ungariei şi exact aceleaşi valori, culori şi supra-tipar cu valoarea exprimată în Bani sau Lei, deosebindu-se numai prin aceia că la a doua

serie cuvintele „BANI" sau „LEI" s'au aplicat pe fond alb şi exclusiv cu tuş de coloare neagră, pe când la prima serie peste un fond brodat şi cu tuş negru sau roşu, după necesitatea de ale deosebi de fondul brodat şi colorat peste care s'au aplicat.

(Aceste mărci din cauza marei cantităţi în care s'au imprimat nu pot avea o apreciată valoare filatelică.)

* * *

Поща въ Ромжния

1916—1917

In privinţa organizării administrative se vede că şi armatele Bulgare, care au intrat pe teritoriile noastre odată cu armatele germane şi austriace, au căutat să le imite sau să se supună unor dispoziţiuni, căci pentru francarea corespondenţei în Dobrogea şi Bulgarii au supratipărit 4 valori dintre timbrele bulgare cu inscripţia în caractere chirilice „pocita vâ romjnia" (Poşta în România) şi cifrele anilor 1916—1917 în mărimea reprodusă mai sus.

Acest supratipar foarte rudimentar s'a aplicat cu tuş roşu sau albastru pe unele valori ale emisiunei de mărci poştale bulgare din anul 1915.

G. Ocupaţia Română în Pocuţia

(Vechea regiune în Sud-Vestul Provinciei Galiţia, lângă Bucovina, care a fost stăpânită de Alexandru cel Bun, astăzi aparţine Poloniei).

După retragerea trupelor ruseşti din Galiţia, Pocuţia a fost ocupată de armata română pe la sfârşitul lunei Mai 1919.

Cu această ocazie s'au supraimprimat, pentru uzul publicului din acea provincie, o cantitate de mărci poştale austriace din cele emise între anii 1908—1917, cu iniţialele C. M. T. plus noua valoare exprimată în heleri sau Koroane, monete austriace.

Iniţialele C. M. T. înseamnă: „COMANDAMENTUL MILITAR TERITORIAL" şi este vorba despre cel care a ocupat această provincie.

Deşi se putea foarte uşor totuşi nu s'au introdus timbre poştale româneşti pentru a se da spre folosinţă publicului de acolo, deoarece ocuparea era provizorie şi apoi nici supra-stampilarea aleasă nu arăta vre-o intenţiune de suveranitate a Statului Român peste această provincie.

Mărcile austriace care au primit supra-ştampilarea au fost strânse nu numai dela Oficiile Poştale din Pocuţia ci şi dela Oficii din Bucovina, centralizându-le la Cernăuţi unde li s'a aplicat cu ştampilele de mână supra-imprimarea cu iniţialele menţionate.

Cu aranjarea acestei chestiuni a fost însărcinat din partea Comandamentului Dl. Maior Turbatu, conducătorul Oficiului Telegrafo-Poştal Militar al Diviziei VIII de atunci, astăzi general la Curtea Militară de Justiţie din Bucureşti.

Supra-ştampilarea C. M. T. şi noua valoare în cadre dreptunghiulare în picioare au fost aplicate pe mărcile austriace cu stampile de mână confecţionate în metal la Cernăuţi, la început cu tuş de culoare neagră şi înlocuit treptat cu un altul de culoare violet, turnat tot peste tuşierele cu vechiul tuş negru. Aşa încât schimbarea culorii supraimprimărei a trecut dela negru la violet, violet negricios şi apoi violet.

Cele mai puţine şi mai valoroase sunt cele de culoare curată neagră câtă vreme cele de culoare violetă curată sunt mai multe.

Ştampilele cu care s'a făcut această operaţie, au fost de două dimensiuni iar nouile valori ce li s'au dat acestor mărci poştale sunt de trei feluri, anume: 40 Heleri care reprezenta taxa de francare pentru o carte poştală, 60 Heleri taxa unei scrisori simple şi 1 Krone şi 20 Heleri pentru taxa unei scrisori recomandate.

Valoarea de 40 Heleri s'a aplicat pe 11 feluri de mărci austriace, cea de 60 Heleri deasemenea pe 11 iar cea de 1 Korone 20 Heleri pe 9 feluri.

Tot aşa au fost supra-ştampilate şi unele mărci poştale austriace: „Taxa de Plată" (PORTO) anume: cu 40 de H. 4 feluri, cu 60 H. deasemenea 4 iar cu 1 K. 20 H. 8 feluri.

Din cauză că toate aceste mărci poştale austriace au fost strânse din toate părţile, nu se ştie precis câte bucăţi există dintr'un singur fel.

Astfel, unele din aceste mărci supra-tipărite au ajuns aşa de rare, de căutate şi valoroase încât colecţionarul care le posedă se poate felicita, bine'nţeles dacă sunt originale, căci din cauza simplicităţii ştampilelor cu care s'a aplicat supra imprimarea şi din cauză că din aceste mărci austriace există şi astăzi o cantitate mare neîntrebuinţate, falsificatorilor nu le-a fost greu săşi procure mărcile şi să le contrafacă supratipăritura pentru a le plasa cu preţuri mari.

Ştampila cu 40 H. a fost aplicată şi pe un număr de cărţi poştale de 10 Heleri după care au fost date în circulaţie.

Deasemenea, pentru obliterarea acestor mărci poştale, s'a întrebuinţat o ştampilă specială (a nu se confunda cu ştampilele care au servit la supra imprimarea acestor mărci).

H. Francarea cu Maşinile

In anul 1927 s'au introdus „Maşinile de Francare" construite în aşa fel ca să se poată imprima cu ele pe scrisori, după necesitate, figuri asemănătoare mărcilor poştale; aceste figuri au inscripţia „ROMANIA POSTA" şi cifrele valoarei exprimate în bani sau Lei. Tot cu maşina de francat se mai imprimă o ştampilă rotundă cu numele localităţii, data iar la unele şi numele firmei particulare care o întrebuinţează cu aprobarea şi sub cortrolul direct al Poştei.

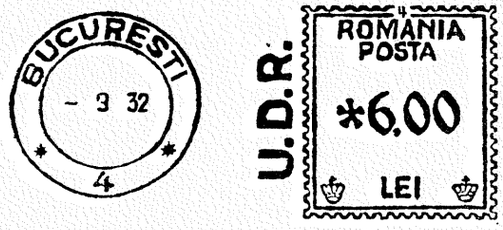

„Maşinile de Francare" sunt foarte practice, oferind avantaje ambelor părţi, adică *Poştei* care nu trebue să mai cheltuiască cu confecţionarea timbrelor poştale respective şi separat întreprindelor mari industriale sau comerciale care le întrebuinţează, căci nu mai trebue să manipuleze cantităţi mari de tot felul de timbre poştale.

La'nceput filateliştii nu vedeau cu ochi buni introducerea maşinilor de francare crezând că acestea vor ajunge cu timpul să înlocuiască în întregime toate timbrele

poştale, oprind astfel colecţionarea lor. S'a dovedit însă că nu se va ajunge până acolo niciodată căci birourile poştale nu întrebuinţează astfel de maşini pentru francarea corespondenţelor depuse de public ci continuă vânzarea timbrelor ce se aplică pe corespondenţe. Cât priveşte mărcile jubiliare, comemorative, de propagandă şi altele, nici vorbă nu poate fi că se vor putea vreodată înlocui prin aceste maşini de francare.

Aşa că, din contră, s'a constatat că maşinile de francare micşorează numărul de mărci poştale comune făcându-le mai valoroase din punct de vedere filatelic.

I. Poşta Română în Constantinopol

Timbre poştale speciale

Cu valabilitatea de francare numai pe corespondenţa manipulată de către birourile poştale ale liniei de Navigaţie Constanţa—Constantinopole.

Luând fiinţă Serviciul de Navigaţiune Maritim Român ca rezultat al legii din anul 1895, s'a înfiinţat câte un birou poştal pe cele două vapoare închiriate de Guvernul Român pentru a executa curse regulate dela Constanţa la Constantinopol şi retur. Infiinţarea acestor birouri poştale s'a făcut potrivit tuturor regulelor stabilite de Uniunea Poştală prin Convenţia respectivă.

Cum acest lucru nu convenea Guvernului Turc de atunci din mai multe motive (cel mai principal fiind partea materială căci s'ar fi incasat frumoase taxe de aceste birouri poştale care organizase şi servicii de distribuirea corespondenţelor pe care le transportau) pe lângă multe alte şicane întâmpinate de vasele noastre în apele turceşti s'a început un adevărat conflict diplomatic între Guvernul Turc şi Român rezultând desfiinţarea acestor birouri la 5 Mai 1895, adică după 2 luni de funcţionare.

Pentru executarea serviciului poştal în aceste birouri s'au supraştampilat unele valori din mărci poştale româneşti în curs, cărora li s'a schimbat valoarea în moneda turcească „Paras" sau „Piastre".

Supra-imprimarea s'a aplicat cu o stampilă de mână lunguiaţă şi cu tuş negru sau violet pe partea de jos a

mărcilor din emisiunea anului 1894, cu filigram P R, adică tocmai peste valoarea veche exprimată în bani după cum se vede la cele reproduse alături.

No. 1.	10 paras	pe	5	bani	albastru	150—150
„ 2.	20 „		10	„	verde	150—150
„ 3.	1 piastre		25	„	violet	150—150

La aceste timbre, a căror supra-imprimare s'a aplicat cu ştampila de mână, se întâlneşte un nesfârşit număr de varietăţi care dau de bănuit că sunt făcute cu alte scopuri (speculativ de exemplu), în loc de scopul hotărit din care cauză nici nu li se prea dă aşa de mare importanţă.

Procedeul de aplicare a supra ştampilărei pe aceste timbre fiind cel mai simplu, ne face să nu mai insistăm asupra falsurilor care se întâlnesc foarte des.

Birourile poştale de pe vapoarele ce navigau până la Constantinopol şi retur au fost înzestrate şi cu stampile poştale speciale purtând inscripţia „POSTA ROMANA COSPOLI", prescurtare dela Constantinopoli şi alta „Cospoli-Constanţa-Bucureşti".

* * *

Poşta Română în Constantinopol

1919

Pentru întrebuinţarea francării corespondenţei depusă la birourile poştale ce funcţionau pe vapoarele LINIEI DE NAVAGATIE MARITIMA ROMANA — până la Constantinopol, navigaţie reluată după războiul mondial, s'a aplicat, cu tuş de culoare roşu sau negru, peste suprafaţa unor valori ale mărcilor poştale româneşti în curs, cu ajutorul unor plăci tipografice, câte o supratipăritură într'un dublu cerec având la mijloc cifrul Regelui Ferdinand încadrat de iniţialele P.T.T. şi cifrele anului 1919 deasupra iar de jur împrejur indicaţia „POSTA ROMANA CONSTANTINOPOL".

No. 1.	5 bani	verde	5—5
„ 2.	10 „	roşu	5—5
„ 3.	15 „	brun roşcat	7—7
„ 4.	25 „	albastru	8—8
„ 5.	40 „	sepia brun	10—10

Acelaşi supra-tipar pe timbrul de ajutor al emisiunei din anul 1918, care era obligatoriu pentru fiecare scrisoare manipulată de Poşta Română.

No. 6.	5 bani	verde	20—20

J. Timbre de Ajutor şi Asistenţa Socială

In anul 1915, pe lângă alte mijloace pentru ajutorarea familiilor militienilor mobilizaţi în vederea intrării armatei noastre în războiul mondial, s'a luat iniţiativa ca la toate trimiterile poştale să se încaseze câte o mică supratаxă, separat de cea poştală. In acest scop, până la emiterea unor timbre speciale pentru încasarea acestor taxe, s'au supraimprimat următoarele mărci poştale în curs din emisiunea 1907—1914, cu indicaţia textuală „TIMBRU DE AJUTOR".

I. II.

No. 1.	5 bani	verde	1—1
„ 2	10 „	roşu	2—2

Aplicarea acestor timbre de ajutor era obligatorie pe toate corespondenţele poştale alături de celelalte francaturi: cel de 5 bani pe corespondenţa de scrisori iar

I. II. III. IV.

cel de 10 bani pe foile de expediție ale coletelor și pe telegrame. S'au mai supratipărit, deasemenea, alte două valori mai mari din timbrele poștale plus unul fiscal de 5 Lei, cărora li s'au dat întrebuințări fiscale pentru încasare și de aici a unor supratаxe tot pentru mărirea fondurilor de ajutorare.

No. 3.	50 bani	portocaliu	3—3
„ 4	1— Leu	sepia	4—4
„ 5	5— Lei	(fiscal) roșu	10—10

Abia în anul 1916 s'au emis timbre de ajutor în modele speciale cu înfățișări și indicații textuale de circumstanță.

S'au imprimat pe hârtie simplă și dantelată $13^1/_2$.

Modelul I, înfățișează la mijlocul cadrului pe Regina Maria țesând într'un război țărănesc. De jur împrejur se vede un frumos chenar pe motive naționale din industria casnică. In partea de sus este scrisă în alb inscripția „ROMANIA" iar în cea de jos, pe două rânduri și tot în alb, indicația textuală „TIMBRU DE AJUTOR". Cifrele valoarei, exprimate în Bani, sunt scrise pe o suprafață albă dreptunghiulară, situată în colțul stâng inferior.

Modelul II, înfățișează la mijlocul cadrului, pe un spațiu circular alb, umbrit pe alocuri, pe Regina Maria îmbrăcată în costum național, așezată cu furca în brâu

și torcând. Celelalte inscripții ca și la modelul I. cu deosebirea că cifrele valoarei, exprimate în lei, sunt scrise în alb pe fond colorat.

Modelul III, arată cum un vultur din sbor se oprește pe drapelul național aplicat spre dreapta și acoperit de o placardă cu indicația „TIMBRUL DE AJUTOR". Cifrele valoarei, exprimate în Lei, sunt colorate pe un spațiu circular alb deasupra vulturului iar mai sus, pe un fond plin și bombat, este scrisă inscripția „ROMANIA".

No. 6.	5 bani	negru	2—2
„ 7	10 „	bistru	1—1
„ 8	50 „	albastru	40—40
„ 9	1— Leu	roșu	35—35
„ 10	2— Lei	bistru gri	100—100
„ 11	5— „	bistru roșcat	120—120
„ 12	50— „	portocaliu	30—30

1918 In anul 1918 li s'au aplicat timbrelor de ajutor No. 6 și 7, care se întrebuințau numai pe trimiteri poștale, supratipăritura reprodusă alături „1918" cu tuș roșu sau negru.

No. 13.	5 bani	negru	2—2
„ 14	10 „	brun	3—3

Tot în anul 1918 s'au imprimat toate modelele din 1916, în aceleași valori însă în culori schimbate.

La început imprimarea s'a făcut pe hârtie obișnuită apoi, mai târziu, pe o hârtie mult inferioară, fabricată în timpul războiului.

No. 15.	5 bani	verde	1—1
„ 16	10 „	negru	1—1
„ 17	50 „	bistru	2—2
„ 18	1.— Leu	albastru	2—2
„ 19	2 — Lei	roșu	2—2
„ 20	5 — „	portocaliu	6—6
„ 21	50 — „	bistru	60—60

IV. Dândus-se o altă denumire şi o altă destinaţie fondurilor strânse din vânzarea acestor timbre suplimentare obligatorii, în anul 1921 s'a făcut o nouă emisiune de un alt model (IV), care într'un cadru dreptunghiular în sus înfăţişează o infirmieră în naţional, ocrotind un copil şi un bătrân. In partea de sus, pe un fond alb, este scrisă cu litere colorate noua indicaţie textuală: „ASISTENTA SOCIALA" arătând pentru ce scopuri înalte se strânge suma din contribuţia neînsemnată a fiecărui cetăţean.

Au fost bine chibzuite aceste măsuri mai cu seamă în anii de după războiul pustiitor de braţe omeneşti, care a lăsat fără sprijin femei, bătrâni şi copii. Asistenţa Socială îşi avea cea mai imperioasă necesitate.

Modelul IV este unic pentru întreaga serie.

No. 22.	10 bani	verde	1—1
„ 23	25 „	negru	1—1
„ 24	50 „	roşu	2—1
„ 25	1— Leu	violet	2—1
„ 26	2— Lei	albastru	3—2
„ 27	5— „	gri	10—8
„ 28	50— „	galben	60—30

Singură valoarea de 25 bani, în anul 1928, a fost trasă şi pe o hârtie cu filigramul „liniile ondulate".

No. 23 I. negru 2—2

Aceste timbre de asistenţă socială aveau următoarele destinaţii obligatorii:

Valoarea de 10 bani se aplica pe cărţile poştale
25 „ „ scrisori
50 „ „ foile de expediţie

ale obiectelor de mesagerii poştale şi pe telegrame.

Deasemenea, aceste valori mai erau obligatorii pe orice cerere timbrată sau pe certificate, etc. iar celelalte valori mai mari aveau întrebuinţări fiscale în raport cu sumele respective.

Timbre Taxa de Plată (porto) de Ajutor şi Asistenţă

Pentru a nu se putea sustrage nimeni dela această obligaţie de a-şi da obolul, contribuind la marea operă de ajutorare şi asistenţă socială, Administraţia Poştelor, în ceia ce o privea, a introdus „TIMBRE TAXA DE PLATA (PORTO) de AJUTOR" şi de „ASISTENTA SOCIALA" care se aplicau pe corespondenţele poştale sosite la destinaţie fără să aibă dela origină timbrele franco de ajutor sau de asistenţă.

Aceste taxe „PORTO" se încasau dela destinatari, adică dela primitorii corespondenţelor respective, prin agenţii poştali, la început simple iar mai târziu dublul insuficienţei.

Primele timbre de ajutor, Taxa de Plată, s'au emis în anul 1915, aplicându-se asupratipăritura reprodusă alături: „TIMBRU DE AJUTOR" peste valorile de 5 şi de 10 bani ale timbrelor „TAXA DE PLATA" din emisiunea anului 1911.

No. 1.	5 bani	albastru	8—8
„ 2	10 „	albastru	10—10

Valoarea de 10 bani se găseşte foarte rar şi pe hârtie cu filigramul P.R.

In anul 1916 s'au emis timbre Taxa de Plată în model definitiv, reprodus alături, cu indicaţia textuală „TAXA DE PLATA *Timbru de Ajutor*", imprimat pe hârtie verzuie şi dantelat $13^1/_2$.

No. 3. 5 bani bistru 4—4
„ 4 10 „ cărămiziu 3—3

In anul 1918, la Iași, s'a aplicat peste timbrele de ajutor No. 3 și 4 supratipăritura „TAXA DE PLATA" în coloare roșie sau neagră.

No. 5. 5 bani negru 8—7
„ 6 10 „ bistru 4—4

La această emisiune se cunosc varietăți interesante ca: aplicarea supratiparului întors, oblic, deplasat și altele.

In anul 1918, după înapoierea autorităților noastre din Moldova, s'a început tipărirea acestor timbre în modelul lor definitiv însă în culori schimbate și pe hârtie filigramată cu monogramul P.R. sau nefiligramată.

No. 7. 5 bani cărămiziu 2—2
„ 8 10 „ bistru 3—3

Și în fine în anul 1920 se repetă imprimarea acestora pentru întreg cuprinsul țării noastre întregite, pe o hârtie incoloră, cu sau fără filigram, în valorile obișnuite: 5 și 10 bani iar în anul 1921 pe o hârtie albă fără filigram.

* * *

In anul 1922 s'au emis primele timbre *„Taxa de Plată Asistența Socială"* în modelul exact ca cel de mai sus căruia i s'a schimbat numai indicația, anume „TAXA DE PLATA" „ASISTENTA SOCIALA" în loc de „TIMBRU DE AJUTOR" și valorile, care acum sunt mai mari și mai multe. Primele 2 valori sunt imprimate pe aceiași hârtie ca și precedentele.

No. 9. 10 bani bistru 1—1
„ 10 20 „ bistru 1—1

In anul 1924 s'a imprimat întreaga serie compusă din 4 valori pe o altă hârtie, verzuie, fără filigram.

No. 11. 10 bani bistru 1—1
„ 12 20 „ „ 2—2
„ 13 25 „ „ 5—5
„ 14 50 „ „ 3—3

In anul 1927 ultimele valori mari imprimate pe hârtie albă fără filigram și dințate $13^1/_2 \times 14$.

No. 15. 25 bani bistru 1—1
„ 16 50 „ „ 2—2

K. Timbrele Aviației

In anul 1931, după ce s'a suprimat obligativitatea timbrelor de Asistență Socială, s'au introdus obligatoriu „TIMBRELE AVIATIEI" având de scop strângerea unor fonduri care să mărească sumele necesare desvoltărei aviației noastre militare.

I. II. III.

La început Societatea Particulară A.R.P.A. a obținut aprobarea să introducă un fel de vignete *(modelul I,* reprodus alături) obligatorii la anumite operațiuni fiscale, însă pentru o scurtă durată.

Acestea aveau valoarea de 1 Leu, cu dimensiuni mari pentru culoarea verde și mai mici pentru culoarea roșu-brun.

La 15 Mai 1931 s'au introdus oficial și obligatoriu taxe suplimentare prin aplicare de timbre la toate trimiterile poștale și operațiunile fiscale.

In acest scop s'au emis primele timbre de aviație *(modelul II* reprodus alături) care înfățișează, la mijlocul

unui cadru dreptunghiular culcat, un avion (monoplan) românesc sburând pe deasupra unor ținuturi din munții Carpați, întâmpinat pe cele două laturi, stânga și dreapta, de câte un vultur cu aripile ridicate vertical.

Pe latura de sus se vede inscripția „ROMANIA" între aripile ridicate vertical ale celor doi vulturi, scrisă în litere mari albe pe fond plin iar pe latura de jos indicația textuală „TIMBRUL AVIATIEI".

Cifrele valoarei se văd tot mari și albe, exprimate în Bani sau Lei, pe un fond colorat în cele două colțuri inferioare.

Imprimate în heliogravură pe hârtie albă cu filigramul din acel an, au fost dințate $13^1/_2 \times 14$.

No. 1. 50 bani verde
„ 2 1.— „ bistru
„ 3 2.— „ ultramarin

Aceste timbre ale Aviației aveau următoarele întrebuințări obligatorii: pe tot felul de trimeteri poștale interne, pe toate actele oficiale cum și pentru întrebuințări fiscale în raport cu sumele respective.

Valoarea de 50 bani se aplica pe cărțile poștale, cea de 1 Leu pe scrisori iar cea de 2 lei pe blanchetele telegramelor expediate și pe foile de expediție ale obiectelor de mesagerii poștale (colete, casate, gropuri, etc.)

In anul 1932 s'a schimbat modelul acestor timbre și s'a emis o altă serie după *modelul III,* reprodus alături, care — pe lângă aceleași colori, inscripții, valori și indicație — la mijlocul unui cadru dreptunghiular înfățișează capul iscusitului nostru aviator Romeo Popescu, în amintirea bravurilor obținute până la tragicul accident de aviație care i-a răpus viața.

In anul 1936 s'au introdus alte 4 valori pentru actele necesare fiscului, cu același modelul III la care indicația

textuală „TIMBRUL AVIATIEI" a fost înlocuită cu „FONDUL AVIATIEI". Toate au fost imprimate în heliogravură, pe hârtie cu filigram şi dantelate diferit.

No. 4. 10 bani brun negricios
„ 5 20 „ violet
„ 6 50 „ verde
„ 7 1.— Leu bistru
„ 8 2.— Lei liliachiu
„ 9 3.— „ verde
„ 10 5.— „ roşu carmin

In luna Octomvrie 1936 s'au emis alte timbre ale Aviaţiei însă de alte două tipuri şi colori schimbate anume:

IV. V. VI.

Modelul IV, pe cadru dreptunghiular culcat înfăţişează în sbor, spre dreapta, un avion confuz pe fond plin.

Cele două valori imprimate pe acest model au numai întrebuinţări fiscale.

Modelul V, pe un cadru asemenea dreptunghiular culcat, arată spre stânga un cap de aviator conturat pe un fond plin, cu inscripţiile ca şi la modelul IV având în plus indicaţia textuală „TRIMITERI POSTALE".

Timbrele au fost imprimate în heliogravură, pe hârtie cu filigram şi dinţate $14 \times 14^1/_2$.

No. 11. 10 bani brun negricios IV.
„ 12 50 „ roşu IV.
„ 13 50 „ verde V.
„ 14 1.— Leu bistru V.
„ 15 2.— Lei ultramarin V.

Timbrele »Taxa de Plată« (Porto) Aviaţie

Administraţia Poştelor noastre, ca şi altădată, pentru a nu lăsa să se sustragă nimeni dela achitarea acestor taxe, în anul 1931 a întrodus timbrele *„Taxa de Plata Aviaţie,"* aplicând o supratipăritură care se poate vedea reprodusă mai sus, cu tuş de culoare roşie, pe valorile de 1 şi 2 Lei ale timbrelor Taxa de plată din emisiunea anului 1926.

Acestea se aplicau dublu şi se încasau dela destinatarii trimiterilor poştale sosite la destinaţie fără timbrul aviaţiei.

No. 1. 1 Leu negru supratipar roşu
„ 2 2 Lei negru supratipar roşu

L. Timbrele pentru Cultură

In anul 1932 s'a introdus la Poştă un alt fel de timbru, obligatoriu numai pe corespondenţa poştală particulară internă, considerată de lux, adică pe cărţile poştale ilustrate.

Introducerea acestei vignete s'a făcut cu scopul de a se strânge unele fonduri ce se întrebuinţează încă cu mare folos la răspândirea culturei, mai ales în comunele rurale, prin diferite asociaţii, biblioteci populare, cămine culturale şi altele. Sunt două timbre introduse în acest scop, anume:

I. II.

Primul înfăţişează pe un cadru simplu cu spaţiu sobru, o figură aprofundată în cetitul unei cărţi, fără alte inscripţii, afară de indicaţia textuală „PENTRU CULTURA 2 LEI" scrisă cu litere mari în partea de jos a tabloului, pe un fond alb.

Acesta se aplică pe corespondenţă (ilustrate) la expediere.

Al doilea, la mijlocul unui cadru simplu, format dreptunghiular ridicat, arată o coloană înaltă cilindrică şi spiralată. Sub piedestalul coloanei se vede scris pe două rânduri, cu litere antice albe, indicaţia textuală „TAXA PORTO PENTRU CULTURA 3 LEI".

Acest din urmă timbru se aplică de către oficiile de destinaţie unde întâmplător sosesc corespondenţele respective fără primul timbru de 2 Lei descris mai sus, neaplicat dela origină.

După cum se vede nici aici nu se poate sustrage nimeni dela această taxă obligatorie iar dacă totuşi se face încercarea, riscul îl suportă destinatarul care o plăteşte majorată, adecă 3 în loc de 2 Lei.

No. I. 2 Lei verde închis
„ Ia 2 „ brun
„ II. 3 „ cenuşiu negru

M. Timbre Taxa de Factaj

Cuvântul „FACTAGIU" își are origina în limba franceză: „FACTAGE" și însemnează distribuirea la domiciliu a trimiterilor poștale: bani, colete, etc.

I.

II.

Semnificația este aceiași și la noi, în care scop s'a introdus serviciul de factaj care implică unele taxe iar pentru încasarea lor încă din anul 1895 (15 Septemvrie) Poșta a introdus timbre speciale cu indicația textuală „TAXA DE FACTAGIU" ca modelul I, reprodus mai sus, cu înfățișare exactă ca acel al primelor timbre Taxa de Plată emise în anul 1891, deosebindu-se numai prin indicația textuală „TAXA DE FACTAGIU" în loc de „TAXA DE PLATA".

O singură valoare de 25 bani s'a tipografiat în culoare cărămizie pe hârtie cu filigram „Blazonul imprimat în sec" în anul 1895 iar în 1898 pe hârtie cu filigram P.R. și în fine pe hârtie simplă în anul 1905, aplicându-se dințajul $13^1/_2$ și amestecat.

Ca valoare filatelică variază între 5 și 60 Lei.

După un timp de aproape 20 ani, când Poșta a încasat aceste taxe de factaj în numerar, în 1928 s'au introdus din nou timbrele de „Factaj" însă nu s'au emis timbre speciale de vre-un model nou ci s'a aplicat o supramiprimare indicând pe lângă cuvântul „FACTAJ" și valoarea „5 Lei", cu tuș de culoare roșie, peste suprafața timbrului de 10 bani verde din emisiunea anului 1925, cu bustul Regelui Ferdinand.

N. Timbre „Taxa de Plată“ (Porto)

Mărci poştale „PORTO“ sunt acelea care spre deosebire de cele „FRANCO“ se aplică numai de către oficiile poştale de destinaţie, pe tot felul de corespondenţă sosită nefrancată.

Primele la noi s'au introdus şi dat în circulaţie la 1 Mai 1881 şi au înfăţişarea celui reprodus la modelul I.

I. II. III. IV.

Au fost tipărite la Fabrica de Timbre din Bucureşti în culoare castaniu deschis, pe hârtie albă sau incoloră fără filigram, în coale, a 50 bucăţi dinţate $13^1/_2$.

S'au tipărit 6 valori cu această culoare anume: 2, 5, 10, 30, 50 şi 60 bani.

In anul 1888 s'au imprimat 4 din aceste valori anume: 2, 5, 10 şi 30 bani tot cu acest model însă în culoare verde.

In anul 1890 în acelaşi model şi culoare verde s'au tipărit toate valorile 2, 5, 10, 30, 50 şi 60 bani pe hârtie specială care avea pe dos filigram „Stema Ţării“ imprimat în sec.

In anul 1898 întreaga serie s'a imprimit pe hârtie cu filigram nou P R.

In anul 1911 s'au tipărit timbre „*Taxa de Plată*“ într'un nou model reprodus la No. II în valorile de 2, 5, 10, 15, 30, 50, 60 bani şi 2 Lei cărora li s'au aplicat pe dos un nou filigram P R ca cel reprodus la modelul filigram III.

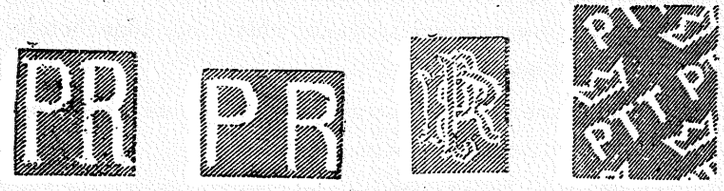

I. II. III. IV.

1918. Pentru satisfacerea nevoilor imediate, în timpul războiului la Iaşi, s'au supratipărit două valori de 5 şi 10 bani din mărcile poştale franco în uz (emisiunea din 1909—1913) cu indicaţia „TAXA DE PLATA“ pe două rânduri (vezi modelul III repredus).

In anul 1918 s'au imprimat valorile de 5, 10, 20, 30 şi 50 bani cu modelul II însă de culoare neagră, pe hârtie verzuie care avea filigramul ce l'am văzut la emisiunea din 1911 (monogram *R R* II) dinţate $11^1/_2+13^1/_2$.

In anul 1922 seria a fost complectată, după nevoile serviciului, cu valoarea de 1 Leu iar în 1924 cu încă două valori: 3 şi 6 Lei.

In anul 1930 valorilor de 1, 2, 3 şi 6 Lei li s'au aplicat supratipăritura: „8 IUNIE 1930“ ziua Restauraţiei.

In anul 1932 s'au imprimat mărci poştale „Taxa de Plată“ în valorile de 1 şi 2 Lei care apoi în anul 1937 s'au completat cu încă 2 valori: 3 şi 6 Lei, într'un model care înfăţişează Coroana Regală. Imprimarea s'a făcut pe hârtie cu noul filigram, din acel an.

O. Timbrele Telegrafice

A fost un timp la noi când toate taxele TELEGRAFICE se achitau la depunere de către depunători prin aplicarea unor mărci speciale, chiar pe blanchetele telegramelor depuse.

Mărcile speciale se puteau procura numai dela Oficiile Poştale în schimbul numerarului.

Dispoziţiuni în această privinţă au fost date prin Legea postală din anul 1871, când s'au redus şi taxele telegramelor dela 1 Leu şi 60 bani, la 1 Leu pentru fiecare telegramă cu maximum 20 cuvinte iar pentru fiecare altă serie de 10 cuvinte sau fracţiune în plus câte 50 bani.

Cu acest prilej s'a emis o serie de timbre speciale pentru telegrame care avea două forme anume:

I. II.

Modelul I, format mic dreptunghiular în picioare (pentru valorile mici exprimate în bani), având la mijloc, într'un oval cu fond plin şi cu puncte mici albe pe margini, cifrele valoarei, mari şi albe, exprimate în bani.

Pe o coroană lată cu fond alb ce se afla în jurul ovalului a cărei linie exterioară atinge toate patru laturile cadrului, se vede scrisă cu litere mari şi pline inscripţia „ROMANIA" în partea de sus iar în partea de jos, începând dela stânga, este scrisă indicaţia „SERVICIUL TELEGRAFIC"

Modelul II. Format mare, culcat (pentru valorile mari de 1, 2 şi 5 Lei), pe acelaşi medalion şi coroană cu inscripţia şi indicaţia ca la modelul I, înfăţişează efigia în alb a Domnitorului Carol I, imprimată în relief, spre stânga.

In afara ovalului cu efigia, pe câte un mic cerc alb, este la stânga cifra valoarei iar la dreapta litera L(Lei).

Pe lungimea laturilor de sus şi jos se vede repetată, în litere albe, valoarea exprimată în lei iar pe părţile laterale ale cadrului, stânga şi dreapta, se vede câte o linie greacă.

Aceste mărci au fost imprimate (se presupune la Wiena) pe hârtie albă groasă, fără filigram (însă în relief) şi dinţate $9^1/_2 \times 10^1/_2$.

In circulaţie au fost date la 1 Iulie 1871 (stil vechiu) şi retrase definitiv la 1 Ianuarie 1874.

No. 1.	25 bani	bistru	200—10
„ 2	50 „	albastru	200—15
„ 3	1.— Leu	violet închis	20—20
„ 4	2.— Lei	portocaliu	5—5
„ 5	5.— „	albastru verzui	100—300

Totodată cu aceste mărci speciale au fost confecţionate şi date Oficiilor poştale mai importante, spre a le întrebuinţa pentru obliterarea acestor mărci telegrafice, un fel de ştampile speciale care erau formate dintr'un singur cerc cu diametrul de 17 mm. (V. capitolul ştampilelor).

PARTEA II-a

Imprimatele Poştale cu Timbre Incrustate

Incă din momentul în care Poşta — cea mai veche instituţiune românească de utilitate publică — a fost preluată din mâinile concesionarilor şi etatizată, s'a urmărit în Principatele române organizarea unui serviciu de transport şi distribuire a diferitelor obiecte de corespondenţă sau de cărăuşie publică accesibile tutulor cetăţenilor.

In felul acesta, adecă fixând un tarif ieftin şi înfiinţând importante servicii, Administraţia Poştei a putut fi popularizată într'o ţară căreia din cauza concesionarilor exploatatori îi era până atunci interzis acest serviciu public.

Printre măsurile importante care au mijlocit folosirea pe o scară întinsă a corespondenţei trebuie remarcată tipărirea cărţilor poştale la 15 Iunie 1873, cărţi poştale prevăzute încă dela 31 Martie 1873 în Legea Poştelor.

Pe lângă uniformizare şi uşurinţă în folosirea lor, primele *cărţi poştale* româneşti au mai marcat şi o ieftinire a corespondenţei căci taxele au fost de 5 bani, adecă scăzute cu 10 bani faţă de taxa corespondenţei închisă.

Mai jos reproducem modelul cărţilor poştale tipărite la 15 Iunie 1873. Celelalte, care au urmat până astăzi, sunt catalogate în continuare, în ordinea cronologică a aparţiei lor, continuând apoi cu toate celelalte imprimate cărora li s'au încrustat diferite timbre poştale ca : plicuri, benzi pentru ziare şi mandate poştale.

A. Cărţile Poştale

1873 Iunie 15. No. 1 cu timbru de 5 bani în culoare albastră încrustat în relief, iar Stema Ţării şi textul negre, totul pe carton de calitate inferioară şi incolor, cu dimensiunile 140×88 mm.

S'a continuat emiterea acestor cărţi poştale până în 1877 schimbându-se numai literele depe frontispiciu din expresia „CARTA DE POSTA" şi cartonul, ales mai bun însă tot incolor. (v. modelul II.)

1877 No. 2 acelaş timbru de 5 bani încrustat însă de culoare bistru fără a mai fi cifra 5 în relief.

A fost imprimat pe un carton fin, subţire şi perforat pe margini iar textul împreună cu timbrul închise într'un cadru de dimensiunile 115×78 mm.

1878 No. 3. Acelaşi timbru de 5 bani în culoare albastră fără a fi în relief, imprimat pe un carton foarte fin de culoare roz spălăcit şi dinţat pe margini.

1879—1882 No. 4. Acelaşi timbru însă de culoare neagră pe carton fin de diferite nuanţe, de dimensiuni mai mari şi dinţat pe margini.

1890. No. 5. Alt model de timbru de 5 bani, (v. modelul II.) încrustat negru pe carton foarte fin, roz pe faţă şi alb pe dos, cu dimensiunile 100×160 mm. şi dantelat pe margini.

1891. No. 6. Prima carte poştală jubiliară cu timbrul de 5 bani (modelul primelor *timbre poştale* româneşti jubiliare din anul 1891) încrustat în negru pe carton de felul şi dimensiunile cărţii poştale precedente.

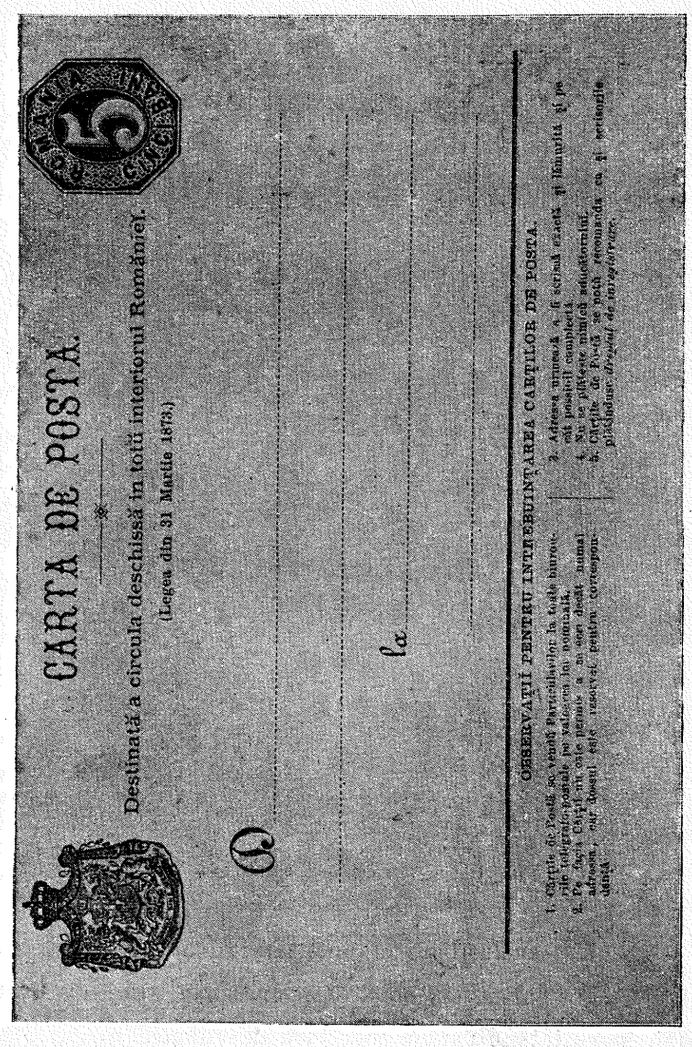

Modelul I

1893. No. 7. Exact modelul II, însă de culoare verde şi împreună cu tot textul incrustat pe un carton subţire, de o calitate mai inferioară, de culoare închisă şi cu dimensiunile 105×140 mm.

Modelul II

No. 8. Acelaşi model însă imprimat în negru cu Stema Ţării la mijloc, adică apropiată de timbrul de 5 bani, încrustat pe carton mai tare de culoare roz.

1894 No. 9. Un model din emisiunea comună a mărcilor anului 1894, (v. mod. III). Timbru de 5 bani încrustat în culoare albastră, împreună cu Stema Ţării şi textul pe carton alb cu dimensiunile 89×32 mm.

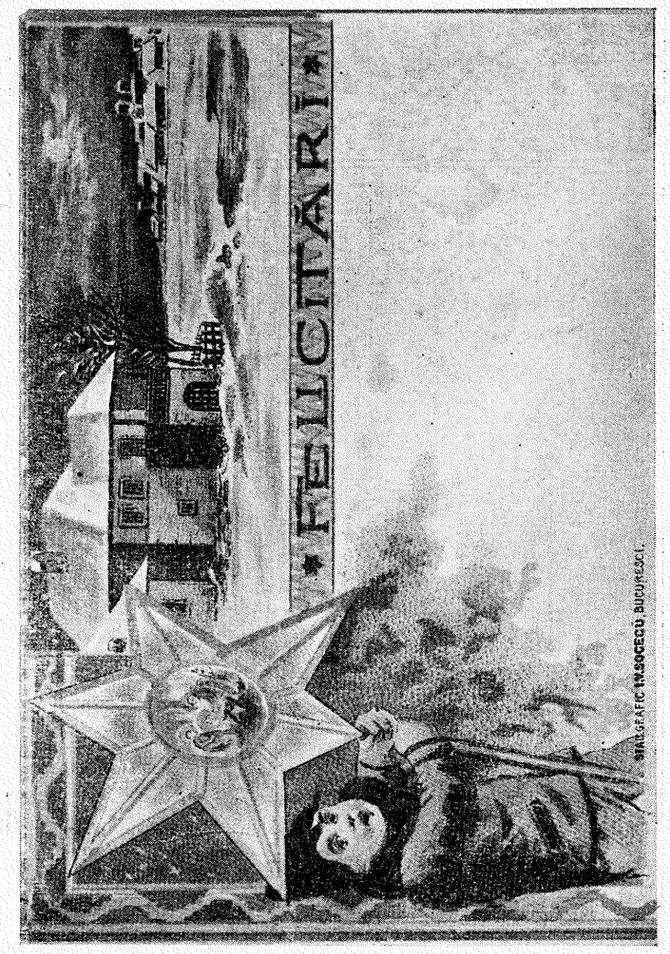

1899 No. 10. Cartea poştală specială pentru felicitări. Cu acelaşi timbru de 5 bani ca cel precedent însă de culoare verde, încrustat pe carton cu aceleaşi dimensiuni care avea pe verso subiecte şi inscripţiuni despre datinile noastre strămoşeşti (v. reproducerea). A fost destinată pentru tradiţionalele felicitări de anul nou: 1900.

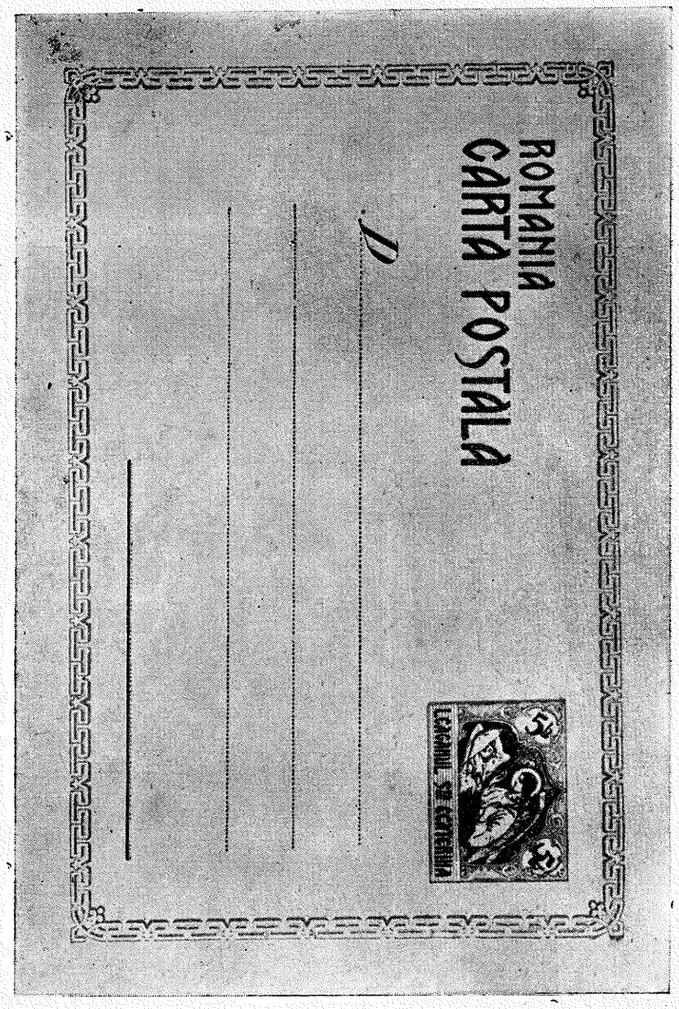

No. 11. Aceiaşi carte poştală de aceleaşi dimensiuni şi culoare verde însă fără a avea pe verso subiecte de felicitări.

1905 No. 12. Aceiaşi ca cea precedentă însă pentru prima dată s'a adăogat pe cărţile poştale, în partea de sus, inscripţia „ROMANIA".

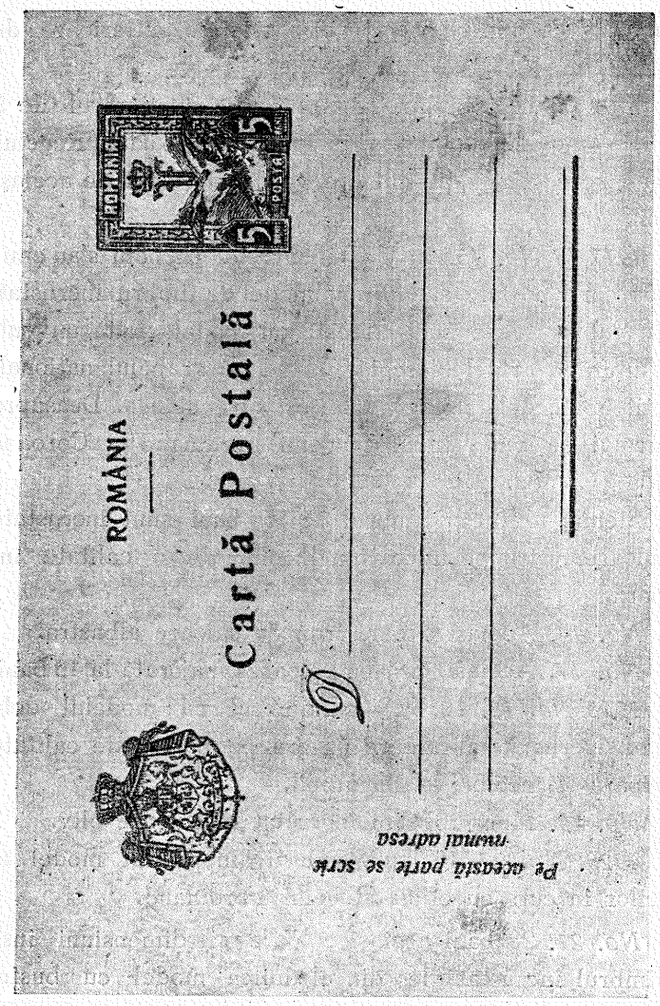

1905 No. 13. Prima noastră Carte Poştală de Binefacere. Timbrul de 5 bani încrustat în două colori, negru şi verde, înfăţişează un înger de veghe lângă leagănul unui prunc iar în partea de jos legenda „LEAGANUL S-TA ECATARINA". Timbrul încrustat şi textul sunt

înconjurate de un cadru cu dimensinuile exterioare de 77×122 mm. (v. mod. IV).

1909 No. 14. Stema Ţării, textul şi timbrul de 5 bani de modelul mărcilor în curs, cu bustul Regelui Carol I spre stânga, de culoare verde încrustat pe acelaşi carton.

1917/18 No. 15. In timpul marelui război s'au emis la Iaşi cărţi poştale cu un nou model de timbru încrustat, tot în valoare de 5 bani. Acest nou model arată un vultur fluturând aripele deschise, stând pe drapelul naţional, proptit oblic, dela dreapta în jos spre stânga. Deasupra vulturului se văd: cifrul Regelui Ferdinand şi Coroana Regală (v. mod. V.)

Stema, textul şi timbrul de 5 bani sunt încrustate în culoare bistru pe un carton incolor de o calitate inferioară.

No. 16. Aceiaşi 5 bani însă de culoare albastră.

No. 17. Aceiaşi, însă cu valoarea majorată la 10 bani.

1918 No. 18. 10 bani cu timbrul ca modelul dela No. 14, încrustat în culoare neagră pe carton de calitate inferioară şi incolor, la Bucureşti.

No. 19. Idem 10 bani încrustat în culoare oliv.

1920. No. 20. 10 bani timbrul din primul model al mărcilor în curs cu efigia Regelui Ferdinand.

No. 21. 20 bani aceiaşi coloare şi dimensiuni însă cu timbrul încrustat ales din al doilea model cu bustul Regelui Ferdinand.

1922. No. 22. 50 bani portocaliu, modelul dela No. 20 şi cu bustul Regelul Ferdinand.

No. 23. 50 bani portocaliu, model ca al No. 21.

1926. No. 24. 1 Leu violet, acelaşi model.

1927. No. 25. Idem 2 Lei verde.

1928. No. 26. 2 Lei verde, model cu bustul Regelui Mihai.

1930. No. 27. Idem cu supratipar „8 JUNIE 1930".

1931. No. 28. 2 Lei verde, model de timbru încrustat cu busul M. S. Regelui Carol II întrun cerc alb. Model special numai pentru cărţi poştale.

No. 29. Idem 2 Lei verde cu bustul M. S. Regelui Carol II spre dreapta pe fond plin.

1932. No. 30. 3 Lei verde. Modelul timbrului încrustat este cu bustul M. S. Regelui Carol II un sfert spre stânga, pe un fond circular haşurat.

Incepând cu această carte postală, căreia fără a i se mări dimensiunile i s'a mărit valoarea dela 2 la 3 Lei, s'a mai mărit şi suprafaţa de scris, anume cu jumătatea din stânga de pe recto, rămânând a se scrie adresa numai pe jumătatea din dreapta.

1935. No. 31. 13 Lei roşu, acelaşi model şi format ca la precedenta.

Aceasta este prima carte poştală destinată a circula recomandat în relaţiunile interne, având pe recto menţiunea „RECOMANDAT".

1937. No. 32. 3.50 Lei verde oliv, acelaşi model şi format ca No. 30.

Cărţile poştale internaţionale.

Primele cărţi poştale la noi pentru relaţiile cu străinătatea au fost introduse în anul 1879 şi s'a continuat imprimarea lor în diferite feluri până astăzi, cu timbre încrustate de diferite modele şi valori, conform tarifelor Poştale ce s'au perindat, anume:

1897. No. 1. 10 bani roşu, pe carton incolor de dimensiunile 106×160 mm., cu timbru încrustat din modelul

exact ca al primelor cărți poștale interne cu timbru de 5 bani (v. mod. I.)

1893. No. 2. 10 bani roșu cu un chenar de dimensiunile 77×113 mm. care încadrează Stema Țării, textul și timbrul de 10 bani încrustat (v. mod. II.)

1901. No. 3. 10 bani roșu, model exact ca precedentul însă fără chenar.

1903. No. 4. 10 bani roșu pe carton alb de dimensiunile 87×150 mm., cu timbrul încrustat exact modelul mărcii de 10 bani din emisiunea anului 1903 cu efigia Regelui Carol I.

1909. No. 5. 10 bani roșu, pe carton cu aceleași dimensiuni ca precedentul iar timbrul încrustat exact de modelul mărcii de 10 bani cu efigia Regelui Carol I din emisiunea anului 1909.

1921. No. 6. 1 Leu roșu, cu bustul Regelui Ferdinand, model ca al emisiunei de mărci poștale din anul 1920.

1924. No. 6. 3 Lei violet, cu bustul Regelui Ferdinand, model ca al emisiunei de timbre din acel an.

1924. No. 7. 4 Lei roșu, model exact ca precedentul.

1927. No. 8. 6 Lei roșu, model exact ca la celelalte două precedente cu bustul Regelui Ferdinand.

1928. No. 9. 6 Lei roșu închis, cu bustul Regelui Mihai

1928. No. 10. 6 Lei roșu brun, cu bustul Regelui Mihai și câte o vedere din pitoreștile noastre ținuturi pe jumătatea din stânga a feței acestor cărți poștale care au și un cadru pe față.

1933. No. 11. 6 Lei roșu brun cu efigia Regelui Carol II și câte o vedere ca și la cele dela No. 10.

1896. Cartea Poștală externă arătată la No. 4. căreia i s'a aplicat o supra-imprimare violetă „20 PARAS 20" în moneta turcească de atunci. Această carte poștală a fost destinată să circule numai prin Birourile Poștale de pe vapoarele noastre comerciale ale Serviciului Maritim Român Constanța-Constantinopol. (v. reproducerea).

Cărțile Postale cu »Răspuns«

Un alt fel de cărți poștale s'au introdus în Serviciul nostru Poștal încă din anul 1885, anume așa zisele „Cărți Poștale cu răspuns". O astfel de carte poștală se compunea în realitate din două cărți poștale unite care se vând împreună. Una din acestea este pentru a se scrie corespondență iar a doua destinată răspunsului ce urmează să primească expeditorul.

Acest fel de cărți poștale au menirea să asigure expeditorului răspunsul dorit dela destinatar, pe care îl cam obligă întru câtva să-i răspundă. Ele se pot întrebuința în tot fel de relații interne și internaționale.

I. Interne

1885 No. 1. 5+5 bani, cu două timbre încrustate în negru pe carton roz din modelul celor interne din anul 1873. (v. mod. I)

1890 No. 2. 5+5 bani negru, din modelul celor simple din anul 1903.

1894 No. 3. 5+5 bani albastru, modelul cu efigia Regelui Carol I.

1899 No. 4. 5+5 bani verde, același model.

1909 No. 5. 5+5 bani verde gălbui, cu efigia Regelui Carol I.

1930 No. 6. 2+2 Lei, cu bustul Regelui Mihai și supratipăritura „8 IUNIE 1930".

1932 No. 7. 2+2 Lei cu bustul Regelui Carol II. spre dreapta.

II. Externe

1879 No. 1. 10+10 bani roşu, model ca al celor interne din anul 1875. (v. mod. I)

1893 No. 2. 10+10 bani roşu, model ca al celor externe simple din anul 1875 cu chenar. (v. mod. II)

II a

1903 No. 3. 10+10 bani, model cu efigia Regelui Carol I.

1914 No. 4. 10+10 bani, alt model de data aceasta cu bustul Regelui Carol I.

Cărţi Poştale închise

Acest fel de cărţi poştale erau făcute astfel că se scria corespondenţa pe dosul lor apoi se îndoiau şi se

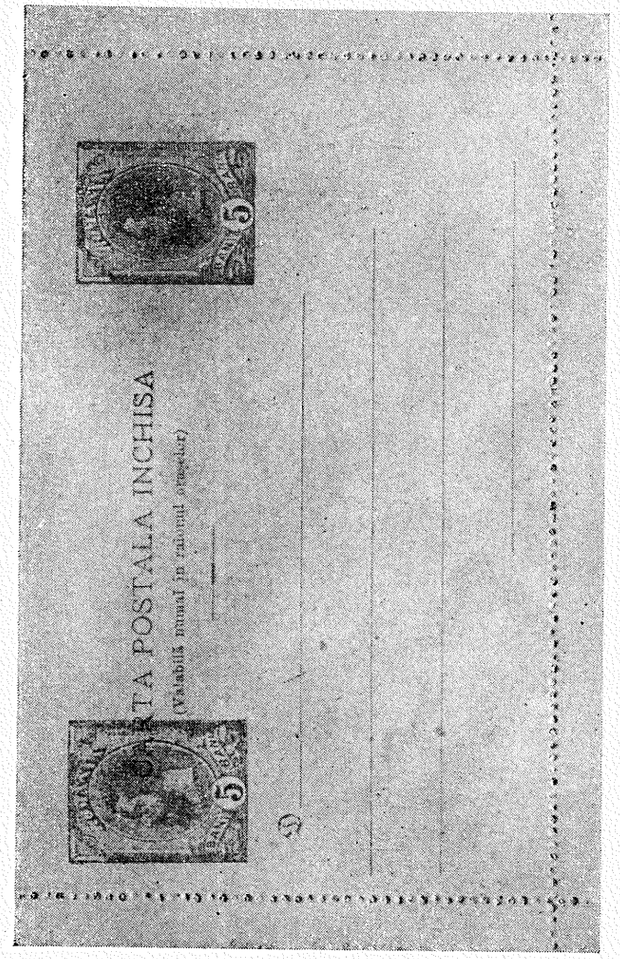

III

puteau lipi cu gumă pusă dela fabricarea ei lor pe marginile dosului iar pentru a se putea desface fără a se strica partea scrisă, erau perforate pe trei margini pe unde se puteau rupe cu uşurinţă şi desface cartea poştală îndoită, spre a se putea ceti.

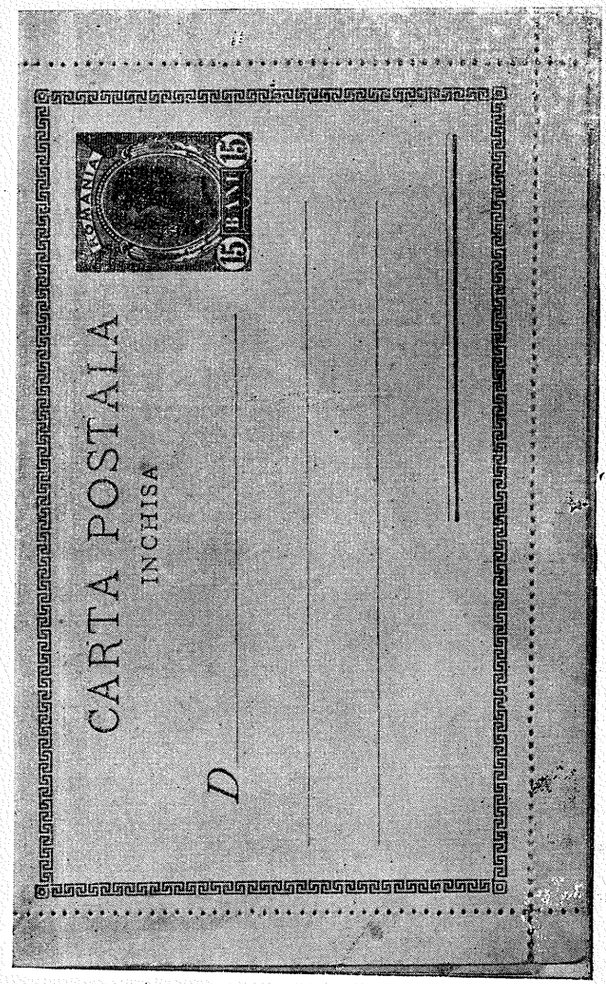

III a

Au fost introduse in Serviciul nostru poştal în anul 1891 destinate să circule numai în cuprinsul oraşelor şi pentrucă n'au prea dat rezultate practice au fost desfiinţate în 1916.

1891 No. 1. 5 bani, cu timbru încrustat în negru din modelul emisiunei 1890 cu efigia Regelui Carol I.

1893 No. 2. 15 bani, de culoare bistru şi cu un chenar pe margini format dintr'o linie greacă.

1894 No. 3. 5 bani albastru
1895 „ 4 15 „ roşu
1899 „ 5 5 „ verde
1999 „ 6 15 „ negru

1900: No. 7. 5 + 5 bani verde (v. mod. III). Aceasta prezintă o particularitate foarte interesantă şi tot atât de importantă, anume: i s'a încrustat un al doilea timbru de 5 bani în partea stângă pentru a echivala majorarea taxei dela 5 la 10 bani, conform tarifului mărit.

No. 8. 10 Bani roşu
1903 „ 9. 15 „ gri
1904 „ 10. 15 „ violet
1907 „ 11. 10 „ roşu
„ 12. 15 „ oliv
„ 12. 10 „ roşu, toate în modelul timbrelor din emisiunea anului 1909 cu bustul Regelui Carol I.

Cărţile Poştale Militare

Cărţile poştale militare sunt destinate exclusiv pentru militari, grade inferioare, aflaţi sub arme, cărora în timpul războiului li s'au acordat scutiri de orice taxe poştale iar în timp de pace li se vând pe un preţ minim.

Pentru a nu se face unele ubuzuri, adică să nu se poată întrebuinţa şi de altcineva afară de militarii grade

inferioare, se cere condiţiunea să poarte sigilul unităţii militare respective.

In acest scop s'au confecţionat de către Administraţia Poştelor cărţi postale speciale cu menţiuni şi indicaţii în acest sens care au încrustate timbre poştale începând cu al celor din emisiunea anului 1909, care înfăţişează bustul Regelui Carol I, apoi pe rând al Regelui Ferdinand, al Regelui Mihai şi al M. S. Regelui Carol II.

Cele cu bustul Regelui Carol I au fost întrebuinţate în timpul marelui războiu cu un timbru încrustat din acest model, fără a avea menţionată vre'o valoare căci au fost împărţite gratis ostaşilor.

Reproducem mai jos o astfel de carte poştală militară cu menţiunile şi indicaţiuniile respective care are pe verso menţiunile: „Nu se scrie nimic privitor la armată; — Nu se spune nici data, nici localitatea".

1916 No. 1 cu timbru încrustat în negru fără cifra valoarei, din modelul timbrelor 1909 cu bustul Regelui Carol I (întrebuinţate în timpul războiului).

1924 No. 2. 1 Leu, violet, cu model de timbre încrustate din emisiunea anului 1920 care înfăţişează bustul Regelui Ferdinand.

1928 No. 3. 1 Leu violet cu bustul Regelui Mihai.

1930 No. 4. 1 „
şi supratipăritura „*8 Iunie 1930*".

1931 No. 5. 1 Leu cu bustul M. S. Regelui Carol II.

1932 No. 6. 1 Lei cu bustul M. S. Regelui Carol II. un alt model, spre dreapta.

1934 No. 7. 1 Lei violet, un alt model cu bustul M. S. Regelui Carol II spre stânga.

B. Plicuri cu Timbre Incrustate

In anul 1931 Administrația Poștelor noastre a pus în vânzare plicuri cu timbre încrustate, cu valoare poștală conform tarifelor și un plus de 1 Leu, costul plicului și hârtiei anexate.

S'au emis două feluri din aceste plicuri anume:

1. de 4 Lei pentru corespondența locală și
2. de 6 „ „ „ internă (alte localități). Ambele cu timbre încrustate în roșu care înfățișează bustul M. S. Regelui Carol II.

C. Benzi pentru Ziare

Poșta, care dela primele ei începuturi a urmărit desvoltarea comunicărilor de tot felul și înlesnirea tuturor organizațiilor pentru desvoltarea culturei noastre, în special prin ziare și reviste, a căutat să înlesnească cum a crezut mai practic expedierea ziarelor și imprimatelor.

Așa, în anul 1870, a emis benzi speciale pentru ziare, cu timbre încrustate în negru pe hârtie verde, după modelul reprodus mai jos, care înfățișează efigia Regelui Carol I spre stânga; apoi în anul 1871 de un alt model, tot cu efigia Regelui Carol I însă încrustat în culoare albastră pe hârtie galbenă.

I. II.

Acestea, ca și altele care au urmat, se imprimau mai multe pe o coală mare de hârtie, despărțite printr'o linie orizontală, de unde apoi se tăiau în benzi în care se înfășurau ziarele ce se expediau prin Poștă.

1870 No. 1. 1½ (bani) încrustat negru pe hârtie verde
1871 „ 2. 1½ BANI „ albastru „ gălbuie
1893 „ 3. 1½ bani „ negru „ albă
(modelul timbrului din emisiunea anului 1890)

1894 No. 4. 1½ bani încrustat negru pe hârtie crem (modelul timbrelor din emisiunea anului 1893)

1895 No. 5. 1 BANI bistru, pe hârtie albă, acelaşi model de timbru încrustat ca şi precedentul dela care, însă, s'a scos fracţiunea valoarei „½" după cum se poate vedea în modelul reprodus aci, cu cuvântul bani nerectificat.

1899 No. 6. 1 ban supraimprimare în culoare roşie peste timbrul încrustat albastru de 1½ bani din modelul 1894.

1901 No. 7. 1 ban bistru, exact modelul de mai sus din care, însă, s'a scos fracţiunea „½" şi s'a corectat cuvântul dela plural BANI la singular BAN.

1905 No. 8. 1 ban negru, acelaşi model ca precedentul.

1909 No. 9. 1 ban negru, model nou cu bustul Regelui Carol I din emisiunea mărcilor 1909.

Nu se mai fac astfel de benzi cu timbre încrustate nefiind destul de practice.

D. Mandatele Poştale

I. Interne. Introducându-se trimiterea banilor prin Poştă începând din anul 1890 s'au confecţionat cartoane mandate (mandate Poştale cu timbre încrustate).

1890 No. 1. 50 bani oranj, modelul timbrului din acel an.

1893 No. 2. 25 bani albastru, modelul timbrului din acel an.

1894 No. 3. 25 bani verde, un model de timbru încrustat, special pentru mandate. Acest model este cunoscut ca făcând parte din probele neaprobate ale seriei mărcilor din anul 1893.

No. 4. 25 bani violet.

1900 No. 5. 5 bani verde.

1901 No. 6. 5 bani supraimprimat roşu peste timbrul încrustat de 25 bani albastru. Acestea aveau fondul brodat pentru a se împiedica falsurile.

1905 No. 7. 5 bani verde, modelul mărcii din anul 1893 cu efigia Regelui Carol I.

1910 No. 8. 5 bani verde, model cu bustul Regelui Carol I. din emisiunea anului 1909, imprimat pe carton de diferite culori pe faţă şi alb pe dos, tot cu scopul arătat mai sus. Cea mai pronunţată culoare a cartoanelor este cea roşie.

1920 No. 9. 5 bani verde, bustul Regelui Ferdinand
No. 10. 25 „ albastru, „ „

1922 No. 11. 1 Leu albastru, celălalt model cu efigia Regelui Ferdinand.

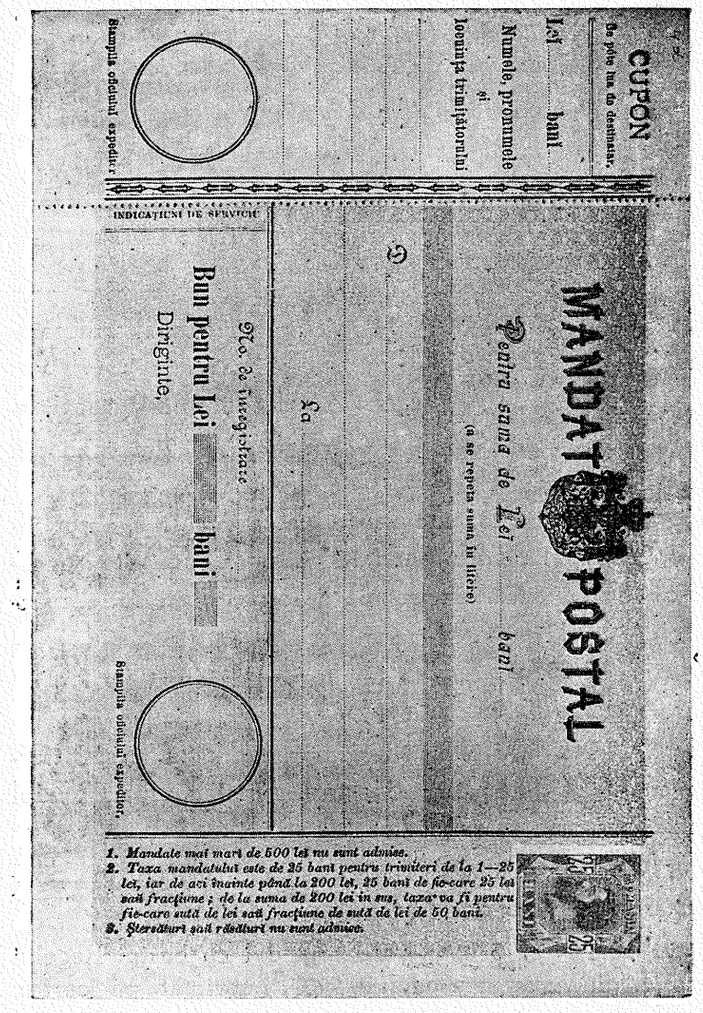

1926 No. 12. 3 Lei roşu, cu bustul Regelui Ferdinand

1928 No. 13. 3 „ „ „ „ „ Mihai

1931 No. 14. 3 „ „ „ M. S. Regelui Carol II.

1933 No. 15. 3 Lei, alt modol cu efigia M. S. Regelui Carol II.

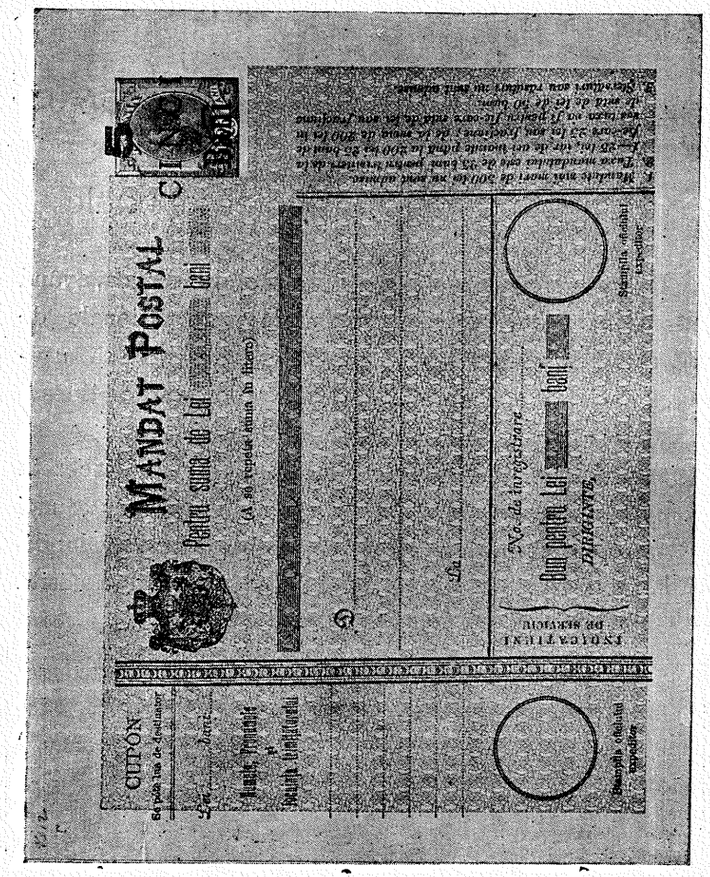

II. Internaţionale. 1892 No. 1. 25 bani albastru, cu modelul timbrului încrustat din emisiunea 1890.

1894 No. 2. 25 bani violet, cu timbrul încrustat ca modelul mărcii de 25 bani din emisiunea anului 1893.

1899 No. 3. 25 bani albastru, acelaşi model.

1900 No. 4. 5 bani verde, modelul mărcii din 1893.

1991 No. 5. 5 bani supraimprimare cu roşu peste timbrul încrustat de 25 bani albastru dela No. 3.

1911 No. 6. 5 bani verde, în alt model cu bustul Regelui Carol I din emisiunea anului 1909.

E. Cupoane-Răspuns Internaţionale

Uniunea poştală universală cu sediul la Berna, având menirea să aranjeze comunicaţiunile internaţionale de poştă a căutat mult timp un mijloc practic care să uşureze şi să asigure francarea răspunsurilor internaţionale pe spesele expeditorilor corespondenţelor.

Astfel, pentru prima data s'a pus problema aceasta în congresul din 1897, dela Washington. S'a propus atunci emiterea unor timbre comune, speciale, având valabilitate la francare în toate ţările din Uniune. Nefiind găsită destul de practică propunerea a căzut.

Abia la congresul din 1906 dela Roma din diferitele propuneri s'au admis „Cupoanele-Răspuns Internaţional",

aşa cum sunt reproduse aci, care se obţin contra cost dela oficiile poştale având aplicată, în stânga, ştampila de zi a oficiului din ţara de origine a cuponului.

Cupoanele se pot schimba în orice ţară din Uniune, tot la oficiile poştale, în timbre pentru francarea unei scrisori simple când se aplică ştampila de zi, în dreapta acestora, pe locul special destinat.

Pentru a se evita falsificarea lor, cupoanele sunt imprimate pe hârtie cu fondul brodat (globul terestru cu meridiane, paralele şi alte arabescuri) şi filigramată cu iniţialele U P U (Uniunea Poştală Universală).

Explicaţiuni în limbile: franceză, germană, engleză, italiană şi spaniolă complectează aceste cupoane care sunt la fel pentru toate ţările din Uniune.

PARTEA III-a

A. Proecte, Modele şi Probe
de tipar şi de culoare ale tuturor Timbrelor Poştale Româneşti

Emiterea timbrelor poştale nu este întotdeauna o problemă uşor de rezolvat căci până la stabilirea modelelor definitive se examinează nenumărate proecte şi probe şi se ţine seamă de condiţiuni ca: scopul emisiunei, costul ei, înfăţişarea şi coloarea modelelor, imprimarea cifrelor valorilor pentruca să poată fi uşor controlate de personalul poştal care este chemat să verifice francarea corespondenţelor, imprimarea inscripţiilor, etc...

In România, ca şi'n alte ţări, emiterea mărcilor poştale a constituit totdeauna un prilej de propagandă şi din această cauză alte griji s'au suprapus celor enumărate mai sus. In adevăr, fiecare emisiune îşi propunea să popularizeze: stemele Principatelor, efigiile sau figurile Domnilor români, piesagii sau îndeletniciri naţionale iar atunci când a fost vorba de timbre jubiliare, de binefacere, etc. s'au reprezentat pe ele momente importante din vieaţa Statului, din vieaţa Poporului şi a conducătorilor săi, scene din războaie, etc.

Dintre modelele, proectele şi probele de mărci poştale româneşti noui reproducem şi examinăm în această lucrare un număr restrâns având convingerea că nenumărate altele s'au pierdut, în special cele pentru timbrele noastre mai vechi deoarece nimeni nu s'a gândit atunci ce importanţă pot avea mai târziu.

* * *

Nu se cunoaşte cu preciziune adevărata probă de încercare a ştampilelor folosite la emiterea trimbrelor poştale „Capul de Zimbru" din 1858 totuşi se poate bănui că, până s'a ajuns la forma ei definitivă, s'au făcut încercări cu ştampile de lemn. In străinătate se pretinde că probe de încercare pentru aceste mărci ar fi cunoscute, la toate valorile: 27, 54, 81 şi 108 parale, pe hârtie albă simplă sau pe hârtie albă, groasă şi vărgată.

La noi s'au găsit unele probe în coloare neagră dar este stabilit că acestea au fost obţinute pe hârtie albă obişnuită după curăţirea ştampilelor regăsite la Iaşi în 1891.

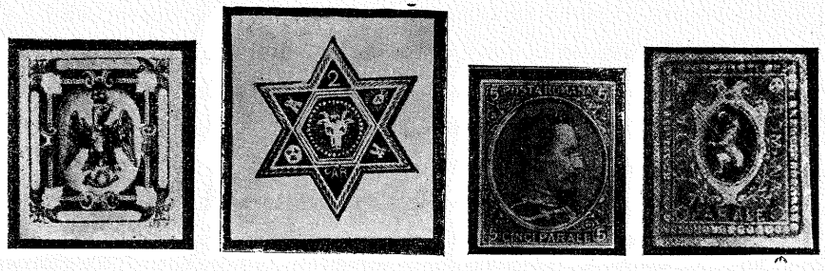

I. II. III. IV.

Tot astfel stau lucrurile cu emisiunea a doua din 1858.

Modelul I. reprodus aci — se crede — a fost compus între 1860—1864 dar n'a fost aprobat pentrucă necesita un procedeu de imprimare prea pretenţios. Apoi au fost interminabile discuţiuni pe tema emblemelor reprezentate pe acest model, adecă moldovenii erau nemulţumiţi de disproporţia dintre „Capul de Zimbru" considerat invizibil faţă de „Vulturul Munteniei" care era prea mare.

Acest model este cunoscut în diferite colori.

La 1865, când se discuta ieftinirea tarifului poştal din Principate, s'a propus — probabil executat la Cernăuţi — modelul II. reprodus alături, care n'a fost aprobat pentrucă se luase hotărîrea ca timbrele ce urmau să fie emise să poarte chipul Domnitorului Cuza.

Acest model este cunoscut pe hârtie albă în colorile: roşu, albastru, negru, cenuşiu şi verde sau pe hârtie colorată galben ori albastru şi imprimat în negru, fără să-i lipsească indicaţiunea: PROBE.

Alte ori a fost imprimat în relief pe colţul drept superior la unele plicuri.

Pentru emisiunea anilor 1862—64 se zice că ar exista unele probe, pe hârtie subţire, exact ca modelele iniţiale însă în valorile: 40 şi 80 parale. Ele ar avea următoarea explicaţiune: neprevăzându-se reducerea tarifului poştal au fost concepute exact pentru valorile timbrelor în curs.

La emisiunea anului 1865, care înfăţişează efigia Domnitorului Cuza, este cunoscut — neaprobat — modelul III. reprodus alături, cu bust în locul efigiei Domnitorului. Acest model, ca şi cel aprobat, a fost executut de gravorul francez Duloz şi tras pe hârtie albă în următoarele colori: 2 parale albastru, 5 parale albastru, negru, roşu, verde violet, galben cum şi în o mulţime de alte nuanţe. Apoi în valoare de 20 parale oliv.

Pe unele din aceste modele se vede indicaţiunea: PROBE.

Emisiunea anului 1866

La emiterea mărcilor poştale din anul 1866 (anul venirii la cârmă a Domnitorului şi mai târziu Regelui Carol I), dată fiind hotărîrea unanimă de a se tipări timbre poştale în culoare neagră pe hârtie în colorile naţionale, înfăţişând efigia Domnitorului Carol I, n'a mai fost

nevoe probabil de a se întocmi proecte spre a se alege alte modele, ci s'a trecut direct la executarea modelelor vechi, introduse deja pe vremea Domnitorului Cuza la a doua emisiune de timbre poştale, schimbându-se numai efigia care a fost înlocuită cu a Domnitorului Carol I, însă spre stânga.

In schimb sunt cunoscute probe de culori anume: 2 parale, negru pe hârtie violetă în loc de galbenă şi 5 parale, pe hârtie galbenă sau limonie în loc de albastră.

Aci reproducem trei modele diferite de timbre poştale neaprobate. Acestea au fost compuse cam prin anii 1869—1870. Efigiile Domnitorului Carol I au fost copiate exact de pe monetele româneşti de atunci (Napoleoni şi galbeni de aur sau Lei de argint).

Aceste modele au fost făcute cu intenţia de a se emite timbre poştale de valori mari: „1 Leu", crezându-se necesare la francarea corespondenţei externe al căror transport se preluase din mâinile străinilor, însă s'au întrebuinţat mai departe timbrele de 50 bani din emisiunea 1869 şi pentru acest motiv au rămas neaprobate.

Emisiunea din 1872 dela Paris

La această emisiune nu se cunosc alte modele afară de câteva probe de culori trase cu singurul model iniţial.

Se cunosc următoarele probe de culoare trase pe hârtie albă: 3 bani galben, 5 bani verde, 10 bani cenuşiu şi 50 bani gri.

Probele emisiunei din 1876—1879

Hotărându-se încă din anul 1875 schimbarea modelului şi procedeelor de imprimare a mărcilor poştale franceze, în anul 1876 a şi început acolo confecţionarea după modele noui, desfiinţându-se totodată vechile instalaţii. Aşa a încetat la monetăria oficială franceză şi tipărirea mărcilor poştale româneşti comandate acolo din care cauză au fost aduse plăcile cu clişeele originale, gravate în oţel de gravorul A. Barre, pentru a se continua tipărirea lor la Imprimeria Statului din Bucureşti.

Cum însă la noi lipseau specialiştii necesari mânuirii complexului acestor instrumente technice de tipărire, s'au făcut numeroase exerciţii de imprimare, de aşezări în coale, de combinarea colorilor, dantelatură, etc. prilejuind astfel o sumedenie de probe, bine'nţeles fără a se schimba modelul, încât — aparent — s'ar putea crede că aceste numeroase probe de culoare au fost făcute cu alte scopuri decât cele de ordin tehnic şi experimental.

E destul să amintim că se cunosc din aceste probe coale întregi a câte 130 de bucăţi (13×10=130), blocuri a 12 bucăţi şi benzi a câte 10 bucăţi, dantelate ocazional numai orizontal cum şi blocuri mici a câte 2 bucăţi nedantelate, etc.

Astfel, citâm următoarele probe de culoare pe hârtie albă sau pal, colorată în crem, verzui-albastră sau roşietică: 3 bani negru, 5 bani brun, 10 şi 50 bani negru; apoi pe hârtie subţire: $1^1/_2$ bani negru sau roşu, 5, 10 şi 50 bani verde, 15 bani albastru şi 25 bani roşu. Mai sunt

cunoscute, trase în colițe a 12 bucăți cu tipar negru, pe hârtie colorată, peste 25 alte nuanțe de culori.

Deasemenea, pe hârtie groasă sunt trase aceste valori la care se adaogă valoarea de 30 bani în albastru iar valoarea de 10 bani imprimată în relief.

Emisiunea din anul 1880

Ca și la cea precedentă și pentru această emisiune a anului 1880, executată în întregime la Imprimeria Statului din București cu un singur model, — cel aprobat, numeroasele probe de culoare ce s'au făcut în coale a 130 bucăți și a 12 bucăți sunt considerate tot experiențe. De remarcat o caracteristică a probelor ce voim a descrie aci și anume toate sunt făcute în culoare neagră afară de valoarea de 25 bani care este făcută în culoare albastră pe hârtie în diferite culori.

Nici la această emisiune nu se cunosc alte proecte sau modele afară de cel inițial cu care s'au tras, înainte de tipărirea stocului, numeroase probe de culoare deasemenea nejustificate ca și precedentele.

La acestea se cunoaște, tras de probă, un bloc de opt bucăți conținând 8 valori diferite între care și valoarea de 1 Leu care nu s'a emis din cauză că n'ar fi avut atunci întrebuințare poștală prea întinsă o așa valoare mare.

Emisiunea din 1890

La această emisiune, pe lângă probele de coloare trase cu modelul definitiv, este cunoscut, separat, modelul reprodus alături care diferă de cel definitiv.

Emisiunea din 1893

Separat de modelele definitive care se găsesc trase în coale conținând 70 bucăți așezate în 7 rânduri orizontale a câte 10 bucăți die fiecare valoare anume: $1^1/_2$, 3, 5, 10, 15, 25 și 40 bani într'un nesfârșit număr de culori și pe numeroase feluri de hârtie, ca: obișnuită, velină, lustruită, groasă, filigramată cu inițialele P R etc., mai este cunoscut un model pentru valoarea de 25 bani care n'a rămas definitiv.

La toate emisiunile din 1906 nu sunt cunoscute alte modele afară de cele definitive care s'au tras, ca probe, în diferite culori și pe diferite feluri de hârtie.

* * *

Separat de modelele definitive, trase pentru probă în diferite colori, este cunoscut modelul reprodus alături, executat de Arhitectul Pompilian. Acest frumos model pentru valoarea de 40 bani a rămas neaprobat. Deasemenea seria comemorativă Silistra este trasă de probă în diferite colori cu modelele definitive.

Modelele şi probele emisiunei comemorative a Incoronării din anul 1922

La această emisiune, care este cea mai numeroasă serie în modelele ce s'au aprobat şi tipărit, cu toate că ne gândim şi avem în vedere împrejurările şi importanţa ce se cerea a se da modelelor şi probelor de coloare ce

urmau să formeze această serie menită să înfăţişeze lumei întregi marele eveniment ce se petrecea la noi: „INCORONAREA REGELUI TUTUROR ROMANILOR UNIŢI SUB UN SINGUR SCEPTRU", totuşi nu este destul de justificată cantitatea probelor mai ales că stocul s'a imprimat la München, în Germania.

Modelele şi probele de coloare ale acestei emisiuni sunt trase în diferite colori pe două feluri de hârtie: normală albă şi filigramată cu linii ondulate vertical sau orizontal.

Pe lângă modelele rămase definitive, cărora până aci li s'au schimbat cifrele valoarei de mai multe ori şi s'au tras în diferite probe de coloare, mai sunt cunoscute reprodusele modele neaprobate, totuşi trase şi acestea pentru probă în mai multe colori şi unele chiar dinţate.

Emisiunea comună 1920

La emisiunile comune din 1920 cu chipul Regelui Ferdinand sunt cunoscute minunatele modele reproduse alături în mărimea lor naturală, care au rămas neaprobate.

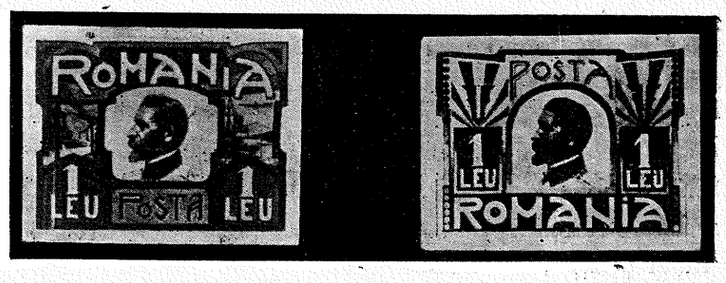

Se cunosc deasemenea valori de 15, 20, 25, 30, 50, 60, 75 şi 90 Lei în modelul definitiv al emisiunei a doua comună din anul 1920, trase de probă în diferite culori.

1926

Emisiunea jubiliare 1926

Modelele reproduse mai sus au fost compuse probabil de pictorul Basarab cu ocazia emiterii seriei care jubilia a 60-a aniversare a Regelui Ferdinand în anul 1926.

Deşi, după cum se pot vedea, sunt foarte frumoase au rămas neaprobate.

Emisiunea jubiliară 1927

In preajma emiterei seriei jubiliare „INDEPENDENTA" au fost compuse şi modelele reproduse mai sus care au rămas neaprobate. Unele poartă numele renumitului pictor G. Chirovici.

Emisiunea jubiliară 1928

Modelele reproduse alături, tot în mărime naturală, au fost compuse cu ocazia emisiunilor jubiliare: „ALIPIREA BASARABIEI" şi „JUBILEUL DOBROGIEI".

La emisiunea comemorativă cu ocazia serbărilor „Unirei Ardealului" pe lângă modelele rămase definitive şi aprobate, mai sunt cunoscute ca neaprobate cele reproduse mai sus.

Emisiunea comună 1930. Pe lângă modelele rămase definitive la emisiunea comună din 1930 care înfăţişează chipul M. S. Regelui Carol II, mai sunt cunoscute şi cele reproduse aci, rămase neaprobate.

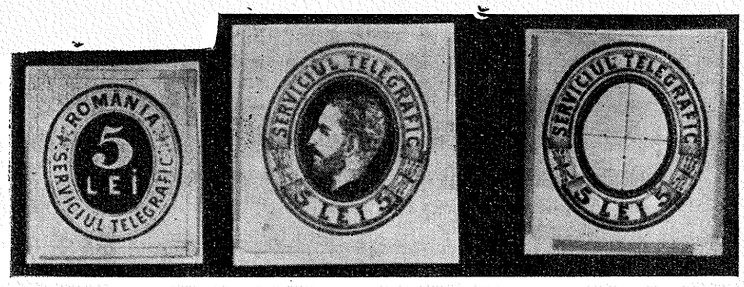

Modele rămase neaprobate, făcute cu ocazia mărcilor Telegrafice în anul 1871.

PARTEA IV-a

Stampilele Poştale

Ştampilele poştale făcând parte integrantă din Filatelie, n'au lipsit niciodată din studiile filatelice şi nici din colecţiile specializate.

In filatelia noastră ştampilele vechi, fie prin varietatea formelor alese, fie datorită întrebuinţării ce li s'a dat, au un rol mult mai mare decât s'ar putea crede, mai cu seamă că ele au fost introduse în servicii înaintea timbrelor poştale. Acestea, aşa zise antefilatelice, aveau semificaţie similară cu a timbrelor introduse mai târziu.

Dacă ne gândim că din cele mai vechi timpuri, deci astăzi cu atât mai mult, la fiecare primărie[1]) din comunele rurale, pe lângă toate celelalte oficii, s'au folosit nenumărate şi felurite ştampile poştale, putem spune că toate la un loc colecţionate ar fi cu mult mai numeroase decât toate timbrele noastre poştale. Din lipsă de spaţiu amintim aci şi reproducem un număr foarte restrâns şi anume pe cele mai vechi şi mai importante.

Primele ştampile poştale româneşti le găsim întrebuinţându-se în Moldova în anul 1852.

Aveau forma lunguiaţă, în cadre de dimensiuni diferite pentru fiecare localitate în parte şi purtau indicaţiunea „FRANCO" în litere vechi chirilice, litere caracteristice scrierii oficiale din acea vreme.

---

[1]) Toate primăriile din comunele rurale unde nu sunt Oficii sau Agenţii Poştale, execută şi servicii de poştă prin notarii sau ajutoarele acestora, în baza unei convenţii dintre Ministerul de Interne şi Direcţiunea Generală a Poştelor.

Cu astfel de stampile au început ştampilarea scrisorilor toate birourile poştale din capitalele de judeţ şi târgurile mai însemnate din Moldova.

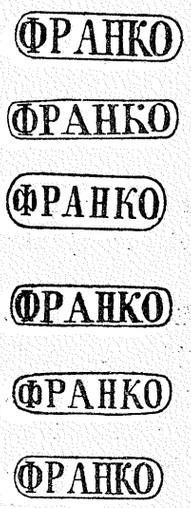

Ele au fost confecţionate în ţară, gravate în oţel.

Aceste ştampile, întrebuinţate de Poştă înainte de introducerea primelor timbre poştale din Moldova, s'au aplicat numai pe scrisorile a căror taxe se plăteau la depunere şi indicau libera expediere la destinaţie, de unde şi inscripţia „FRANCO" aleasă şi gravată pe ele.

Cu toate acestea, probabil din neglijenţă, funcţionarii dela birourile poştale care, printre ştampilele noui, mai păstrau şi din cele vechi, au aplicat aceste ştampile vechi pe timbrele din a doua emisiune a anului 1858, deşi prima emisiune cu „CAPUL DE ZIMBRU" n'a fost ştampilată niciodată cu astfel de ştampile.

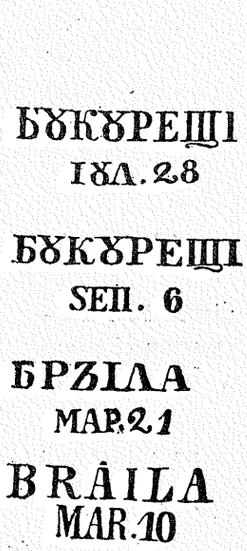

Bucureşti Iulie 28

Bucureşti Septemb. 6

Brăila Mart. 21

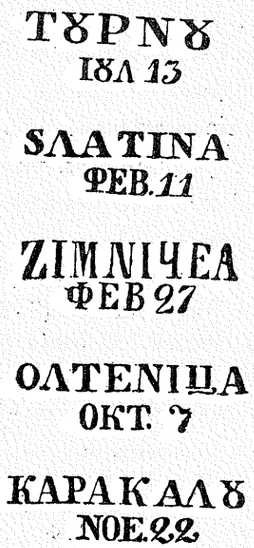

Turnu (Măgurele) Iul. 13

Slatina Feb. 11

Zimnicea Feb. 27

Oltenița Feb. 11

Caracalu Noe. 22

In Valahia (Muntenia) primele ştampile poştale au fost introduse în anul 1854, gravate deasemenea în oţel şi — cu litere mari chirilice în linie dreaptă fără cadru — indicau numele localităţii iar dedesubt, în scriere ceva mai mică, luna şi ziua prescurtate.

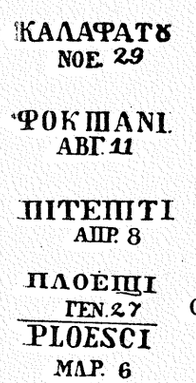

Calafatu Noe. 29

Focşani Aug. 11

Piteşti Apr. 8

Ploeşti Genar(Ianuarie)

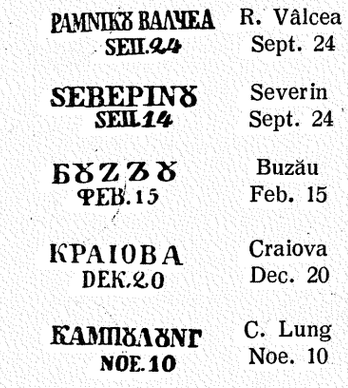

R. Vâlcea Sept. 24

Severin Sept. 24

Buzău Feb. 15

Craiova Dec. 20

C. Lung Noe. 10

In 1860 au fost reînoite ştampilele birourilor poştale din Brăila şi Ploeşti (probabil din cauză că cele vechi se uzaseră), iar scrierea folosită a fost cu litere latine.

La începutul anului 1858 s'au primit la toate birourile poştale din Moldova ştampile noui rotunde pentru a fi folosite la ştampilarea timbrelor ce urmau să fie emise în Julie acelaşi an.

Două circonferinţe concentrice cu diametrele de 11 şi 19 mm., luna şi ziua, scrise în centru — cu cifre — sub formă de fracţie, numele localităţii în litere mari latine, scris între cele două cercuri concentrice în partea de sus şi cuvântul „MOLDOVA" în partea de jos, sunt caracteristicele acestor ştampile.

Confecţionarea lor a fost ireproşabilă, probabil în străinătate şi anume la Wiena.

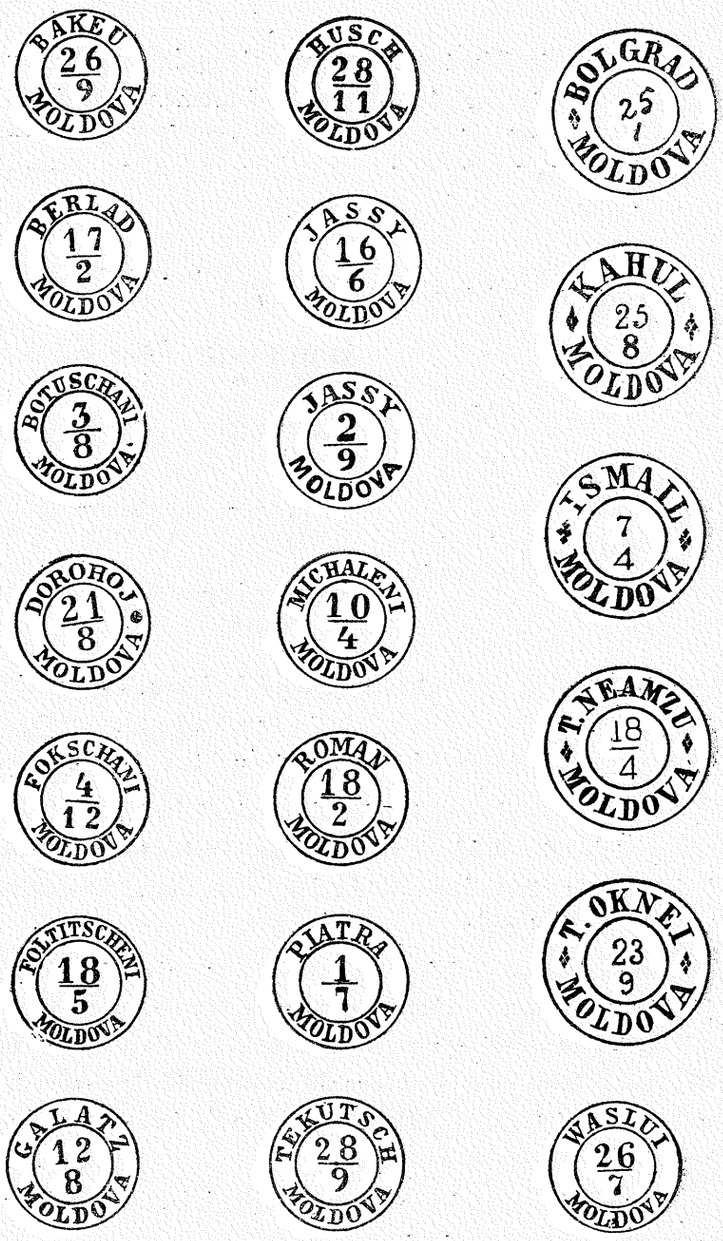

Stampilele au aceleași dimensiuni pentru toate orașele din Moldova în afară de cele din Târgu-Neamț, Târgu-Ocna, Bolgrad, Cahul și Ismail care sunt ceva mai mari și anume cu diametrul 11 și 23 mm.

La poșta din Iași se observă două ștampile, cu acelaș diametru dar cu scriere deosebită, ceia ce dovedește că funcționau două birouri poștale.

Toate aceste ștampile se află aplicate cu tuș în diferite culori exclusiv numai pe timbrele primei emisiuni din anul 1858.

Cam odată cu ștampilele rotunde din anul 1858 s'au introdus la birourile poștale din Moldova un fel de ștampile lungi, fără cadru, cu mențiunea „RECIPISSE" în litere mari latine.

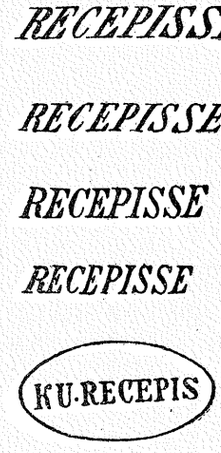

Acestea se aplicau pe scrisorile expediate recomandat.

După statificarea serviciilor poștale din Moldova în anul 1857, admițându-se la expediere și scrisori cu taxa neplătită de depunător și urmând a se încasa aceasta dela primitor, adecă așa zisele scrisori „PORTO", spre deosebire de cele a căror taxe se plăteau la depunere în numerar și prin lipirea de timbre poștale (scrisorile „FRANCO"), cam la începutul anului 1858 s'au întrebuințat ștampile cu indicația „PORTO" lei...par.... care se aplicau pe scrisorile sosite nefrancate, complectându-se prin scriere de mână taxa calculată ce urma a se încasa dela primitor.

Acestea erau de forma celor reproduse alături.

Prima a fost întrebuințată de poșta din Galați, a ua de cea din Tecuci și a treia de cea din Iași.

S'au mai întrebuinţat la birourile poştale şi ştampile cu indicaţiunea „FRANCO" lei... par.... de felurite forme şi mărimi, unele chiar cu litere vechi chirilice, ca cele reproduse alături.

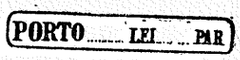

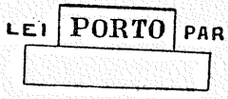

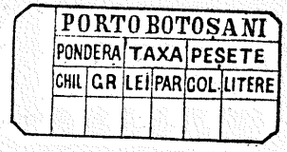

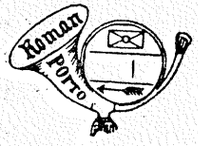

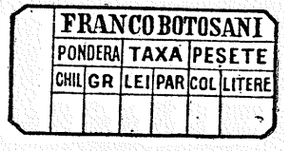

Aceste ştamplile speciale se aplicau la origină pe altfel de trimiteri poştale, de exemplu pe trimiteri cu valori, bani, etc. a căror taxe fiind cu mult mai mari ca la scrisorile obişnuite se încasau în numerar la depunere şi se specificau prin scriere de mână de către funcţionarii poştali.

Tot cam prin anul 1858 s'au introdus şi în Valahia (Muntenia) primele ştampile rotunde.

Astfel, este cunoscută ştampila din Bucureşti cu text după pronunţia germană „*Bukarest-Walachei*" în litere fine iar la mijlocul primei circonferinţe, sub formă de fracţie, ziua şi luna.

Mai târziu acestei ştampile i s'a scos din partea de jos cuvântul „Walachei" şi s'a întrebuinţat mai departe, până la 1 Mai 1862.

In anul 1859 birourile poştale din tot cuprinsul Moldovei au început să întrebuinţeze ştampilele noui, de felurite forme giometrice, deosebite pentru fiecare localitate, care au rămas caracteristice în filatelia noastră naţională.

Fiecare din aceste ştampile poartă sus inscripţia „FRANCO" iar jos numele localităţii exprimat tot după pronunţia austriacă cum am văzut şi la cele precedente.

Semnificaţia acestor ştampile este că, au fost făcute special pentru obliterarea mărcilor din a doua emisiune a anului 1858, cu scopul bine definit de a se corecta cuvântul „PORTO" de pe aceste mărci, care abia acum s'a observat că nu este corect ci trebuia să fie „FRANCO", cuvânt care exprimă taxa transportului plătită anticipat.

Tuşul cu care s'au aplicat aceste ştampile a fost de mai multe culori cele mai cunoscute fiind: negru, roşu închis, cărămiziu, albastru în nuanţe, albastru verzui, verde şi violet nuanţat.

S'a continuat cu aceste ştampile obliterarea şi a mărcilor din anul 1862, după Unirea Principatelor, deşi acestea au fost emise deja cu exprimarea corectată: „FRANCO".

Dela începutul anului 1861 şi până în anul 1865 birourile poştale din Iaşi au întrebuinţat două ştampile cu forme deosebite de a celor de până acum şi anume: una cu cadrul dreptunghiular şi cu colţurile tăiate şi alta cu cadrul pătrat, deasemenea cu colţurile tăiate, aşa cum sunt reproduse alături.

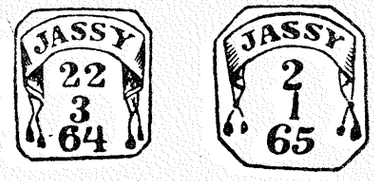

Acestea sunt primele ştampile poştale româneşti care indică data complectă, adică pe lângă ziua şi luna mai indică şi anul şi sunt cunoscute numai pe mărcile de 30 parale din emisiunea 1862, Unirea Principatelor, precum şi pe unele de 20 parale emisiunea 1865 cu efigia Domnitorului Cuza.

După Unirea Principatelor Române toate birourile poştale din Muntenia, în special cele din capitalele de Judeţ, au fost înzestrare (cam în Maiu 1862) cu ştampile rotunde, formate din câte două circonferinţe concentrice.

In cele două oraşe bine distincte atunci, Focşani de Moldova şi Focşani de Muntenia, care erau separate înainte de Unirea Principatelor şi s'au unificat abia în 1862, s'au folosit două ştampile deosebite la cele două birouri poştale care funcţionau acolo: una cu menţiunea „FOKSCHANI-Moldova" şi cealaltă numai cu numele oraşului „FOKSCHANI" fără vre'o alta menţiune. Aceasta

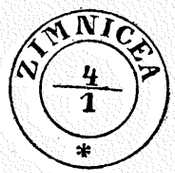

RECOM. RECOMANDAT

din urmă a fost întrebuințată la biroul poștei din Focșani-Muntenia, până la unificarea celor două orașe și chiar după unificarea lor.

Tot în anul 1862 s'au întrebuințat la toate oficiile din capitalele de județ din ambele Principate ștampile RECOM. sau RECOMANDAT ce se aplicau pe trimiteri recomandate, înlocuind pe cele vechi cu indicația „RECIPISSE".

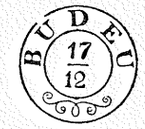

P. P. P. D. DUPÂ PLECARE

Deasemenea, s'au mai întrebuințat ștampilele în cadru cu literele „P P" care aveau semnificațiile: „PORTO PLATIT" când erau aplicate pe corespondențele francate și „Pentru Plată" când erau aplicate pe cele nefrancate.

S'au întrebuințat și pentru obliterarea mărcilor de pe scrisori (emisiunea anului 1862).

Pe la anul 1865 a început a se întrebuința de birourile Poștale ștampile ca cele reproduse aci, dintre cari pe unele, întrebuințate în localitățile rurale, se indică numai districtul și plasa sau plaiul.

Nu mult mai târziu, prin anul 1869, în localităţile urbane s'au introdus ştampile cu menţiunea „DIM." (dimineaţa), „DUP'AMIADI" (după amiază) sau „SERA" (seara).

Tot aşa ştampile separate cu indicaţia „DUPÂ PLECARE" în cadru sau fără cadru, care se aplicau pe corespondenţa depusă după plecarea cursei.

Odată cu acestea s'a introdus pentru obliterarea mărcilor poştale un fel de ştampile aşa zise „oarebe" în formă de grătar (grilă) din linii simple (sau duble numai la Oficiul Iaşi) de dimensiunile şi formele arătate mai jos.

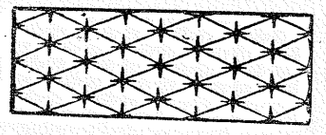

Oficiul Bucureşti, pe lângă grătarul obişnuit, a mai întrebuinţat şi un altul de formă dreptunghiulară ca cea reprodusă alături.

Ştampilele reproduse alături care pe lângă dată, (luna şi ziua) indică şi anul, s'au introdus în prima jumătate a anului 1870 compuse din două cercuri concentrice sau chiar numai din unul singur cu diametrul de 20 mm., iar în 1871 numai de 17 mm. Acestea din urmă au fost destinate pentru ştampilarea timbrelor Telegrafice însă foarte des se întâlnesc şi pe cele poştale

Acestea sunt ştampile poştale clasice, urmând acum cele comune, jubiliare, comemorative, ocazionale, de propagandă, poşta aeriană şi în ultimul timp cele aplicate cu maşinile de ştampilat, pe care din lipsă de spaţiu nu le reproducem.

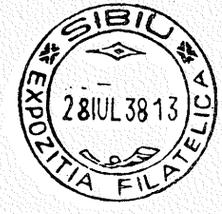

PARTEA V-a

Poştele străine în Principatele Române

Istoricul poştelor străine în Principate, tratat din punct de vedere economic, cultural, poştal, filatelic, etc. ar constitui un studiu complex, necesitând un spaţiu mult mai mare decât cel ce i-a fost rezervat în această lucrare. Din această cauză ne-am mărginit a-l prezenta aci numai din punct de vedere poştal şi filatelic.

Existenţa poştelor străine la noi se datoreşte faptului că, toate ţările europene care cunoşteau bogăţiile solului românesc au urmărit exploatarea lor şi implicit au căutat să-şi asigure căi de comunicaţie în exterior. Faptul că, înainte de etatizarea poştelor române, guvernele noastre nu vedeau încă posibilă înfiinţarea serviciului poştal român şi mai ales a unui serviciu cu străinătatea, a favorizat în al doilea rând existenţa poştelor străine din Principate, — organizate pe lângă Consulatele diferitelor ţări.

Această stare de lucruri a determinat în rândurile funcţionarilor telegrafo-poştali din ţară o acţiune de românizare, accentuată după Unirea Principatelor şi în felul acesta — numai cu încrederea acestor funcţionari şi cu conştiinţa lor naţională — s'a ajuns la evenimentul dela 1 Aprilie 1869 când toate poştele străine din Principate au fost desfiinţate şi preluate de Administraţia Poştelor române, devenită serviciu public.

A) *Poştele Austriace în Principatele Române*

Cele mai bine organizate şi de mai lungă durată birouri poştale străine din Principatele române au fost cele austriace. Prosperitatea lor a crescut în special în timpul şi după războiul din Crimeea în care şi Austria a

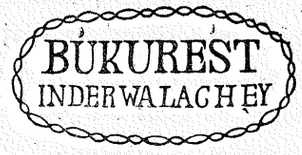

fost amestecată pentrucă Rusia, care pierduse acest război, şi-a retras armatele din Ţările române şi a dat prilej Austriei să se ocupe intens de organizarea poştelor.

JASSY
9. DEZ.

JASSY
RECOMANDIRT

In adevăr, sub pretextul că trebuie să-şi organizeze poşta în timpul războiului sau că vor să protejeze ţările române şi să le ferească de o invaziune străină, austriacii s'au folosit de organizaţia lor *„K. u. K. Oestr. Feldpost"*

BOTTUSCHAN
11. MAR.

(Poşta Impărătească şi Regală Austriacă de Campanie) şi au urmărit, în realitate, expansiunea într'o ţară bogată şi interesantă pentru ei din punct de vedere economic.

Cele mai vechi urme despre existenţa poştelor austriace le avem tocmai din 1830—1835 când nu existau

mărcile poştale iar taxele corespondenţelor se încasau în numerar. Aşa, spre exemplu, birourile poştale austriace din Bucureşti, Iaşi, Botoşani, Brăila şi Galaţi aplicau ştampile ca cele reproduse alături.

GALLATZ
17. APR.

Intre 1854 şi 1875 Poştele Austriace din Principate au început să aplice pe corespondenţa externă mărci poştale austriace de 3, 6 şi 9 Kreuzer din emisiunea anului 1850, de modelul ce se reproduce mai jos şi care înfăţişează Stema de atunci a Austriei. Aceste mărci au

BUKUREST
RECOMANDIRT

BUKAREST
27. MAR.

fost obliterate cu ştampile care purtau inscripţiile speciale: „K. u. K. Oest. Feldpost" şi un număr de ordine, denumirea localităţii din Principate sau numai numele localităţii fără menţiunea „K. u. K. Feldpost" astfel:

IBRAILA
29.MAR.

I. In Moldova

1. La Bacău = *Bakeu*
2. „ Bârlad = *Berlat*
3. „ Botoşani = *K. K. F. P. Botuschan*
4. „ Focşani = *K. u. K. Feldpostamt 3. A.C.*
5. „ Galaţi = *K. K. Öst. F. Post Galatz*
6. „ Iaşi = *Feldpost No. 2.*
7. „ Piatra = *F. Piatra-P.*
8. „ Roman = *K. U. F. Post 11*
9. „ Tecuci = *Tecutsch*

II. In Muntenia

10. La Brăila = *Jbraila*
11. „ Bucureşti = *K. K. Feldpostamt No. 1*
12. „ Buzău = *K. K. F. Post 12*
13. „ Craiova = *K. K. Öst. F. P. Crajova*
14. „ Giurgiu = *Giurgevo*
15. „ Piteşti = *K. K Öst. F. P. Piteschti*
16. „ Ploeşti = *K. K. Öst. F. P. Ploeschti*

In 1857 austriacii au închis birourile poştale din Buzău, Craiova şi Piteşti rămând numai restul de 13 oficii în Principate. Tot atunci s'a încetat aplicarea mărcilor poştale pe corespondenţa externă iar taxele de francare au fost încasate în numerar până în 1863.

In 1863 s'a reînceput aplicarea timbrelor de un model nou şi cu valoarea exprimată în „SOLDI". Aceste mărci erau speciale pentru poştele austriace din Levant. (Orient).

B) *Poşta Rusească în Principatele Române*

Poştele ruseşti din Principatele române au deservit din punct de vedere poştal numai Rusia şi Turcia, şi în acest scop au fost înfiinţate oficiile din Iaşi, Bucureşti şi Galaţi.

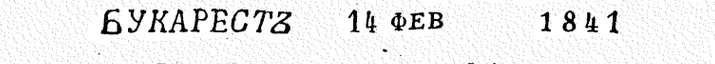

Bucureşti Iaşi

Stampilele reproduse alături, având inscripţii cu litere ruseşti şi datând cam tot din 1830, au fost folosite pentru aplicare pe corespondenţe şi constitue dovezi despre existenţa poştelor ruseşti în Principatele române. Se menţionează că pe corespondenţa externă, manipulată de birourile poştale ruseşti in Principate, nu s'au aplicat niciodată mărci poştale.

Bucureşti

Iaşi

Galaţi

C) *Poşta Franceză în Ţările Române*

Pe lângă Consulatele franceze din Brăila şi Galaţi (puncte de comunicaţie pe Dunăre), a funcţionat câte un birou poştal deservind interesele Franţei în această parte a Europei.

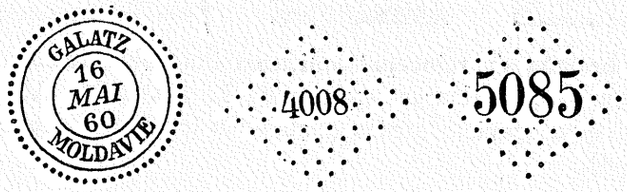

Pe corespondenţa manipulată de aceste două birouri şi adresată în Franţa au fost aplicate timbre poştale franceze care înfăţişau efigia Impăratului Napoleon III sau a zeiţei Ceres iar pentru obliterarea mărcilor au fost folosite — primele trei la Galaţi iar următoarele trei la Brăila — ştampilele reproduse alături.

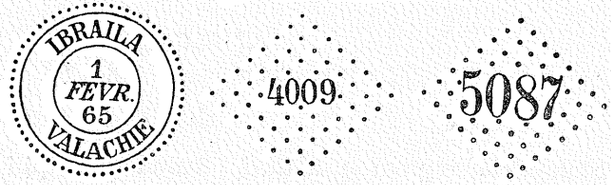

D) *Poştele Greceşti în Principatele Române*

Şi pe lângă Consulatele greceşti din Brăila, Bucureşti şi Galaţi au funcţionat birouri poştale care aplicau pe corespondenţă mărci poştale greceşti cu efigia Zeului Mercur şi ştampilele reproduse alături.

Galazion (Galaţi) Moldavia — Ibraila (Brăila) Vlahia — Boicoireşti (Bucureşti) Vlahia

PARTEA VI-a

Timbre şi vignete nepoştale manipulate în serviciile P.T.T.